

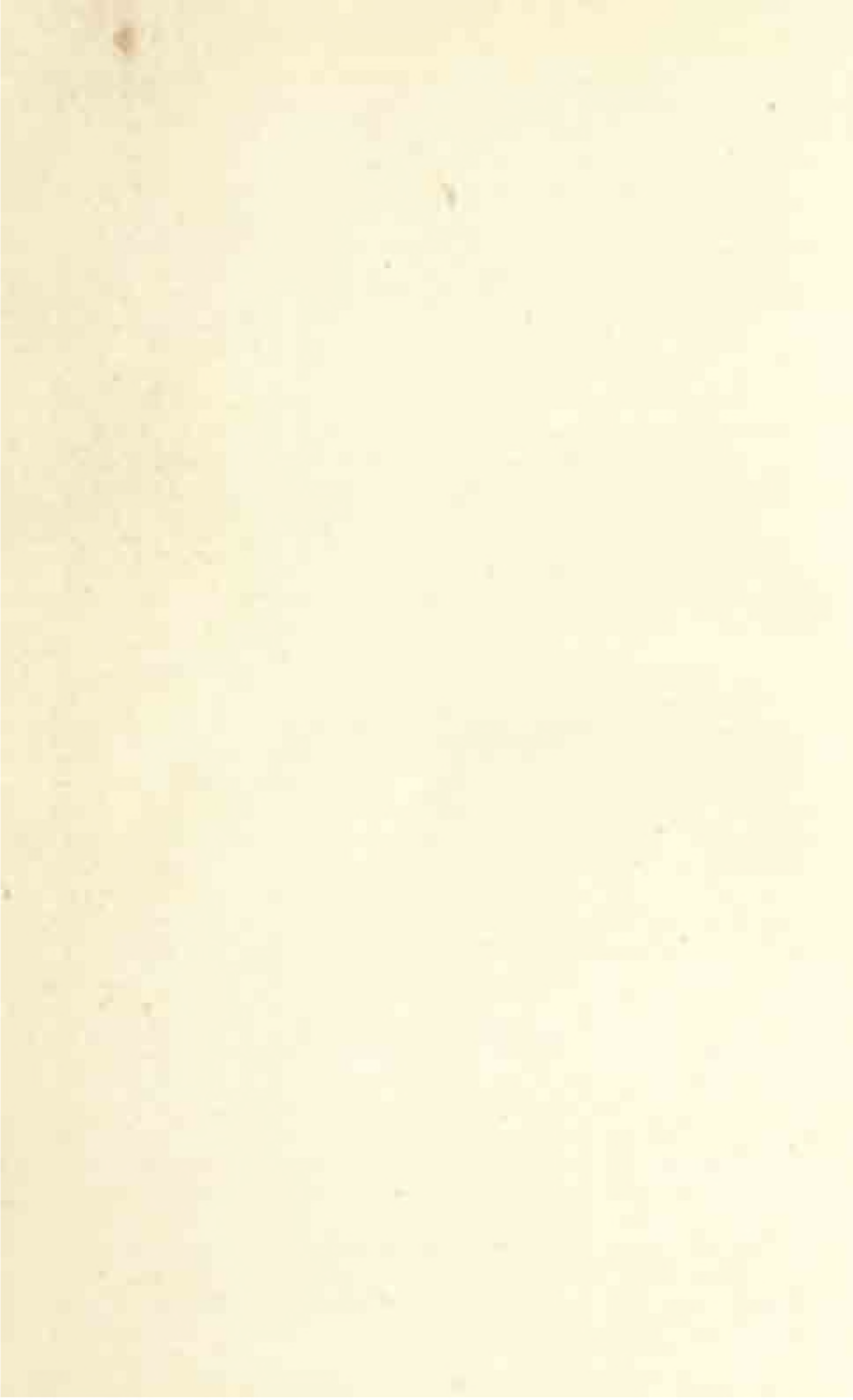
GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA

ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION NO. 53831

CALL No. 495.45/Han

Bv.

GRAMMAR
OF THE
TIBETAN LANGUAGE

GRAMMAR
OF THE
TIBETAN LANGUAGE
LITERARY AND COLLOQUIAL.

With copious Illustrations, and treating fully of Spelling, Pronunciation and the Construction of the Verb, and including Appendices of the various forms of the Verb.

BY
HERBERT BRUCE HANNAH, Esq.,

53831

495.45

Han

COSMO PUBLICATIONS
DELHI 6 • INDIA

1973

COSMO PUBLICATIONS

10178 LIBRARY ROAD, DELHI-6

LIBRARY IN CHARGE
LIBRARY NEW DELHI.
Acc. No. 53831
Date 24-5-74
Call No. 195.45
Hani

SBN 336 00405 2

Printed in India

Published by Mrs. Rani Kapoor, Cosmo Publications, 10178,
Library Road, Delhi-6 and printed by K. L. Sachdeva,
Skylark Printers, 11355 Id-Gah Road, New Delhi-55

PREFACE.

For many centuries Tibet has been a *terra incognita*—little or nothing being known about it, as regards either its physical conditions or its inner life.

Not, indeed, till a few years ago, when a British force entered Lhasa, the "Place of the minor gods," was the veil withdrawn; and even then the withdrawal was only partial, transient, and very local.

As for the language, though there have been several gallant attempts to plunge into the labyrinthine obscurities of its construction—notably on the part of Alexander Csoma de Kőrös in 1834 and subsequently of H. A. Jäschke—that also, it must be confessed, remains more or less a mystery; for no one, I take it, is likely to aver that the present state of our knowledge on the subject is at all satisfactory.

Much, no doubt, has been contributed by the more recent labours of Rāi Sarat Chandra Dās Bahādur, Mr. Vincent Henderson, the Rev. Edward Amundsen, and Mr. C. A. Bell, I.C.S. But, in spite of all, even they, and every one else who has taken up the study, will admit that, wherever one treads, the ground still feels uncomfortably shaky, especially in regard to certain aspects of the so-called verb; wherever he gropes there is something that seems ever to elude him; and, amid the weird philological phantoms that flit uncertainly around in the prevailing gloom, his constant cry, I feel very sure, is still one for more light.

I do not for one moment claim for this grammar the character of a scientific work. Many years ago when I was studying the language in Darjeeling, under Kāzi Dawa Sam Dūp—a particularly intelligent and scholarly Tibetan—it was my habit during the course of my morning's lesson to make notes of what I then learnt. After a time these notes became so numerous that for my own convenience I was obliged to reduce them to some degree of order. These ordered notes themselves growing in bulk, the idea occurred to me that I might just as well put them into the form of a book, and this I did—the result being a MS. which has long lain by me, but which is now about to be published.

It is merely another attempt on the part of one who has tried

to profit by the works of others, to re-state (originally for his own private satisfaction) what has already been achieved in a field of obscure and somewhat difficult research; to correct or modify previous effort, wherever correction or modification seemed necessary or desirable; and even, to some extent, to supplement it in one or two respects which appeared to be susceptible of further elucidation and expansion.

Both Literary and Colloquial Tibetan have been dealt with, the particular dialect chosen for exposition being that standard one, known as the རྩམ་སྐད་ or *Ü Kā'*, which is now spoken in and around the centre of Tibetan Civilisation—Lhasa.

This is the dialect in which, as the result of centuries of developing Lamāic culture, the phonetic values of Tibetan are found to have undergone a greater degree of change from those of the original speech than any of the other dialects.

In other regions of Tibet, it is said, the prefixes, superposed letters, and suffixes, are still more or less pronounced as of old, and the original vowel-sounds are still more or less unaltered, in a degree corresponding to the remoteness of the speakers from, or their proximity to, the Holy City.

The difficulties confronting the student of Tibetan are considerably enhanced by the fact that in addition to the Literary Language and the Modern Colloquial, it also possesses a totally different vocabulary the employment of which is *de rigueur* when one is conversing or corresponding with a person of quality. This is known as the Honorific Language; and besides that there is another called the High Honorific, which is only used when addressing exalted personages such as the Dalai Lama or the Tashi Lama. With these honorific forms of speech, however, this work is not particularly concerned. The student, if so inclined, can easily hunt them up for himself, after he has acquired a working knowledge of the ordinary literary or book language and the modern colloquial.

Attention is particularly invited to the earlier paragraphs of the Grammar dealing with the important subject of Pronunciation, in which an endeavour has been made, on principles more systematic and accurate than those hitherto in vogue, to ascertain, fix, and express in roman characters, the subtle distinctions that lurk between the numerous phonetic values of the Tibetan consonants and vowels; also

to the paragraph explanatory of the use of the Tibetan Dictionary; and to the tabular statement showing what dominant consonants in a Tibetan word take particular prefixes.

A paragraph has also been exclusively devoted to an exhaustive treatment of the subject of Spelling. This is a most useful accomplishment, and one that the student should take some pains to acquire.

The so-called verb has also been elaborately treated in the body of the book; but in the appendices a novel and perhaps somewhat risky attempt has been made (how far successfully remains to be seen) to present it in the guise of skeleton conjugations or paradigms. These forms, however, should not be taken too literally, as they are not always absolute or rigid expressions, but are liable to frequent modification, or moulding, in accordance with the elusive and temporizing genius of the Tibetan sentence, the construction of which is unique, and can only be appreciated after much mental effort and distress.

As a matter of fact the only real verb in Tibetan is the verb *To be*, whether in the form of ཡིན་པ་ *Yin-pa*, or ཡོད་པ་ *Yo'pa*, and the beginner is advised to master it at as early a stage as possible in the course of his studies. He should make special note of the manner in which Literary ཡིན་པ་ differs from Colloquial ཡིན་པ་. Also of the important fact that ཡོད་པ་ is sometimes a substantive verb, meaning *To be present*, *To exist*, and sometimes a mere copula or an auxiliary, like ཡིན་པ་.

All other verbs are practically a kind of noun-phrases, dependent for their significations upon the various moods and tenses of these two verbs ཡིན་པ་ and ཡོད་པ་.

Throughout, the observations explanatory of each subject are followed by numerous illustrations, both Colloquial and Literary, the latter being mostly taken from the Tibetan version of the New Testament—a mine of idiomatic wealth. Amongst these illustrations will be found a few culled from Jäschke's and Das's Dictionaries, or from Amundsen's Primer. In most of such cases either the names or the initials of these authors have been given, but in one or two instances (from Amundsen) on p. 256, the reference has been omitted by an oversight.

Up to a certain stage the romanized equivalent of the Tibetan is given : but after that the student is left to discern the proper pronunciation by means of his own unaided skill.

Here it may interest others as well as students of Tibetan to mention that *Oh*, the *jewel in the lotus* ! Lieutenant-Colonel Waddell's rendering of the celebrated formula ཨོཾ་མ་ཎི་པ་དྲེ་ནེ། ཧཱི། ། *Om mani pä'me hūm, hri*, is wholly inadequate and indeed inaccurate.

Om does not mean *Oh* at all, and the phrase as a whole, is much deeper and more complex in its signification than the above rendering would imply.

Om alone is an all-embracing expression, and stands mystically for the incarnation of the Deity, or rather for the immanence of the Supreme Being in, as well as for its transcendence above, the phenomenal or existent world, so far as the terms 'immanence' and 'transcendence' are applicable to the relations subsisting between that world and Pure Subsistence. In other words, it stands for the never-ending kosmic process of the self-effacing involution of PARAMĀTMAN, or BRAHMAN, into Existence, or the world of Matter, and its self-expressing evolution through Matter back to Substantial Being. This process, indeed, constitutes the famous so-called "Wheel of Life" in its Kosmic aspect.

The formula may be roughly analysed thus :—

ཨོ	-	The source of all speech	} Embodiment of the Trinity.
མ་	- vitality	
ཎི་	- thrilling consciousness	

མ་ཎི་ - Wish-granting jewel ; symbolical of temporal blessings ; also of the Psychological Ātman or Spiritual Ego.

པ་དྲེ་ or པ་དྲེ་ - Lotus ; symbolical of biune man and of spiritual re-birth.

ཧཱི་ - It is, or I am, omnipresent.

ཨོཾ་ - *Sat*, the universal Life Principle, or *Satyasya Satyam* of the Upanishads, i.e., the Noumenal Reality underlying Empirical Reality.

The entire phrase, therefore, merely in this one limited aspect of its meaning (and it may be read in many other ways) signifies—"The Embodiment of the Trinity, or Incarnation of Deity, is my wish-granting jewel in the lotus of spiritual rebirth"; the idea apparently being that since the *Kosmical Ātman*, or *Brahman*, i.e. the first or inner principle of the universe, and the *Psychical Ātman*, or inner principle of individual Man, are essentially one and the same, our hope of spiritual rebirth is assured in and by the fact of the eternal subsistence of *Brahman* and the ceaselessness of the kosmic process above referred to—human re-incarnation being a microcosmic effect, or aspect, of the macrocosmic law.

Hence, whenever a lama is heard droning out his *Om māṇi pā' me hūm*, he is really reciting his version of one of the profoundest creeds known to philosophy—but in most cases probably with an artless ignorance that is equally profound.

Another mistake that one often meets with, especially in Theosophical literature, is that which represents the word DEVACHAN as signifying *The dwelling of the gods*, doubtless from some vague idea that it is derived from the Perso-Hindustāni words *Dewa*, 'a god,' and *Khān*, or *Khāneh*, 'a dwelling-house.' It is really the Tibetan word དབཱེ་བ་ཅན་ *De-wa chān*, meaning 'Blissful.'

No one will be better pleased than myself to see any errors in this book corrected, or doubts removed, by competent critics. I am conscious that there must be errors, and I know there are doubts: while the desire of all who are interested in the language cannot but be to see our knowledge of it advanced.

My acknowledgments are due to the grammarians already named, and especially to Mr. Henderson and Mr. Bell, whose respective manuals and vocabularies marked a considerable advance upon the grammars that they supplemented and, if I may say so, displaced. The earlier grammars by Csoma de Kőrös and Jäschke were concerned for the most part, if not solely, with archaic classical Tibetan. The former's "Colloquial Phrases" were anything but what would now be regarded as colloquial; while Jäschke's colloquial was that of Western Tibet. These grammars, therefore, were not altogether satisfactory for the purposes of modern requirements. Moreover, the manner in which they dealt with the mysteries of the verb left much to be desired. As for the late Rev. Graham Sandberg's grammar, though very elaborate and learned,

it did not really constitute a bar to the successful appearance of the Manuals above alluded to. Indeed it may perhaps be said that not until the publication of Mr. Bell's book were the true forms and functions of the verb, and especially of ཡིན་པ་ and ཡོད་པ་ *To be*, stated with anything like precision and lucidity.

I desire also to acknowledge my obligations to the Hon'ble Vice-Chancellor (Sir Ashutosh Mukerji, Kt.) and Syndicate of the Calcutta University, under whose auspices this contribution to the study of Tibetan has attained the honour and privilege of publication.

Lastly, my grateful thanks are also due to Dr. and Mrs. Denison Ross for much kindness and help accorded from time to time; and perhaps most of all to my Mūnāhī, Kāzi Dawa Sam Dōp, and to Mr. David Macdonald of Kalimpong (probably the first Tibetan scholar in India) who was kind enough to go through the entire MS. and to favour me with his critical comments and general approval.

H. B. H.

TABLE OF CONTENTS.

CHAPTER I.

PRELIMINARY.

	<i>Page</i>
§ 1. The ཀ ཁ KA-K'A	1
I. The ཀ ཁ̃ KĀ-lĀ	1
II. The ཀ̃ ཁ̃ Ā-LĀ	3
§ 2. Romanized Equivalents	5
§ 3. Phonetic Modifications of Vowels	8
Notes	11
§ 4. The Six Reversed Letters	15
§ 5. The Seven Consonants to which ར may be subjoined ..	16
§ 6. The Fourteen Consonants to which ལ may be subjoined	17
§ 7. The Six Consonants to which ས may be subjoined ..	18
§ 8. The Six Silent Consonants to which ས may be subjoined	18
§ 9. The Sixteen Consonants to which ས may be subjoined	18
§ 10. The Twelve Ra-go Consonants	21
§ 11. The Ten La-go Consonants	21
§ 12. The Twelve Sa-go Consonants	21
§ 13. The Five Prefixes	22
§ 14. Initial Letters and the Prefixes each may take ..	24
Notes	28
§ 15. Peculiarities of Pronunciation	29
§ 16. The Ten Consonantal Affixes	33
§ 17. The Eleven Final Duplications	34
§ 18. Colloquial Duplications	37
§ 19. The Tone System	39
§ 20. Writing and Punctuation	45

	<i>Page</i>
§ 21. Spelling	50
§ 22. Transliteration	55
§ 23. Use of the Tibetan Dictionary	55
§ 24. Indicative and Differentiating Particles	57
§ 25. <i>The Cases and their Signs</i>	61
I. The Nominative Case	62
II. The Vocative Case	63
III. The Objective or Accusative Case	63
IV. The Genitive Case	63
V. The Dative Case	65
VI. The Agentive Case	67
VII. The Locative Case	69
VIII. The Periodal or Durational Case	71
IX. The Modal Case	73
X. The Ablative Case	75
XI. The Terminative or Transitive Case	77
§ 26. NUMERALS.	
I. <i>The Cardinal Numbers</i>	82
II. <i>The Cardinals according to Alphabetical Enumeration</i>	85
NOTES:—	
1. Pronunciation	86
2. Affixes	86
3. Conjunctions	87
4. The Indefinite Article	87
5. Approximate Numbers	87
6. Ordinal Numbers	88
7. Distributive Numbers	88
8. Aggregates	89
9. Fractions	89
10. Adverbial Cardinal Numbers	90
11. " Ordinal	91
12. Definite and Indefinite Numerals	91
13. Noun Substantives	93
14. Notation by letters	93

CHAPTER II.

ETYMOLOGY.

	<i>Page</i>
§ 27. The Definite Article	95
§ 28. The Indefinite Article	99
§ 29. <i>The Noun.</i>	
A.—STRUCTURE	101
1. Monosyllables, Dissyllables, and Polysyllables ..	101
2. The affix <i>མཁུན་</i>	104
3. The affix <i>ཅེད་</i>	104
4. The affix <i>ཀྱང་</i>	106
5. The affix <i>བཟོ་</i>	106
6. Abstract Nouns	106
B.—INFLEXION	
1. <i>Gender</i>	107
2. <i>Number</i>	109
3. <i>Case</i>	111
I. Noun ending in a Vowel	111
II. ག་ or ར་	115
III. ན་, བ་ or མ་	116
IV. ལ་, མ་, ར་ or ལ་	116
§ 30. THE ADJECTIVE.	
I. Form and Place	116
II. Augmenting of Adjectives	127
III. The Comparative Degree	129
IV. The Superlative Degree	131
V. Other Methods of Comparison	134
§ 31. THE PRONOUN.	
I. Personal Pronouns	135
II. Declension of Personal Pronouns	138
III. The Reflexive Pronouns	140
IV. Compounds in <i>རང་ Rang</i>	143

	<i>Page</i>
V. <i>Possessive Pronouns</i>	
1. Ordinary Personal Pronouns ..	144
2. Reflexive Possessive Pronouns ..	145
VI. Demonstrative Pronouns ..	147
VII. The Reciprocal Pronoun ..	150
VIII. Interrogative Pronouns ..	151
IX. <i>Relative and Correlative Pronouns</i>	
A. Relative Pronouns ..	153
B. Correlative Pronouns ..	160
X. <i>Indefinite Pronouns</i> ..	169
§ 32. ADVERBS ..	177
§ 33. POSTPOSITIONS ..	194
§ 34. CONJUNCTIONS ..	201
§ 35. ཡོད་པ་ <i>To be</i> ..	207
§ 36. ཡོད་པ་ <i>To have</i> ..	228
§ 37. ཡོད་པ་ <i>To be</i> ..	229
§ 38. THE VERB.	
I. Preliminary ..	239
II. Roots ..	239
III. Auxiliary Verbs ..	243
IV. Auxiliary Particles	
(1) བྱི, བྱི, བྱི, etc. ..	244
(2) བྱིས་, བྱིས་, བྱིས་, etc. ..	245
(3) བྱིན་ བྱིན་, བྱིན་, etc. ..	245
(4) རེ, རེ, རེ ..	246
(5) རེ, རེ, རེ ..	247
(6) བས་ and བས་ ..	248
(7) བས་ ..	249
(8) བས་ ..	249
(9) བྱི ..	251
(10) བྱི ..	252

	Page
(11) གློ་	254
(12) ལ་	255
(13) རྒྱ་	255
(14) རྒྱ་, རྒྱ་, རྒྱ་, རྒྱ་, རྒྱ་, ལ་	257
(15) བཞིན་ and བཞིན་རྒྱ་	258
(16) རྒྱ་	259
(17) རྒྱ་ and རྒྱ་ལ་	259
V. <i>Moods and Tenses.</i>	
A.—Infinitive Mood	259
B.—The Supine	263
C.—The Verbal Noun	265
D.—Participles	267
E.—Gerunds	271
F.—Indicative Mood.	
(a) Present	272
(b) Imperfect	275
(c) Perfect	276
(d) Past Indefinite	277
(e) Pluperfect	279
(f) Future.	281
G.—Subjunctive and Conditional Moods	283
H.—Potential Mood	285
I.—Probability	288
J.—Hortative Mood	290
K.—Purposive Mood	292
L.—Precative Mood	292
M.—Permissive Mood	293
N.—Optative Mood	294
O.—Imperative Mood	296
VI. The Passive Voice	299
VII. Compound Verbs	300
VIII. Verbs of becoming, growing, changing, etc.	303
IX. Inceptives	303
X. Imminence	304

	<i>Page</i>
XI. Continuatives	304
XII. Finality or Accomplishment .. .	305
XIII. Desideratives	305
XIV. Frequentatives	306
XV. Use of the PERFECT ROOT in the Colloquial ..	307

CHAPTER III.

39. Syntax	308
--------------------	-----

APPENDIX OF CONJUGATIONS.

I. COLLOQUIAL ཡོད་པ་ <i>To be present ; To exist ; To be</i>	310
II. LITERARY Ditto ..	315
III. COLLOQUIAL ཡིན་པ་ <i>To be</i> ..	320
IV. LITERARY Ditto	325
V. ཡོད་པ་ <i>To have ; to possess</i> ..	331
VI. Active, Transitive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb གཏོང་པ་ <i>To send</i>	331
VII. LITERARY Ditto	340
VIII. Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb གཏོང་གུ་ <i>To</i> <i>be sent</i>	349
IX. Active, one-Rooted COLLOQUIAL Verb མཐོང་པ་ <i>To</i> <i>see</i>	354
X. Neuter, one-Rooted COLLOQUIAL Verb དགས་པ་ <i>To</i> <i>be glad, To rejoice</i>	360
XI. LITERARY Ditto	361
XII. Passive, 4-Rooted LITERARY Verb གཏོང་བ་ <i>or</i> <i>གཏོང་བར་བྱ་བ་ To be sent</i>	368
XIII. Active, 2-Rooted COLLOQUIAL Verb འགྲོ་བ་ <i>To go</i> ..	371
XIV. LITERARY Ditto	378
XV. 2-Rooted LITERARY Verb འགྱུར་བ་ <i>To become, etc.</i>	383

Page

XVI.	Active, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb	བྱེད་བ་	<i>To do,</i>	
	<i>To make, etc.</i>	387
XVII.	LITERARY	Ditto	..	389
XVIII.	Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb	བྱེད་ཀྱི་ཡིད་པ་		
	or ཡིན་པ་	<i>To be made, To be done, etc.</i>	..	393
XIX.	Passive, 4-Rooted LITERARY Verb	བྱུ་བ་	<i>To be</i>	
	<i>made, To be done, etc...</i>	394
XX.	Passive, LITERARY Verb	བྱེད་པར་འགྱུར་བ་	<i>To be</i>	
	<i>made, or done, etc.</i>	395

ERRATA ET CORRIGENDA.

Page	4, line	1 at	bottom.	For	read
8,	5 from			𑖦	𑖧
9,	13			i in col. 2	i.
12,	6	top.		"affected"	"effected."
12,	12	bottom.		"affected"	"effected."
14,	2	top.		Yata	Yatā.
18,	7	bottom.		LEN-PA	LEN-PA.
19,	2			CHO	CH'o.
21,	1 at	top.		𑖦𑖧	𑖦𑖧
21,	2 from			Heda	Head.
23,	7	bottom.		𑖦	𑖧
22,	6			𑖦A	𑖦A.
23,	11			𑖦EB	𑖦EB.
25,	7	top.		𑖦'X	𑖦'X.
27,	8	bottom.		𑖦	𑖦.
27,	7			ditto.	
28,	4			𑖦A𑖦	𑖦A𑖦.
31,	6	top.		m	n.
31,	4	bottom.		𑖦AR	𑖦AR, and
				𑖦A	𑖦A.
33,	3	top.		𑖦HYU	𑖦HYU, and
				𑖦HYUM	𑖦HYUM.
35,	6	bottom.		𑖦	𑖦
48,	5			"lines loping"	"line sloping."
49,	9	top.		𑖦	𑖦
49,	14			"up"	"at."
56,	3			𑖦	𑖦
68,	1 at			𑖦	𑖦.

Page 89, line 10 from bottom.	For ZHYI read ZHYI.
„ 89, „ 3 „ „	ditto.
„ 89, „ 4 „ top	ditto.
„ 89, „ 5 „ „	ditto in both places
„ 91, „ 3 „ „	ZHYI' read ZHYI'.
„ 91, „ 4 „ „	ZHYI' „ ZHYI'.
„ 91, „ 4 „ „	ZHYI' „ ZHYI'.
„ 106, „ 11 „ „	ཨ „ ཨ.
„ 139, last line.	ང་ར་ „ ང་ར་
„ 140, line 12 from bottom.	ཁོ „ ཁོ
„ 151, „ 12 „ „	ག་ཅི་ „ ག་ཅི
„ 153, „ 10 „ „	Delete on between ཅུ and Ex.
„ 169, „ 1 at top	hath read that.
„ 243, „ 10 from bottom.	གཏོང་བ་ར་ „ གཏོང་བ་ར་
„ 262, „ 2 „ top.	ཤེས་ „ ཤེས
„ 306, „ 6 „ bottom.	འགྲོ་བའི་ „ འགྲོ་བའི
„ 329, „ 3 „ „	མན་ „ མན
„ 347, last line.	Delete second and third dot between བདང་

and མཁན།

„ 351 line 11 from bottom.	Read "might be sent."
„ 371, „ 11 „ „	Delete "ཞིག་ or ཤིག་ or ཅིག་།"
	and re-insert after "Particle" on next previous line.
„ 381, „ 5 „ top.	For མི་གུར་ read མ་འགུར་
„ 382, „ 10 „ bottom.	„ འགྲོ་ར་ „ འགྲོ་ར་
„ 386, „ 8 „ „	དེ „ དེ and for
	ན „ བྱི

Tibetan Grammar.

CHAPTER I.

PRELIMINARY.

§ 1.—The ཀ ཌ Ka-K'a, or TIBETAN GRAPHIC SYSTEM.

I.—ཀྲི Ka-li, or CONSONANTAL SERIES of thirty letters.

Letter.	Name.	Remarks.
ཀ	Ka	Like <i>K</i> in the Urdu word ك KAN, <i>When</i> . A compact sound.
ཌ	K'a	<i>Kh</i> , forcibly aspirated. Like the Persian ك <i>Kh</i> .
ག	Ga	Pronounced softly, from low down in the throat, rather more sharply than hard English <i>G</i> , and in a way that to English ears seems to give it the sound of <i>K</i> .
ང	Nga	Like the sound of <i>ng</i> in the English word <i>sing</i> . It often begins a word in Tibetan. As a final, often represented by a superscribed o, called ལྷོ་ཀྲི་ o LA'-KOR, or o <i>cipher</i> .
ཅ	Cha	Like the <i>Ch</i> in <i>charge</i> . A compact sound.
ཆ	Ch'a	<i>Chha</i> . A forcibly aspirated <i>ch</i> .
ཇ	Ja, J'a	Like the <i>J</i> in <i>jar</i> . As an initial it is slightly aspirated, and may be pronounced like ཅ <i>ch</i> .

N.B.—For the powers of these letters, as represented by their romanized equivalents, see § 2.

Letter.	Name.	Remarks.
३	Nya	Like the combined sound of the <i>ya</i> in <i>lanyard</i> .
५	Ta	A compact dental sound, like the Urdu or Persian ت , or the Bengali ত .
४	T'a	Also dental, but forcibly aspirated.
५	Óa	This is not exactly a dental <i>d</i> , nor is it an aspirated <i>d</i> , as sometimes described, but a dental sound rather like the <i>th</i> in <i>think</i> , as pronounced by some Irishmen; or like the Bengali থ , but with a strong similarity to a dental <i>t</i> . A soft sound.
५	Na	A dental <i>N</i> , softly sounded.
८	Pa	English <i>P</i> , but more fully and compactly pronounced.
९	P'a	Not <i>Ph</i> (i.e. <i>F</i> , or <i>Fh</i>), but <i>P-h</i> . A strong aspirate.
८	Ba	Sharper than the English <i>B</i> , and rather like <i>P</i> , but softer than the latter.
९	Ma	English <i>M</i> , sometimes abbreviated into <i>o</i> , written over the initial, and representing final <i>m</i> , and called ཨ་མ་ཀོར་ <i>o</i> <i>Lā'-kor</i> , <i>o</i> <i>cipher</i> . It is also called མེད་ཀོར་ <i>Tō'-kor</i> and is the same as the Sanskrit Anuswara.
४	Tsa	Like the sound of <i>Ts</i> , or Russian <i>Tsā</i> . A compact sound.
५	Ts'a	Not <i>Tsh</i> , but <i>Ts-h</i> , strongly aspirated.
ཎ	Dz'a	Not <i>Dzh</i> , but <i>Dz-h</i> . Aspirated.
ཡ	Wa	English <i>W</i> .
ཞ	Zhya	Something like the French <i>J</i> in <i>julia</i> , or Persian ج , or Russian <i>Zhē</i> , but with a tendency towards the sound <i>sh</i> , and also with the <i>ya</i> sound. Hence, hard <i>z'hya</i> , or soft <i>shya</i> .

Letter.	Name.	Remarks.
ཟ	Za	English Z, but inclining to sound of s.
འ	'a	<i>Spiritus lenis</i> , with a vowel-sound like that in the Urdu word <i>Bas</i> , <i>Enough</i> ; but soft and long, as though gently emanating from the throat. In words from Sanskrit it is used as a "mora," to denote prosodical length, i.e. a long syllable.
ཡ	Ya	English Y, as in <i>yard</i> , <i>you</i> , <i>yoke</i> , <i>ye</i> , <i>yes</i> , <i>yiddish</i> , <i>yea</i> .
ར	Ra	English R, well sounded.
ལ	La	English L, but, at the end of a syllable, sounded either very faintly or not at all, and sometimes changed to ར Ra.
ཤ	Sha	SH. Full, strong sound.
ས	Sa	S. Full, strong sound, like <i>as</i> in <i>his</i> , but, at the end of a syllable, not sounded at all.
ཧ	Ha	H. Well aspirated.
ཨ	A	Like the vowel-sound in the Urdu word <i>Bas</i> , <i>Enough</i> . Pronounced very short: but a harder, fuller and compacter sound than that of འ. The sound of ཨ is inherent in all simple non-final consonants unqualified by any vowel-sign, and in all compound consonants sounding as one, when similarly unqualified. It is not inherent in the consonant འ which has a softer and more emanating sound.

II.—The ཨྲྀྭ ²Ā-LI, or VOWEL-SERIES, being five vowels, and four vowel-signs. For the purpose of illustrating the signs, one of the vowels, namely, ཨ A, which is also regarded as a consonant by Tibetans, is adopted as a basis. Any other consonant, however, would do equally well.

Letter.	Name.	Remarks.
ཨ	a	Like a in <i>Bas</i> , <i>Enough</i> . Pronunciation short, hard, compact and full. Inherent in all non-final consonants not qualified by any vowel-signs, and in single-letter and compound-letter syllables sounding as one syllable, when similarly unqualified. Thus, in རྩང <i>TRANG</i> , <i>Path</i> , it is inherent in རྩ but not in the final ཅ. So it is inherent in ཅ <i>NGA</i> , <i>I</i> , but not in རྩ <i>NGO</i> , <i>Face</i> ; and in ལྷ <i>LA</i> , <i>Pay</i> , <i>salary</i> , but not in ལྷ <i>LU</i> , <i>song</i> . It also ceases to inhere by reason of modifications other than qualifying vowel-signs, as will hereafter be shown. See § 3.
ཨི	i	Short, like the i in <i>is</i> . The sign is ཨི called གི་གྲྱ <i>G'I-G'U</i> , <i>The Angle</i> , and it is placed over the letter it modifies. Thus, རྩྱ <i>KYI</i> , <i>A sign of the Genitive Case</i> .
ཨུ	u	Short, like the u in <i>full</i> . The sign is ཨུ called རྩྱལ་ཀྱུ <i>ZHYAR-KYU</i> , <i>The hook</i> , and it is placed under the letter it modifies. Thus, རྩྱ <i>D'U</i> , <i>A sign of the Terminative Case</i> .
ཨེ	e	Short, like a in <i>made</i> , or the Italian e. The sign is རྩྱེང་བྱ <i>DENO-BU</i> , <i>The standing stroke</i> , and it is placed over the letter it modifies. Thus, རྩ་རྩ་ <i>RE-RE</i> , <i>each</i> .
ཨོ	o	Short, like the o in <i>for</i> , or <i>rock</i> . The sign is ཨོ called རྩ་རྩོ <i>NA-RO</i> , <i>The horns over the nose</i> , and it is placed over the letter it modifies. Thus, རྩ <i>RO</i> , <i>A corpse</i> ; རྩོ <i>GONG</i> , <i>Price</i> ; རྩོག་པ་ <i>LOO-PA</i> , <i>To read</i> ; རྩོག་ <i>LO'</i> , <i>Lightning</i> ; རྩོ <i>DO</i> , <i>Stone</i> .

§ 2.—The ROMANIZED EQUIVALENTS adopted in this work, showing the Powers of the thirty consonants.

Tibetan Character.	Romanized Equivalent.	Remarks.
..		Acute accent, used for instance with <i>g</i> , when ཀ GA, is pronounced almost like <i>k</i> ; and with <i>d</i> , when ད DA, is pronounced almost like <i>T</i> . Thus, གོང་ GONG, <i>Price</i> , because it is pronounced nearly like KONG; but གོ་ GO, <i>Door</i> , pronounced like the ordinary hard English <i>g</i> . So also དེ DE, <i>The, That</i> , because it is pronounced almost like dental <i>Te</i> ; but དེ་ DI, <i>The, This</i> , pronounced as dental <i>d</i> .
..	◌̃	This sign, placed over any letter, signifies a raising of the tone.
..	◌̇	<i>Spiritus lenis</i> , or gentle breathing. It is placed before <i>a</i> , thus 'a, to represent འ For example, འཇཉན་ K'AN, <i>Order, Command</i> . For simplicity's sake, however, we shall seldom use it. It will never be used to represent འ as a prefix.
..	◌̈	<i>Spiritus asper</i> , or rough breathing. Thus ར K'A, for KHA. e.g., རྟེན་བ་ K'YEB-WA, <i>To carry away</i> .
ཀ	K	Tonic pitch high.
ཁ	K'	Pitch lower than K.
ག	G	Pitch deep.

Tibetan Character.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ག guarded	G	e.g.—གླུ་ GAM, <i>Box, Chest</i> . Pitch higher than g.
ང	Ng	Pitch low; sometimes represented by o LĀ'-KOR, o <i>cipher</i> .
ཅ	Ch	Pitch very high.
ཆ	Ch'	Pitch lower than ch.
ཇ	J, J'	When an initial, represented by J'. Thus ཇ་ J'A, <i>Tea</i> . When it has a prefix, represented by J. Thus, འཇུག་ JÜ-PA, <i>To cling</i> ; འཇུག་ JĀ-WA, <i>To come to, To meet, To pay one's respects to</i> . Pitch very low.
ཉ	Ny	Pitch low.
ཏ	T	Pitch very high.
ཐ	T'	Pitch lower than T.
ད	D	Pitch very low.
ད guarded	D	e.g.—དོ་ Dö, <i>Stone</i> . Pitch higher than d.
ན	N	Pitch low.
བ	P	Pitch very high.
བ	P'	Pitch lower than P.
བ	B, W, V	Pitch very deep.
མ and ས		o (called ས རྒྱུ་ LĀ' KOR, <i>cipher</i>). Is sometimes placed on top of a letter, and stands for a final ng, or m, or me. The pitch of མ is low.

Tibetan Character.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཌ	Ta	Pitch high.
ཝ	Te	Pitch lower than Ts.
ཎ	Dz	Pitch very low.
ཏ	W	Pitch low.
ཨ	Zhy	Pitch very low. e.g., ཨ་མོ་ ZHYĀ-MO, <i>Hat</i> , pronounced almost like SHĀ-MO.
ཨ	Z	e.g.,—ཨ་བ་ ZĀ-WA, <i>To eat</i> , pronounced almost like SĀ-WA. Pitch very low.
ཨ	'A	When ཨ is a prefix, it is not transliterated at all in this work. Pitch very low.
ཨ	Y	Pitch very low.
ཨ	R	Pitch low.
ཨ	L	Lowest pitch of all.
ཨ	Sh	} Pitch high.
ཨ	S	
ཨ	H	Pitch very high.
ཨ	A	Pitch low.

NOTE.—The remarks in column 3 regarding Tonic Pitch refer to the Rev. Mr. Amundsen's Tone-system. I would, however, advise the student to direct his attention to the compactness or otherwise of his utterance, and to the shortness or length of his vowel-sounds, rather than to Pitch of Tone. See § 19.

Other letters, compound and reversed, are not included in the above tables. They are dealt with in §§ 4 *et seq.*

§ 3.—PHONETIC MODIFICATIONS OF THE FIVE VOWELS. These are based on ཨ A, as representing any of the thirty consonants.

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཨ	a	Short, hard and compact, as already explained. Ex. རྒྱལ་པོ་ K'AM, <i>Empire, Realm</i> . Pronounced, as regards the vowel-sound, exactly like that of the English word <i>Come</i> . ཨ differs from འ in that the latter is a long, slow and gentle emanation, while ཨ is uttered forcibly.
ཨ+འ ཨ+ཀ	ā	Long, like ā in English <i>far</i> . Ex. རྒྱལ་པོ་ K'Ā, <i>Order, Command</i> ; ལྔམ་ LĀ, <i>A courteous expression</i> .
ཨ+ཡ ཨ+ལ	ā	Long, like ā in <i>far</i> . Ex. ཀླུ་ཤ་ KĀ-SHA, <i>A sort of grass</i> ; དུལ་འཛིན་མ་ TĀ-LE-LA-MA, <i>Dalai Lama</i> , or GYĀ-WA RIM-PO-CH'E; ལྷ་མ་ L'Ā-SHA.
ཨ	ā, ā, wā,	Long, like the ā in <i>corner</i> , or the aw in <i>Bawl</i> , or the Chinese wā as in <i>Kwān</i> , in transliterations from Sanskrit, Indian, Chinese or other foreign languages. Thus, ར་མེ་གུ་ར་ RA-ME-SHĀ-RA, <i>A holy place near Lanka or Ceylon</i> ; ཐོན་ཀླན་ T'O-'U-EWĀN, <i>Last Emperor of China of the Tartar dynasty</i> ; དཔུང་འཕྲུག་པོ་ DĀI-CH'IN-B'Ā-DUN, <i>A Mongolian King of Tibet</i> . Or long, like the ā in <i>far</i> , in Tibetan words. Thus, ཚ་ Ts'Ā, <i>Salt</i> ; རྩ་ K'Ā-TA, <i>Crow, mag-pie</i> ; ཕྱུ་ PĀ-'ZHYĀ, <i>A mitre-shaped cap</i> . Or it serves to show that a letter is not a prefix, but an initial. Thus, དངམ་པོ་ DANG-PO, <i>clear</i> , which might other-

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཨ+ན ཨ+ད	ä	wise have read NGÄ-PO; དུགས་པོ་ DÜX-PO, <i>A district of Tibet south-east of Ü and Kong-po</i> , which might otherwise have read GÄ-PO. Short, like <i>a</i> in <i>can</i> . Ex. གནན་པ་ ZHYÄN-PA (pronounced ZHYÄM-PA) <i>other</i> ; or, དད་པ་ DÄ'-PA, <i>Faith</i> .
ཨ+ས ཨ+ལ	ä	Long, like <i>a</i> in <i>can't</i> , as pronounced by a Yankee. Ex. ཉེ་གནས་ NYE-ÄX, <i>Disciple</i> , <i>Pupil</i> ; རྒྱལ་པོ་ or GYÄ-PO, <i>King</i> .
ཡི	i	Short, like <i>i</i> in <i>is</i> . Ex. ཡིན་པ་ YIN-PA (pronounced YIM-PA), <i>To be</i> .
ཡི+གས ཡི+ས ཡི+ལ	i	Long, like <i>i</i> in <i>ravine</i> . Ex. འཇིགས་པ་ JI-PA, <i>To be afraid</i> ; གིས་ GI, <i>A sign of the Agentive Case</i> ; དཀྱིལ་ལ་ KYI-LA, <i>Among, amid, in the midst</i> .
ཡི་	i	Also long, like <i>i</i> in <i>ravine</i> . Used in transliterations from foreign languages. Ex. སྤྱི་ལ་ SHI-LA, <i>Moral conduct</i> ; བུ་ཏེ་རྫི་ཀ་ PÜB-DA-RI-KA, <i>White lotus</i> ; སྤྱི་ SHRI, <i>Glory</i> .
ཡི	e	Short, like <i>u</i> in <i>made</i> , or Italian <i>e</i> . Ex. དེ་ ÖE, <i>The, That</i> .
ཡི+གས ཡི+ས ཡི+ལ	e	Like the preceding, but long. Ex. བགོགས་ GE, <i>Devil, Demon, Evil-spirit</i> ; སྟེས་པ་ SRE-PA, <i>To know</i> ; སེལ་པ་ SEL-WA, or SE-WA, <i>To absolve</i> .

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཨ+ན ཨ+ད	ə	Short, like <i>e</i> in <i>get</i> . Ex. རྩོད་པོ་ CH'EN-PO (pronounced CH'EM-PO), <i>Great, Big, Large</i> ; རྩོད་པ་ J'K'-PA, <i>To do, to act, to perform, to achieve</i> .
ཨ		
ཨི	ai	Like <i>i</i> in <i>mind</i> . Ex. ཀའ་ལྷ་ཤམ་ KAI-LĀ-SHA, <i>A mountain on the N. shore of Lake Manasarovar</i> ; མི་རྩི་ MAITRI, <i>Love, Friendship</i> ; རི་ལིང་ག་ TAI-LING-GA, <i>The modern Telingana</i> .
ཨུ	u	Short, like <i>u</i> in <i>pull</i> . Ex. ལུ་པོ་ HUR-PO, <i>Active</i> ; འབྲུ་ BU, <i>Worm</i> ; ལུ་ CH'U, <i>Water</i> .
ཨུ+གས	ā	Long, like <i>oo</i> in <i>snooze</i> . Ex. རྩལ་གས་པ་ ZHYU PA, <i>To sit</i> .
འཕྲུ་ལེན་	ā	Same as preceding. Ex. བེ་དུ་རུ་ WAI DU- RYA, <i>Azure stone, Lapis lazuli</i> ; ལུ་ HUM, <i>A terrifying or angry expression.</i> རྩལ་ BRUTAL.
ཨུ+ན ཨུ+ད		Like <i>u</i> in French <i>une</i> . Ex. འདུན་ DUN, <i>Seven</i> ; ལུ་པ་ KU'-PA, <i>Thread</i> .
ཨུ+ས ཨུ+མ	ū	Same as last, but long. Ex. དུས་ D'Ū, <i>Period, Time</i> ; ཡུམ་ YŪ, <i>Land, Country</i> .
ཨོ	o	Short, like <i>o</i> in <i>for</i> , or <i>rock</i> . This is the commonest <i>o</i> in Tibetan. Ex. བློས་ T'OM,

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
		<i>Bazaar</i> : ཡལ་པོ་ YA'-PO, <i>Good</i> : ར་བ་ ZO-wA, <i>To build</i> : ལོ་ LO, <i>Year</i> : ཁྱིམ་ K'YI-mO, <i>Bitch</i> : ཇོ་བོ་ J'O-wo, <i>Nobleman, master, lord</i> : པོ་ལོ་ PO-'O, <i>Grandfather</i> .
ཨ+ལས་	o	Long, like o in <i>mode</i> . Ex. ཚས་ Ts'o, <i>A crowd, a multitude</i> .
ཨ	o	Like the last. Used only in transliterating. Ex. གོ་ཏ་མ་ GO-TA-MA, <i>Buddha's name</i> .
ཨ+ན } ཨ+ད }	ö	Short, like eu in French <i>Jeune</i> . Ex. དགོན་པ་ GÖN-PA (pronounced GÖM-PA), <i>A monastery</i> ; ཙན་པ་ CHÖ'-PAN, <i>Diadem</i> .
ཨ+ས } ཨ+ལ }	ö	Same as last, but long. Ex. ཚས་ Ch'ö, <i>Religion</i> ; ཉན་པ་ NYA-D'ö, <i>Fishing net</i> .
ཨ	au, ou	Like ou in <i>Noumenon</i> . Ex. གོ་རི་མ་ Gou-ri-ma. Sometimes also spelt ཨ་འུ་ or ཨ་འུ་ Ex. གའུ་ཏ་མ་ or གོའུ་ཏ་མ་ Gau-ta-ma, <i>Gouta-ma</i> .

NOTES.

- 1.—In the above Tabular Statement the sign + in column 1 means "as modified by the addition of." It will be seen that the basic, inherent ཨ་ a is subject to modifications, not only when qual-

lied by vowel-signs, but also when followed or subjoined by འ་ 'a, or when subjoined by ཏྲ Ha, or འ་ wa-zur, or when followed by ན Na, ལ La, ཏ Da, ས Sa, and གས G'a-sa, which last is sometimes represented by the abbreviation ཏྲ Ta-log-ta, i.e. ཏ Ta reversed, and called གས་དྲྲོག་ G'a-sa-da-kyo'.

- 2.—In words containing those vowel-modifications which are affected by ལ la, the ལ when pronounced, should be uttered very softly. Often it is not pronounced at all. e.g., རྒྱལ་ Nörl, or Nörl, *Money*; གསྣལ་ SÖL-J'A, or SÖ-J'A, *Tea*.

Where ལ, as a final, is followed by the particle འ་ wa, the latter, in the Colloquial, is often changed into ར་ ra. e.g., མཆོད་པ་འབྱུང་ (instead of འ་) གཏུང་པ་ CH'O'-PA XÜ-RA SANO-wa, *To sacrifice* (Honorific form). Sometimes, however, ལ is merely duplicated. See § 18.

- 3.—In the pronunciation of words containing those vowel-modifications which are affected by ཏ D'a, or ག G'a, or sometimes གས G'a-sa, the following peculiarity should be noted. In the case of monosyllabic words or final syllables ending in one of the above letters, such letter is not exactly pronounced. Yet it is *hinted at*; for, just before pronouncing it, the speaker stops short, and, by a sharp contraction of the glottis, forms a kind of innominate sound, which perhaps is best described by reference to the Persian or Arabic ع 'ain, or to the curious throat-sound emitted by some Glaswegians when, instead of saying *Saturday*, they say *Se'urday*, or instead of saying *water*, they say *wa'er*. This emphasized hiatus-sound will be represented by an apostrophe. Ex. ཏྲ་པ་ J'E'-PA, *To do*; གྲ་ CH'A', *Hand* (Honorific term);

ཉི་མཱུགས་ NYI-DÜ', *Parasol*. In particular, as regards syllables ending in ག་ *G'a*, the following rules may be observed:—

(a) When the syllable forms a word by itself, like ཅིག་ CHI' (*Chig'*), *A, an*; དུག་ DU' (*Dug*), *Is*; or ཤོག་ SHO' (*Shog'*), Imperative of ཡོང་བ་ YONG-WA, *To come*, the ག་ *G'a* should never be pronounced, but only *hinted at*, in manner above described.

(b) When the syllable in which ག་ or གས་ occurs is only one in a word of two or more syllables, and is not the final syllable, the ག་ or གས་ may be pronounced, or only hinted at, at pleasure. Ex. སྒྲིག་པ་ DRIG'-PA, or DR'-PA, *Sin*; རྩོག་པ་ DOD'-DÖ, or DÖ'-DÖ', *A Lump*; ཡག་པོ་ YAG'-PO, or YA'-PO, *Good*; མྱོག་པོ་ GYÖ'-PO, or GYÖÖ'-PO, *Quick*.

(c) Practically the same rules may be observed as regards final ལ་ *la*. Ex. རྩལ་ NGAL, *Fatigue*, and རྩེལ་ DHEL-WA, or D'E-WA, *To fasten on*.

4.—A consonant, having a prefix, but no affix, nor any qualifying vowel-sign, must be supported by the lengthening affix འ་ *'a*, which prevents the prefix from being mistaken for an initial letter. Ex. བཀའ་ K'A, *Order, command, word*; བརྟམ་ D'A, *Arrow*.

5.—བ་ *B*, is usually pronounced *W*, when, in a word of more than one syllable, it is the initial letter of the second or other following syllable, and the final letter of the immediately preceding syllable is either ར་འ་ར་ or ལ་, or if such preceding syllable does not end in a consonant, but is governed by inherent ཨ་, or one of the

vowel-signs. བ also takes the sound of *w* when it is prefixed by ད, *Da*, and has no modifying vowel-sign or *Yata* sign. In the latter case it takes the sound of the modifying signs. Ex.:—
 དབང་. WANG, *Power, might, potency* (non-physical); but དབྱུགས་
 U, *Perspiration*; དབྱ་མ་ U-ŋA, *Hair* (of head); དབོན་གནས་
 EN-SK, *Lonely spot*; དཔོན་བོ་ ÖS-PO, *Grandson, nephew* (Literary
 term); དབྱར་ YAB, *Summer*; དབྱིངས་ YING, *Region, Space* (e.g.,
 heavenly expanse); དབྱུག་པ་ YUG-PA, or YU'-PA, *To brandish to*
flourish; དཇོན་ཇེ་བ་ YEN-CH'E-WA, *To separate*; but འབངས་
 BANG, *A subject*; འབྱུང་བ་ JUNG-WA, *To happen, originate, become,*
arise.

The letter བ *Ba*, when sounding as a *w*, and followed by ཇི *i*, is pronounced somewhat like the hard Russian vowel *oi*, but with a *w* before it, or something like the English word *way*, save that the *a* must be given the vowel-sound of ཨ་, and merged into the succeeding *i*, so as to make the two into a sort of diphthongal sound.

Second vowels, following immediately after a simple or compound consonant, whether qualified by a vowel-sign or not, are always based on འ་ 'a, not on ཨ་ a. Ex. གཟུངས་ not གཟུངས་ GAU-TA-MA; ལེུ་ LE-U, *Chapter*; མེུ་ MI-U, *Little man*.

§ 4.—THE SIX REVERSED (i.e. རྩོད་ LO') LETTERS. Used chiefly in transliterations from Sanskrit, Pali, etc.

Letter.	Name.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཌ	Ta-log-ta or Ga-sa-da Kyó	T	The dental letter ཏ Ta reversed and pronounced as a palatal. A common abbreviation for the double affix གས་ Ex. རྩུང་འོ་ཏ་ PUNG-aO, instead of རྩུང་འོ་གས་།
ཐ	T'a-log't'a	T'	ཐ T'a reversed, and pronounced as an aspirated palatal.
ཎ	Da-log-da	D	ཎ Da reversed, and pronounced as an unaspirated palatal, much as some Irishmen pronounce the th in think.
ཏ	Na-log-na	N	The dental letter ན Na reversed, and pronounced as a palatal.
ཏ	Sha-log-K'a	K'	ཏ Sha reversed, and pronounced like ཏ K'a.
ཏ	Ka-Sha-log-ta- pa (བརྩུང་པ་) K'ya	K'y	ཏ Ka, with a reversed ཏ Sha subjoined. Pronounced like ཏ K'ya, strongly aspirated.

§ 5.—THE SEVEN CONSONANTS TO WHICH ཡ་ *Ya*, IN THE FORM OF ཡ་, MAY BE SUBJOINED. ཡ་ so subjoined is called ཡ་བདག་ས་ or ཡ་བརྟུ་ *YA-TĀ*, *Ya-subjoined*.

ཀ	This is <i>Kya</i> , and it is so pronounced.
ཁ	This is <i>K'ya</i> , and it is so pronounced.
ག	This is <i>Gya</i> , and it is pronounced as some Irishmen pronounce <i>Garden</i> , <i>guide</i> , etc., i.e. <i>Gyarden</i> , <i>Gyide</i> , etc.
ལ	This is <i>Pya</i> , but <i>YA-TĀ</i> changes the pronunciation into that of ཅ་ <i>Cha</i> .
ཕ	This is <i>P'ya</i> , but <i>YA-TĀ</i> , changes the pronunciation into that of ཅ་ <i>Ch'a</i> .
ཆ	This is <i>Bya</i> but <i>YA-TĀ</i> changes the pronunciation into that of ཇ་ That is to say, when ཇ་ is an initial, it is pronounced <i>J'</i> , which is practical'y like ཅ་ <i>Cha</i> ; when not an initial, it is pronounced <i>J</i> . If prefixed by ད་ <i>Da</i> , it is pronounced <i>F</i> ; and if further qualified by a vowel-sign, it takes the <i>Y</i> sound merged into the vowel-sound. Ex. དུམ་ <i>YAB</i> , <i>Summer</i> ; དབྱིངས་ <i>Ytso</i> , <i>Region</i> , <i>space</i> (e.g. <i>Heaven's vault</i>); དུའཔ་ <i>YUǎ-PA</i> , or <i>YU'-TA</i> , <i>To brandish</i> , <i>flourish</i> ; དེ་ཅོད་པ་ <i>YEN-CH'E-WA</i> , <i>To separate</i> .
མ	This is <i>Mya</i> , but <i>YA-TĀ</i> changes the pronunciation to that of ཉ་ <i>Nya</i> .

§ 6.—THE FOURTEEN CONSONANTS TO WHICH ར་ *Ra*, IN THE FORM OF ར་, MAY BE SUBJOINED. ར་ so subjoined is called ར་བཏུགས་ or ར་བཏུག་, *RA-TA, Ra-subjoined*.

Letter.	Name.	Romimized Equivalent.	Remarks.
ཀ	Ka-ra-tā-Ta	T	Like ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } All palatals.
ཁ	K'a-ra-tā-T'a	T'	
ག	Ga-ra-tā-Da	D	
ཁ	Ta-ra-tā-Ta	T	
ཁ	T'a-ra-tā-T'a	T'	
ཁ	Ḍa-ra-tā-Ḍa	Ḍ	
ཁ	Na-ra-tā-Na	N	
ཁ	Pa-ra-tā-Ta	T	
ཁ	P'a-ra-tā-T'a	T'	
ཁ	Ba-ra-tā-Ḍa	Ḍ	
ཁ	Ma-ra-tā-Ma	M	This is the pronunciation in Literary Tibetan and in Sikkim and Bütan. This palatal pronunciation is the pronunciation in རྩུས་པལ་ཀླན་ Ō-P'Ā-KĀ', Colloquial of Ō. Pronunciation in གཤང་པལ་ཀླན་ TSANG-P'Ā-KĀ', Colloquial of Tsang.
ཁ	Sha-ra-tā-Shra	Shr	
ཁ	Sa-ra-tā-Sa	S	
	Sa-ra-tā-Ta	T	
	Sa-ra-tā-Hra	Hr	
ཁ	Ha-ra-tā-Hra	Hr	

§ 7.—THE SIX CONSONANTS TO WHICH ཏྲ *Ha*, IN THE FORM ཏྲ (ཏྲ་བརྒྱལ་མ་) *HA-TA*, MAY BE SUBJOINED.

With the exception of ཏྲ *L'a* (commonly seen *Lhā*), which is frequently met with, these *Ha*-compounds are only used in transliterations from Sanskrit, Pali, etc. The effect of subjoining ཏྲ *Ha*, is to lengthen and slightly aspirate the consonant. Ex. ཏྲ་མ་ *L'a-sa*, *Lhāsa*, the Capital of Tibet.

ཏྲ་ ག'ā.	ཏྲ་ ཏ'ā (Dental)	ཏྲ་ ར'ā.
ཏྲ་ ཏ'ā.	ཏྲ་ ཏ'ā (Palatal)	ཏྲ་ ཏ'ā.

§ 8.—THE SIX *silent* CONSONANTS TO WHICH ལྷ *La* (ལྷ་བརྒྱལ་མ་ *LA-TA*) IS SUBJOINED.

The effect of subjoining the ལྷ is to raise and emphasize the tone, and to make the sound more compact.

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ All pronounced ལྷ *La*.

ལྷ་ Pronounced *Da*.

EXAMPLES :—ལྷ་ཀོར་ *Lā'kor*, Cipher, such as འ, the abbreviated མ་ or ཏ་; ལྷ་ ལུ་ *Lu*, Serpent-demon; ལྷོ་པ་ *Lōu-pa*, To read; ལྷ་ཅོར་ *Lā'-chor*, or *Lā-chor*, Clamour, noise, (Literary); ལྷོན་པ་ *Lēn-pa*, Stupid, foolish; ལྷ་བ་ *Da-wa*, Month, moon; ལྷ་མ་ *La-ma*, Lama; ལྷ་ ལུང་ *Lung*, Wind; ལྷོན་པ་ *Lōb-pa*, To learn, teach.

§ 9.—THE SIXTEEN CONSONANTS TO WHICH རྩ་ལྷ་ *Wa-zur*, IN THE FORM OF རྩ་, IS SUBJOINED.

རྩ་ is called *Wa-zur* because it is a corner of the letter རྩ་ *Wa*.

When scholars from Tibet first visited India to study Buddhistic

Literature, they did not realize that the Tibetan letter བ་ represented both *B* and *W* (which in Sanskrit are denoted by व and ब), just as the Bengali letter ব represents them, and that བ་ *Wa* was therefore unnecessary. The later scholars, however, did realize it, and since then བ་ *Wa* has not been much used in Tibetan. It still survives, however, in some words, and in the form of འ་ *WA-ZUR*, subjoined to the consonants now under notice.

As regards Tibetan words, the effect of subjoining འ་ is merely to lengthen somewhat the sound of the vowel inherent in, or qualifying, the consonant. In the following examples the vowel-sound is the inherent ཨ་ *a*, which, when lengthened, is *ā*. Thus:—

ཀ་ *KĀ, Oh!*

ཀ་ཡི་ *KĀ-YĒ, Oh! Hollo!*

ཁ་ད་ *K'Ā-TA, Crow, Magpie.*

ག་བ་ *DX-PA, Mouth.*

བསྐྱབ་གྲ་ *LAB-DĀ, School.*

ད་བ་ *ŪĀ-WA, A Medical plant.*

ཙ་ *TsĀ, Spunk, tinder.*

ར་ *TsĀ, Grass, herb.*

ར་ཁ་ *TsĀ K'Ā, Pasture.*

ཙ་ *Ts'Ā, Salt.*

ཧྲ་ or ཧྲ་མོ་ *ŽHYĀ, or ŽHYĀ-MO, Hat, cap.*

ཨ་ *ŽĀ, Nettle.*

ར་ *RĀ, ར་ཆོ་ RĀ-CHO, Horn, sting.*

ཐག་ར་ *T'AG-RĀ, or T'Ā'-RĀ, Hartshorn.*

ལ་བ་ LĀ-WA, *A species of deer.*

ཤ་ SHĀ, *Flood, high water.*

ཤ་བ་ SHĀ-WA, *Deer.*

ཤ་པོ་ SHĀ-P'O, *Stag, buck.*

ཤ་མོ་ SHĀ-MO, *Doe, hind.*

ཤ་ཕྱུག་ SHĀ-T'U', *Young deer.*

WA-ZUR is also used to represent the sound of *wā*, as found in old Tibetan literature, and in Sanskrit, Pali, Chinese, and other ancient foreign languages. EX:—

དྲུགས་ HWĀ, *Sugared medicine like lozenges* (old Tibetan).

ར་མེ་ཤྱ་ར་ RA-ME-SHWĀ-RA, *Rameshwar, near Ceylon.*

ཐོ་ཁྱ་ T'O-U-KWĀN, *Last Emperor of China of the Tartar dynasty.*

དྲཱི་འཇིན་བ་དུར་ DWĀI-CH'IN-B'Ā-DUR, *A Mongolian king of Tibet.*

ཐྱ་མ་ཐ་ SWĀ-B'Ā-T'ĀN, *Name of a town.*

It also represents the sound of *d* as found in modern Indian languages, e.g. Bengali, in which that sound and *wā* seem to be interchangeable. EX *Swadesi, Shādeshi.*

It is even met with in conjunction with the vowel-sound ~ *Na-ro.*

EX. ཀི་ཀི་སྟོ་སྟོ་རེ་རེ་ཉི་མ་ ཅེ་ KI, KI, SWO, SWO, TE-RING, NYI-MA DO: *Ho, ye gods, to-day is sunny!* (Literary).

WA-ZUR also sometimes serves to show that a letter which might possibly be mistaken for a prefix is really an initial. EX. དྲངས་པོ་ DANG-RO, *Clear*; དྲམ་པོ་ DĀM-P'O, *A district in Tibet.* If the WA-ZUR had not been subjoined to the ད་ in these words, one might have read them NĀM-RO, and GĀM-P'O.

§ 10.—THE TWELVE CONSONANTS ON WHICH THE *silent* ར་མག རA-GO-
Ra-Head IS PLACED. The effect is to raise the tonic-pitch and
 emphasize the sound of each consonant, except those that are
 regarded as masculine. As to masculine letters see § 19. Sign
 with Romanized equivalent, ʷ above.

ཀ Ka, ཁ Ga, ཅ Nga, ཇ Ja, ཉ Nya, ཏ Ta,
 ཐ Da, ཌ Na, པ Ba, བ Ma, ཅ Tsa, ཇ Dz'a.

It will be noticed that ཀ Ka, ཏ Ta, ཅ Tsa, have not got above
 them the sign for heightening the Tonic-pitch, they being masculine
 letters and not requiring it.

§ 11.—THE TEN CONSONANTS ON WHICH THE *silent* ལ་མག ལA-GO, *La-*
Head, IS PLACED. It has the same effect as the *Ra-Head*. Sign ʷ.

ཀ Ka, ཁ Ga, ཅ Nga, ཇ Cha, ཉ Ja,
 ཏ Ta, ཐ Da, ཌ Pa, པ Ba, ཅ L'a.

In all these the ལ is not pronounced, except in the case of ཅ L'a,
 and except also when there is a preceding syllable which ends in a
 vowel. In this latter case the ལ is usually carried back and given the
 sound of ཌ n. EX. ལྷོ་རྩུག་ལྷོ་ GÖN-CHÄ, *Lock*; ལྷོ་ཏ་ DÄN-TA, *Now*.
 Sometimes, however, it is carried back as ལ, but not sounded. Yet it
 modifies the preceding vowel. EX. ལྷོ་རྩུག་ TX-CHÄ', *Whip*. Sometimes
 it even takes the sound of final བ b. EX. ལོབ་ཏ་ ZOB-TA, *Mien*.

§ 12.—THE TWELVE CONSONANTS ON WHICH THE *silent* ས་མག སA-GO,
Sa-Head, IS PLACED. It also has the same effect as the *Ra-Head*.
 Sign ʷ

ཀ Ka, ཁ Ga, ཅ Nga, ཇ Nya, ཏ Ta, ཐ Da,
 ཌ Na, པ Pa, བ Ba, བ Ma, ཅ Tsa, ཇ Dz'a.

§ 13.—**ལྷན་འདུག་པུ་** NGÖN-JU' SGA, THE FIVE PREFIXES, i.e. silent letters, which are prefixed to diverse *Initial* (sometimes called *Radical*) letters, simple and complex, in the formation of words. Their effect is to remove the aspirate, if any, of low-toned, i.e. Feminine and Very Feminine initials, and to raise the Tonic Pitch, and make the sound more compact. Thus, take ལྱུང་ J'UNO, the Perfect and Imperative root of འལྱུང་བ་ J'UNO-WA, *To happen, originate, arise*. Here བ་ is a feminine letter, and therefore low-toned, and, as an initial with ཡ་ Ya-tā, it is slightly aspirated in ལྱུང་. The addition of the prefix འ་ 'a removes the aspirate, and makes the Tonic Pitch higher, and the sound more compact.

These prefixes are really a kind of Prepositive Affixes, sometimes modifying the meaning of a word, and sometimes entering into the formation of the Present, Perfect and Future Tenses of a verb. Though doubtless once upon a time actually pronounced, they are now generally silent. In the case, however, of ག་, བ་, and མ་, when the syllable in which any of them occurs is preceded by a syllable ending in a vowel-sound, the ག་, བ་, or མ་ is often carried back in pronunciation to the vowel-sound and sounded with it. The prefixes ཏ་ and འ་ are never sounded or carried back. As regards འ་ and མ་ the Colloquial has a curious custom of transmuting them into the sound of ཏ་ N. Ex. མེ་མདྲ་ ME-D'A is pronounced MEK-D'A, *Gun*; མའདུག་ MI-DU' is pronounced MIN-DU', *Is not*; འདྲ་འདྲ་ DA-DA is pronounced DÄN-DA, *similar*. Also བ་, as a prefix, is sometimes given the sound of མ་ m. Ex. ཏ་བཟུ་ NA-X'A is pronounced NAM-X'A, *clothes*.

No letters are ever superposed upon or subjoined to any prefix; and, as will be seen when we come to the paragraph on the TONE SYSTEM (§ 19), Prefixes, as such, are of genders different

from those of the same letters as Initials, or even as Affixes, save in the case of མ་ which is always Very Feminine.

ག་ *Ga*. This prefix is of COMMON GENDER, and it is found before the following Initials, namely, ཅ་ *Cha*, ཉ་ *Nya*, ཏ་ *Ta*, ཏ་ *Da*, ཏ་ *Na*, ཅ་ *Tsa*, ཞ་ *Zhya*, ཞ་ *Za*, ཡ་ *Ya*, ཤ་ *Sha*, and ས་ *Sa*, all of which retain their natural sounds unaffected by the ག་ save as regards Tonic Pitch and compactness of utterance, as already explained. This prefix is found in many nouns. It also enters into the formation of the Present and Future Roots of certain verbs. Ex. གནས་ཚང་ *NX-TS'ANG*, *Inn*; གནོང་ *TONG*, Present Root, and གནང་ *TANG*, Future Root, of གནོང་བ་ *TONG-WA*, *To send, dismiss*.

ད་ *Da*. This prefix is of COMMON GENDER, and is met with before the following Initial letters, namely, ཀ་ *Ka*, ག་ *Ga*, ང་ *Nga*, བ་ *Pa*, བ་ *Ba*, and མ་ *Ma*, and nine other letters which are merely compounds of these with *Ya-lā'*, or *Ra-lā'*. It also enters into the formation of the Future Root of certain verbs. Ex. དབུལ་ *Ü*, Future Root of དབུལ་བ་ *BÜ-WA*, *To offer*; དགབ་ *GAB*, Future Root of དགབས་པ་ *GEB-PA*, *To cover*.

བ་ *Ba*. This prefix is of MASCULINE GENDER, and occurs before the Initials ཀ་ *Ka*, ག་ *Ga*, ཅ་ *Cha*, ཇ་ *Ja*, ཉ་ *Nya*, ཏ་ *Ta*, ཏ་ *Da*, ཏ་ *Na*, ཅ་ *Tsa*, ཇ་ *Dr'a*, ཞ་ *Zhya*, ཞ་ *Za*, ར་ *Ra*, ཤ་ *Sha*, ས་ *Sa*, and twenty-nine other letters, compounds of the foregoing, some having one or other of the different subjuncts, and some even one or other of the three different superposed letters. It is a very common prefix, and enters into the formation of the Perfect and Future Tenses of many verbs. Ex. བསྐྱོང་ *KOB*, Perfect Root and Future Root of བསྐྱོང་བ་ *KOB-WA*, *To Surround*; བཞེས་ *ZHYÖ*, Perfect Root, and བཞོ་ *ZHYO*, Future Root of བཞོ་བ་ *JO-WA*, *To milk*.

མ *Ma*. This prefix is of VERY FEMININE GENDER, and occurs before
 ཁ *Ka*, ཀ *Ga*, ཁ *Nga*, ཚ *Ch'a*, ཇ *Ja*, ཉ *Nya*, ཐ *T'a*,
 ད *Da*, ན *Na*, ཚ *Ts'a*, ཇ *Dz'a* and four other letters,
 compounds of some of the foregoing in *Ya-tā*, or *Ra-lā*.

ལ *'A*. This Prefix is of FEMININE GENDER, and is found before
 ཁ *K'a*, ཀ *G'a*, ཚ *Ch'a*, ཇ *Ja*, ཐ *T'a*, ད *Da*, ཐ *P'a*, ཐ *Ba*,
 ཚ *Ts'a*, ཇ *Dz'a*, and nine other letters, compounds of some
 of the foregoing in *Ya-tā*, or *Ra-lā*.

The raising-power (if any) of these prefixes, as regards Tone, depends upon their gender as mentioned above, the masculine prefix ཐ *Ba* possessing the greatest power.

§ 14.—The following Tabular Statement of the consonants (in their simple form) which, as Initial Radical letters, take prefixes, and of the particular prefix or prefixes which, and which alone, each such consonant takes, may be found of use, especially in cases where the student feels some difficulty in determining whether any particular letter is or is not a prefix. For instance, no letter except ད *Da*, or ཐ *Ba*, immediately preceding a ཀ *Ka*, can be a prefix; no letter except མ *Ma*, or ལ *'A*, immediately preceding a ཁ *K'a*, can be a prefix; and so on.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
ཀ	ད	དཀར་པོ་ <i>Kar-po</i> , White.
	ཐ	ཐག་ཤིས་ <i>Ta-shi</i> , Joy, Prosperity, Blessing.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
ཁ	མ	མཎཏ་པོ་ <i>K'an-po</i> , Abbot.
	འ	འཁྱིར་བ་ <i>K'yer-wa</i> , or འཁྱར་བ་ <i>K'ur-wa</i> , To carry away.
ག	ད	དགའ་བ་ <i>G'a-wa</i> , Joy, Happiness.
	བ	བཞེགས་ <i>Gè</i> , Demon.
	ས	སགོ་ <i>Go</i> , Head.
	འ	འགྲེལ་བ་ <i>Gyl-wa</i> , To fall, Stumble.
ང	ད	དཔུལ་ <i>Ngü</i> , Money, Silver.
	ས	སངས་མོ་ <i>Ngar-mo</i> , Sweet.
ཅ	ག	གཏོག་པ་ <i>Chof-pa</i> , To break (Transitive)
	བ	བཅུག་པ་ <i>Chug-pa</i> , To allow.
ཆ	ས	མཚེལ་ <i>Ch'o-to</i> , Beak.
	འ	འཆས་ <i>Ch'am</i> , Masquerade.
ཇ	བ	གཟི་བུ་ <i>Zi-yi'</i> , Glory, Splendour.
	ས	མཇེལ་བ་ <i>Jā-wa</i> , To meet.
	འ	འཇིགས་པ་ <i>Ji-pa</i> , To be afraid.
ན	ག	གཉེན་ཚང་ <i>Nyri-ts'ang</i> , Pantry.
	བ	བརྫུལ་བ་ <i>Nyē-wa</i> , To ferment.
	ས	སེན་སད་པ་ <i>Nyén-sā'pa</i> , To rouse.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
ད	ག	གཏམ་ <i>Tam</i> , Rumour.
	བ	བཏོན་པ་ <i>Tón-pa</i> , To cast out.
ཐ	མ	མཐའ་ <i>T'a</i> , End.
	འ	འཐུང་བ་ <i>T'ung-wa</i> , To drink.
ད	ག	གཏོང་ <i>Dong</i> , Face.
	བ	བདེ་པོ་ <i>De-po</i> , Good, Well.
	མ	མདའ་ <i>D'a</i> , Arrow.
	འ	འདམ་པ་ <i>Dam-pa</i> , To choose.
ན	ག	གནོད་པ་ <i>Nó'-pa</i> , Injury.
	བ	བསྐྱར་བ་ <i>Nar-ica</i> , To lengthen, Extend.
	མ	མནར་ <i>N'a</i> , Oath.
བ	ད	དཔང་པོ་ <i>Pang-po</i> , Witness.
ཐ	འ	འཕྲེལ་བ་ <i>P'-i-ica</i> , To increase.
བ	ད	དབྱགས་ <i>Ü</i> , Breath: དབྱར་གྱི་ <i>Var-ka</i> , Summer.
	འ	འབར་བ་ <i>Bar-wa</i> , To blaze up.
མ	ད	དམག་མི་ <i>Mag-mi</i> , Soldier.
ཙ	ག	གཙང་པོ་ <i>Tsang-po</i> , River.
	བ	བཙོན་ཁང་ <i>Tsón-K'ang</i> , Prison, Jail.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
ཀ	ས	སཾ་ <i>Ts'o</i> , Lake.
	འ	འཇིག་པ་ <i>Ts'ig'-pa</i> , To burn (Intransitive).
ཁ	བ	བརྟུན་ <i>Dzün</i> , Lie, Falsehood.
	མ	མཇོས་པོ་ <i>Dzè-po</i> , Lovely.
	ར	རཇོང་ར་ <i>Dzing-ra</i> , Fortification.
ཀྱ	None.	
ཀྲ	ག	གཇན་པ་ <i>Zhyān-pa</i> (pro. <i>Zhyām-pa</i>), Another.
	བ	ནང་བཞིན་ <i>Nang-z'hyin</i> , According to.
ཀླ	ག	གཟུགས་པོ་ <i>Zū-po</i> , Body.
	བ	བཟོ་བཞུ་ <i>Z'ab-ta</i> , Likeness.
ཀྴ	None.	
ཀྵ	ག	གཡག་ <i>Ya'</i> , or <i>Yag</i> , Bull, Yak.
ཀྶ	བ	བཞེ་ག་ <i>La-sha</i> , Thigh.
ཀྷ	None.	
ཀྸ	ག	གཤེ་གཤེ་བདང་བ་ <i>She-she tang-wa</i> , To rebuke.
	བ	བཤད་པ་ <i>Shd'-pa</i> , To tell.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
མ	ག	གམམ་པོ་ <i>Sí-po</i> , Bright, Clear.
	བ	བཤོད་བདེ་མམ་པོ་ <i>Só'-de kam-po</i> , Misfortune.
ད	None.	
ཙ	None.	

NOTES.

- 1.—Letters are either simple, like ཀ, or complex, like ཀྱ, ཀྲ, ཀླ, ཀྴ, ཀྵ, and so forth. Syllables in which Prefixes occur may consist of two, three, or four such letters. For the purpose of ascertaining what letters are Prefixes, complex letters may be regarded as one letter. No letter that has another letter superadded to it, or subjoined to it, or which is qualified by any of the vowel-signs ི, ཻ, ོ, ཽ, ཾ, can be a Prefix.
- 2.—In the case of a two-letter syllable, whenever the second letter is qualified by a vowel-sign, or is otherwise complex, the first letter, if one of the five mentioned in § 13, may be taken to be a Prefix.
Ex.—མཇོ་ *Ts'o*, A lake; བུ་མི་གྲིས་ *Ta-mi-shi*, Calamity.
- 3.—In the case of a two-letter syllable in which both letters are simple letters, then, even if the first letter is one of the five mentioned in § 13, it is not a Prefix, but an Initial or Radical. Ex.—བག་གམག་ *Ba'-ga*, Cake of tea; བབ་ཡོང་བ་ *Bab-yong-wa*, To descend.
- 4.—In the case of a syllable consisting of more than two letters, the first, if one of the five mentioned in § 13, may be taken to be a Prefix. This is so whether the next letter is or is not simple.

Ex. འབབ་བ་ (the Literary form of འབ་ཡོང་བ་) BAḠ-PA, *To descend* ;
མཎན་པོ་ K'AN-PO, *Abbot* ; བཞེད་བ་ KÖ'PA, *To create*. Very

rarely it is otherwise, as in the case of the ར་ in the word རི་དྭགས་
RI-ÖL, *Wild animal*. Such words are often written with a འ་-ཁྱེད་
under the ར་, to show that it is not a Prefix, but an Initial. Thus
རི་དྭགས་. It is then still pronounced RI-ÖL.

- 5.—Should the Prefix be ར་, and the Initial be simple བ་, then
བ་ loses its *ö* sound, and is pronounced *w*, or *w* as modified by the
next letter, if any, such as ར་ Na, ལ་ La, or ས་ Sa (see VOWEL
MODIFICATIONS, § 3). Should, however, the བ་ be accompanied
by ཡ་ (ya-tā), or any vowel-sign, it similarly loses its *w* sound, and
takes that of the ya-tā or of the vowel-sign. Ex.—དབང་ Not BANG,
but WANG, *Authority, Power* ; དབམ་ WÄ, *Pinnacle, Spire* ; དབྱར་
YAB, *Summer* ; དཔེར་ ÖN, *A place in Tibet* ; དཔེན་པོ་ ÖN-PO,
Nephew of a Lama. If the བ་ be accompanied by ར་ (Ra-tā),
it acquires the sound of *d*, i.e. palatal *d* (see § 6). Ex.—དབྱར་ ར་
Name of a Tibetan tribe ; དབྱར་ ར་ ར་ Interstice.

§ 15.—PECULIARITIES OF PRONUNCIATION

- 1.—When a syllable beginning with one of the Prefixes བ་, ར་, or མ་,
follows another syllable ending in a vowel-sound, the Prefix is often
in the Colloquial carried back, sometimes with its own sound,
sometimes with a changed sound, to the preceding syllable, and
pronounced as if it were part of it. Ex.—

བཅུ་གཅིག་ CHU-CHI', pronounced CHUÖ-CHI', *Eleven*.

བཅུ་བཞི་ CHU-CHYI, pronounced CHUB-CHYI, *Fourteen*.

ར་བཟི RA-Z'I, pronounced RAB-Z'I, *Drunk*.

བཀའ་བརྒྱུན་གནང་བ་ (Hon.) K'A-KYÖN-SANG-WA, pronounced
K'ÄN-KYÖN-NÄNG-GA, *To censure*.

ན་བཟའ་ (Hon.) NA-Z'Ä, pronounced NAM-Z'Ä, *Clock, Clothes*.

ཁ་མཆུ་ K'A-CH'U, pronounced K'AM-CH'U, *Late suit*.

ཡ་མཚན་པོ་ YA-TS'ÄN-PO, pronounced YAM-TS'ÄM-PO, *Astonish-
ing*.

2.—The Prefixes ད་ and འ་ are never themselves carried back; but in the case of འ་ and also of ས་ the sound of n is sometimes substituted, and pronounced with the preceding syllable. Ex.—

མཐོ་འདོད་ T'O-DO', pronounced T'ÖN-DO', *Ambition*.

མི་འདུག་ ME-DU', pronounced MIN-DU', *Is not, are not*.

དགེ་འདུན་ (Hon.) GE-DUN, pronounced GEN-DUN, *Clergy*.

ཞལ་འགུམ་ (Hon.) ZHYÄ-DAM, pronounced ZHYÄN-DAM, *Cheek*.

སོན་འབེལ་སྤྲད་པ་ NÖN-BE TÄ'-PA, pronounced NÖM-BE TÄ'-PA.
To add.

མེ་མདའ་ ME-D'Ä, pronounced MEN-D'Ä, *Gua*.

མེ་མདག་ ME-DA', pronounced MEN-DA', *Ember*.

3.—Even when the first syllable ends in ག, the same custom sometimes holds, probably because of the incomplete way in which final ག is uttered, the syllable therefore seeming to end in a vowel-sound. Ex.—

བྱུག་མདུན་ (Hon.) CH'AG-DU', or CH'A'-DU', pronounced
CH'ÄN-DU', *Knot*.

4.—The sound of n is sometimes transmuted into that of m. Ex.—

མཁན་པོ་ K'ÄN-PO, pronounced K'ÄM-PO, *Abbot*.

ཡིན་པ་ YIN-PA, pronounced YIM-PA, *To be* (copula).

སྟོན་པ་ལྟ་བུ་པ་ NÖN-BE TX'-PA, pronounced NÖM-BE TX'-PA,
To add.

གཞན་པ་ ZHYÄN-PA, pronounced ZHYÄM-PA, *Other.*

5.—The sound of ལ་ as final of first syllable is also sometimes changed into that of *m*: Ex.—

གུ་ལ་ཆས་ (Hon.) GÜ-CH'AM, pronounced GÜN-CH'AM, *Catarrah.*

གྱུ་མཚན་ GYÄ-TS'ÄN, pronounced GYÄN-TS'ÄN, *Banner of Victory.*

6.—The sounds that are latent in superadded letters, sometimes result in audible sounds, pronounced with the preceding syllable. Ex.—

གཤེལ་ཕྱེང་ (Hon.) SÖ-BOŊG, pronounced SÖM-BOŊG, *Churn.*

ཇེ་ཕྱེང་ J'A-BOŊG, pronounced J'ÄN-BOŊG, *Tea churn.*

བཅོ་ལྔ་ CH'Ö-SGA, pronounced CH'Ö-SGA, *Fifteen.*

མཚན་ཅིན་ CH'Ö'-TÄN, pronounced CH'ÖZ-TÄN, *A monument containing the ashes of a saint or other relics.*

7.—ར་ *Ra* as a final is frequently pronounced so softly as to be almost unheard. Ex.—

ཤེར་ཀ་ SER-KA, pronounced SE-KA, *Chink.*

ཡར་ལ་ YAR-LA, pronounced ཡ་ལ་ YÄ-LA, *Above.*

དམར་ཁྱང་ང་ (བ་) MÄR-HRANG-WA, pronounced MA-HRANG-ŊA,
Naked.

བར་ལ་ BAR-LA, pronounced BA-LA, *Between.*

དུར་ཁྱོད་ DÜR-T'Ö', pronounced DÜ-T'Ö', *Cemetery.*

ཁུར་ལྔ་ 'ÜB-PA, pronounced U-PA, *Noise.*

དཀར་ཡོལ་ KAR-YÖ, pronounced KA-YÖ, *Earthen mug or cup.*

ཙར་ TSAR, pronounced TSA, *Margin*

གསེར་ SER, pronounced SE, *Gold*.

གཡང་ཁ་ K'AR-SGA, pronounced K'A-SGA, *Gong*.

གསར་པ་ SAR-PA, pronounced SA-PA, *New*.

- 8.—When the first of two syllables ends in a vowel-sound, and the next syllable consists of འ་ *wa*, the latter often takes the sound of *a*. Ex.—

ཆུ་འ་ CHU-WA, pronounced CHU-A, *Dung of cattle*.

- 9.—The following is a common case of འ་ *wa*, or པ་ *pa*, being reduced to the sound of *a* :—

ཡོད་པ་རེད་	YÖ'-WA-RÉ	} pronounced YAW-A-RÉ'. <i>Is, are, was, were</i> (in the sense of possibly or probably being).
ཡོད་པ་རེད་	YÖ'-PA-RÉ	

- 10.—When the first of two syllables ends in འ་, and the next syllable is འ་ *wa*, the latter is often pronounced as ར་ *ra*, but sometimes it is reduced to a mere *a*. Ex.—

སངས་པ་གནད་པ་ (Hon.) JÄ-WA SANG-WA, pronounced JÄ-RA
SANG-NGA, *To meet*.

ཡོལ་འ་ YÖ-WA, pronounced YÖL-A, *Curtain*.

- 11.—The above are samples of irregularities with which one sometimes meets; practice alone will enable the student to know when other words similarly spelt follow these Colloquial customs, and when they ought to be pronounced according to the regular rules. The following are a few more specimens of irregular pronunciations :—

ས་སྟོང་ MA-NYOKO, pronounced MA-NYUNG, *Never*.

སྤྲུལ་ཤེས་ཀྱི་འདུག་ SÜ SHE KYI DU' pronounced SÜ SHIN-GI DU',
Who knows?

ཁ་ལས་པ་ཤད་པ་ K'A LÄ SHÄ'-PA pronounced K'AB-LÄ SHÄ'-PA,
To chat.

ཕེབ་པ་ (Hon.) P'EB-PA, pronounced P'E-PA, *To arrive, depart, come, go.*

བུུགས་འབོེ་ (Hon.) ZHYE-BÖ, pronounced ZHYUM-BÖ, *Mattress.*

ཞེ་འབག་ (Hon.) ZHYÄ-BA', pronounced ZHYÄM-BA', *Mask.*

ལ་རི་པ་ L'A-RI-PA, pronounced L'AB-RI-PA, *Painter.*

མོན་ལམ་ MÖN-LAM, pronounced MÖ-LAM, *Prayer.*

སྐྱབས་མགོན་ KYAB-GÖN, pronounced KYAM-GÖN, *Helper, Protector, Saviour.*

§ 16.—THE TEN CONSONANTAL AFFIXES, called ཇེས་འཛུག་བུ་ JE-JU' CHU, each of which, when following an Initial, simple or complex, completes the formation of a syllable.

ག་ Ga, ང་ Nga, ན་ Na, བ་ Ba, མ་ Ma;

འ་ 'A, ར་ Ra, ལ་ La, ད་ Da, ས་ Sa.

Of these ག་, ང་, བ་, and མ་ are frequently seen with an additional silent ས་, or SECOND AFFIX, called ཡང་འཛུག་ YANG-JU'. They are then called DOUBLE AFFIXES.

Another kind of DOUBLE AFFIXES is met with in old Tibetan books. It is very rare, but for Literary purposes the student may as well make a note of it. It consists of ན་ Na, ར་ Ra, or ལ་ La, followed by ད་ Da, here called ད་འཛུག་ DA-DA', *Hard D.* Thus:—

ནད་ nd, རད་ rd, ལད་ ld.

It is used to express the Past Tense. Ex:—

གསན་པ་ SAND-PA, *He heard.*

བྱུང་པ་ GYURO-PA, *He became.*

གསོལ་པ་ SOLD-PA, *He requested.*

The modern Literary practice, however, is to omit the final ད་, which may be regarded as obsolete.

As to the pronunciation of the affixes ག, ན, འ, ཡ, ད, ས, see § 3, TABULAR STATEMENT of VOWEL MODIFICATIONS, and NOTES thereto.

The DICTIONARY ORDER of the above-mentioned ten Consonantal Finals, and of the four Double Finals in ས་, is as follows:—

1. ག .. ga.	8. བས་ .. ha-sa.
2. གས་ .. ga-sa.	9. མ .. ma.
3. ང .. nga.	10. མས་ .. ma-sa.
4. ངས་ .. nga-sa.	11. འ .. 'a.
5. ད .. da.	12. ར .. ra.
6. ན .. na.	13. ཡ .. la.
7. བ .. ba.	14. ས .. sa.

The above, of course, is their order under each letter of the ཀཀ་ KA-K'A; that is to say, it is their order after, or in subordination to, the *Alphabetical Order*, if that term may be used in connection with the ཀཀ་.

As to the Gender of the Ten Final Affixes, see § 19.

§ 17.—ལྷ་དུ་བ་ཅུ་གཅིག་ LAB-DU-WA CHUG-CHI', THE ELEVEN DUPLICATIONS in ཨ་ o, of certain letters when forming the terminals of verbs. The Duplication has the effect of emphasizing, or intensifying, or solemnizing the expression of a fact. It is a feature of Literary Tibetan only, and is met with in nearly every sentence of the existing translation into Tibetan of the New Testament.

གོ *Go*, ངོ *Ngō*, དོ *Do*, མོ *No*, བོ *Bo*, འོ *Wo*,
 འ་ *'O*, རོ *Ro*, ལོ *Lo*, སོ *So*, ཇོ *To*.

EXAMPLES :—

- 1.—སྤྲུལ་ཀྱང་ཁོང་ལ་ལག་པ་ས་རེག་གོ། *Sḡ-kyang k'ang-la lag-pa ma re'-go* : And no man laid hands on him.

In the Colloquial this would be :—

- སྤྲུལ་ཡང་ཁོང་ལ་ལག་པ་ས་བཞག་ག། *Sḡ yang k'o-la lag-pa ma ḡhyaḡ-ga* (for *ḡhyaḡ-pa*) *rè'* or *ḡhyaḡ-ma song*.
 (for *བཞག་པ་*) *རེད་* or *བཞག་ས་མོང་།*

- 2.—ཡི་ཤཱ་ཡི་བྱ་བྱལ་པོ་ད་བིད་བྱུང་ངོ། *Yi-shā-yi bu gyā-po Da-wid j'ang ngo* : Jesse's son was king David
 —Jesse begat David the king.

In the Colloquial this might be :—

- ཡི་ཤཱ་ཡི་བྱ་བྱལ་པོ་ད་བིད་ཡིན། *Yi-shāi bu gyā-po Da-wid yin* : Jesse's son was King David.

or :—

- ཡི་ཤཱ་ཡིས་བྱལ་པོ་ད་བིད་བསྐྱེད་མོང་། *Yi-shā-yi gyā-po Da-wid kyè'-song* : Jesse begat King David.

- 3.—ཁྱོད་ཚོ་འི་ནང་ན་སྤྲོག་མེད་དོ། *K'yō'-ts'ōi nang-na to' mè'-do* : Ye have not life in yourselves.

Colloquially :—

- ཁྱོད་རང་ཚོ་འི་ནང་ལ་སྤྲོག་མེད། *K'yō'-rang-ts'ōi nang-la to' mè'.*

- 4.—ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་མོན་ནོ། *K'yō' kyi bu sōn-no* : Thy son liveth.

Colloquially :—

- ཁྱོད་རེ་འི་བྱ་བ་མོན་གྱི་འདུག། *K'yō' rei bu sōn-gyi du'.*

- 5.—ང་ག་རུ་ཡོད་ས་ལ་བསྐྱེད་མི་བྱུང་བོ། *Nga ga-ru yō'-sa la lèb mí t'ut'-bo*
 Where I am—ye cannot come

Colloquially :—

ངག་བཞིན་སེལ་ཡོང་བྱུང་གི་མན
or ཡོང་སེལ་བྱུང་།

*Nga ga-pa yé'-sa la gong t'ub-kyi
mân, or yong mí t'ub.*

6.—ཡང་ངས་དེ་མཐའི་ཉིན་བར་སྤང་བར་
བྱེད།

*Yang ngö de t'a-mai nyin par
lang-war j'a-o : And I will raise
him up at the last day.*

Colloquially :—

ཡང་ངས་དེ་ཉི་མ་གཞུག་ཤིང་ལ་ཡར་
ཀྱལ་ཡོང་།

*Yang ngö de nyi-ma tshyug-shö la
yar kya' yong.*

7.—དཀོན་མཆོག་གི་བྱུགས་འཁྲོལ་དེ་ལ་
གནས་བར་འགུར་རོ་ or འགུར་
བར་འགུར་རོ།

*Kön-ch'o' gi t'ö'-t'o-wa de la nā-
par gyur-ro : The wrath of God
will abide on him.*

Colloquially :—

དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ཚད་དེ་ལ་ (or
ཁོ་ལ་) ཡོང་གི་རེད།

*Kön-ch'o' gi k'ä-ch'ä' de la (or
k'o la) yong-gi-ré'.*

8.—ཡང་ཁོང་གིས་ང་ལ་དཀོན་མཆོག་ལ་
བསྟོན་བཀུར་བྱེས་ཤིག་ཅེས་
གསུངས་སོ།

*Yang k'ong gi nga-la kön-ch'o' la
nyen-kur j'i shi ché sung-so :
Then said he unto me, worship
God.*

Colloquially :—

དེ་ནས་ཁོ་རེས་ང་ལ་དཀོན་མཆོག་ལ་
སྟོན་ལས་བྱེད་དག་ག་རང་ལས་
བྱུང་།

*De-nā k'o-ré nga la kön-ch'o' la
mā-lam t'ob dag-ga-rang lab-
j'ung.*

9.—དེ་ནས་ནས་མཁའ་ན་ལྷ་ས་གཞན་ནིག་
མཁོང་བར་བྱུར་དོ།

*De nā nam-k'ā na tā tshān tshyī
t'ong-war gyur-to : And there
was seen another sign in heaven.*

Colloquially :—

དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡ་མཚན་གཤམ་
 བ་ཅིག་མཐོང་བྱུང་།

De-nā nam-k'ō la yam-ts'ān
shyam-pa chi' t'ong y'ung.

N.B.— $\tilde{5}$ is used only with the Literary Perfect root after final $\tilde{3}$, $\tilde{4}$, $\tilde{5}$ (for $\tilde{35}$, $\tilde{45}$, $\tilde{55}$) ||

The Full stop **.**, or **||**, will henceforth be omitted. See WRITING AND PUNCTUATION, § 20.

§ 18.—COLLOQUIAL DUPLICATIONS.

As regards certain verbs in the Infinitive Mood, or in the Perfect tense of the Indicative Mood, i.e. verbs, the roots of which end in the final consonant **ག**, **གས**, **ང**, **ངས**, **ལ**, or **ར**, the following custom obtains in the Colloquial. Instead of pronouncing in the ordinary way the particle **པ** or **བ** that follows the root, the speaker merely duplicates, or emphasizes with an added *a* sound, the final consonantal-sound.

Thus, as regards the Infinitive Mood, instead of saying རྒྱུག་པ་གནང་བ་
(Hon.) DÖG-PA SANG-WA, the Colloquial speaker would say རྒྱུག་པ་གནང་ང་་
DÖG-GA-SANG-NGA, *To proclaim or publish.*

So, too, as regards the Perfect Indicative, instead of saying རས་བསྐྱགས་གཡིན་ NOX DĀ or DĀO-PA YIN, he would say རས་བསྐྱགས་གཡིན་ NOX DĀO-ŌA YIN, *I proclaimed, I have proclaimed.*

Other Examples are :—

སྐལ་ལ་ (for བ) བཀྲ་ལ་ (Hon.) SE-LA (for WA) NANG-WA, or
NANG-NGA: *To absorb.*

ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ (for 'wa) ལྷ་མོ་ (for 'wa) ཡིན་ (Hon.)
KUSHO KYI SE-LA (for wa) SANG-GA (for wa) YIN; the
master absolved or has absolved.

གཙོ་བོས་བསལ་ལ་ (for བ་) གནང་བ་ཡིན་ (Vulg.) TSO-WÖ SÄ-LA
(for WA) NANG-NGA (for WA) YIN; *The lord absolved or has
absolved.*

ནོར་ར་ (for བ་) གནང་བ་ (Hon.) NOR-RA (for WA) SANG-NGA,
To err.

སྐུ་གཤེགས་ཀྱིས་ནོར་ར་ (for བ་) གནང་བ་ (for བ་) ཡིན་ (Hon.)
KUSHÜ KYI NOR-RA (for WA) SANG-NGA (for WA) YIN; *or
still better:—*

སྐུ་གཤེགས་ཀྱིས་བྱལ་ས་ནོར་གནང་བ་ (for བ་) *or* བྱལ་ས་ནོར་ཤོར་ར་
(for བ་) ཡིན་ KU-ZHYÖ-KYI T'U NOR SANG-NGA (for
WA), *or* T'U NOR SHÖR-RA (for WA) YIN, *The master erred,
or has erred.*

ངས་ནོར་ར་ (for བ་) ཡིན་ (Vulg.) NAÑ NOR-RA (for WA) YIN;
I erred, I have erred.

སྤོང་བ་ (for བ་) གནང་བ་ (Hon.) PONG-NGA (for WA) SANG-NGA;
To shun, To renounce.

ཁོང་གིས་སྤོང་བ་ (for བ་) གནང་བ་ (for བ་) རེད་ (Hon.) K'ONG-
GÍ PONG-NGA (for WA) SANG-NGA (for PA) RE'; *He shunned,
He has shunned.*

ཁོ་རེས་སྤངས་བ་ (for བ་) རེད་ (Vulg.) K'O-RE PANG-NGA (for PA)
RE'; *He shunned, He has shunned.*

When the root ends in final ལ་, the Colloquial sometimes resorts
to a following ར་, instead of the Duplication as above. Ex. —

འགྲེལ་བ་ GYE-WA, *To stumble.*

འགྲེལ་ར་ (for བ་) གནང་བ་ (Hon.) GYE-RA (for WA) SANG-NGA;
To stumble.

ཁོང་འགྲེལ་ར་ (for བ་) གནང་བ་ (for བ་) ཡིན་ (Hon.) K'ONG GYE-
RA (for WA) SANG-NGA (for PA) YIN; *He stumbled, He has
stumbled.*

At the same time this were better phrased thus:—

ཁོང་སྐྱ་བཅ་ (for སྐྱ་བཅ་) ཤོར་ར་ (for བ་) རེད་ K'ONG KU BĀB
(or KU BĀB) SHOR-RA (for WA) RĒ'. *He has stumbled.*

ང་གྱེལ་ར་ (for བ་) ཡིན་ (Vulg.) NGA GYE-RA (for WA) YIN;
I stumbled, I have stumbled.

As regards verbs the roots of which end in ཏ, or ཏ', or བ', or མ', there is no such duplicating custom. They are pronounced in the regular way.

See also § 15, 8, as to བ' WA changing into *a* after a vowel-sound.

§ 19.—THE TONE SYSTEM.

Tone is a very important factor, a fairly correct tone being almost more desirable than absolutely correct grammar; and there exist certain rules on the subject which should be carefully studied.

The ཀ་ལྷི་ KĀ-LI, or CONSONANTAL SERIES of the ཀ་ཁ་ KA-K'A, is classified by Tibetan Grammarians under six heads, having reference to the respective GENDERS of the several letters.

These heads are:—

1. ཤོ	P'o, <i>Masculine.</i>
2. མ་ནིང་	MA-NING, <i>Common.</i>
3. མོ	MO, <i>Feminine.</i>
4. ཤིན་ཏུ་མོ	SHIN-TU MO, <i>Very Feminine.</i>
5. མོག་ཤམ་	MO-SHAM, <i>Sub-Feminine, or Barren</i>
6. མཚན་མེད་	Ts'AN mk', <i>Neuter.</i>

MASCULINE LETTERS.

These are pronounced with a special emphasis, fullness, compactness, and distinctness, arising from a powerful use of the vocal organs. They never undergo any modifications in this respect, even when

guarded by Prefixes or Super-posed Letters, but always preserve intact their own natural sounds.

FEMININE AND VERY FEMININE LETTERS.

In pronouncing these the vocal organs are relaxed, and the phonetic body of the letter is not so much *sent forth* from the mouth, as *suffered to emanate from it gently and gradually*. These letters are subject to phonetic modification when guarded. For instance, the addition of Prefixed or Super-posed Letters has the effect of raising the Tonic Pitch, and softening the sound. Thus, ཀང་ GANG, is unguarded, and therefore, to an English ear, sounds very like *Kang*. But གླུ་ G'X, pronounced like the *Ga* in *Garland*, and གང་ GAND, similarly pronounced, are guarded, in the first case by a Prefix, and in the second by a Super-posed Letter, and therefore the sound is no longer hard and compact like the *k* sound of unguarded ཀ, but softer and exactly like the sound of the English hard *g*, and the tone is moreover raised, or brought to the Pitch-level of a Masculine Letter.

COMMON LETTERS.

The manner of pronouncing these differs only in degree from the way in which Masculine and Feminine Letters are pronounced. That is, they are uttered less compactly and emphatically than the Masculine, and less softly than the Feminine Letters.

SUB-FEMININE OR BARREN LETTERS.

The pronunciation of these is also only a matter of degree as compared with the pronunciation of Feminine Letters.

NEUTER LETTER.

This has a hard and compact sound.

The following Tabular Statement will elucidate the above remarks :—

Letter.	Gender.	Pronunciation.
ཀ Ka	Masculine ..	With distinctness, emphasis, fullness and compactness, effected by a special effort of the vocal organs.
ཅ Cha		
ཏ Ta		
ཏ Pa		
ཌ Tsa		
ཁ K'a	Common ..	Not so compactly as the Masculine, and not so softly as the Feminine Letters.
ཅ Ch'a		
ཏ T'a		
ཏ P'a		
ཌ Ts'a		
ཀ Sha	Feminine ..	A gentle and gradual <i>emanation</i> of the sound, rather than an emphatic and compact projection of it.
ཅ Sa		
ཏ Ga		
ཏ Ja		
ཏ Da		
ཏ B'a		
ཏ Dz'a		
ཏ Wa		
ཏ Zhya		
ཏ Za		
ཏ Ya		

Letter.	Gender.	Pronunciation.
ང Nga	Very Feminine.	More gently and gradually than the Feminine.
ཉ Nya		
ན Na		
མ Ma		
ར Ra	Sub-Feminine or Barren ..	Without effort.
ལ La		
ཤ Ha		
ཨ 'A		
ཨ A	Neuter ..	Hard, from the base of the throat.

Even the FIVE PREFIXES possess a gender of their own. Thus:—
 བ Ba is *Masculine*, having been *Feminine*, as an Initial.

ག Ga }
 ད Da } are *Common*, having been *Feminine*, as Initials.

ཨ 'A is *Feminine*, having been *Barren*, as an Initial.

མ Ma is *Very Feminine*, unaltered.

So, too, the TEN FINAL AFFIXES have the following genders:—

ག Ga, *Masculine*, having been *Feminine* as an Initial, and *Common* as a Prefix.

ད Da, Ditto. Ditto.

བ Ba, Ditto, having been *Feminine* as an Initial, and *Masculine* as a Prefix.

ས Sa, *Masculine*, having been *Common* as an Initial,

ན Na, *Common*, having been *Very Feminine* as an Initial.

ར Ra }
ལ La } Ditto, having been *Barren* as Initials.

ང Nga } *Feminine*, having been *Very Feminine* as Initials, and
མ Ma } མ having been *Very Feminine*, as a Prefix,

ཨ 'A, *Feminine*, having been *Barren* as an Initial, and *Feminine* as a Prefix.

Thus, the only Letter which undergoes no change in gender, whether as Initial, Prefix, or Final Affix, is མ Ma.

In his PRIMER OF STANDARD TIBETAN the Revd. Mr. Edward Amundsen, when dealing with the Tone system, gives prominence to the *Pitch* and *Length*, rather than to the *Compactness*, *Emphasis*, and *Distinctness* of the tone. His classification may be represented thus:—

1. ཀ ཅ ཏ ཐ ད	High and short.
2. ཚ ཛ ཝ	High and long.
3. བ བྷ མ ཙ ཛ	Medium and short.
4. ཏ ཉ ན ཐ འ ག ན ཏ	Medium and long.
5. ཀ ཁ ཏ ཐ ད དྷ ན ཐ ཏ ཐ	{ Descending but re-ascending and long.
6. ཏ	Very low and long.

We have seen that the LENGTH or SHORTNESS of the TONE is governed by rules of its own (see § 3): hence we need not consider it here in connection with PRON. So far, therefore, as Pitch alone is concerned, Mr. Amundsen's system may be reduced to only three classifications, namely:—

1. High	} consisting of Mr. A's	1. High and short.
2. Medium		2. High and long.
3. Low		3. Medium and short.
		4. Medium and long.
		5. Low and ascending.
		6. Very low.

Now, if, instead of regarding this question of Tone from the point of view of Pitch, we regard it from that of emphasis, fullness, compactness and distinctness, we shall find that the subject again arranges itself under three heads namely, utterances that are very compact and full, those that are only moderately so, and those that are soft and gradual emanations.

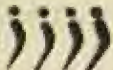

To sum up : for all practical purposes it will be found that (1) words beginning with the MASCULINE INITIALS ཀ, ཅ, ཉ, ཁ, ཙ, should be pronounced compactly and fully, and in a high key ; (2) words beginning with the COMMON INITIALS ཁ, ཏ, ཐ, བ, མ, ཚ, ཛ, ཝ, ཞ, ཟ, འ, should be pronounced with moderate emphasis and in a moderately high key : (3) while words beginning with the FEMININE INITIALS ག, ར, ལ, ས, ས, ཨ, ཉ, ཏ, ཐ, བ, མ, ཚ, ཛ, ཝ, ཞ, ཟ, འ, or with the VERY FEMININE INITIALS ར, ལ, ས, ས, ཨ, or with the BARKEN INITIALS ར, ལ, ས, ས, or with the NEUTER INITIAL ས, should be pronounced softly and in a low key. It should also be remembered that when an INITIAL has a PREFIX, or a SURMOUNTING LETTER, the utterance according to these three rules is somewhat intensified as regards MASCULINE and COMMON INITIALS, and heightened and rendered more compact as regards all the others.

It would appear, however, to be doubtful whether PREFIXES have much to do with the raising of the Tonic Pitch. What is more certain is that they are used (1) for modifying the meaning of a word, e.g., རྩོད་པ་ CH'Ö'-PA, *To be cut off, To be decided*, but རྩོད་པ་ CH'Ö'-PA

To honour ; རྒྱུང་བ་ DONG-WA (for རྒྱུང་བ་ DANG-WA, *Cold*), but འབྲུང་བ་ DONG-WA, *To count*, and འཕྲུང་བ་ DONG-WA, *To die* ; (2) in the formation of the tenses of verbs, as already explained (§ 13) ; and (3) to effect changes in the pronunciation of Initial Letters. Thus ག, as an Initial, is pronounced almost like *K* in English ; but, when prefixed by ད, བ, མ, or འ, it is pronounced like hard *G* in English. Again ཐ, as an Initial, is pronounced almost like *P* in English ; but when prefixed by ད, it is pronounced as *W*, when unqualified by any vowel-sound, and as the vowel-sound only, when so qualified ; or, if prefixed by འ, it takes the sound of *B* in English. Again, as regards ཏ, see § 13. Again, ཇ, as an Initial, is pronounced as a dental *T* ; but if prefixed by ག, ཐ, མ, or འ, it takes the sound of a dental *D*. Again, ཨ and ཀྵ, when Initials, are pronounced with a slight aspirate ; but, when prefixed by ཐ, མ, or འ, they lose the aspirate. Again ཨ, as an Initial, is pronounced almost like *S* in English ; but, when prefixed by ག or ཐ, it is pronounced like *Z* in English. Lastly, ལ, as an Initial, is pronounced almost like *shya* ; but, prefixed by ག or ཐ, it takes the sound of *shya*.

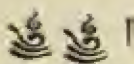
§ 20.—WRITING AND PUNCTUATION.

Originally Tibetan was a monosyllabic language. Nowadays, however, its words are mostly dissyllabic. There is no attempt in the written or printed language to divide off *words* from one another, either by spacing or by punctuation. Hence, they all succeed and seem to run into each other in one continuous line, and the reader's knowledge is all that enables him to recognize them individually. It is otherwise, however, with *syllables*. A syllable may consist of a single consonant, simple or complex, or of two or more such consonants, silent or pronounced. But, be its consonantal structure what it may, the whole collocation of letters possesses only *one vowel-sound*, inherent or expressed by vowel-signs. Every such collocation or syllable must be marked off

from its successor by a dot (·) placed at the right-hand top corner of the final consonant. This dot is called ཚྱུ་ Ts'k'. To mark the termination of clauses such as those for which we generally use a comma, a semi-colon, or a colon, another sign is used in the shape of a vertical stroke (|), called རྩ་ཤ་ KYANG-SHA'. Whenever this sign is used, the ཚྱུ་ after the last consonant is omitted, except in the case of final ང་ nga, which always retains it. A double vertical stroke (||), called རྩ་ཤ་ NYI-SHA', is used where we would use a full stop. At the end of a paragraph, or of a chapter, a fourfold vertical stroke (||||), called རྩ་ཤ་ ZUYI-SHA', is placed. Instead of the four plain strokes the following may be used: , or , or , or , or .

Instead of the two plain strokes the following, ,. Instead of the one plain stroke the following, ,. In some books the comma is seen thus, |. Sometimes the dot (·) or ཚྱུ་ is seen *, and sometimes even larger, * In Book-letter and in Running-hand the ཚྱུ་ is seen thus, ཚྱུ་.

At the commencement of printed and written matter symbols like the following may often be seen:—

 || This is called SWASTI or the *Auspicious Benediction*. It may begin any work dealing with Ethics and Morality. The top figures are the DOUBLE FLAME, or RADIANCE, the next are the DOUBLE GEM, and the lowest are the DOUBLE LOTUS. On the right is རྩ་ཤ་

 TRIPLE DITTO, for writings on Philosophy and Theology.

 RADIANCE, GEM, TRIPLE LOTUS, and STALK. Beginning chapters in Religious works.

 LOTUS and STALK. Used with official correspondence, proverbs, maxims, etc., to indicate a fresh beginning.

ORDINARY BLOCK PRINT.

The proper method of writing this is first to make the thick horizontal stroke at the top of each letter, and then the rest of the character, working from left to right as in English, and adding the *Ya-tas*, *Ra-tas*, and vowel-signs last. The straight vertical strokes should be long, fairly thick at the top, and tapering to the bottom.

In writing རྩ, the vertical stroke on the left may first be made downwards, and then the rest, never omitting clearly to define the loop in the centre. Or, a horizontal stroke may first be made, then the vertical stroke on the left downwards, and then the remainder, from the right-hand end of the horizontal stroke. The down-stroke from the loop must be long, quite vertical, and tapering, otherwise the beginner is apt to produce something which might be mistaken for རྩ, which has no central loop, and whose final down-stroke is short, and instead of being vertical slopes off to the right.

Other letters which the beginner is apt to mix up with each other when attempting to write them, are འ *Nga*, ཨ *Ta*, and ཨ *Da*. The down-strokes in *nga* and *da* begin at or near the right end of the horizontal line, and curve well to the left, whereas the down-stroke of *Ta* begins at the left end of the horizontal line, and comes straight down, or even with a slight slant to the right. The final stroke of *nga* is short and thick, while those of *Ta* and *Da* are long and tapering. *Ta*'s final down-stroke, moreover, takes a bend to the left, while that of *Da* bears well to the right. Both, too, are brought well down, whereas *Nga*'s final stroke is stunted.

In writing ཨ the little stroke on the left should first be made, then the thin stroke next to it, then the top horizontal stroke and undercircle, and finally the long vertical down-stroke.

ཨ may be written by first making the top horizontal stroke, then the whole left side of the letter, and finally the vertical down-stroke on the right. Or, after the horizontal stroke, first the little curved stroke in the top left-hand corner, then a straight diagonal line from

right to left downwards, and finally the vertical stroke on the right downwards.

In writing letters like མ and མ, the down-stroke containing the loop is usually commenced from near the right-hand end of the horizontal stroke.

The vertical stroke of ས should project down slightly beyond the point of junction with the curve on the right.

ཌ First the horizontal, then the thin curving down-stroke, beginning it from the centre of the horizontal, and lastly the thick curving stroke on the right, the top end of which should meet the thin down-stroke a little below the letter's junction with the horizontal. Or thus, ཌ, that is, first the horizontal stroke, then the short down stroke, and lastly the curving stroke, somewhat after the way we write the figure five,

ཎ First the horizontal, next from the centre of that stroke the down-stroke, then the loop on the left, working upwards, and then by carrying on the pen, the loop on the right working downwards.

ཏ First make an ཏ. That is to say, a vertical down-stroke, then the rest of the figure. Lastly make a straight down-stroke, meeting the end of ཏ, ཏ has no loop.

ཉ First the dot, or thick short stroke on the left at the top, then the half circle to the right, then the thick short stroke slanting from left to right, and finally the long hook. Or else, first a horizontal stroke, then the dot or short thick stroke on the left at the top, and then the rest as stated.

ཏ First the horizontal, then from its centre or from near its right-hand end the short thin lines loping downward to the left, then the hook with the tail brought up level with but clear of the horizontal stroke: next, from near the top of the second stroke a straight or curving line downwards with a slant to the right; and lastly the vertical down-stroke.

ཡ First a short horizontal, then a sort of U with another horizontal over the right-hand limb, then the stroke slanting to the right, and finally the vertical down-stroke. Or, first two parallel vertical strokes of equal length, with a horizontal on each, then another parallel vertical stroke a little longer than the others. Then join the first two with an under-curved stroke; and lastly, with a slanting stroke from left to right, join the second and third vertical strokes, at the bottom. The first way is the better.

ཧ First write an elongated ཨ, thus ཨ, and then add the bar across the middle.

Or first write an ordinary ཨ, and then subjoin a ཨ without its horizontal stroke.—Thus ཨ

མ First a short horizontal, then the thin short down-stroke, slanting to the left, then the thick stroke up the end of it, slanting to the right. Then, from near the top of the second stroke, make the long down-stroke, sloping to the right, and lastly the vertical down-stroke.

ཙ First a horizontal, then the short thin down-stroke from near the right-hand end of the horizontal, and slanting to the left, then the thick stroke at the bottom, beginning it from well to the left of the down-stroke and carrying it boldly across the end of the latter, with a good sweep to the right and with a downward trend.

In making ཙ the beginner should see that he does not make it look like ཙ

ཛ First a fairly long horizontal. Then from near the left-hand end a thin downward stroke slanting to the left, then a thick downward-stroke slanting to the right, and finally the vertical down-stroke, commencing it from the right-hand end of the horizontal.

ཌ First a fairly long horizontal. Then to the first half of it

subjoin a small ཨ without its horizontal. Then, from the right-hand end of the horizontal, make the long vertical down-stroke.

ཨ This is the same as ཨ reversed.

ྱ First the horizontal. Then the two little strokes, and finally the long vertical down-stroke.

BOOK-LETTER and RUNNING-HAND.

These are very much alike, the Running Hand, however, being the more difficult of the two to read and write. Specimens of both, in all possible combinations, are given in Csoma de Kőrös's Grammar (1834).

§ 21.—SPELLING.

Tibetan spelling may be described as a cumulative process, one only of the component parts of a syllable being taken up at a time. Next, the sound so taken up is repeated, but with the addition in advance, or by way of assumption, of the second component part. Then this second component part is pronounced by itself. Finally, the phonetic effect of *all* that has thus been taken up is pronounced together, and that effect represents the literal expression of the syllable.

A knowledge of how to spell is most useful, and it is quite worth the student's while to take the trouble to acquire it.

The following examples are intended to exhibit the process progressively, through most of the stages from simple to complex syllables:—

1.—*Simple Consonants.*

ྱ (for example), and one final affix.

ྱྱ Ka, Kaḡ-ga, Ka'.

ྱང Ka, Kang-nga, Kang.

ྱར Ka, Ka'-da, Ka'.

ྱས Ka, Kān-na, Kān.

ྱམ Ka, Kā-la, Kā.

ྱསྱ Ka, Kā-sa, Kā.

II.—*Consonant and Double Affix.*

གངས་ Ga, Gang-nga-sa, Gang.

ཁམས་ K'a, K'am-ma-sa, K'am.

ལྷོས་ K'a, K'am-ma (Lä'-kor)-sa, K'am.

III.—*Consonant with Prefix and Affix.*

དགེ་ Da-wo: Ka, K'a-'a, K'a.

མཁེ་ Ma-wo: K'a, K'a-'a, K'a.

IV.—*Consonant and Single Vowel-sign.*

ཀི་ Ka, gi-gu, Ki.

ཀུ་ Ka, zhyab-kyu, Ku.

ཀེ་ Ka, deng-bu, Ke.

ཀོ་ Ka, na-ro, Ko.

V.—*Consonant with double Vowel-sign and Subjunct.*

གོ་ Ga, na-ro, go; 'a, na-ro, oü; Óa.

VI.—*Consonant with Vowel-sign and Affix.*

ཀོ་ Ka, na-ro, ko; kong, nga, Kong.

ཀེ་ Ra, deng-bu, re; ré'-da, Ré'.

VII.—*Consonant with Vowel-sign and Double Affix.*

ཁོ་ K'a, na-ro, K'o; k'om, ma, sa, K'om.

VIII.—*Reversed Letters.*

ཏཱ་ Ta-log-Ta; Tam-ma (Lä'-kor) Tam; k'a; Tam-ka.

ཏཱ་ཏཱ་ Da-log-Da; ma; Ra. zhyab-kyu. Ru; Da-ma-ru.

IX.—*Ya-tā*.

ཀྱ Ka, Ya-tā, *Kya*,

ཕ Pa, Ya-tā, *Cha*.

ཕྱ P'a, Ya-tā, *Ch'a*.

ཉ Ba, Ya-tā, *J'a*.

མ Ma, Ya-tā, *Nya*.

X.—*Ya-tā with Vowel-sign*.

ཀྱི Ka, ya-tā, kya; kya, ḡi-gu, *kyi*.

XI.—*Ya-tā with Vowel-sign and Affix*.

ཀྱིས Ka, ya-tā, kya; kya, ḡi-gu, kyi; kyī, sa, *kyī*.

XII.—*Ya-tā with Vowel-sign and Double Affix*.

ཀྱིས་ཀྱིས་ K'a, ya-tā, k'ya; k'ya, deng-bu, k'ye; k'yeb,
ba, sa, *k'yeb*.

XIII.—*Ya-tā with Prefix and Affix*.

ཀྱའ་ འ་-wo: ka, ya-tā, kya; kyar, ra, *kyar*.

ཕའ་ འ་-wo: pa, ya-tā, cha; chā, la, *chā*.

XIV.—*Ya-tā with Prefix, Vowel and Affix*.

ཀྱའི་ འ་-wo: ka, ya-tā, kya; kya, ḡi-gu, kyi; kyī-la, *kyī*.

ཕའི་ འ་-wo: pa, ya-tā, cha; cha, na-ro, cho; chō', da,
chō'.

XV.—*Ya-tā with Prefix, Vowel and Double Affix*.

ཀྱའིས་ འ་-wo: ka, ya-tā, kya; kya, ḡi-gu, kyi, kyi,
ga-sa, *kyī*.

XVI.—*Ya-tā and Affix, each with Vowel-sign.*

ཐཱ་ K'a, ya-tā, k'ya; k'ya, deng-bu, k'ye; 'a, zhyab-kyu, 'u; k'ye-'u.

XVII.—*Ra-tās and Ha-tās.*

Spelt like ya-tās, but the following would be new:—

བན་ཏཱ་ Ba, bān, na, bān; dā, ha-tā, d'ā; d'ā, zhyab-kyu, d'ā; ka; Bān-d'ā-kā.

འུ་ཏཱ་ Ba, ha-tā, b'ā; b'ā, ra-tā, br'ā; br'ā, zhyab-kyu, br'ā; br'um, ma, br'um; ha, ra-tā, hra; 'hra, gi-gu, hri; Br'um-hri.

XVIII.—*La-tās.*

ཀ་	Ka,	} la-tā, La.
ཁ་	Ga,	
བ་	Ba,	
ར་	Ra,	
ས་	Sa,	

ཞ་ Za, la-tā, Da.

ཀྲ་ Ka, la-tā, la; la, na-ro, lo; log-ga, Lo'.

XIX.—*Wa-zur.*

ཏཱ་འུ་ Ts'a, wa-zur, ts'ā; k'a, zhyab-kyu, k'u; k'ug, ga, k'u'; Ts'ā-k'u'.

ཏཱ་མོ་ Zhya, wa-zur, zhyā; ma, na-ro, mo; zhya-mo.

བོ་དྲི་ས་ཏཱ་ Ba, na-ro, bo; dā, ha-tā, d'ā; d'ā, gi-gu, d'i; aa; ta, wa-zur, tā; Bo-di-sa-tā.

XX. *Ra-gos, La-gos, and Sa-gos.*

ཀ་ Ra, ka-tā, Ka.

ཁ་ Ra, ga-tā, G'a.

ར་ Ra, nga-tā, *Nga*.

ལ་ La, ka-tā, *Ka*.

ག་ Ga, ga-tā, *Ga*.

ང་ Ng, nga-tā, *Nga*.

ས་ Sa, ka-tā, *Ka*.

ཤ་ Sh, ga-tā, *Ga*.

སྦ་ Ss, nga-tā, *Nga*.

In spelling, the Prefix is taken first, then the surmounting letter, then the *ya-tā*, or *ra-tā*, or other subjunet, then the vowel, then the affix or affixes. Thus :—

བཟུངས་ Ba-wo : Sa, ga-tā, ga ; ga, ra-tā, ḍa ; ḍa, zhyab-kyu, du ; ḍung, nga, sa, *Dung*.

XXI. Miscellaneous Examples.

པཎ་ཐོན་པོ་ Pa, pāp, na, pāp ; ch'a, ḍeng-bu, ch'e ; ch'én ; na, ch'én ; ra, ḡi-ḡu, ri ; rin, na, rin ; pa na-ro, po ; ch'a, ḍeng-bu, ch'e : Pāy-ch'én, rin-po-ch'én, The Grand Lama of Tashi L'ūmpo in Tsang, usually called the Tashi Lama, and an incarnation of 'Ö'-pag-mé'.

འོ་པ་མ་ཐོན་ 'A, na-ro, 'o ; 'ö', ḍa, 'ö ; ḍa-wo ; pa, pag, ḡa, pag ; ma, ḍeng-bu, me ; mö', ḍa, mö' : 'Ö'-PAÖ-MK', Buddha Amitabha, or Boundless Light.

ཏཎ་ལཎ་ Ta ; la ; 'a, ḡi-ḡu, 'i ; lai ; Ba, la-tā, la ; ma : TA-LAI-LA-MA, The Dalai Lama, or Spiritual Head of Tibet until Sir Frank Younghusband's entry into Lhasa.

འོ་པ་མ་ཐོན་ 'A-wo ; ba, ra-tā, ḍa ; ḍā, sa, ḍā ; la, ja-tā, ja ;

Ja, na-ro, Jo; Jong, nga, sa, Jong: D̄X-JONG
(pronounced D̄XN-JONG), Sikkim.

ར་ཇི་ལྷིང་ Ra, ḍa-tā, ḍa; ḍa, na-ro, ḍo; ra, ja-tā, Ja; Ja-deng-
bu, Je; ga, la-tā, la; la, gi-gu, li; ling, nga,
ling: DO-JE-LING, or DON-JE-LING, Darjeeling,
or the Place of Ecclesiastical Sway; literally
the Place of the Sovereign Stone.

བོད་སྐད་ Ba, na-ro, bo; bō', ḍa, bō'; sa, ka-tā, ka; Kā', ḍa,
Kā': Bō'-KĀ', Language of Tibet.

§ 22.—TRANSLITERATION.

For the system adopted in this work of transliterating Tibetan words into Romanized Equivalents see § 2.

The best method, no doubt, is the one that was adopted at the Vienna Congress of Orientalists, and which may be found exemplified in RAI SARAT CHANDRA DAS BAHADUR'S TIBETAN-ENGLISH DICTIONARY. By that system each letter in a Tibetan word is transliterated, but a line is drawn under every letter that is not pronounced, or it is distinguished by special type from the letters that are pronounced. It is not adopted in this work, as it is really only necessary for purposes of scientific precision.

§ 23.—USE OF THE TIBETAN DICTIONARY.

The following appears to be the way in which the words in a Tibetan Dictionary (རྩོམ་སྤྱོད་ T'siō-ḍzō') are arranged.

- 1.—According to the order of the ཀ་ལྷི་ KĀ-LI, or Consonantal Series of the ཀ་ཀ་ KĀ-KĀ, regarded as *Initials*, or as they are sometimes called, *Root letters*, with the inherent vowel-sound of ཨ་ A. The first thing, therefore, that the student has to do, when he wants to look up a word, is to ascertain what its Initial letter is.

Then the words under each consonant, beginning for instance with

ཀ་ Kā, are arranged thus:—

- 2.—The simple consonant, e.g. ཀ |
- 3.—The simple consonant with subjuncts like འ་ 'a, འ་ འ་འ་འ་, or ཤ་ *Sha-log-K'a*—e.g. རྩ་མུ་ *Lā-wa*, *Woollen Blanket*.
- 4.—The simple consonant with affixes, single and double, for the order of which as amongst themselves, see § 16.
Then the same with subjuncts.
- 5.—Next, according to the foregoing order as regards their consonants, words qualified by the vowel-signs རྩ་ *ji-gu*, རྩ་མུ་ *Shyab-kyu*, རྩ་མུ་ *Denp-lu*, and རྩ་མུ་ *Na-ro*, in that order.
- 6.—Simple consonant qualified by རྩ་ *ya-tā* alone.
- 7.—*Ya-tā* words in all orders down to 5, inclusive.
- 8.—Simple consonant qualified by རྩ་ *Ra-tā* alone.
- 9.—*Ra-tā* words in all orders down to 5, inclusive.
- 10.—Simple consonant qualified by རྩ་ *Ha-tā* alone.
- 11.—*Ha-tā* words in all orders down to 5, inclusive.
- 12.—Simple consonant qualified by རྩ་ *La-tā* alone.
- 13.—*La-tā* words in all orders down to 5, inclusive.
- 14.—Foreign or other special words formed with the Reversed letters.
- 15.—Words with the Prefixes རྩ་, རྩ་, རྩ་, རྩ་, and རྩ་, in that sequence, and each sequence arranged according to the foregoing orders.
- 16.—Consonant qualified by *Ra-go*.
- 17.—*Ra-go* words according to foregoing orders.
- 18.—Consonant qualified by *La-go*.
- 19.—*La-go* words according to foregoing orders.
- 20.—Consonant qualified by *Sa-go*.
- 21.—*Sa-go* words according to foregoing orders.
- 22.—No words with རྩ་ *La*, as an Initial, and having any Superposed letter like རྩ་ or རྩ་, need be looked for under རྩ་ *La*. They will only be found under the head of the Superposed letter.

Words in ལ་ *La*, however, are found with qualifying vowel-signs, and such words may be looked for under ལ་ *La*.

N.B.—Osoma de Kōrōs's Dictionary is differently arranged.

§ 24.—INDICATIVE AND DIFFERENTIATING PARTICLES.

ཀ *Ka*. Used both in Literary Tibetan and in the Colloquial, and may have any of the following meanings, namely: *The, All, Both, Together, The very, Just, Exactly*, etc. *Ex.*—རྒྱུན་ཀ *The Spring*; རྒྱུར་ཀ *The Summer*; མུན་ཀ *The Autumn*; རྒྱན་ཀ *The Winter*. Sometimes, in this connection, ཤ་ is seen instead of ཀ |

གཉིས་ཀ *Both, The two together*; གསུམ་ཀ *All three, The three together*. In this connection ཅ་ sometimes replaces ཀ |

དེ་ཀ *The very, That very*; དེ་ཀ་ལྟར་ *Just so*; དེ་ཀ་ཡིད་ (as a reply) *Yes, exactly, precisely, to be sure*.

Sometimes its sole use is to differentiate between words that resemble each other, e.g. གདེང་ *Confidence*; but གདེངས་ཀ *Hood of a snake*; མུན་པ་ *To show, To teach*; but མུན་ཀ *Autumn*. ཀ, when used, is generally found attached to words ending in ར་, ཏ་, འ་, ས་ and also in མ་ and in vowels.

ཤ་ *K'a*. When this particle is used, it is generally found attached to Literary words ending in ར་, ཏ་, and ལ་, and to Colloquial words ending in ཏ་, or རས |

Ex.—དངུལ་ (properly དང་ག་) *Appetite*; གྲངས་ཤ་ (properly གྲངས་ཀ) *Number, Enumeration*.

Also sometimes used instead of ཀ as above explained.

ཤ་ also indicates the top, upper surface, or front of anything

inanimate. EX. :— ཁ་ or ཁ་གཙོད་ *Lid* ; སྒང་ཁ་ *Ridge, or Summit of a hill* ; ལ་ཁ་ *Top, or head of a mountain, or pass* ; སྒྲ་ཁ་ *Head of cliff.*

ག་ *Ga.* Used after vowels, or after ང་, མ་, འ་, and ཨ་ It is used as a Differentiating Particle with many roots. EX. :— ཡལ་བ་ *To disappear* ; but ཡལ་ག་ *Branch* ; ཐང་ *Plain or Steppe* ; but ཐང་ག་ *Painted Scroll* ; ཁྱེ་ *Husband* ; but ཁྱེ་ག་ *A man, as distinguished from an effeminate person.*

ཅ་ *Ch'a.* Apart from its meanings as a word by itself, this Particle is often seen added to roots. EX. :— སྒྲ་ཅ་ (*Literary*), or བ་ཅ་ (*Colloquial*), *Echo* ; སྒྲ་ཅ་ *Conversation* ; སྒྲིག་ཅ་ *Negotiations.*

པ་ *Pa.* Used after བ་, ད་, ན་, བ་, མ་, ས་ expresses ownership, or possession, or the connection subsisting between a person and some thing, action, employment, place, etc. EX. :— ཁྱིམ་ *A house*, but ཁྱིམ་པ་ *A married man, or householder* ; ན་ *A horse*, but ན་པ་ *Horseman* ; རྩ་ *Water*, but རྩ་པ་ *Water-carrier* ; མདའ་ *Arrow*, but མདའ་ལྔ་པ་ *A title of Cupid as holder of five arrows* ; ཀྲམ་ *The Tibetan Alphabet*, but ཀྲམ་པ་ *A child learning its letters* ; ལྷ་མ་ *Lhasa*, but ལྷ་མ་པ་ *An inhabitant of Lhasa.*

2.—When added to all Cardinal Numbers except གཙོག་ *One*, it forms the Ordinal Numbers. Thus, གཉིམ་ *Two*, but གཉིམ་པ་ *Second.*

3.—It is used also in connection with other enumerational expressions. EX. :— སྐུ་མཁའ་པ་ the ཀྲ་ལོ་ or consonantal series of 30

letters : ལྷ་གྲོ་ལོ་གཉིས་པ་ *A two-year-old boy* ; ཁྱུ་གཙང་པ་ *Measuring a cubit.*

- 4.—It is the sign of the Infinitive Mood, the Verbal Substantive, and the Participle. Ex. :— སྒྲོག་པ་ (Lit.) and ཆོས་བཤད་པ་ (Coll.) *To preach. The or A preaching, Preaching, Preached.* བོ་ཁྱུ་གར་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ཕྱིན་པ་རེད་ *He went to India to preach* ; འོན་པ་ནིག་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ལན་གྲོགས་ཀྱི་ས་རེད་ *(The) preaching to the deaf is useless* ; ཆོས་བཤད་པའི་སྤྲི་ཞིག་ཐུགས་དྲུང་དགོ་གི་རེད་ *A preaching man must be sincere* ; སྤུར་དངོས་ནས་ཆོས་བཤད་པ་རེད་ *The truth was preached a long time ago.*

The last example shows that བ་, added to a root, and helped out by the auxiliary ཡིན་པ་ *To be*, goes to form the Perfect Indicative Tense.

- 5.—བ་ is also used to distinguish the different meanings of homonymous roots. Ex. :— ཀླང་ *Marrow*, but ཀླང་བ་ *Foot*.

- 6.—In the Colloquial it is often used instead of the supinal particle བར་ (much used in Literary Tibetan). Ex. :— བོ་སྒྲུ་མ་འཁྱེར་ཡོང་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ *He has gone to bring the box.* This is Literary. Colloquially it would be, བོ་སྒྲུ་མ་ཁེ་ཡོང་བ་ཕྱིན་པ་རེད་ ང་ཐུག་པོ་མེད་པར་དྲན་གསོ་མྱེ་ (Literary) *Remembering that I was not rich, or Remembering myself not to be rich.* Colloquially, ང་ཐུག་པོ་མེད་པ་དྲན་གསོ་ཅང་།

པོ་ *Po.* Indicates an agent. It is then sometimes, e.g. when annexed to the Infinitive, preceded by བ་ *pa*. Thus, བློས་པ་པོ་ *A or the hearer.*

It also expresses the idea of the Definite or Indefinite Article

in connection with Noun Substantives. Ex. རིག་བོ *An or the eye* ; ཡུལ་བོ *A or the country* ; ཞིང་བོ *A or the tree, or piece of wood* ; ལམ་བོ *A or the road* ; མེད་བོ *The poor*.

Used with numerals it also performs the functions of the Definite Article, or of the word *aforesaid*. Ex. :— གསུམ་བོ *The three together*.

པོ *P'o.* An affixed or prefixed particle, signifying *Male*, or *paternal*. Ex. :— ཕྱེ་བོ *Cock-bird* ; འུ་པོ *Male fox* ; བོ་གཡག་ *Bull Yak* ; བོ་ཁྱི *Dog*.

བ་ *Wa.* The form assumed by བ་ when the root to which it is annexed ends in a vowel, or in ང་, ལ་, ར་ or འ་. In many noun-substantives, however, its place is taken by བ་. Ex. :— ཤར་བ་ *An oriental* ; རུང་བ་ *Valley* ; ཡུལ་བ་ *A provincial or rustic* ; མགའ་བ་ *A frontiers-man*.

པོ *Bo, or Wo.* The form assumed by པོ when the root to which it is annexed ends in a vowel, or in ང་, ལ་, ར་ or འ་. Ex. :— རྩ་པོ *A river* ; མཐེ་པོ or ཐེ་པོ *Thumb* ; དབང་པོ *Brave*.

མ་ *Ma.* An immovable particle after various roots of substantives. Ex. :— རྩི་མ་ *Sun* ; ལྷམ་ *Monk* ; འོ་མ་ *Milk*. Sometimes, though not always, it indicates the Feminine Gender. Ex. :— རྩོད་མ་ *A mare*.

མོ *Mo.* Affixed or prefixed to noun roots, it generally indicates the Feminine Gender. Ex. :— བྱི་མོ or མོ་ཁྱི *Bitch*. But not always. Ex. :— རོ་ལ་མོ *Music* ; རྩེ་མོ *Top-point*.

Attached to adjectives, it does not always indicate gender. Ex. རྩོད་མོ *Great* ; ལེགས་མོ *Good, fine*.

ཅ་ *Tsa.* A differentiating particle. *Ex.*—དཀར་ *A steep declivity*, but
 དཀར་ཅ་ *A staircase.*

ཅེ་ *Tse.* A point, top, or edge. Also, however, an affix of Chinese
 origin. *Ex.*—དྲགས་ཅེ་ *Polish, lustre, brilliant to a point or degree ;*
dazzling ; ཡ་ཅེ་ *A duck ;* དོང་ཅེ་ *A brass coin ;* ཀོང་ཅེ་ *Tibetan*
name of Confucius.

ནི་ *Ni.* See § 27, 2, on the Definite Article.

ང་	<i>Nga.</i>	} Indicate the Definite or Indefinite Article, but are not much met with. <i>Ex.</i> —སྒོང་ <i>The or an egg ;</i> སང་མོ་ <i>The or</i> <i>a lion ;</i> རྩེ་ངེ་ <i>The deep.</i>
མོ་	<i>Se.</i>	
ེ་	<i>Nge.</i>	

ཀ་	<i>Ka.</i>	} Definite or indefinite and diminutive particles. Appa- rently a re-duplication in འ (zhyab-kyu) of the final letter of the root. <i>Ex.</i> —ཆུང་ཆུང་ <i>A or the mite ;</i> བྱུག་བྱུག་ (བྱུག་) <i>A or the child ;</i> བཞིན་ཆུ་ <i>A or the</i> <i>youth. But not always. Ex.</i> —སླུ་ཆུ་ <i>A or the man-</i> <i>nikin ;</i> ཐིང་ཆུ་ <i>A or the little drop.</i>
ཁ་	<i>K'a.</i>	
ག་	<i>Ga.</i>	
ང་	<i>Nga.</i>	
ུ་	<i>Nu.</i>	
ཡ་	<i>Bu, Wu.</i>	
ུ་	<i>Ru.</i>	
ལ་	<i>Lu.</i>	
ུ་	<i>'u.</i>	
ཡ་	<i>Yu.</i>	

§ 25.—THE CASES AND THEIR SIGNS.

(N.B.—The student is advised to glance at the paragraphs and con-
 jugations relating to the verb TO BE. See post.)

The various relations in which a Tibetan Noun and Pronoun may
 stand to some other word in the sentence are nearly all expressed by

means of divers monosyllabic primitive particles, and words compounded therewith, which perform the same functions as are performed by English Prepositions, but which, save for sundry Vocative Signs, are all Post-positional. These relations or cases are as follow :—

I.—THE NOMINATIVE CASE.

Except in connection with Intransitive Verbs (Active ; Neuter or Inactive ; and Inceptive, i.e., implying a beginning or change of state), and also with the verbs ཡིན་པ་ *To be* (the mere copula which is used attributively) ; མིན་པ་ or མན་པ་ its negative form ; ཡོད་པ་ *To be, to exist, to be present* ; མེད་པ་ its negative form ; མོད་པ་ its emphatic or intensive form (hardly ever used), and one or two other forms of the verb *To be* used in Literary Tibetan ; there is practically no such thing in Tibetan as a verb governed by the Nominative Case. The following is an instance in which, though the practice is irregular, it is allowable and common in the Colloquial to use the Nominative in the usual European way :—

ཁྱེད་རང་ཇ་འབྲུངས་ཡོང་ངས།

Will you drink tea ?

The more correct way would be :—

ཁྱེད་ཀྱིས་ (or ཁྱེད་རང་གིས་) ཇ་འབྲུངས་
ཡོང་ངས་ (or ཇ་འབྲུང་གི་ཡིན་པས་
or འབྲུང་གི་རེད་པས་) །

Honorifically :—

ཁྱེད་ཀྱིས་གསོལ་ཇ་བཞེས་ཡོང་ངས་ or
གནང་ཡོང་ངས།

The subject, however, is always put in the Nominative Case in sentences like the following, where, though the verb is Transitive, it is also Passive :—

ང་(ལ་) ཏུང་གི་ཡོད།

I am being beaten.

བྱ་མོ་(ལ་) བྱས་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

The girl is loved.

In such cases ལ་ *la* is optional, and may be omitted if desired.

The subject is always put in the Nominative Case in sentences like the following, where the verbs are Intransitive (active, neuter, or inceptive) :—

རྩ་རྩ་རྩ་གྱི་འདུག།	<i>The horses run.</i>
ང་ཁྱེད་ལ་མར་འགྲོ་གི་ཡོད།	<i>I am going down to the bazaar..</i>
རྒྱ་མ་བབ་གྱི་འདུག།	<i>It is raining.</i>
ཉི་མ་ཤར་གྱི་འདུག།	<i>The sun shines.</i>
ཕུ་ལྷ་ཕྱོད་གྱི་འདུག།	<i>The child sleeps.</i>
ཕུ་ལྷ་གཉིད་སང་གྱི་འདུག།	<i>The child wakes, or breaks from slumber.</i>

Where, however, the verb is transitive, the Nominative Case is never used, but always the Agentive Case. See § 25, VI.

II.—THE VOCATIVE CASE.

There is practically no Vocative Case, but several polite expressions are often used by way of assent, dissent, or address. The commonest is ལགས་ *LX*, and its variants.

III.—THE OBJECTIVE OR ACCUSATIVE CASE.

This is the same as the Nominative, with or without ལ་ *la*, signifying *As regards*. Ex. :—

ཁྱེད་ལ་མོ་ (ལ་) བྲམས་པོ་བྱེད་གྱི་འདུག།	<i>He loves the girl. Literally, By him, as regards the girl, a loving is,</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ (ལ་) མ་རྩིད་པ་བྱེད།	<i>Do not forget me.</i>

IV.—GENITIVE CASE.

The signs are :—

གི་ *GI*, used after words ending with ག་, or ང་

ཀྱི KYI, used after words ending with ད་, བ་, or ས་, or in the
Colloquial after འདི་ DI, *This*.

གྱི GYI, ན་, མ་, ར་, or ལ་

འི་ I
ཡི་ YI } .. after vowels.

ཡི་ YI .. in verse.

N.B.—གྱི, ཀྱི་, and གྱི་ may all alike be pronounced Gi in conversation.

1.—Possessive Aspect.

When the word to which the sign is annexed is in that part of the sentence which contains the subject, it should precede the chief substantive of the subject. Ex. :—

ལྷ་སའི་རྒྱ་གྲགས་ཆེན་པོ་འདུག། The fame of Lhasa is great.

ཀུན་དབང་མཁའ་གྱི་ཐབས་མཁས་བྱུགས་ཆེ་
གས་གཡ་ (or ཐུགས་ཐུས་ཅད་དུ་) The gracious wisdom of the
Almighty is everywhere prevail-
ing.

ཁྱབ་ཤིང་འདུག།

2.—Qualificative Aspect.

When the word to which the sign is annexed is indicative of some quality, it may be regarded as an adjective; but, unlike Tibetan adjectives in general, it should precede whatever it qualifies. Ex. :—

ལྷ་ས་འཛེལ་མེད་ཀྱིང་བྱིར་རེད། Lhasa is the city of the Jölmo
(a sweet-singing bird),

ཐོན་ལ་བོད་ཡུལ་ནི་སྤུས་པའི་ (or གསང་
བའི་) ཡུལ་གྲིག་རེད། Tibet was formerly a hidden (or
secret) land.

N.B.—The particle ནི་ NI (see § 27, 2) has the effect of singling out and laying stress on the word བོད་ཡུལ་ BÖ-YÜ, *Tibet*. This

English word TIBET seems to have originated from some phrase such as འདི་བོད་ DI-BÖD, whence *Ti-bät* = TIBET; for, to a European (i.e., Continental, e.g. German) ear the sound of ད་ is very like *t*.

As to the adjectival use of the Genitive case-sign, see also § 30, I, (vi).

3.—*Purposive Aspect.*

མིན་གྱི་སྒྲུབ།

*For medicine the box, The
medicine box.*

ཐམས་ཀྱི་ཁུག་མ་ or ཁུ་ཁུག་ or,
better still, simply ཐུ་ཁུག་།

*For tobacco a bag—A tobacco
pouch.*

དུ་ལ་ཁུག་།

Money-bag.

ཅམ་ཁུག་།

A leather bag for dry barley flour.

V.—THE DATIVE CASE.

1.—The only genuine Dative sign is ལ་ LA, which should be used in this sense after verbs of *giving, shewing, speaking or telling, and teaching*, and some others.

Ex. :—

ངས་ཁྱོད་ལ་དབེ་ཆ་དེ་ཕྱེར་གྱི་ཡིན།

I will give you the book.

ཁོའི་ཆེས་ས་དཔོན་གྱིས་ཁོ་ལ་ལས་ཀ་བཟུན་
བ་རེད་ or བཟུན་མོང་ or འདུག།

My syce showed him the way.

མི་ལ་ཞུག་ལབ་དང་།

Tell the man to come.

ཁོང་གིས་ཁོ་ཙ་ཁོ་རེའི་ཆོས་བློན་ས་
བསྐྱབ་ཡོང་།

*He will teach them his (religious)
law.*

ཁྱོད་ཀྱིས་གཤོག་པོ་ལ་མ་འགྲོ་ལབ་པ་ or
ཟེར་ར་ (for བ་) ཡིན་པས།

*Did you tell the servant not to
go ?*

2.—When the verb *To be* is used impersonally; for instance, in sentences intended to be the equivalent of English sentences beginning with the phrases, *There is, There was, There has been*, Tibetan requires that the word to which ལ་ LA, when used, is annexed, should precede the chief substantive of the subject. With regard to the idiom for expressing the verb *To have*, Tibetans use the verb ཡོད་པ་ YÖ'-PA, *To be present, To exist*, in connection with the Dative in ལ་ LA, after the manner of the Russians when the latter, instead of saying YA IMEYU, *I have*, say U MENYA YEST, *To me is*, or *To me there is*. EX :—

རི་རྩེ་དེའི་ཕྱིང་ལ་གངས་ཡོད།

There is snow on that hill-top.

If the speaker has some uncertainty regarding the fact to which he is speaking, he will use the verb འདུག་ instead of ཡོད་. Thus :—

རི་རྩེ་དེའི་ཕྱིང་ལ་གངས་འདུག།

There is (I am almost sure) snow on that hill-top.

If he is not at all sure, but is only hazarding the statement, he will use the phrase ཡོད་པ་རེད་ YÖ'-PA-RÉ', pronounced YAW-A-RÉ', instead of either ཡོད་ or འདུག་, or he may even use ཡོང་ YONG. Thus :—

རི་རྩེ་དེའི་ཕྱིང་ལ་གངས་ཡོད་པ་རེད་
(or ཡོང་)།

There is (I understand) snow on that hill-top.

When *There is, There was, etc.*, is used indefinitely, ཡོང་ YONG, *Will be*, takes the place of the above, much as the future is employed by a Highlander in Scotland to express the present tense. Thus :—

ཕུང་བས་གི་དེའི་ནང་ལ་གིང་མོང་ག་ཅང་
མང་པོ་ཡོང་།

There are (I expect), or There will be, very many trees in that valley down there.

3.—The following examples also illustrate the verb *To have* :

མི་འདྲི་ལ་པ་ས་ཡོད།

This man has parents.

ལགས་ཁོ་ལ་པ་ས་མེད། (མེད་ is not used now.) *No, he has no parents.*

ལགས་ཁོ་ལ་པ་ས་ཡོད་ *Yes, he has parents (emphatic).*

4.—The Dative instead of the direct construction may also be used thus :—

ངའི་སེས་ས་ལ་བྱི་ཨ་མ་ནི་མོ་ཡིན་ *I suppose your mother is aged,*
བཤད། *Literally, To my mind your mother seems aged.*

The Honorific form of this would be :—

ངའི་སེས་ས་ལ་བྱི་ཡུ་མ་སྐྱ་གཞོགས་
དགོང་ལོ་བགེས་པོ་ཡིན་བཤད།

ལ་, LA, is used to express FOR in sentences like the following :—

ད་ལ་དེ་སྒྲོང་མོ་བརྒྱ་ལ་འཛོང་གི་ཡིན། *I will sell this horse for Rs. 100.*

ABOUT, OR CONCERNING, is also expressed by ལ་ LA. Thus :—

ལས་ཀ་མང་བོ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་དགའ་ *I was or have been troubled about*
ལས་བྱུང་ང་ (བ) རེད་ or མེང་། *many affairs.*

VI.—THE AGENTIVE CASE.

This case, which expresses the idea of anything being done by a person or thing, should always be used instead of the Nominative case with Transitive Verbs. The case-signs are as follow, and are annexed to the subject, that is to say, to the noun-substantive, the adjective if any, the definite or indefinite article, if any, or to the phrase constituting the subject.

ས་ SA, usable after vowels, or after a consonant sounding in inherent ཨ་ a. This ས་ is silent, but modifies the immediately preceding vowel-sound. See § 3.

གིས་ GI, used after words ending with ག་ or ཏ་

ཀྱིས་ KXI, ད་, བ་, or ས་

གྱིས་ (GXI), ན་, མ་, ར་, or ལ་

(N.B.—གིས་, ཀྱིས་, and གྱིས་ may all be pronounced གིས་ St.)

འིས་ I	} used after words ending with vowels.
ཡིས་ Yi	
ཡིས་ Yi	used in versification after vowels.

EXAMPLES :—

ལྷ་མ་ཚེས་ཡང་དང་ཡང་གསོལ་ཆ་བཞེས་ ཀྱི་འདུག།	<i>Lamas often drink tea.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་དངོས་གནས་བཤད་ཡོད་ན་ ངས་ཁྱོད་ལ་སྤྱིང་ཇེ་བཟུ་བ་ཡོད།	<i>If you had told me the truth I would have forgiven you.</i>
ངས་ཁོ་ལ་ལས་ཀ་དེ་མེད་བྱུ་བ་ཀྱི་མེད།	<i>I cannot give him the work.</i>
མོས་མོ་མེདེ་ཁ་ལ་ག་ཟ་གི་མ་མེད།	<i>She will not eat her food.</i>
དེ་ནས་མི་སྐྱ་གཤེག་པོས་ (or གཤེག་ པོ་ཞིག་གིས་) ཁ་ལ་གཤེག་པོ་ཡོང་གི་མེད་ or ཁོ་སྤྱི་བ་ཡོང་ or ཁོ་སྤྱི་བ་ཀྱི་མེད།	<i>Then a serving layman will bring food. (Amundsen).</i>
དེ་ནས་བང་ཆེན་དེས་བུ་མོ་དེ་ལ་མ་གཞིས་ ལ་སྤྱིང་ཆང་བྱུག་གི་འདུག།	<i>Then the messenger pours out the wooding-beer for both the parents of the girl. (Amundsen).</i>
བུ་དེ་དེ་ལ་མ་གཞིས་པོས་སྒྲན་ཆ་འདི་འདྲས་ བུས་མོང་།	<i>The two parents of the boy thus consulted (conversed). (Amundsen).</i>

2.—In connection with the Agentive Case it is convenient here to notice the affix མཁན་ K'AN, which in various ways is extensively used in Tibetan, much as *ŷ Kār*, or *ŷ Gār*, is used in Persian to indicate a *Doer*. It may also be likened to the English affix *ER*, in words such as *Beholder*, *Murderer*, etc. Later on it will be fully dealt with in connection with the Verb. Here it is only briefly alluded to as a sort of Active Participle annexed to Verbal Roots. Ex.—

འགོ་མཁན་	DO-K'AN,	<i>The goer, He who goes.</i>
ཡོང་མཁན་	YONG-K'AN,	<i>The comer, He who comes.</i>
འགྲི་མཁན་	DI-K'AN,	<i>The writer, He who writes.</i>

It is found thus in the Literary Tibetan into which the New Testament has been translated :—

དངོས་པོ་གསལ་ཅན་གོང་མཁན་ནི་དགོན་	<i>He who built all things is God</i>
མཆོག་ལགས་སོ།	(Heb. iii. 4).

སྤྲུལ་གྱི་རང་བཤང་མཁན་གྱི་གྲགས་པ་	<i>But he that seeketh the glory of him</i>
འདྲིན་པ་དེ་ནི་མདེན་པ་ཡིན་ནོ།	<i>that sent him, the same is true</i>
	(John vii. 18).

It is also used adjectively, thus :—

ཕྱག་ཀུ་མཁན་གྱི་སི།	<i>The man who steals sheep.</i>
--------------------	----------------------------------

The way in which it is used with the different tenses will be found explained in the paragraphs on THE PRONOUN (§ 31, IX, A), and THE VERB (§ 39, V., D.), and in the Appendix of CONJUGATIONS.

VII.—THE LOCATIVE CASE.

This case expresses relations of *Space*, but implies also the idea of *Rest*.

The common case-signs are the following primitive particles :—

ལ་ LA	} : <i>In, On, At, By, etc.</i>
ན་ NA	

Also བརྒྱུད་ནས་ GYU'-NX : *Through.*

Sometimes the more Literary particles ཏུ་ TU, གྱི་ GU, རུ་ RU, རྒྱུ་ BRU, སུ་ SU, are also met with.

EXAMPLES :—

ཁོ་ལྟ་ས་རང་ལ་སྤོང་གྱི་འདུག།	<i>He lives in Lhasa proper.</i>
ངས་ཞབས་པད་དེ་མེའ་ལ་མ་ལ་སྤོང་བྱུང་།	<i>I saw the Shā-pe on the road.</i>

བོད་སྐད་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

Please speak in Tibetan.

ངས་ཁོ་ཁོ་འི་ཐུན་གྱི་ཅུང་ (for ཅུང་) བཟུང་བ་མཐོང་བུང་།

I saw him sitting next his brother.

མཚོན་ནི་དེ་ལྷ་གཱི་འི་ཤིང་ཐྱོང་གི་འགྲམ་

Does the chhörtön remain by the shepherd's tree?

ལ་འདུག་གས།

ཁོ་ངང་གི་ཁང་བ་ལ་ཡོང་།

He will be at his own house.

ངས་དེ་ལོ་ཀླུ་ས་ལ་ (or ན) བཟུགས་བ་ཡིན།

I have read it in a history-book.

ཁོ་འི་མ་སམ་ཁོ་འི་ཐོད་བ་ལ་ཁ་བསྐྱེལ་
སོང་།

His mother kissed him on the forehead.

The following Colloquial examples illustrate the use of compound postpositions as expressive of the same Locative idea :—

གཡོག་པོས་ཕྱི་ལོགས་ལ་སྐྱབ་གི་རེད་ངས་
or སྐྱབ་ཡོང་ངས།

Will the servant wait outside?

ངའི་ཐྱོན་ལ་ས་བཞུགས་རོགས་གནང་།

Please do not stand in front of me.

བོད་ཡུལ་འབྲས་ཐྱོངས་ཀྱི་ཕར་ཕྱོགས་ལ་
འདུག།

Tibet is beyond Sikkim.

འབྲས་ཐྱོངས་བལ་ཡུལ་དང་འབྲུག་ཡུལ་
གྱི་བར་ལ་འདུག།

Sikkim is between Nipāl and Butān.

ཁང་བ་ཆུ་འི་འགྲམ་ལ་འདུག།

The house is near the river.

རི་ཅི་ཚོའི་ཐྱིང་ལ་ (or ཐྱིང་དུ་ or
སྐང་ལ་) སྐངས་ཀྱབ་གྱི་འདུག།

It is snowing on the hill-tops.

ནདུལ་ཀྱལ་པའི་ནང་ལ་འདུག།

The money is inside the leather bag.

སྤང་ཀྱུ་ལྷག་ཁྱའི་དཀྱིལ་ལ་ (or ནང་ན་) འདུག།

The wolf is in the midst of the flock of sheep.

གྲོང་ཁྱིམ་དེ་གཙང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྩ་ལ་
ཆགས་ (or གནས་) འདུག།

The city stands beside a big river.

ཁྱིམ་སྤང་ཁང་དེ་རྒྱས་ར་སྤྱིང་ཆེ་པོ་ཞིག་གི་གྲག་
ཉེ་པོ་ལ་འདུག།

The court of justice is near a pretty garden.

བྱ་བྱ་དེ་ན་ནིའི་ནང་པའི་འོག་ལ་ཁ་བྱབ་ནས་
གོག་པ་རྒྱབ་ཀྱི་འདུག།

The child creeps under the pony's legs.

It will be seen that the above Locative postpositions are used with the Genitive Case, that is, they are connected by means of the Genitive sign with the substantive or other part of speech to which they refer.

Notice, however, the following constructions :—

བྱི་གིས་བྱ་པོ་ཁང་པ་སྒྲོར་ར་རྒྱབ་ནས་
གཞུག་དེད་འགྲོ་གི་འདུག།

The dog chases the hen round the house.

ཁལ་ (or དོ་པོ་) ཀ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་
བརྒྱད་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད།

The load must pass through between the two posts.

རི་ལ་དེ་གྲག་རིའི་དཀྱིལ་བརྒྱད་ནས་ལས་
བཅོས་པའི་ནང་ལ་བརྒྱགས་སོང་།

The train, passing through the midst of the rocky hill, inside the constructed path, ran = The train ran through the rock by the tunnel.

VIII.—THE PERIODAL OR DURATIONAL CASE.

This case expresses relations of *Time*. Its common signs are the same primitive particles as those which denote the Locative Case, namely :—

ན NA }
ལ LA } *At, In, During, etc.*

There are also others, like རུ Ru, ར་ Ra, ཏུ Du, ཏམ་ Dö, etc.

Sometimes the sign is used alone, and sometimes it forms part of compound postpositions, or even of precedent adverbial expressions.

EXAMPLES :—

- ཁོ་ཚེ་ཚད་གསུམ་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད། *He must go at three o'clock.*
- ཁོ་ཁོའི་ལོ་ཉི་ཤེད་དུས་ལ་ཀྱུ་གར་ལ་
སླེབས་འདུག། *He came to India in his twentieth year.*
- ངས་ཁྱོད་ལ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ནང་ལ་སྤྲད་
ཡོང་། *I shall pay you within three months.*
- ཕྱག་འབུལ་དང་བོ་ལ་བོད་བ་ཚོས་གཅིག་ལ་
གཅིག་གིས་ཀ་བདག་ས་བདག་ས་ཀྱི་འདུག། *At (or during) the first salutation Tibetans present ceremonial scarfs to each other.*
- གནོད་འདྲི་ (or བདུད) དེ་ས་རིབ་ལ་
(or མཚན་ལ་) ཡལ་སོང་། *The devil disappeared at dusk.*
- ཐུང་ངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ལྷག་ས་ཤེས་
ཀྱི་ཡོད། *I knew the doctrine of Buddha a long time ago.*
- ཕྱིན་ལ་ངས་ཤང་དཔེ་ཟེར་གཤན་གྱི་ཨམ་
བན་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། *I knew the Amban named Shangtāi a short time ago.*
- དུས་གཅིག་ལ་ཁོ་དེ་མེ་མྱིང་དུ་ཀྱེ་མིའི་སྐུ་
ཚབ་ཡིན། *At the same time (or At a certain time) he was Chinese Ambassador in Darjeeling.*
- དུས་དེའི་མེས་ལ་ (or གཞུགས་ལ་) ངས་འདྲི་
འདུག་ཀྱང་ཁོ་ཤི་སོང་ (or ཤི་ཚར་)
འདུག། *Since that time, so I have heard, he has died.*

ཅུ་ཚེད་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ (or བར་དུ་) མ་ཡོང་། *Please do not come till five o'clock.*
 རོགས་གནང་།

དེ་དུས་ངས་ཁྱོད་ལ་མཇུག་པ་བརྟེན་། *Then (or At that time) I will*
receive you, i.e., grant admit-
tance.

ཁྱོད་གཞུག་ལ་སླེབས་པ་རེད། *At last you have arrived !*

རིའི་ཚེ་ལ་མ་སླེབས་ (or སླེབས་སླེབས་ *On the way up to (i.e. before*
reaching or getting to) the hill
 without the མ་) བོང་ལ་ཁྱོད་ཐང་ *top, you will be tired.*

ཆད་ཀྱི་རེད།

In sentences like the following, where the durational signification is obvious, the case-sign (say, དུས་ལ་ DU-LA) is omitted :—

ཅུ་ཚེད་གཉིས་ཆར་བབ་པ་རེད། *It has rained for (or during) two*
hours.

That is to say, it is unnecessary to say ཅུ་ཚེད་གཉིས་དུས་ལ་, just as in English it suffices to say *It has rained two hours*, instead of *for two hours*.

IX.—THE MODAL CASE.

This Case is intended to include all that is connoted by the term *Instrumental Case*, and some other additional significations. The signs are :—

ནས་ NX : *By, Through, By way of, Via.*

དང་ DANG : *With, Against.*

ས་ SA (silent) : *With, Because, Since, etc.* Also the *Participial idea*.

ཀྱེན་གྱིས་	KYEN-GYI	} <i>By, Through, On account of, By reason of,</i> etc.
ཟྱེར་	CH'IR (Literary)	
ཟྱེར་དུ་	CH'IR-DU (Literary)	

EXAMPLES :—

ཁོལ་མིང་ནས་སྐད་བདང་ (or བཞིན་)।	<i>Accost (or call to) him by name.</i>
དྲི་སྲུབ་གྲག་ནས་འཇུས།	<i>Seize the horse by the reins.</i>
ཁྱ་བཟུང་ན་ཀླང་པ་ནས་བཟུང་།	<i>If you catch the fowl, catch it by the legs.</i>
ཉ་བཟུང་ན་མགོ་ནས་བཟུང་།	<i>If you grasp the fish, grasp it by the head.</i>
གྲུ་མ་དེ་ཚོས་དུང་ནས་ལབ་བྱུང་།	<i>The lamas spoke through trumpets.</i>
ང་ཚོ་ལ་ལས་ཀྱང་ལག་པ་དང་བྱུག་བྱུང་།	<i>We met (or fell in) with robbers on the road.</i>
ཞབས་པད་ཚོས་ཀྱལ་པོ་དང་མཇལ་བ་དེ།	<i>The Shyab-pā's (Zhāpés) have had an interview with the Regent.</i>
ཀྱལ་པོས་བཀའ་བློན་ཚོ་འི་བསམ་པ་དང་ བལྟ་ན་ཡོང་ངས།	<i>Will the Regent agree with the opinion of the Kā-lōna's?</i>
ང་ཚོ་འི་དམག་མི་ཚོས་དགྲ་དང་འཛིང་ང་ (for བ་) དེ།	<i>Our soldiers have fought with the enemy, or against the enemy.</i>
གཞིར་ (ལ་) བོ་བས་བརྟུང་།	<i>Strike the nail with the hammer.</i>
ཆང་ཁང་གི་ཁྱེན་གྱིས་ཁོ་མེད་པ་སོང་བ་དེ།	<i>He was ruined by, through, or on account of, the beer-house.</i>
བཀྱ་ཤིས་བླ་མ་འདས་པ་ཆེན་པོ་ཆེའམ་ གཙང་པ་ཆེན་ཡང་ཆེར། ཁོང་བཀྱ་ཤིས་ ལྷན་པོ་ནས་དོ་ཇེ་གྲོང་བརྒྱུད་འཛིབ་གྱུ་ གནང་སོང་།	<i>The Pān-chen-rim-po-chen, or Tsang-pān-chen, called the Tashi Lama, came from Tashi-thūmpo via Darjeeling.</i>

The following is Literary from the New Testament :—

ཁྱེད་ཚོ་གང་གི་སྐད་ལ་འདྲི་དག་དང་ཚོད་པ་ བྱེད།	<i>What question (dispute) ye with them?</i>
--	--

Colloquially :—

ཁྱོད་ཚོས་ག་པའི་སྒྲིང་ལ་འདི་ཚོ་དང་ཚོད་
བ་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད།

Again :—

ང་ཡིན་པས་སྐུ་འཛིགས་ཤིག།

*It is I : be not afraid : Literally,
It being I, etc.*

Colloquially :—

ང་ཡོད་ཙང་ (ཅིང་) སྤོང་ཅིག།

The following also is Literary :—

ཅིའི་ཕྱིར་ཁོ་བརྒྱུག་སྟེང་ or ཅིད་པ་སྟེང་། *Through or by what was he ruined?*

X.—THE ABLATIVE CASE.

Postpositions such as དང་ DANG, ནས་ NX, and ལས་ LX, all signifying *From, From amongst, From amidst, Out of, etc.*, are usually assigned to this case; but inasmuch as, when carrying those significations, they really express the idea of *Direction from*, they have been placed under the heading *Terminative Case*.

ལས་ LX, however, possesses meanings other than *Direction from*.

Accordingly, ལས་ LX, and ན་ NA, may be taken as the signs of the Ablative Case, as expressive of significations such as the following :—

ལས་ LX : *Than, Except, Save, But, But for, Besides, etc.*

ན་ NA (with negative) : *Unless, If..not*.

EXAMPLES :—

ཞམས་པད་དེ་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱབ་ཁ་ཤས་ལས་
སྤྱིད་སི་ཡོང་།

*The Shapé will not stay in India
except for a few months, i.e.
longer than a few months.*

ཇིང་གི་ནང་ལ་དམག་སི་གཅིག་ལས་སི་
འདུག།

*There was nobody in the fortress
except one soldier.*

ཤར་པ་ལ་རས་གོས་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ མང་ཤོས་ཁོ་སྤྱིད་བོ་འདྲུག།	<i>When the Oriental possesses nothing but one piece of cotton cloth he is often happy.</i>
འདི་ལས་གཞན་མེད།	<i>Besides this there is no other.</i>
ལས་ཀ་ཐམས་ཅད་ས་ཚར་ན་གླ་ཐོབ་ཀྱི་ས་ མེད།	<i>Unless all the work is done you will get no pay.</i>
འགུལ་བ་ཚོ་ཐག་བརྒྱབ་ན་ཁྱེད་ཚོ་ཐམས་ ཅད་ཉེས་པ་བདད་ཡོང་།	<i>Unless travellers are not robbed, i.e. If travellers are robbed, you will all be punished.</i>

Resort may also be had to the phrase གཤམ་དེ་ (or གཤམ་སྤྱིད་)ན་
GX-TE (or GX-TI')..NA, with a negative, *If...not*, or even the ན་ NA
alone, as above, without the གཤམ་དེ་ Thus:—

གཤམ་དེ་ཁྱེད་ཚོ་སེམས་སེ་སྦྱར་ན།	<i>Unless ye repent, or If ye repent not (Literary. † Luke xiii. 3, 5).</i>
--------------------------------	---

Colloquially:—

ཁྱེད་ཚོ་འཁྱོད་བསེ་སྦྱར་ན།	<i>Unless you repent.</i>
ཁྱི་ཁང་བའི་ཀྱལ་སྒོ་ལ་མེད་ན།	<i>Unless the dog is at the entrance door.</i>
སྙན་ཞུ་ས་ཕུལ་ན།	<i>Unless the petition is presented,</i>
གས་ཀྱི་ལ་དགས་ས་བཞག་ན།	<i>Unless the agreement (bond) has been signed.</i>

The following are Literary expressions used in the New Testa-
ment:—

སི་སྙན་ཞུ་ས་ས་གཏོགས་པར་དེ་དག་ཐམས་ ཅད་ ཅེམ།	<i>Except the apostles they all, etc. (Acts viii. 1).</i>
---	---

དེ་ས་ཅད་དེ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་བར་ལ་གཤང་ས་ ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ།	<i>Besides all this, between us and you is (being) a great gulf (Luke xvi. 26).</i>
--	---

ཐུས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུང་མ་ལོག་གཡེམ་མ་
བྱས་པར་དེ་དང་བྲལ་ནས་ etc.

*Whoever shall put away his wife,
except it be for fornication, i.e.
fornication not having been
committed. (Matt. v. 32).*

These may be rendered Colloquially thus:—

མི་སྣ་ཚོ་མ་གཏོགས་ (or མིན་པ་) དེ་ཚོ་
བྲལ་ས་ཅད་ etc.

Except the apostles they all, etc.

ཐུས་ཀྱང་རང་གི་སྤྱི་དམན་ལོག་གཡེམ་མ་
བྱས་ནས་ཁ་བྲལ་ན།

*Whoever shall put away his wife,
except it be for fornication=If
anybody divorces his wife, forni-
cation not having been committed.*

དེ་མ་གཏོགས་ (or དེ་མིན་པ་) ང་ཚོ་དང་
ཁྱོད་ཚོ་འི་བར་ལ་གཡང་གཟར་བོ་ཆེན་
བོ་ཞིག་ཡོད་ཅང་།

*Besides all this, between us and you
is (being) a great gulf, etc.*

The expressions *Apart from*, and *Rather than*, are rendered thus:—

ང་ལ་སྒྲེར་མོ་གཉིས་ཡོད་དེ་དེ་མ་གཏོགས་
ངས་ཁྱོད་ལ་ག་གས་སྟེར་གྱི་མིན།

*I have two rupees, but apart from
that I will give you nothing.*

ཁྱོད་ལ་དདུལ་སྟེར་བ་ལས་ཁ་ལག་སྟེར་ར་
དགའ་བ་ཡིན།

*I would rather give you food than
money.*

Or བསྟེར་ར་ཡིན།

Would give.

XI.—THE TERMINATIVE OR TRANSITIVE CASE

This case denotes the relations of a noun or pronoun with reference to its *Direction in Time or Space*, either *towards* or *from* something mentioned in the sentence, and it may imply the idea of *motion* as well as that of *rest*. Under it come, as already stated, many expressions signifying *direction from*, which in other books are assigned to the Ablative Case.

The signs of the case as thus defined are:—

དུ	DÜ :	after final ང, ཏ, ཏ, ས, ར, ལ	} DIRECTION TOWARDS.
ཏུ	TU :	after final ག, ཏ་ཏག, བ	
ར་	RA	} : after final vowels.	
ཏུ	RU		
སུ	SU :	after final ས	
ལ་	LA :	commonly used in the Colloquial after anything, and possessing the significations of all the above signs.	

དང་	DANG	} DIRECTION FROM.
ནས་	NA	
ལས་	LA	

EXAMPLE :—

I.—DIRECTION 'TOWARDS.

བར་དུ་ BAR-DÜ : *Up to, Until, As far as, As long as...not.*

ད་ལྟའི་བར་དུ་ངས་ཁོས་མཐོང་ Up till now, I have not seen him.

ད་བར་དུ་ Hitherto.

དེའི་བར་དུ་ or དེ་བར་དུ་ Until then, Up to that time.

མཐོང་བའི་བར་དུ་ As long as it has not been obtained, i.e. Until it has been obtained.

ཁོས་ཤི་བའི་བར་དུ་ As long as he does not die, i.e. Until he dies.

འདི་ནས་ལྷ་ས་ག་རེ་བར་དུ་འདུག་ How far is Lhasa from here?

དང་མཉམ་དུ་ DANG KYAM-DÜ : *Together with, Along with, In Company with.*

ཁོ་གྲེ་ཐང་ལ་རི་དྲགས་དང་མཉམ་དུ་བཞུག་བ་རེད་ He has been dwelling with wild beasts in the desert.

དཀྱིལ་དུ་ KYI-ÖU : *Amongst, Amidst, Into the midst of.*

ནི་སི་ཅ་ཅོ་ཡིད་པའི་བྱིལ་སྐྱ་ཚོ་ནི་དཀྱིལ་དུ་སེངས་ཀྱི་འདུག་ The cat
springs in amongst the twittering sparrows (little gray birds.)

གན་དུ་ GAN-ÖU : *Towards.*

སི་ཚོགས་དེ་པོ་བྱང་གི་གན་དུ་འགྲོ་གི་འདུག་ The crowd is going to-
wards the palace.

ནང་དུ་ NANG-ÖU : *Into.*

ཁྱི་དེ་ཆུ་ནི་ནང་དུ་སེངས་པའི་འདོད་པ་འདུག་ The dog wishes to jump
into the water.

ཐོག་དུ་ TÖG-TU : *In the direction of ; Towards.*

གོ་བོ་ཉི་མའི་ཐོག་དུ་ཐྱིང་གི་འདུག་ The eagle soars towards the sun.

ར་ RA }
རུ་ RU } *To.*

བྱ་བྱ་ཀྱ་སེཾ་རུ་ (or ལ་, or སེཾ་རུ་) བཤང་ང་རེད་ The boy has
been sent to sea.

ཁོ་ཡ་ནས་ཆུར་ཡོངས་པ་རེད་ He has come from up there hitherward.

ཁོ་ས་ནས་ཆུར་ཡོངས་པ་རེད་ He has come from down there hitherward.

ཁོ་པ་ནས་ཆུར་ཡོངས་པ་རེད་ He has come from over there, or yonder,
hitherward.

གྲོག་ས་དེ་ཚོ་ངའི་ཀང་པའི་ཅར་ (or more Colloquially རུ་) བྱང་ཡོང་གི་འདུག་ The ants are swarming near my feet.

ས་རུ་ MA-RU : *Down to.*

ང་ཁྲོས་ས་རུ་འགྲོ་གི་ཡིད་ I am going down to the bazaar.

སར་ MAR : *Downwards, Down ;* ཡར་ YAR, *Upwards, Up.*

ང་ཡར་འགྲོ་སར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I shall travel up and down.

སུ *SU* : To, Towards.

དུས་སུ (or ལ་) འབབ་གྱི་འདུག་ *It is getting towards the time.*

ཁོ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ *He has gone to his own abode.*

ཕྱོགས་ལ་ *CH'Ü-LA*, or ཅོས་ལ་ *NGÖ-LA* : Towards, On, etc.

ལས་ཀའི་རྩ་ཕྱོགས་ལ་ཁང་བ་ཚོ་ཡོད་པར་ཕྱོགས་ལ་སྤང་ཡོད་ *On this side of the road there are houses, on that side meadows.*

དཔག་དབང་དེ་བོད་ཡུལ་ཅོས་ལ་ (or ཕྱོགས་ལ་) སྤྱབས་བྱུང་ *The army marched towards Tibet.*

དུས་ལ་ *Ü-LA* : To the time ; at the time of.

དུས་ལ་བབ་སོང་ *It came down to the time, i.e. The time arrived.*

དུས་ལ་བབ་ཡོང་ *The time will come.*

བར་སྐང་དུ་ *BAB-SANG-DU* ? or བར་ལ་ *BAB-LA* : Over, above.

ཕྱེས་ལེབ་དེ་ངའི་སྐོའི་བར་ལ་འཕྱར་གྱི་འདུག་ *The butterfly flits over my head.*

ཕྱོད་ལ་ *NGÖS-LA* : Ahead, In front.

ངའི་ཕྱོད་ལ་གྱུག་ *Go on ahead (go in front) of me.*

2.—DIRECTION FROM.

དང་ *DANG* : From. This is Literary.

སའོ་དེ་ས་སའོ་སའོ་དེ་དང་གྲག་རིང་པོ་ཡོད་ *The lake is far from the frontier.*

གསལ་པ་དེ་འབྱུ་དེ་དང་ལྷམ་བ་ཡོན་ *The husk was separated from the grain.*

ནས་ *NA* : From.

རྩལ་དེ་གིང་སྤོང་རྩང་གི་བར་ནས་ཁ་བྱབ་གོག་པ་རེད་ *The snake has crawled from between the bushes.*

ཞི་རི་དེ་གྱི་ཕྱོག་གི་འོག་ནས་ཁ་བྱབ་གོག་གི་འདུག་ *The cat creeps from under the table.*

ཁྱིམ་ཁང་དེ་ཕྱ་བ་ར་སྡིང་མེ་པོ་ཞིག་ནས་ཐག་ཅི་པོ་འདུག། *The Court of Justice is close to (literally from) a pretty garden.*

ཁོ་ཡ་ནས་པར་ཕྱིན་པ་རེད། *He has gone from up there thitherward,*

ཁོ་མ་ནས་པར་ཕྱིན་པ་རེད། *He has gone from down there thitherward.*

ད་ནས་ཕྱིན་ནང་ངས་ཁྱོད་ལ་ལབ་གྱི་མིན། *Henceforth I shall not speak to you.*

དེ་ནས་ངས་ཁོ་ལ་སྐད་པ་ཡིན། *After that, or thenceforth, I did not speak to him.*

ཁྱོད་འདི་ནས་དེ་གྱག་འགྲོ་ཆོག་གི་འདུག། *You may walk from here to there, or to that.*

གྲོག་ས་ནས་དེ་ཕྱར་སྟེང་པ་ཡིན། *From the beginning it was not so.*
—(New Testament).

Colloquially :—

ཕྱིན་ནང་པོ་ནས་འདི་འདུས། (or དེ་ག་ཟེ, or དེ་ག་རང་) མེད་པ་རེད།
From the beginning it was not so.

ཁོང་པར་ས་ནས་བྱུང་། *He originated from the Lotus.*—(S. C. Das.)

དེ་དུས་གཞིན་པ་ཚོ་དཔེ་ཆ་ཟློན་ནས་ཕྱོད་དགོས། *Meanwhile the younger ones must recite their books by (literally from) heart.*—(Amundsen).

ལས་ LX : *Out of.*

མི་བརྒྱད་ལས་གཉིས་གཅིག་པོ་སླེབས་བྱུང་། *Out of eight men only two arrived.*

ཁོས་ཁོ་འི་ཁྱ་སྡོ་ལས་འཁྲུག་སོང་། *He drew his cap out of the water.*

§ 26.—NUMERALS.

I.—*The Cardinal Numbers*, according to གངས་ཀྱི་ (or རྩིས་ཀྱི་) རྣམ་
གངས་ DANG-KYI (or TSI-KYI) NAM-DANG, *Arithmetical Enum-
eration*.

English Figure.	Tibetan Figure.	Tibetan Name.	Romanized Equivalent.
1	༡	གཅིག	Chi'.
2	༢	གཉིས་	Nyi.
3	༣	གསུམ་	Sum.
4	༤	བཞི་	Zhyi.
5	༥	ལྔ་	Nga.
6	༦	དྲུག་	Du'.
7	༧	བདུན་	Dün.
8	༨	བརྒྱད་	Gyü'.
9	༩	དགུ་	Gü.
10	༡༠	བཅུ་, or བཅུ་ཐམས་པ་	Chu, or Chu t'am-pa.
11	༡༡	བཅུ་གཅིག་	Chug-chi'.
12	༡༢	བཅུ་གཉིས་	chug-nyi.
13	༡༣	བཅུ་གསུམ་	Chug-sum.
14	༡༤	བཅུ་བཞི་	Chub-zhyi
15	༡༥	བཅུ་ལྔ་	Chü-nga.
16	༡༦	བཅུ་དྲུག་	Chu-du'.
17	༡༧	བཅུ་བདུན་	Chub-dün.

English Figure.	Tibetan Figure.	Tibetan Name.	Romanized Equivalent.
18	༡༨	འཇོ་བཟུང་	Chob-gyā'.
19	༡༩	འཇུ་དགུ་	Chu-gu.
20	༢༠	ཉི་ཤུ་, or ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་	Nyi-shu, or Nyi-shu t'am-pa.
21	༢༡	{ ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་, or ཉེར་གཅིག་, or ཅ་གཅིག་	{ Nyi-shu tsag-chi'. Nyer-chi'. Tsag-chi'.
22	༢༢	{ ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་, or ཅ་གཉིས་	{ Nyi-shu tsag-nyī. Tsag-nyī.
30	༣༠	སུམ་ཅུ་, or སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་	Sum-chu, or Sum-chu t'am-pa.
31	༣༡	{ སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་, or སོ་གཅིག་	{ Sum-chu sog-chi'. Sog-chi'.
40	༤༠	མཉི་བཙུ་, or མཉི་བཙུ་ཐམ་པ་	Zhyib-chu, or Zhib-chu t'am-pa.
41	༤༡	{ མཉི་བཙུ་ཞི་གཅིག་, or ཞི་གཅིག་	{ Zhib-chu zhye-chi. Zhye-chi'.
50	༥༠	ངལ་ཅུ་, or ངལ་ཅུ་ཐམ་པ་	Ngab-chu, or Ngab-chu t'am-pa.
51	༥༡	{ ངལ་ཅུ་ང་གཅིག་, or ང་གཅིག་	{ Ngab-chu nga-ohi'. Nga-chi'.
60	༦༠	དུག་ཅུ་, or དུག་ཅུ་ཐམ་པ་	Dug-chu, or Dug-chu t'am-pa.
61	༦༡	{ དུག་ཅུ་རེ་གཅིག་, or རེ་གཅིག་	{ Dug-chu re-chi'. Re-chi'.

English Figure.	Tibetan Figure.	Tibetan Name.	Romanized Equivalent.
70	༧༠	བདུན་ཅུ་, or བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་	Dün-chu, or Dün-chu t'am-pa.
71	༧༡	{ བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་, or { དོན་གཅིག་	{ Dön-chu dön-chi'. { Dön-chi'.
80	༨༠	བརྒྱད་ཅུ་, or བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་	Gyā'-chu, or Gyā'-chu t'am-pa.
81	༨༡	{ བརྒྱད་ཅུ་གྲག་གཅིག་, or { གྲག་གཅིག་	{ Gyā'-chu gya-chi'. { Gya-chi'.
90	༩༠	དགུ་བཅུ་, or དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་	Gub-chu, or Gub-chu t'am-pa.
91	༩༡	{ དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་, or { གོ་གཅིག་	{ Gub-chu go-chi'. { Go-chi'.
100	༡༠༠	བརྒྱ་, or བརྒྱ་ཐམ་པ་	Gya, or Gya-t'am-pa.
101	༡༠༡	བརྒྱ་དང་གཅིག་	Gya Gdang chi'.
200	༢༠༠	ཉི་བརྒྱ་, or ཉི་མ་བརྒྱ་	Nyib-gya, or Nyib-gya.
300	༣༠༠	སུམ་བརྒྱ་	Sum-gya.
400	༤༠༠	མཉི་བརྒྱ་	Zhyib-gya.
500	༥༠༠	ངག་བརྒྱ་	Ngab gya.
1000	༡༠༠༠	ཐོང་, or ཐོང་ཕྱག་	Tong, or Tong-t'a'.
5500	༥,༥༠༠	ཐོང་ཕྱག་ལྔ་དང་ལྔ་བརྒྱ་	Tong-t'a' nga dang ngab-gya.
10,000	༡༠,༠༠༠	ཁྲི་, or ཁྲི་ཕྱག་	T'i, or T'i-t'a'.
100,000	༡༠༠,༠༠༠	འབུམ་, or འབུམ་ཕྱག་	Bum, or Bum-t'a'.
1,000,000	༡,༠༠༠,༠༠༠	ས་ལ་	Sa-ya.
10,000,000	༡༠,༠༠༠,༠༠༠	ཤེ་བ་	J'e-wa.

English.	Tibetan.	Romanized equivalent.
100 millions	དུང་ཅུར་	Dung-ch'ur.
1000 millions	ཐེར་འབུམ་	T'er-bum.
10,000 millions	ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་	T'er-bum ch'em-po.
100,000 millions	འགྲུག་	T'ag-t'i.
A billion	འགྲུག་ཆེན་པོ་	T'ag-t'i ch'em-po.
10 billions	རབ་བཀྲམ་	Rab-tam.
100 billions	རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་	Rab-tam ch'em-po.
1000 billions	གཏམས་	Tam.
10,000 billions	གཏམས་ཆེན་པོ་	Tam-ch'em-po.
100,000 billions	དྲླིགས་	Ti.
1,000,000 billions	དྲླིགས་ཆེན་པོ་	Ti ch'em-po.

N.B.—To the above succeed progressive numbers increasing by multiples of ten up to sixty enumerations, counting 100 millions as the ninth. These sixty enumerations are used for astronomical and astrological purposes. Sanskrit equivalents exist only up to the fifty-first enumeration. See Rai Sarat Chandra Das Bahadur's Dictionary, article གྲམས་ GRASOS (*Darg*).

II.—*The Cardinal Numbers*, according to ཀའ་ཁྲི་ནམ་གྲམས་ KA-K'AI SAM-DANG, *Alphabetical Enumeration*.

The following system of Numerical Notation is employed by Tibetans in their Registers, Indices, and the like. It only goes up to 300, and consists of an adaptation of the ཀའ་ཁྲི་. It may be regarded as the equivalent of our own method of Notation by means of the Roman letters.

1	to	30	ཀཾ, ཁྲ, ཀླ, and so on to	ཙྱ
31	„	60	ཀྲ, ཁླ, ཀྵ, „ „ „ „	ཙྱ
61	„	90	ཀྶ, ཁྷ, ཀྸ, „ „ „ „	ཙྱ
91	„	120	ཀྐྵ, ཁྺ, ཀྻ, „ „ „ „	ཙྱ
121	„	150	ཀྼ, ཁ྽, ཀ྿, „ „ „ „	ཙྱ
151	„	180	ཀྺ, ཁྻ, ཀྼ, „ „ „ „	ཙྱ
181	„	210	ཀ྽, ཁྼ, ཀ྽, „ „ „ „	ཙྱ
211	„	240	ཀ྾, ཁ྿, ཀ྾, „ „ „ „	ཙྱ
241	„	270	ཀ྿, ཁྺ, ཀ྿, „ „ „ „	ཙྱ
271	„	300	ཀྺ, ཁྻ, ཀྺ, „ „ „ „	ཙྱ

NOTES.

1.—PRONUNCIATION.

The Colloquial custom of pronouncing the prefix of a second syllable with, and as though it were part of, the preceding syllable, is really incorrect, and is not followed in Literary Tibetan. Thus, བཅུ་གཅིག་ *Eleven*, pronounced CHU-CHU' in Colloquial, is pronounced CHU-CHU' in Literary Tibetan. So བཅུ་བཞི་ *Fourteen*, pronounced CHU-ZHYI in Colloquial, is pronounced CHU-ZHYI in Literary Tibetan.

2.—AFFIXES.

མཁས་ T'AM-PA, signifies *full*, or *complete*, and is almost exclusively used with the full tens, up to and inclusive of a hundred; meaning thereby a collective body, or whole lot, of any of those numbers. It is, however, similarly, but much less frequently, applied to numbers *below* ten.

After a hundred and with thousands ཐུག་ T'A' is used. Also after expressions denoting periods of time, such as བདུན་ཐུག་ DUN-T'A', *a week*; ཐུག་ཐུག་ DA-T'A', *a month*.

With numbers above thousands མོ་ Ts'o ; is used.

As regards all these affixes, however, their use or non-use is quite optional.

3.—CONJUNCTIONS.

Note that where units are connected with some multiple of ten, the conjunction used is different for each series. In the 20 series it is རྩ་ TSA ; in the 30 series, མོ་ SO ; in the 40 series, ཞེ་ ZHYE ; in the 50 series, ང་ NGA ; in the 60 series, རེ་ RE ; in the 70 series, དེ་ DË ; in the 80 series, གྱ་ GYA ; in the 90 series, གོ་ GO. With the hundreds it is ངང་ DANG. It would not, however, be wrong to use ངང་ DANG in all cases. In Literary Tibetan both ངང་ DANG, and one of the other conjunctions (usually) རྩ་ TSA, are used together. Thus མྱོང་ངང་རྩ་གསུམ་ TONG DANG TSA SUM, 1003. This is not done in the Colloquial.

In the Colloquial the short forms རྩ་གཞི་ Tsad-CHI', 21 ; རྩ་གཞི་ Tsad-SYI, 22 ; མོ་གཞི་ Sod-CHI', 31 ; མོ་བཞི་ Sob-ZHYI, 34 ; and the like, are very often heard instead of the longer forms, ཉི་ཤུ་རྩ་གཞི་ NYI-SHU-TSAD-CHI', 21, etc.

When dates are being stated or enumerated, the རྩ་ TSA, or ངང་ DANG in the 20 series is dropped, and the form with ཉི་ NYER is used, e.g. ཉི་འགྲུ་པ་ NYER-GYE'-PA, the 28th

4.—THE INDEFINITE ARTICLE, *see* § 28.

5.—APPROXIMATE NUMBERS.

Expressions like *two or three*, *nine or ten*, are rendered by putting the numbers in immediate juxtaposition. Ex. གཞི་གསུམ་ NYI-SUM *two-three* ; གུ་མུ་ GUH-CHU, *nine-ten*. If the speaker likes, he may

add ཅིག CHİ', *a or an*, to any of these expressions. Thus, གཉིས་གསུམ་ཅིག NYI SUM CHİ', *Two or three*.

Another method is to employ the adverb ཙམ་ TSAM, *About, Just about, As many as*. EX. བོ་གཅིག་ཙམ་ SOO CHİ' TSAM, *About 31*, or *As many as 31*; or the adverbs ཉལ་མ་ HA-LAM, ག་ཆེན་ GA-CH' EN, མུར་ TSAH, or འབྲས་པ་ DAM-LA, signifying *nearly, almost*. In these cases the adverb follows the numeral it qualifies.

6.—ORDINAL NUMBERS.

The first is rendered ངང་པོ་ DANG-PO, and *The very first* ཇེ་ངང་པོ་ JE-DANG-PO. With these exceptions the ordinals are merely the cardinals plus the particle ་པ་ PA. EX. གཉིས་པ་ NYI-PA, *The second*; བཅོལ་པ་ CHÖ-SOA-PA, *The fifteenth*; ཉེར་གསུམ་པ་ NYER-SUM-PA, or ཉེ་ཤུ་གསུམ་པ་ NYE-SHU SUM-PA, *The twenty-third*.

7.—DISTRIBUTIVE NUMBERS.

When simple numerals are repeated in juxtaposition, e.g. གསུམ་གསུམ་ SUM-SUM, *Three-three*, the meaning may be either *three each*, or *three at once*, or *three at a time*, or *in threes*, according to the way the sentence is framed. For instance, phrases like *Three at a time*, or *In threes*, or *One at a time*, are rendered by help of the expression བྱས་ནས་ J'X-SX, or CHX SX, literally *Having done* or *Having made*. Thus:—

ཁོ་ཚོ་སྐྱུ་སྐྱུ་བྱས་ནས་ཐོན་སོང་།

They set out in threes, or three at a time.

ཁོ་ཚོ་རེ་རེ་བྱས་ནས་ཕེབས་བྱུང་།

They arrived one by one, or one at a time.

Expressions like *Three each*, *Two each*, *One each*, are rendered by རེ་རེ་ RE-RE and a repeated numeral, but without the བྱས་ནས་ J'X-SX.

Thus :—

མི་རེ་རེ་ལ་གླེང་གོ་སྐུམ་སྐུམ་གྲོབ་མོང་། *Each man got three rupees.*

དེས་ག་རེ་རེ་ལ་གླེང་མོ་རེ་རྩེད། *Give each child one rupee.*

In the case of composite numerals like དོན་གཅིག་ DÖN-CHU', *Seventy-one*, only the last number of the compound is repeated. Ex. :— དོན་གཅིག་གཅིག་ DÖN-CHÖ-CHU', *Seventy-one each, seventy-one at a time, or In seventy-ones.*

8.—AGGREGATES.

Expressions like *The two together*, or *Both*, or *All three*, or *The whole ten*, may be rendered with the aid of the particles ཀ་ KA, or ཅ་ CHA, or གོ་ PO, affixed to the cardinal. Ex. : གཉིས་ཀ་ NYI-KA, *Both*, or *The two together* ; གསུམ་གོ་ SUM-PO, *All three*, or *The three together* ; གུ་ཅ་ GU-CHA, *The whole nine*.

གོ་ PO, thus affixed, may also signify *the aforesaid*, if the context so requires.

9.—FRACTIONS.

These are usually expressed by adding the word ཅ་ CH'A, *Part*, to the cardinal, which is sometimes put in the Genitive Case. Thus :—

$\frac{1}{2}$ rd is rendered by གསུམ་ཅ་ SUM-CH'A.

$\frac{1}{2}$ th „ „ „ བཞི་ཅ་ ZHYE-CH'A.

$\frac{1}{4}$ rd „ „ „ མོ་གཉིས་ཅ་ SOG-SYI CH'A, or

མོ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་ SOG-SYI KYI CH'A.

$\frac{1}{8}$ th „ „ „ བརྒྱ་ཅ་ GYA-CH'A or བརྒྱེ་ཅ་ GYAE-CH'A.

$\frac{1}{1000}$ th „ „ „ རྩེད་ཅ་ TONG-CH'A, or རྩེད་གི་ཅ་ TONG-GI-CH'A.

$\frac{1}{2}$ rd „ „ „ གསུམ་ཅ་གཉིས་ SUM-CH'A NYI.

$\frac{1}{2}$ th „ „ „ བཞི་ཅ་གསུམ་ ZHYE-CH'A SUM.

As regards $\frac{1}{2}$, there is a special expression, namely, སྤེད་ཀ་ CH'É-KA.

$\frac{1}{2}$ may be rendered two ways : either གཅིག་དང་སྤེད་ཀ་

CHI' DANG CH'E'-KA, or རྩེད་དང་གཉིས་ CR'E' DANG SYI, *With a half, two.* The latter is the commoner usage in the Colloquial.

34 is rendered གསུམ་དང་བཞི་ཆ་ SUM DANG ZHYI-CH'A, or བཞི་ཆ་གསུམ་དང་བཞི་ ZHYI-CH'A SUM DANG ZHYI, *With 3 the four.*

མགོ་པས་ཅལ་གཏུག་སྐྱབ་པའི་བཅུ་ཆ་ཐོབ་བྱུང་། *The leader received one-tenth of the booty.*

10.—ADVERBIAL CARDINAL NUMBERS.

Expressions like *Once, Twice, Thrice, Four times, etc.*, are rendered by the word ཚར་ TS'AR, or ཐངས་ T'ENG, *Time*, followed by the desired cardinal number. EX. :— ཚར་གཅིག་ TS'AR-CHI', or ཐངས་གཅིག་ T'ENG-CHI', *Once*; ཚར་གཉིས་ TS'AR-SYI, or ཐངས་གཉིས་ T'ENG-SYI *Twice*; ཚར་གསུམ་ TS'AR-SUM or ཐངས་གསུམ་ T'ENG-SUM, *Thrice*; ཚར་བཞི་ TS'AR-ZHYI or ཐངས་བཞི་ T'ENG-ZHYI, *Four times.*

Another word with the same signification, as ཚར་ TS'AR and ཐངས་ T'ENG is ལན་ LÂN, but it is not so much used in the Colloquial.

Other expressions that may here be mentioned are :—

ལམ་སང་ LAM-SANG : *At once, Forthwith, Straightway, Immediately.*

ད་རུང་ཚར་གཅིག་ DA-RUNG TS'AR-CHI' : *Once more.*

ད་རུང་ཚར་གཉིས་ DA-RUNG TS'AR-SYI }
ད་རུང་ཐངས་གཉིས་ DA-RUNG S'ENG-SYI } *Twice more.*

ཆེས་ TS'ER, *A separate time or occasion, or instance.*

ཆེས་ཆེས་ TS'ER TS'ER, *Many times, On separate occasions, Repeatedly.*

གྲག་ཆེས་ SHU'-TS'ER, *A separate time or occasion.*

ཆར་མང་པོ་ TS'AR MANG-PO : *Many times.*

ཆར་མང་པོ་ང་ TS'AR MANG-PO RANG (with negative) : *Not many times.*

Once upon a time, or *Once*, or *One day*, referring either to the past or the future, may be rendered དུས་ཚར་ (or ལན, or བེངས་) བཞིག (ཞིག or འིག) DÜ TS'AR (or LÄN, or T'ENG) CHI' (ZHYI', or SHI'); or དུས་རེ་ཞིག DÜ-RE-ZHYI', or དུས་རེ་ཞིག་གི་ཚེ DÜ-RE-ZHYIG-GI TS'E.

11.—ADVERBIAL ORDINAL NUMBERS.

These are formed by adding ར་ RA, to the བོ་ PO, or བ་ PA, of the ordinals. Ex. :—

དང་པོར་ DANG-POB: *Firstly*.

གཉིས་པར་ NYI-PAR: *Secondly*.

ཅུ་གཅིག་པར་ TSAO-CHIG-PAR: *Twenty-one'thly* (= *Twenty-firstly*.)

12.—DEFINITE AND INDEFINITE NUMERALS.

Among these may be classed the following :—

གཉིས་ཀ་ NYI-KA, *Both*, e.g., འདི་གཉིས་ཀ་དེ་གཉིས་ཀ་ Both *this and that*.

བུ་སོ་སངས་པོ་གཉིས་ཀ་སྟེངས་པ་རེད་ Both the *pretty girls* have arrived.

སྟུ་ཡང་ SU-YANG, *Anybody*; (with a negative) = *None, Nobody*.

ག་གའི་ GA-GÄI, *Anything*; (with a negative) = *None, Nothing*.

The Literary forms of ག་གའི་ GA-GÄI, are གང་ཡང་ GANG-YANG, and ཅི་ཡང་ CHI-YANG.

Another expression is བཞིག་ཡང་ CHIG-YANG, *Even one*; (with a negative) = *None, Nobody, Nothing*.

EXAMPLES.

ཁོ་ཚོ་དེ་ནང་ནས་སྟུ་ཡང་སྟེངས་མ་བྱུང་། None of them arrived.

ངས་ཁོ་ཚོ་དེ་ནང་ནས་སྟུ་ཡང་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ I know none of them.

མེད་།

ཁང་ GANG, or ཁང་ GANG, is also used in connection with weights and measures instead of ཅིག་, or ཅིག་ CHI', *One, A, An*.

So also, in connection with weights and measures and the Tibetan monetary system, དོ་ DO, is used instead of ཉེཌ་ NYI, *Two*, and signifies *A couple*. Otherwise the word for a couple is ཅ་ CH'A.

But a phrase like *Two-legged*, or *Three-legged*, is rendered with the particle ཅ་, thus:—ཁང་ཉེཌ་ཅ་ or ཁང་སྐུམ་ཅ་ Here ཅ་ means *possessed of*.

Other expressions are: ཉེཌ་ཉེཌ་ Double, or *Two-fold*; ཉེཌ་སྐུམ་ Twice-born; ཉེཌ་ཆར་གྱིས་ Every second day.

13.—NOUN SUBSTANTIVES.

ཚོ་ Ts'o, the Plural-sign used in the Colloquial, is never expressed, either in speech or in writing, after a numeral adjective, or numeral adjectives, the noun-substantive thereby qualified always remaining in the singular. Ex.:—

མི་གསུམ་ (not མི་ཚོ་གསུམ་) ཁྱོད་དང་ Three men will go with you.

མཉམ་དུ་ཕྱིན་ཡོང་།

14.—NOTATION BY LETTERS.

The use of the ཀའཁྲའི་སྐབ་གྲངས་ KA-K'AI SAM QANG, or *Alphabetical Enumeration*, has already been explained (See § 26 II). In this connection, when references in Indices, or Registers, or to quotations from learned works are being cited, it is customary to qualify the numeral letter by affixes such as ཤ་ PA, ཤར་ PAR, and ཤ་ལ་ PA-LA, of which the first denotes the Book, Register, Index, or the like, to which reference is being made, and the last two denote that the particular quotation or citation is to be found in some particular Book, etc.

Ex. :—

བློ་མ་པ་ T'O A-PA : *Register No. 30.*པོ་ཏི་ཀ་པ་ PO-TI'K'A-PAR : *In Volume No. 2.*བློ་ག་པ་ལ་ T'O GA-PA-LA : *In Index No. 3.*

CHAPTER II.

ETYMOLOGY.

§ 27.—THE DEFINITE ARTICLE.

1. The Definite Article THE (which is really only an abbreviation of THAT) is represented in Tibetan in various ways, the principal being the words འདི་ *DI*, and དེ་ *DE*, of which the former is usually said to mean *This*, and the latter *That*.

Properly, འདི་ or དེ་ when used at all, should always follow the noun or adjective which it distinguishes.

As a rule it is only used when the distinguishing or demonstrative idea is intended to be conveyed.

EXAMPLES :—

མི་འདི་དང་བོ་སྤྲེལ་ས་བྱང་།	<i>This man arrived first.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་བའི་མི་བཟང་བོ་དེ།	<i>The good man whom you sent.</i>
བུ་མོ་མཛེས་མོ་དེ།	<i>That pretty girl.</i>

As a matter of fact Tibetans altogether discard the article in conversation, unless they really desire to express the demonstrative or distinguishing idea.

EXAMPLES :—

མི་ཡོང་གི་འདུག།	<i>The man is coming.</i>
སྒྲིལ།	<i>Shut the door.</i>
སྒྲུང་ཕྱེས།	<i>Open the window.</i>

A distinction, however, in the use of འདི་ and དེ་ is made between the nearer and the remoter relation, in regard both to time and space.

For instance, when the article is intended to distinguish some person or thing already referred to; but to whom or to which reference is again being made, then, on the occasion of the second or any subsequent reference, Tibetans use དེ་ DE: འདི་ DI having been used on the occasion of the first reference.

EXAMPLE :—

མི་དེ་སློབ་པ་བྱུང་།

The man has arrived (referring to somebody already mentioned).

Notice also how འདི་ and དེ་ are used in a phrase like this :—

འདི་ཁ་མ་ས་ (or ཁ་སང་) ཡོང་ས་མཁན་ གྱི་བང་ཆེན་དེ་རེད། *This is the messenger who came yesterday.*

(N.B.—ཁ་མ་ས་ yesterday, is Colloquial, ཁ་སང་ is Literary).

So, if on the occasion of the first reference, the object distinguished was a distant object, then དེ་ would be used; འདི་ being employed to distinguish a near or present object. Ex. :—

མི་དེ་ཁ་མ་ས་ (or ཁ་སང་) ཡོང་ས་མཁན་ གྱི་བང་ཆེན་དེ་རེད། *That man (referring to somebody at a distance) is the messenger who came yesterday.*

When, moreover the article distinguishes first one and then another of two objects, both of which are present, and which are being contrasted, or to which an alternative reference is being made, then, in the case of the one, འདི་ would be used, and, in the case of the other, དེ་ Ex. :—

མི་འདི་འགྲོ་མ་གྲུབ་པ་དང་མི་དེ་འགྲོ་གི་ རེད། *This man cannot go, but that man can go (will go).*

Practically, therefore, in addition to representing the article THE, འདི་ and དེ་ respectively also represent the distinguishing adjectives THIS and THAT. They also respectively represent THIS ONE and THAT ONE; HE, SHE, IT.

PLURAL.

The Colloquial plural of འདི་ is འདི་ཚོ་ (pronounced DIN-TS'Ō), *The, These, They*; and that of དེ་ is དེ་ཚོ་ (pronounced DEN-TS'Ō) *The, Those, They*.

Both articles, however, are often used in the singular to distinguish collective nouns. In such cases they precede the word they distinguish. Ex. :—

འདི་གསུམ། *These three*

དེ་ལྔ། *Those five.*

འདི་ཐམས་ཅད། *All these.*

དེ་མངའ། *All those.*

The following is Literary :—

གསུང་དེ་ཀུན་སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐོན་པ་
ཞིག་བྱུང་། *All these sayings pleased greatly.*

Where a plural noun is qualified by an adjective, and the whole is distinguished by the article, it is the article which takes the plural sign ཚོ་ Ts'Ō, and it is the ཚོ་ which takes whatever case-sign there may be.

Ex. :—

ངས་ཁྱ་ས་ཡོན་དན་ཆེན་པོ་འདི་ཚོ་ལ་ལམ་
ཀྱི་ཡིན། *I shall speak to these learned lamas.*

2. Another method by which the Definite Article is represented is by using the particle རི་ N1; but this is rather Literary than Colloquial. In a long and involved sentence it may be placed after the principal noun, or noun-phrase, so as to distinguish it prominently. It may also be used to emphasize a particular word or expression, and may even be employed in addition to འདི་ or དེ་.

Ex. :—

ར་སགོ་བརྒྱ་གཉིས་ནི།

The twelve ra-gos (or ra-heads).

སི་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལས་བྱད་དུ་འཕགས།

Mankind are the noblest of all animals.

བཀའ་དེ་ནི་དགོན་མཆོག་དང་མཉམ་དུ་

And the word was with God (John i. 1.)

བརྒྱགས་པ་དང་།

3. The functions of the Definite Article are sometimes performed by the particles བ་ PA and ཡོ་ RO, when affixed to numerals. (See § 26, Notes 6, 8, 14.)

4. The particles ཡོ་ RO, བ་ PA, ། K'A, etc., as performing the function of the Definite Article in connection also with nouns and adjectives, are used when the idea of *individuality*, or *definiteness*, is particularly desired. Thus, རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ *The great king*. But they are also sometimes discarded. Thus, རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ *The four great kings*. They are also discarded in enumerations like the following :—

ཆེ་ཆུང་།

Great and small.

སྐེ། སྐྱུ། རྒྱ། རྩ། འཆི།

Birth, Old age, Sickness, Death.

The conjunction དང་ DANG, *And*, is also discarded in such expressions.

The particles under notice and conjunctions are also discarded in enumerations of nouns that are in apposition or contrast. Ex. :—

རེ་དོགས།

Hope and Fear.

དགེ་ལྷན།

Virtue and Vice.

གནས་ས།

Heaven and Earth.

In a sentence like རེ་གླིང་གཡང་ (otherwise རེ་བའི་གཡང་) *The pillar of hope*, the particle is omitted from the first noun, རེ་བ་ *Re-wa*, and annexed only to the second.

Sometimes however a phrase is contracted and the particle omitted in both its members. Ex. : རི་ཀ The pillar of hope.

5. The student may also be reminded of the various affixes set out at the end of § 24, since they too occasionally perform the functions of the Definite Article.

§ 28.—THE INDEFINITE ARTICLE.

1. ཅིག A, An, Some, is a modification of གཅིག One, and is seen in the following forms, which may be used even in the Colloquial, if it is desired to be very correct, though as a matter of fact the form ཅིག Chi' is the one most favoured :—

ཅིག after final ག, ད, or བ |

ཞིག after all vowels, or after final ང, ན, མ, ར, or ལ |

ཤིག after final མ |

2. Being an adjective when it qualifies a noun, and an adverb when it qualifies an adjective, its place in the sentence is immediately after the noun, or noun and adjective, that it qualifies. Ex. :—

དྭ་ཞིག (or ཅིག) | A horse.

སྐ་བཟང་པོ་ཅིག | A virtuous man.

དྭ་ཅིག་དང་ཤིང་དྭ་འཁོར་ལོ་ཅིག | A horse and a carriage.

3. ཅིག and not the noun or adjective to which it is annexed, takes the case-sign, but only in what we would call the Nominative. In the other cases ཅིག is usually dropped. Ex. :—

དྭ་བྱུང་སུ་ཚང་པོ་ཅིག་གིས་ང་ཚོ་འི་གཟན་པ་
བཟས་པ་རེད | A strange horse has eaten our hay.

ང་གཙང་པོ་འི་འགྲམ་པ་བཤམ་གྱི་ཡོད | I live near a large river.

4. Annexed to approximate numerals, it signifies collectiveness.

Thus :—

མི་གསུམ་པའི་ཞིག། *A group of three or four men.*

དམག་སྒྲར་ཕྱིང་ཕྱག་གཅིག་གཉིས་ཤིག། *A force of one or two thousand soldiers.*

5. Used with the adverb ཅམ་ TSAM, *About*, it signifies *SOME*. Thus :—

ལྷག་བདུན་ཅུ་དྲུག་བཅུ་ཅམ་ཞིག། *Some seventy or ninety sheep.*

Another expression for *SOME* is ཁ་ཤས་ K'A-SHĀ, and another is དོག་ཅེ་ TOG-TSE.

The Literary form of ཁ་ཤས་ is འགར་ཞིག་ GĀ-ZHYI'.

A few, Solely, Only, Alone, may be rendered in Colloquial by དོག་ཅེ་ TOG-TSE, ཤ་ཕྱག་ SHA-TA', and གཅིག་པོ་ CHIG-PO; and in Literature by འབར་ཞིག་ BĀ-ZHYI'.

6. Affixed to Interrogative Pronouns, the Article signifies (in Literary Tibetan) *Whoever, Whatever, Whichever, Anyone, Anything*. Thus :—

ལྷ་ཞིག་གྱིས་པའི་མིག་གིས་བརྟ་ན་ཡང་ etc. *Whoever with loving eyes should even regard, etc. (S.C.D.), i.e. anyone who, etc.*

ཅི་ཞིག་ཅང་ཡང་ཞིག་ (or ཅི་ཞིག་) མི་
འདུག། *There is nothing (anything, with negative) in it.*

The Article is also used thus in Literature :—

གང་ཞིག་ཁ་མཐུ་རྒྱུན་གྱིས། *On account of some law-suit.*

ཅི་ཞིག་དུ་དགོས། *What (is it) wanted for?*

ཅི་ཞིག་ན། *Once, on some occasion, some time.*

ཅི་ཞིག་ནས། *After a little, some time afterwards.*

7. Affixed in any of its appropriate forms to a verbal root, it imports in Literature the Imperative Mood as addressed to servants and inferiors, and also the Hortative and Optative Moods. Thus :—

བྱིས་ཤིག།	<i>Do ; Let do.</i>
བྱིས་ཤིག།	} <i>Let, do ; may, do ;</i>
བྱིང་པར་བྱར་ཅིག།	
	<i>May, be done.</i>

In the Colloquial also it is frequently used to express an emphatic order, and commonly takes the form ཤིག SHI', though it would be more correct to say ཤིག SHI', ཞིག ZHYI', or ཅིག CHU', according to rule. Ex. :—

མགྱོགས་པོར་རྒྱགས་ཤིག།	<i>Run quickly.</i>
སྒྲིལ་བས་ཤིག།	<i>Shut the door.</i>
ཁ་བཅུ་མས་ཤིག།	<i>Be quiet.</i>

8. Here may also be mentioned བར་ཡང ANY. Ex. :—

དེ་རིང་སྐད་ཆ་གསར་བ་བར་ཡང་ཡོད་དམ། *Is there any fresh news to-day ?*

§ 29.—THE NOUN.

A.—Structure.

1. The Tibetan Noun ends in either a consonant or a vowel, and is either :—

(a) A MONOSYLLABLE WITHOUT ANY AFFIXED PARTICLE, and either without or with any vowel-sign, head-letter, subjunct or prefix. Ex. :—

ཉ་ Fish ; ཐ་ End ; ལ་ Mountain-pass ; ལྔ་ Flesh ; མ་ Earth, soil, ground, place ; མི་ Man ; མེ་ Fire ; རྒྱ་ Water ; རྩ་ Bird, fowl ; མགྐོ་ Head ; སྒྲེ་ Door ; རྩ་ Deer ; རྩ་ Wound ;

ལོ *Year* ; ལྗོ *Food, provisions* ; དཔུ *Head (Honorific)* ; ལྗོ *Hair (Human, on head)*.

(b) A MONOSYLLABLE, SIMPLE OR COMPLEX, WITH AN AFFIXED PARTICLE, such as བ་, བོ, བེ, བ, བོ, མ་, མོ, ཀ, ཎ, ཀ, ཅ, ཅེ, ཅ, ཀ, ཀ, ཀ, ཀ, ཀ, ཀ, ཀ, ཀ, and which particle sometimes indicates the gender. Ex. :— ལྗོ *For* ; ལྗོ *Vizen* ; ལྗོ *Father* ; ལྗོ *Mother* ; ལྗོ *Bitch* ; ལྗོ *Cock-bird* ; ལྗོ *Hen-bird* ; ལྗོ or ལྗོ *Monk* ; ལྗོ *Nun* ; ལྗོ *Mare* ; ལྗོ *Son* ; ལྗོ *daughter* ; ལྗོ *Ram*.

Sometimes, however, the particle does not indicate gender. Ex. :— ལྗོ *A mountain-shrub* ; ལྗོ *Day, sun* ; ལྗོ *Evening* ; ལྗོ *Monk, priest* ; ལྗོ *Music* ; ལྗོ *A kind of tree* ; ལྗོ *BA-WA, Gaitre* ; ལྗོ *Pledge* ; ལྗོ *Envelope, wrapper*.

Sometimes the particle serves merely to differentiate the meanings of roots otherwise similarly or somewhat similarly spelt. Ex. :—

ལྗོ *To show, to teach* ; but ལྗོ *Autumn* ; ལྗོ *Marrow, pith, descent, origin* ; but ལྗོ *Font* ; ལྗོ *Confidence* ; but ལྗོ *The expanded hood of a snake*.

If the particle is either བ་, བ, བོ, or བོ, it may be and often is dropped (especially when followed by an adjective), without affecting the meaning of the word. Ex. :—

ལྗོལྗོལྗོལྗོལྗོ *The or a great elephant.*

ལྗོལྗོལྗོལྗོལྗོ *The four great kings.*

Some of such particles perform the functions of DIMINUTIVES. Thus, in the case of ལྗོ, the inherent ལྗོ, or ལྗོ, of the final or the

only consonant of the noun, is turned into ཨི, and is followed by the particle. Ex. :—

ཉི Fish : ཉི་ཕུ Little fish ; བ་ Cow : བེ་ཕུ Calf.

In other cases the final consonant, if a ག, is cut off the noun, and turned into a second syllable, to which *Zhyab-kyu* is added. Ex. :—

ཕྱག་ Hand : ཕྱ་ཁུ Little hand ; སྤྱག་ Child ; སྤ་ཁུ Little child ; སྦག་ Sheep : སྦ་ཁུ Lamb.

In other cases the Diminutive particle is simply added to the primitive noun as it stands. Ex. :— མི་ Man : མི་ཕུ Mannikin ; ཡན་ Sack : ཡན་ཕུ Sacklet.

Another way of expressing the Diminutive is to qualify the noun by the adjective ཆང་ Small. Ex. :—

མགོན་ཁང་ཆང་ A little inn.

སྡོམ་ཆང་ A little mind, narrow mind.

Or lastly—

(c) A DISSYLLABLE, OR EVEN A POLYSYLLABLE, either without or with a particle. Those nouns, and especially the polysyllabic nouns, which are mostly proper names, and sometimes even amount to phrases, are often comparatively modern words which have either gradually developed or been deliberately compounded out of originally simple elements. Ex. :—

ཀྲུ་ཀྲུག་ Chair : ཉི་མི་ Cat : མི་ལྟ་ Layman : ཆད་ཡིག་ Contract : བརྩོན་འགྲུམ་ Diligence, industry, zeal : ཁྱོང་ཁེར་ City : ལྷ་རྩོན་པ་ or བར་ མི་བྱེད་མཁན་ Advocate or pleader : ལྷ་བའི་ Petitioner : ལྷ་མུ་ NYE-ZHYU, Petition : བ་སྒྲུང་པ་ Gamester, juggler with words : བ་མཁའ་ Tobacco : བྱེ་མ་ལེབ་ or བྱེ་འཕྲེན་མ་ CH'EN-DEM-MA. (Colloquial), or བྱེ་མ་བྱེ་མ་མ་ (Literary), Butterfly.

N.B.—Words with the definite particles ང་, བོ་, etc. are generally used without the article འདི་, or དེ་, unless the latter is intended to express *This* or *That*.

2. Besides the particles above referred to, mention may be made of མཁན་ *K'AN*, which, annexed to substantives or verbal roots, is extensively used in the Colloquial to signify a person who, in some capacity or character, is connected with some particular act, state, or thing. *Ex.* :—

སྤྱང་མཁན་ *Guard* : ཉམ་བ་འདྲ་མཁན་ *Liar* : སྲིག་འབྲུལ་ཕྱོན་མཁན་ *Magician* : རྩོམ་མཁན་ *Author* : སྲོག་སྐོར་གཏོང་མཁན་ *Deceiver* : སྲི་བསལ་མཁན་ *Murderer* : ལན་སྤྱོད་མཁན་ *Informant*.

In book-language the following may be found :—

གར་མཁན་ *Dancer* : ལས་མཁན་ *Guide* : སྤྱིང་བྲུ་མཁན་ *Flutist* : བི་ཕྱང་མཁན་ *Violinist, harpist* : ཤིང་མཁན་ *Joiner, carpenter* : གཞུ་མཁན་ *Bow-maker* : འབྲེམ་མཁན་ *Artisan, worker* : ས་མཁན་ *Peasant, agriculturist, raiat*.

Such compounds in མཁན་ (at least in the Literary language) may take the indicative particles ང་, བོ་, མ་, or མོ་, as expressive not only of the definite or indefinite article but also of gender. *Ex.* :—

འགྲོ་མཁན་ང་ (Masculine)	}	<i>A Walker, The Walker.</i>
འགྲོ་མཁན་མ་ (Feminine)		
འགྲོ་མཁན་བོ་ (Masculine)	}	<i>Ditto.</i>
འགྲོ་མཁན་མོ་ (Feminine)		

3. Instead of མཁན་ use is sometimes made of the verb བྱེད་བ་ *To do*,

Ex. :—

བྱེད་པ་པ་	} (Masculine)	} <i>A doer, The doer.</i>	
བྱེད་པ་			
བྱེད་པ་པོ་			
བྱེད་པོ་			
བྱེད་པ་མ་	} (Feminine)		
བྱེད་མ་			
བྱེད་པ་མོ་			
བྱེད་མོ་			

Sometimes, even in the Colloquial, both བྱེད་ and མཁས་ are used together, either with or without the Indicative Particles པ་, པོ་, མ་, མོ་, though in the Colloquial these are commonly discarded. Ex. :—

Literary.

འགྲོ་བྱེད་མཁས་	(Common)	}	} <i>A walker, The walker.</i>
འགྲོ་བྱེད་མཁས་པ་	(Masculine)		
འགྲོ་བྱེད་མཁས་པོ་			
འགྲོ་བྱེད་མཁས་མ་	(Feminine)		
འགྲོ་བྱེད་མཁས་མོ་			

N.B.—When འདི་, or དེ་ or the indefinite article ཅིག་ is used with any of the above, the indicative particle is discarded, e.g. :—

འགྲོ་བྱེད་མཁས་དེ་	<i>The walker, That walker.</i>
འགྲོ་བྱེད་མཁས་ཅིག་	<i>A walker.</i>

COLLOQUIAL.

མི་ནམས་བྱེད་མཁས་	<i>Agriculturist, Farmer.</i>
ལས་གྲྭ་བྱེད་མཁས་	<i>Guide.</i>

ཁས་ཁྱབ་བྱེད་མཁན་	<i>Guarantor,</i>
རོགས་བྱེད་མཁན་	<i>Helper.</i>

4. བྱེད་, however, is not the only auxiliary that takes the affix མཁན་ in this way. There are others; for instance, ཁྱབ་ Ex. :—

རྟོག་པ་ཁྱབ་མཁན་	<i>Arguer, Reasoner.</i>
ངར་སྒྲན་ཁྱབ་མཁན་	<i>Roarer,</i>
རྒྱུ་གཏོ་ཁྱབ་མཁན་	<i>Briber,</i>
ཚུལ་ཁྱབ་མཁན་	<i>Calculator.</i>

In fact, the functions of མཁན་, བྱེད་, and ཁྱབ་ in this respect, are very similar to those of the Urdu word *ی*, *wālā*, or the Persian words *باز* *bāz*, *گاز* *gāz*, *کاز* *kāz*, etc., or even the Tibetan particle *བ* in words like *གྲྭ་བ་* *Scholar, Monk, Disciple, Novice*; *ལྷ་བ་* *Water-carrier, Bhikṣu*; *རྩ་བ་* *Horseman*, etc.

5. Another common affix of a similar nature annexed to noun-substantives is *བཟོ་བ་*, or *བཟོ* *Maker, Manufacturer*, etc. Ex. :—

ལྷ་མ་བཟོ་བ་	}	<i>Wood-maker.</i>
དངེ་བཟོ		
ཤིང་བཟོ་བ་		<i>Carpenter.</i>
གསེར་བཟོ་བ་		<i>Goldsmith.</i>
འདུལ་བཟོ་བ་		<i>Silversmith.</i>
རྩངས་བཟོ་བ་		<i>Coppersmith.</i>

6. *Abstract Nouns.*

In the Colloquial these are seldom used, resort being generally had to an adjective phrase. Thus, instead of saying *ཁྱུ་བ་རིན་པོ་ཆེན་པོ་བཟང་*

དན་དེ་ཆེ་གི་རེད་ *The goodness of the Dalai Lama is great*, a Tibetan would probably say རྒྱལ་བ་དྲིན་པོ་ཆེ་ཙམ་བཟང་པོ་རེད་ *The Dalai Lama is very good*. When, however, an abstract noun is used, it can be formed in two ways. First, by placing in juxtaposition the roots of two adjectives with opposite meanings, e.g. མང་ཉུང་ *Quantity*, from མང་པོ་ *Much*, and ཉུང་བ་ *Little*; ཉེ་དེང་ *Distance*, from ཉེ་བ་ *Near*, and དེང་བ་ *Far*; བཟང་དན་ *Goodness*, from བཟང་པོ་ *Good*, and དན་པ་ *Bad*; and so on. Secondly, by affixing ལོས་ *Lo*, to the root of any adjective, e.g. གསལ་ལོས་ *Brightness, Clearness*, from གསལ་པོ་ *Bright, Clear*; དན་ལོས་ *Badness*, from དན་པ་ *Bad*; བདེ་ལོས་ *Goodness*, from བདེ་པོ་ *Good*.

In Literary Tibetan abstract nouns are formed by adding ཉིད་ *Nyid*, to the adjective in its full form, that is, not the mere root, but the root plus one of the indicative particles. Ex. :—

སྒྲ་ *Easy*, but སྒྲ་བ་ཉིད་ *Easiness, facility*.

དཀའ་ *Difficult*, but དཀའ་བ་ཉིད་ *Difficulty*.

ཐར་ *Free*, but ཐར་བ་ཉིད་ *Freedom*.

ངེས་ *True*, but ངེས་བ་ཉིད་ *Truth*.

གཞིན་ *Young*, but གཞིན་བ་ཉིད་ *Youth*.

ནག་ *Black*, but ནག་བ་ཉིད་ *Blackness*.

སྡིན་ *Mad*, but སྡིན་བ་ཉིད་ *Madness, Lunacy*.

སྒྲན་ *Tedious*, but སྒྲན་བ་ཉིད་ *Tedium*.

B.—Inflection.

The Tibetan Noun-Substantive is inflected in relation to :—

1.—GENDER.

The names of all males, females and inanimate objects are naturally

masculine, feminine, and common respectively, e.g., མི *Man* (m.); མེས་དངན་ *Woman* (f.); རྩོམ་ *Stone* (o.).

Nouns ending in བ་ or བོ་ or བ་ or བོ་ or with བ་ or བོ་ prefixed or affixed, are generally (in the last two cases always) masculine. Ex. :—

གྲུ་བ་	<i>Pupil or novice in a monastery.</i>	པོ་ད་	<i>Stallion.</i>
རྒྱལ་བོ་	<i>King, Regent, Temporal Ruler, Rajah.</i>	པོ་པག	<i>Boar.</i>
ད་པོ་ or པོ་ད་	<i>Horse.</i>	ཙམ་བ་	<i>Father.</i>
པག་པོ་ or པོ་པག	<i>Hog.</i>	ཙམ་པོ་ང་	<i>This old chap : I myself.</i>
པོ་བྲུང་	<i>Bull.</i>	གཙོ་པོ་	<i>Official chief.</i>
པོ་གམ་གམ་	<i>Bull-yok.</i>	ཚ་པོ་	<i>Grandson.</i>

But sometimes nouns in བ་ or བོ་ or བ་ or བོ་ are common. Ex. :—

གཙེས་པོ་	} <i>Beloved, Sweetheart, Lover.</i>	འགྲུམ་བ་	<i>Traveller.</i>
བུསས་བ་		གསང་བ་	<i>Secret.</i>
འདྲིས་བ་		གཤོག་པོ་	<i>Servant.</i>
ཚེམ་པོ་	} <i>Basket.</i>	ཁུ་བ་	<i>Liquid.</i>
མེ་པོ་		ཀ་བ་	<i>Leather.</i>
ཕྱན་བ་	<i>Patch.</i>	བྲ་པོ་	<i>Bitter buck-wheat.</i>

Nouns with མ་ affixed, or with མོ་ affixed or prefixed are generally feminine. Ex. :—

མོ་ད་མ་	<i>Mare.</i>	བུ་མོ་	<i>Daughter, girl.</i>
ཙམ་མ་	<i>Mother.</i>	མོ་མོ་	} <i>Bitch.</i>
གཤམ་དམ་	<i>Maid-servant.</i>	མོ་ཁྱི་	
མུག་མོ་	<i>Tigress.</i>	ཚ་མོ་	<i>Niece.</i>

But མ་ and མོ་ do not always denote the feminine gender. Ex. :—

ལོ་མ་ <i>Leaf.</i>	ཚད་མོ་ <i>Sport, game, play.</i>
པད་མ་ <i>Lotus.</i>	ཁྱ་མོ་ <i>Chûmbi.</i>
གཡུང་མ་ <i>Beam of wood.</i>	གྲགས་མོ་ <i>Friend.</i>
མུན་མ་ <i>Bean.</i>	དགེང་མོ་ <i>Evening.</i>
དོར་མ་ <i>Breeches, pants.</i>	རེལ་མོ་ <i>Music, cymbals.</i>
ཐུར་མ་ <i>Spoon.</i>	ལྡན་མོ་ <i>Fun.</i>
འཇག་མ་ <i>Shovel, spade.</i>	ལྷ་ཕྱ་མོང་མོ་ <i>Grouse.</i>
གྲྲག་མ་ <i>Ant.</i>	གཞིག་མོ་ <i>Hedgehog.</i>
མིང་ཁུ་མ་ <i>Hawk, kite.</i>	བུས་མོ་ <i>Knee.</i>

Masculine nouns may be turned into feminine nouns by substituting a feminine affix for a masculine one. Ex. :—

ལྷ་མ་པ་ <i>A man of Lhasa.</i>	ལྷ་མ་མོ་ <i>A woman of Lhasa.</i>
ཁྱ་གར་པ་ <i>An Indian.</i>	ཁྱ་གར་མོ་ <i>A woman of India.</i>
བོད་པ་ <i>A Tibetan.</i>	བོད་མོ་ <i>A woman of Tibet.</i>
ཁྱ་ནག་པ་ or ཁྱ་མི་ <i>A Chinaman.</i>	ཁྱ་ནག་མོ་ or ཁྱ་མོ་ <i>A woman of China.</i>
བལ་པོ་ <i>A Nepali.</i>	བལ་མོ་ <i>A Nepali woman.</i>

2.—NUMBER

(a) There are several signs in Tibetan denoting the plural number, e.g.—

ཙོ་ Tso. This is the sign commonly used now in the Colloquial with any kind of noun or adjective.

(b) རྟེན་མ་ Nam. This is Literary, and is seldom if ever heard in the Colloquial. It is largely used, for instance, in the Tibetan translation of the New Testament. རྟེན་པ་ is used when

things or persons are referred to separately from others, e.g.

ང་ལྔ་པ་ལྟ་ We five.

(c) དག་ DA'. This is an elegant substitute for ལྔམས།

(d) ཅག་ CHA'. Another book term. Used also in Sikkim and
Bütan with personal pronouns, e.g. ང་ཅག་ We, etc.

(e) No plural sign at all need be used when, from the context, it is
clear that the plural number is implied. In such cases the
noun remains in the singular number. Ex. :—

ལྔ་མ་ལ་ལྔ་མ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། *There are (I understand) many*
lamas in Lhasa. Or, Lhasa (I
believe) has many lamas.

(f) When, however, the plural sign is expressly used, it, and not the
noun, nor the adjective, if any, takes the case-sign. Ex. :—

མི་བཟང་པོ་ཚོས་ཁོ་ལ་ཐོབ་བྱུང་། *The virtuous men received him.*

(g) When expressly used, the plural sign comes after the noun if
there is no adjective and no article, definite or indefinite.
Ex. :—

རྒྱུ་ལྔ་ལྔ་མི་ཚོ་མགོ་སྐོར་གཏོང་མཁན་རེད། *Men were deceivers ever.*

(h) When there is only an adjective after the noun, the plural sign
is annexed to the adjective, not to the noun. Ex. :—

མི་བཟང་པོ་ཚོ། *Good men.*

(i) If, however, the adjective be used as an attribute predicated
of the noun, then the plural sign is annexed to the noun,
not to the adjective. Ex. :—

མི་ཚོ་བཟང་པོ་རེད། *The men are good.*

(k) If the noun be distinguished by an article, or distinguished by
an article and also qualified by an adjective, the plural sign is
annexed to the article.

Ex. :—

མི་འདི་ཙྰ།	<i>The or these men.</i>
མི་དེ་ཙྰ།	<i>The or those men.</i>
མི་བཟང་པོ་འདི་ཙྰ།	<i>The or these good men.</i>
མི་བཟང་པོ་དེ་ཙྰ།	<i>The or those good men.</i>
མི་དེ་ཙྰ་བཟང་པོ་འདྲ།	<i>Those men are good.</i>

3.—CASE.

By way of supplementing what has already been said on this subject in § 25, examples are now given of the Declension of Nouns ending in (1) a vowel, (2) final consonants ག or ང; ད, བ or ས; and ན, མ, ར or ལ།

The particular postpositions given are, of course, only examples out of many that might be used.

I.—NOUN ENDING IN A VOWEL.

(i) Singular.

ཟླ་བ་ *Month, or Moon.*

Nom.	}	ཟླ་བ་ <i>Month.</i>
Voc.		
Acc.		

Gen. ཟླ་བའི་ or བ་ཡི་ *Of month.*Agent. ཟླ་བས་ or བ་ཡིས་ *By month.*

Dat.	ཟླ་བ་ལ་	<i>To month, or moon.</i>
Loc.	ཟླ་བ་ན་	<i>On moon.</i>
Per.	ཟླ་བ་ལ་	<i>In or during month.</i>
Mod.	ཟླ་བའི་ཀླན་གྱིས་	<i>On account of moon or month.</i>
Abl.	ཟླ་བ་ལས་	<i>Than month or moon.</i>
Term.	ཟླ་བའི་བར་དུ་	<i>Until month : as far as moon.</i>

PLURAL.

ཟླ་པ་ཚེ་ *Months, Moons.*

Nom.	}	ཟླ་པ་ཚེ་	<i>Months, Moons.</i>
Voc.			
Acc.			
Gen.		ཟླ་པ་ཚེ་ནི་ or ཚེ་ཡི་	<i>Of months, Of moons.</i>
Agent.		ཟླ་པ་ཚེ་ས་ or ཚེ་ཡིས་	<i>By months, By moons.</i>
Dat.		ཟླ་པ་ཚེ་ལ་	<i>To months, To moons.</i>
Loc.		ཟླ་པ་ཚེ་ན་	<i>On moons.</i>
Per.		ཟླ་པ་ཚེ་ལ་	<i>In or during months.</i>
Mod.		ཟླ་པ་ཚེ་ནི་རྟེན་གྱིས་	<i>On account of moons or months.</i>
Abl.		ཟླ་པ་ཚེ་ལས་	<i>Than months or moons.</i>
Term.		ཟླ་པ་ཚེ་ནི་བར་དུ་	<i>Until months: as far as moons.</i>

(ii) *Similar with Definite Article.*

SINGULAR.

ཉི་མ་ *Sun or Day.*

Nom.	}	ཉི་མ་འདི་	<i>The sun or the day.</i>
Voc.			
Acc.			
Gen.		ཉི་མ་འདི་ནི་	<i>Of the sun or day.</i>
Agent.		ཉི་མ་འདིས་	<i>By the sun or day.</i>
Dat.		ཉི་མ་འདི་ལ་	<i>To the sun or day.</i>
Loc.		ཉི་མ་འདི་ན་	<i>On the sun.</i>
Per.		ཉི་མ་འདི་ན་	<i>During the day.</i>
Mod.		ཉི་མ་འདི་དང་	<i>With the sun or day.</i>
Abl.		ཉི་མ་འདི་ལས་	<i>Than the sun or day.</i>
Term.		ཉི་མ་འདི་ལྟེན་ལ་	<i>Towards the sun.</i>

N.B.—In Colloquial the Definite Article is as a matter of fact seldom used.

PLURAL.

ཉི་མ་འདི་ཚོ་ *The suns or days.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཉི་མ་འདི་ཚོ་	<i>The suns or days.</i>
Gen.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་འི་	<i>Of the suns or days.</i>
Agent.	ཉི་མ་འདི་ཚོས་	<i>By the suns or days.</i>
Dat.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ལ་	<i>To the suns or days.</i>
Loc.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ན་	<i>On the suns or days.</i>
Per.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ལ་	<i>In or during the days.</i>
Mod.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་དང་	<i>With the suns or days.</i>
Abl.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ལས་	<i>Than the suns or days.</i>
Term.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ནས་	<i>From the suns or days.</i>

(iii)—*Similar with Indefinite Article.*

དགོན་པ་ཞིག་ *A monastery.*

Nom. } Voc. } Acc. }	དགོན་པ་ཞིག་	<i>A monastery.</i>
Gen.	དགོན་པ་ཞིག་གི་	<i>Of a monastery.</i>
Agent.	དགོན་པ་ཞིག་གིས་	<i>By a monastery.</i>
Dat.	དགོན་པ་ཞིག་ལ་	<i>To a monastery.</i>
Loc.	དགོན་པ་ཞིག་ལ་	<i>In a monastery.</i>
Per.	(Not used).	(Not used).
Mod.	དགོན་པ་ཞིག་དང་	<i>With a monastery.</i>
Abl.	དགོན་པ་ཞིག་ལས་	<i>Thun a monastery.</i>
Term.	དགོན་པ་ཞིག་ནས་	<i>From a monastery.</i>

N.B.—In conversation ཅིག, ཞིག, and འིག, in this sense is usually dropped in all cases except the Nominative, or Agentive.

(iv)—*Similar with a higher Numeral.*

Nom.	}	ཕོ་ཉ་བདུན་	<i>Seven angels.</i>
Voc.			
Acc.			
Gen.		ཕོ་ཉ་བདུན་གྱི་	<i>Of seven angels.</i>
Agent.		ཕོ་ཉ་བདུན་གྱིས་	<i>By seven angels.</i>
Dat.		ཕོ་ཉ་བདུན་ལ་	<i>To seven angels.</i>
		etc., etc.	

(v)—*The same with a Definite Particle.*

Nom.	}	ཕོ་ཉ་བདུན་པོ་	<i>The seven angels.</i>
Voc.			
Acc.			
Gen.		ཕོ་ཉ་བདུན་པོའི་	<i>Of the seven angels.</i>
Agent.		ཕོ་ཉ་བདུན་པོས་	<i>By the seven angels.</i>
Dat.		ཕོ་ཉ་བདུན་པོལ་	<i>To the seven angels.</i>
		etc., etc.	

(vi) *The same in the Singular with Cardinal.*

Nom.	}	ཕོ་ཉ་བདུན་པ་	<i>The seventh angel.</i>
Voc.			
Acc.			
Gen.		ཕོ་ཉ་བདུན་པའི་	<i>Of the seventh angel.</i>
Agent.		ཕོ་ཉ་བདུན་པས་	<i>By the seventh angel.</i>
Dat.		ཕོ་ཉ་བདུན་པལ་	<i>To the seventh angel.</i>
		etc., etc.	

(vii) *Similar with Definite Article.*

Nom.	}	ཕོ་ཉ་དང་ཕོ་འདི་	<i>The first angel.</i>
Voc.			
Acc.			
Gen.		ཕོ་ཉ་དང་ཕོ་འདིའི་	<i>Of the first angel.</i>

Agent.	ཕྱི་ཉ་དང་བོ་འདིས་	<i>By the first angel.</i>
Dat.	ཕྱི་ཉ་དང་བོ་ལ་	<i>To the first angel.</i>
	etc.,	etc.

(viii) When, as is sometimes the case, the adjective precedes the noun, the former must be put in the genitive case, and the case-sign must be attached to the noun, or to the definite or indefinite article, if any, or to the plural sign, if any. Ex. :—

ཡག་བཤེན་བྱེད་ལྟངས་	<i>Good behaviour.</i>
ཡག་བཤེན་བྱེད་ལྟངས་ནས་	<i>From good behaviour.</i>
ཡག་བཤེན་བྱེད་ལྟངས་འདིས་	<i>By this good behaviour.</i>
ཡག་བཤེན་ལས་ཀ་ཞིག་གིས་	<i>By a good deed.</i>
ཡག་བཤེན་ལས་ཀ་ཚོ་ལ་	<i>To good deeds.</i>
ཡག་བཤེན་ལས་ཀ་དེ་ཚོ་ལ་	<i>To those good deeds.</i>

II.—NOUN ENDING IN ལ་, or ར་ |

ལུག་ *Sheep.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ལུག་	<i>Sheep.</i>
Gen.	ལུག་གི་	<i>Of the sheep.</i>
Agent.	ལུག་གིས་	<i>By the sheep.</i>
Dat.	ལུག་ལ་	<i>To the sheep.</i>
	etc.,	etc.

ཤིང་ *Tree.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཤིང་	<i>Tree.</i>
Gen.	ཤིང་གི་	<i>Of the tree.</i>
Agent.	ཤིང་གིས་	<i>By the tree.</i>
Dat.	ཤིང་ལ་	<i>To the tree.</i>
	etc.,	etc.

III.—NOUN ENDING IN ད་, བ་ or མ།

བོད་ Tibet : རྒྱལ་ Delegate : རྩིས་ Costume.

Declined like any other noun, save that the genitive sign is གྱི and the agentive sign is གྱིས།

IV.—NOUN ENDING IN ན་, མ་, ར་ or ལ།

ཉེ་མཁན་ Buyer : རྩེ་མ་ Boot : བོད་ཁྱིམ་ City : རྩི་མོ་ Coal.

Declined like any other noun, save that the genitive sign is གྱི, and the agentive sign is གྱིས་ It must be remembered, however, that in Colloquial it is allowable to pronounce all these signs གྱི and གྱིས།

§ 30.—THE ADJECTIVE.

I.—Form and Place.

(i) There is little or no structural difference between the noun and the adjective. In fact, the latter may, for the most part, be regarded merely as a noun performing qualifying functions with respect to some other noun or verbal substantive.

As a rule the adjective follows the noun, and then it is the adjective and not the noun which takes the case-sign. If the adjective is distinguished by a following article, definite or indefinite, or a demonstrative pronoun, it is the article or the pronoun and not the adjective which takes the case-sign. So, the adjective, and not the noun, takes the sign of the plural, if there is no article or demonstrative pronoun. If there is, the article or pronoun takes the sign.

If, as is sometimes the case, the adjective precedes the noun, the adjective is put in the genitive case, and the case-sign is annexed to the noun, or to the article, if any, or to the plural sign, if any.

EXAMPLES :—

ནི་མི་ནག་པོ་དེས་མྱོ་ཕྱི་དཀར་པོ་ (ནིག་) That black cat saw a white mouse.

མཐོང་འདུག།

པོ་མི་ནག་པོས་མྱོ་ཕྱི་མི་ནག་པོ་ལ་ The black cat has caught the mouse.

གཟིག་དག་པོ་ཚོ་འབེལ་པོ་མ་རེད།

White leopards are uncommon.

གཟིག་དག་པོ་འདི་ཚོ་ཚ་ཆེན་པོ་རེད།

These white leopards are valuable.

གཙན་གཟན་མཆོས་པོ་དག་པོ་འདི་ཚོས་
འི་དུགས་གཞན་པ་གསོད་གྱི་འདུག།

*These beautiful white beasts of
prey kill other wild animals.*

དམར་པོའི་རྩྭ་པ་དེ་ཚོ་ཅ་ཅང་མཆོས་
པོ་རེད།

*Those crimson clouds are very
beautiful.*

(ii) A very common practice in Colloquial is to turn what we would call a relative clause into an adjectival phrase. Ex. :—

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ or སྤང་ཀྱ་
བསད་མཁན་མི་དེ།

*The man who killed the wolf.
Literally, the wolf-killing man.*

མི་བསད་མཁན་གྱི་སྤང་ཀྱ་དེ་ or མི་བསད་
མཁན་སྤང་ཀྱ་དེ།

The wolf that killed the man.

(iii) The idiomatic use of this affix མཁན་ is undoubtedly most difficult to understand, for Colloquially it may express the passive as well as the active voice. For instance, བསད་མཁན་གྱི་མི་ signifies, not only *The man who kills or killed*, but also *the man who was or has been killed*. Probably the difficulty arose with the alleged Colloquial custom of using the perfect root of most verbs even in the present tense. If only that custom were not in vogue, it would be possible to use present roots in present tenses, and perfect roots in past tenses, and confine the use of མཁན་ to the active voice, and use the past participle of the verb for the passive voice alone. Ex. :—

གསོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་, or མི་གསོད་
མཁན་དེ།

The man who kills.

བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་, or མི་བསད་
མཁན་དེ།

The man who killed.

བསད་པའི་མི་དེ་, or མི་བསད་པ་དེ།

The man who was killed.

This can be done, of course, even as things are; nevertheless it remains a fact that, in Colloquial, བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་, and མི་བསད་མཁན་དེ་ may also signify *The man who is, or was, or has been, killed*. Under these circumstances the context alone can decide what the intended meaning really is.

See § 31, IX, A, on the use of the different roots of the auxiliary verb གྱེད་བ་ *To do*, for the purpose of distinguishing the Active from the Passive Voice.

(iv) The Relative Idea is also frequently expressed by turning a participial clause into an adjectival phrase. Ex. :—

ཆེར་སྤེལ་བའི་སྒྲ་གྲས་གང་བྱུང་བྱུང་ཟས་ཡོང་། *A growing child (a child that is growing) will eat anything it gets.*
or ཟག་རེད།

ཁས་ས་ (or Literary ཁ་སང་) ཁྱོད་ *The man whom you sent yesterday*
ཀྱིས་བཏང་བའི་མི་དེ་གི་སྐོང་འདུག། *is dead. Literally, The yesterday-by-you-sent man is dead.*

The participle, being here an adjective, may also follow the noun. Thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཏང་བ་དེ་གི་སྐོང་། *The man, etc.*

Now, let another adjective be inserted, thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་བའི་མི་བཟང་པོ་ *The good man whom you sent*
དེ་གི་སྐོང་། *yesterday is dead.*

Or thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཏང་བ་བཟང་པོ་ *The good man, etc.*
དེ་གི་སྐོང་།

The negative is inserted thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཏང་བའི་མི་བཟང་ *The good man whom you did not*
པོ་དེ་གི་སྐོང་འདུག། *send yesterday is dead.*

(v) USE OF THE PARTICLES བྱ, གྱ, མ, མོ, བ, བོ।

If we desired to be very correct as regards the particles annexed to adjectival roots, we would use གྱ, or བྱ, with a masculine noun, and མོ, with a feminine noun: བྱ, being more properly employed with the Indefinite Article, and གྱ, with the Definite Article, when masculine nouns are concerned; while མོ, may be used with either the Indefinite or the Definite Article when the noun is feminine. In common parlance གྱ is often pronounced *pu*.

Ex. :—

ཁྱི་ནག་གྱོ	<i>A black dog</i>	ཁྱི་མོ་ནག་མོ	<i>A or the black bitch.</i>
དཔེ་དཀར་གྱོ	<i>The white horse</i>	དཔེ་མ་དཀར་མོ	<i>A or the white mare.</i>

But, as a matter of fact, these distinctions are not observed Colloquially, and a Tibetan would express himself thus :—

ཁྱི་ནག་གྱོ་ཞིག।	<i>A black dog.</i>
དཔེ་དཀར་གྱོ।	} <i>The white horses.</i>
དཔེ་དཀར་གྱོ་དེ।	
ཁྱི་མོ་ནག་གྱོ་ཞིག।	<i>A black bitch.</i>
དཔེ་མ་དཀར་གྱོ।	} <i>The white mare.</i>
དཔེ་མ་དཀར་གྱོ་དེ।	

However, there are many adjectives which, even in Colloquial, are seen in བྱ and མོ without reference to gender. Ex. :—

ཕྱི་ན་མ་	<i>Mad, insane.</i>	ལྷོ་ན་མ་	<i>Wet.</i>
དགོས་པ་	<i>Necessary, useful.</i>	མ་དག་པ་	<i>Wrong, incorrect.</i>
གསར་པ་	<i>New.</i>	ཚང་མ་	<i>All.</i>
རྒྱུ་མ་	<i>Old.</i>	དུག་མ་	<i>Ordinary, vulgar.</i>
གཞོན་པ་	<i>Young.</i>	ལྷུ་མ་	<i>Sham.</i>

གནས་པ་	} Other.	ཕྱིན་མ་	<i>Previous, former.</i>
ཡན་པ་		གཙང་མ་	<i>Clean.</i>

There are also one or two seen in མོ་ without reference to gender.
Ex. :—

སངས་མོ་	<i>Sweet.</i>
གྲང་མོ་	<i>Cold, chilly.</i>
དགའ་མོ་	<i>Joyous.</i>

In the Literary language the adjective, in its root form alone, is often seen immediately preceding the noun. Ex. :—

ནག་ཁྱི་	<i>Black dog.</i>
ནག་ཁྱི་མོ་	<i>Black bitch.</i>

So, when the adjective has a particle and precedes the noun, Literary Tibetan follows the same rule as obtains in the Colloquial, of putting the adjective in the genitive case. Ex. :—

ནག་པོའི་ཁྱི་	<i>A black dog.</i>
ནག་པོའི་ཁྱི་	<i>The black dog.</i>
ནག་པོའི་ཁྱི་མོ་	<i>A or the black bitch.</i>

But even in the Colloquial it is allowable, for brevity's sake, to form adjectival expressions by placing before a noun an adjective minus its particle. Ex. :—

ངའི་སེམས་ལ་ཁྱུ་མཚོ་ལས་སྤངས་པ་ཡག་གི་རེད།	<i>To my mind the dry land is better than the ocean.</i>
---	--

Instead of :—

ངའི་སེམས་ལ་ཁྱུ་མཚོ་ལས་སྤངས་པོ་	<i>To my mind, etc.</i>
(or སྤངས་པོའི་སྤངས་པོ་) ཡག་གི་རེད།	

So also :—

ཕྱི་ལ་བོད་ཡུལ་ནི་སྤངས་ཡུལ་གྱི་ལོ་རེད།	<i>Formerly Tibet was a secret (or hidden) country.</i>
---------------------------------------	---

ཀྱལ་ཀྱལ་	} <i>Bent, curved.</i>	ལེབ་ལེབ་	} <i>Flat,</i>
ཀྱལ་ཀྱལ་		མྱེང་མྱེང་	
ཀྱིས་ཀྱིས་	<i>Pliant, flexible.</i>	གྲལ་གྲལ་	<i>Quaking, trembling.</i>

(viii) Others consist of two primitives, similar as regards their consonantal form, but with different vowels. Ex. :—

སྐྱམ་སྐྱམ་	<i>Soft, low.</i>
ཐྱལ་ཐྱལ་	<i>Promiscuous, disorderly.</i>
གཙང་གཙང་	<i>Steep, rugged.</i>
ཀྱར་ཀྱར་	<i>Weak, feeble.</i>
ཀྱལ་ཀྱལ་	<i>Curved, crooked.</i>

(ix) Or of a repeated dissyllable with a difference in the vowels. Ex. :—

སྐྱལ་ལྷུ་ལྷུ་	} <i>Lukewarm.</i>
བྱལ་ལྷུ་ལྷུ་	
ཆ་ལྷུ་ཆྷུ་	<i>Irregular.</i>
ཆྷུ་ཆྷུ་ཆྷུ་ཆྷུ་	} <i>Mixed up, jumbled.</i>
ཐྱལ་ཆྷུ་ཐྱལ་ཆྷུ་	

(x) Or of two different dissyllables in juxtaposition. Ex. :—

ཅར་སྐྱར་	<i>Raring.</i>
----------	----------------

(xi) Or of two different monosyllables in juxtaposition. Ex. :—

ཐྱལ་མྱེང་	<i>Far, distant, remote.</i>
དཔལ་བྱལ་	<i>Measureless, immeasurable.</i>
དཔལ་ལྷམ་	<i>Immense.</i>

(xii) As to the formation of Abstract Nouns from adjectives, see § 29, A. 6.

(xiii) English adjectives ending in *able* and *ible* are usually rendered in Colloquial Tibetan by ཉན, *NYAN*, or ཆོག *CHO*, or ཆོག་ཆོག་ *CH'oó CH'o'*, added to the root of the verb. Ex. :—

ལམ་ཀ་འདི་ཐར་ཆོག་གས། or ཐར་ཆོག་ *Is this road passable?*

གི་རེད་པས།

ལམ་ས་ལམ་ཀ་དེ་ཐར་མི་ཆོག་ or ཐར་ *No, the road is not passable.*

ཆོག་མི་འདུག།

ལྷུག་ཆུ་འདི་ཆུ་ཆོག་གས།

Is this stream fordable?

ལམ་ས་ལྷུག་ཆུ་དེ་ཆུ་ཆོག་མ་རེད།

No, the stream is not fordable.

ཁོ་འགྲོ་ཆོག་ཆོག་ཡོད།

He is ready to go.

ཇ་འདི་ཉ་ཅང་འཐུང་ཉན་འདུག།

This tea is very drinkable.

སྐུ་མེག་དེ་ཟ་ཉན་མི་འདུག།

That pastry is not eatable.

ཅ་ལག་འདི་ཆོ་འཆོང་ཆོག་མི་འདུག།

These goods are not saleable.

དགོན་མཆོག་ནི་མཐོང་ཐུབ་པ་མི་འདུག།

God is invisible.

དགོན་མཆོག་ནི་ཀླན་མཐོན་ཡིན།

God is knowable.

(xiv) The Literary equivalent of ཆོག་, or ཉན་, is རུང་བ་ *RUNGWA*, or རུང་ *RUNG*. Ex. :—

ལྷན་མོ་འདི་འཇིགས་སུ་རུང་ངོ་, or རུང་

This spectacle is terrible, or calculated to terrify.

གི་རེད།

ཇ་དེ་འཐུང་ཏུ་མི་རུང་ངོ་, or རུང་གི་མ་རེད།

This tea is not drinkable, or fit to drink.

ཟས་འདི་ཟར་མི་རུང་ངོ་, or རུང་གི་མ་རེད།

This food is not eatable, or fit to eat.

Sometimes, however, the supinal particle ཟུ་, ཏུ་, or ར་, attached to the verbal root, is omitted, and the particle བ་ after རུང་ is also dropped. Ex. :—

ལྷན་མེད་འཛིགས་རུང་ངོ།

This sight is terrible.

མ་དེ་འབྲུང་རུང་གི་མ་རེད་ or འབྲུང་མི་
རུང་བ་རེད།

That tea is undrinkable.

ཟས་འདི་ཟ་རུང་གི་མ་རེད་ or ཟ་མི་རུང་
བ་རེད།

This food is uneatable.

(xv) Where a noun is qualified by two or more adjectives joined by the conjunction *and*, or *or*, the construction is as follows:—

<p>ཚོང་ཡག་པོ་དང་སྤྱག་པོ་ (or རྩོག་པོ་)</p> <p>ཚོང་ཡག་པོ་དང་སྤྱག་པོ་ (or རྩོག་པོ་) ཚེ།</p> <p>སྐ་གསུམ་བཞི།</p>	<p>} Good and bad added eggs.</p> <p>} Three or four men.</p>
---	---

(xvi) NEGATIVE ADJECTIVES corresponding to such as begin in English with *Un*, *In*, *Il*, *Im*, *Ir*, or *Dis*, or end in *less*, are not very much used, Tibetans preferring to use an affirmative adjective and to put the verb in the negative. Ex.:—

Instead of saying:—

ཁོ་མི་ཚེས་སེམས་མེད་མཁན་རེད།

He is an irreligious man.

A Tibetan would prefer to say:—

ཁོ་མི་ཚེས་སེམས་ཅན་མ་རེད།

He is not a religious man.

However, when such negative adjectives are employed, they are formed with the aid of the Colloquial negative expressions མི་, མ་, and མེད་, and the Literary expressions མི་ལྡན་, མི་མངའ་, བྲམ་, and ཡས།

Ex.:

དགོས་པ་མེད་
མི་དགོས་པ་

} Unnecessary.

ལྷག་པོ་པོ་མེད་
མི་གཞོན་པ་

} Innocuous.

མི་བྱབ་པ་
མི་སྤྲོད་པ་

} Impossible.

སྤྲོད་མི་མངའ་

Without fault.

མི་འོས་པ་	{	<i>Unbecoming.</i>	བསྐྱོན་བཀུར་མེད་	{	<i>Disrespectful.</i>
འོས་མེད་			མ་གུས་པ་		
སེམས་དགའ་མེད་		<i>Cheerless.</i>	མ་དགའ་པ་		<i>Incorrect, wrong.</i>
གླིང་མེད་		<i>Immortal.</i>	མ་ཁེས་པ་		<i>Having no leisure.</i>
གཡོ་ལྷུ་མེད་		<i>Immovable.</i>	མ་ཐོས་པ་		<i>Unheard of.</i>
དད་མེད་	{	<i>Unbelieving.</i>	མ་སྒྲིན་པ་		<i>Immature raw,</i>
མ་དད་པ་					<i>callow.</i>
སྤྲོང་རྩེ་མེད་		<i>Merciless.</i>	ངོ་ཚ་མེད་		<i>Immodest.</i>
རེ་བ་མེད་		<i>Hopeless.</i>	ཡོན་དན་མེད་		<i>Illiterate.</i>
སྤྲུལ་ཡས་		<i>Infinite.</i>	སོས་མེད་	{	<i>Without faith.</i>
དཔག་ཡས་		<i>Immeasurable.</i>	མི་སོས་པ་		
དབུ་མེད་	{	<i>Headless,</i>	ལུས་བྲལ་		<i>Incorporeal.</i>
མགོ་མེད་			འདོད་བྲལ་		<i>Passionless.</i>
ནོར་མེད་	{	<i>Without riches.</i>	སྤྱི་གྲལ་		<i>Sinless.</i>
ནོར་སི་ལྷན་			སྤྲིས་མེད་		<i>Lawless, Illicit</i>

(xvii) Sometimes, in the Colloquial, the Active Participles ཡོད་པ་ for inanimate objects, and ཡོད་མཁམན་ for animate objects, meaning *which is, or are, who is, or are*, are used adjectivally. Ex. :—

སྤྲུལ་པའི་གཙང་ཡོད་མཁམན་ཞིག་རེད། *That lama is a wily one.*

ལུང་འདི་ལོ་ལྷུག་འཛོམས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། *This country is a fertile one.*

(xviii) In Literary Tibetan adjectives are frequently formed by adding to a noun, or to its root, or to a whole phrase, one of the expressions ཅན་ CHAN, ལན་ DAN, ལན་ཅན་ DAN-CHAN, བཅས་ CHA, མངའ་ NOA, and ཡོད་ YÖ', and so representing that class of English adjectives which end in *ful, y, ous, cious, ate, ent, ic, ish, ed, ly, ive, etc.*

Ex. :—

མྱོ་ཅན་	<i>Intelligent, Sagacious.</i>
ཚད་ཅན་	<i>Punctilious, moderate.</i>
ཕན་ཅན་	<i>Beneficial, useful.</i>
གྲགས་ཅན་	<i>Renowned, famous.</i>
རིན་ཅན་	<i>Costly, expensive.</i>
འདོད་ལྡན་	<i>Passionate, amorous.</i>
བྲག་ལྡན་	<i>Rocky.</i>
དགའ་ལྡན་	<i>Blissful, joyous.</i>
ཡོན་དན་མང་འ་	<i>Talented, literate, accomplished.</i>
དོན་ཡོད་	<i>Intelligent.</i>
ཆོས་ལྡན་ཅན་	<i>Wealthy opulent.</i>
གཤེས་ལྡན་ཅན་	<i>Full of moisture.</i>
གྲགས་ལྡན་ཅན་	<i>Full of energy.</i>
མྱིག་བཅས་	<i>Sinful.</i>
སཤམ་པོ་སཚན་ལྡན་	<i>A perfectly accomplished scholar.</i>
གདོང་སཚེར་པོ་ཅན་	<i>Having a pretty face.</i>
ཁ་སྐྱ་ལྡན་ཅན་	<i>Having an ugly mouth.</i>

ཅན་ is also said to be sometimes used thus :—

སྤྱུ་མ་སྐྱ་འཁོར་ལོ་ཅན་ instead of སྤྱུ་མ་སྐྱ་འཁོར་ལོ་ The lama's prayer-wheel: but སྤྱུ་མ་སྐྱ་འཁོར་ལོ་ཅན་ would seem to be the more correct. See, however, § 31, V, (b).

Instead of constructing an adjective out of the root, the particle, and the affix ཅན་, resort is often had to the root alone plus the affix

ཅ ཇ J' A, or CHA. Ex. :—

From དགའ་བ་ཅན་	may be formed དགའ་བྱ་	<i>Cheerful.</i>
From འཆི་བ་ཅན་	may be formed འཆི་བྱ་	<i>Mortal.</i>
From ཤེས་པ་ཅན་	may be formed ཤེས་བྱ་ཆེན་པོ་	<i>Very learned.</i>

II.—Augmenting of adjectives.

This can be done in several ways:—

- (a) By simply repeating the adjective, either in the shape of the primitive root, or of the root with the particle. Ex.:—

ཁྱོག་ཁྱོག་	<i>Very crooked.</i>
ཞྐགས་ཞྐགས་	<i>Very silly.</i>
ལྗང་ལྗང་	<i>Very sour.</i>
མངར་མངར་	<i>Very sweet.</i>
བཅོག་པ་བཅོག་པ་	<i>Very dirty.</i>
གཅང་མ་གཅང་མ་	<i>Very clean.</i>
ལྔ་པོ་ལྔ་པོ་	<i>Very early in the morning.</i>
ཕྱི་པོ་ཕྱི་པོ་	<i>Very late.</i>

- (b) By repeating the adjective, in any of its forms, with ཡང་ YANO, inserted between them. In the Colloquial ཡང་ becomes འང་ 'ANG, after consonants other than བླ, ཏ, བ, and མ། Ex.:—

མཛེས་ཡང་མཛེས།	<i>Very beautiful.</i>
ལྗེས་ཡང་ལྗེས།	<i>Very thick.</i>
ཡོན་ཏན་འང་ཡོན་ཏན།	<i>Very learned.</i>

ཡང་ also becomes འང་ after vowels, both in the Literary language and in Colloquial. Ex.:—

ཁྱི་བའང་ཁྱི་བ།	<i>Very heavy (Lit.).</i>
ཡང་པོ་འང་ཡང་པོ།	<i>Very tight (Coll.).</i>

In the Literary language ཡང་ becomes ཀྱང་ KYANG, after final consonants ག, ཏ, བ, and མ. Ex. :—

ངེས་ཀྱང་ངེས།	<i>Very true.</i>
སྒྲིབ་ཀྱང་སྒྲིབ།	<i>Very obscure</i>
སྐྱུག་ཀྱང་སྐྱུག།	<i>Very neat.</i>
པལ་མེད་ཀྱང་པལ་མེད།	<i>Very narrow.</i>

(c) By use of the affix ཚེ་ CZE signifying emphasis generally.

Ex. :—

སྒྲིག་པོ་ཚེ་	<i>Extremely sinful.</i>
གཡེར་པོ་ཚེ་	<i>Exceedingly brilliant.</i>
རིན་པོ་ཚེ་	<i>Very precious.</i>

The above, however, is more Literary than Colloquial. In the Colloquial ཚེན་པོ་, added to the root, is more common, but it is often used merely to form the adjective, and not so much to augment its force. Ex. :—

ཅ་ཚེན་པོ་	<i>Precious.</i>
འོན་ཚེན་པོ་	<i>Brilliant.</i>
ཐོ་གྲོས་ཚེན་པོ་	<i>Intellectual.</i>
སྒྲིག་ཚེན་པོ་	<i>Sinful.</i>

(d) By inserting ཏ་ཅང་ *Very*, immediately before the adjective, or by adding ཐག་ཚེད་ *Very*, to the adjectival root :—

བོད་སྐད་ཏ་ཅང་དཀའ་ལམ་ཁག་པོ་རེད།	<i>Tibetan is very difficult.</i>
ད་ལྟ་གནས་ཚེ་ཐག་ཚེད་རེད།	<i>The weather just now is very hot.</i>

Certain other adverbs may be inserted in the same way when the sentence is a negative one. Ex. :—

འདི་ནད་དེ་འོས་བོ་མ་རེད།

This is quite (or absolutely improper).

ཁོ་ཚ་ནས་འགྲིག་པ་ (or འགྲིག་གི་)

He is not right at all.

སི་འདུག།

སྐད་ཚད་མ་ནས་དངོས་ནས་མ་རེད།

That statement is not at all true.

III.—THE COMPARATIVE DEGREE.

(a) To express this Tibetans make use of the postpositions ལས་ *lX*, in the Colloquial, and ལས་ or བས་ *rX* (བས་ *wX*, after vowels, or final ང་, ར་, or ར་) in Literature, signifying *Than*, or *More than*, but they so manipulate the sentence as to place first the object with which the subject is being compared, then the postposition, next the subject, then the adjective in its positive degree, and lastly the verb. Ex. :—

ཁང་པ་དེ་ལས་འདི་སྒོ་བོ་རེད།

This house is higher than that one.
Literally, *Than that house this high is.*

འབྲས་ལྗོངས་ (pronounced *Den-jong*)

Tibet is colder than Sikkim.

བས་ (or ལས་) བོད་ཡུལ་གྲང་མ་ཡིད།

འཇིག་རྟེན་པ་ལས་ཆོས་སེམས་ཅན་དགའ་

A religious man is happier than a worldlying.

བ་རེད།

ཐ་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ནང་དོན་ཅན་ཐོ་དགའ་

Philosophers are happier than ritualists.

གི་རེད།

སྐུ་ཆོས་པོ་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ནང་དོན་ཅན་དགའ་

Ascetics (meditators) are happier than professors.

འདུག།

(b) When there is no expressed object with which to compare the subject, an object may be supplied by means of འདི་ This or རི་ THAT. Ex. :—

འདི་ལས་མཐོ་པོ་འི་ཁང་བ་ནི། *A higher house than this.*

དེ་ལས་མགོགས་པོ་འི་རྩ་ནི། *A fleetest horse than that.*

འདི་ལས་གྲུ་སྒྲུབ་པ་ནི། *A counsel exceeding this.*

(c) In the Colloquial the comparative degree of certain common adjectives has a special form. For instance, the comparative of ཡག་པོ་ *Good*, is ཡག་ག་ *Better*; of མང་པོ་ *Much*, it is མང་ང་ *More*; of ལྗང་པོ་ *Thick*, it is ལྗང་བ་ *Thicker*; of ཆེན་པོ་ *Large, big, great*, it is ཆེ་བ་ *Larger, bigger, greater*. Even with them the same construction in ལས་ is employed. Ex. :—

ཁང་བ་དེ་ལས་འདི་ཆེ་བ་རེད། *This house is larger than that one.*

ཁྱིད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ལས་འདི་དཔེ་ཆ་ཡག་
ག་རེད། *My book is better than yours.*

(d) The particle belonging to an adjective is sometimes vulgarly conjugated, i.e. transmuted into གི་, ཀྱི་, or ཀྱི་, according to the rule with reference to the last letter of the root. It is better, however, to avoid this. Ex. :—

ཕྱི་དམན་འདི་དེ་དེས་མཚོས་པོ་རེད་ may *This woman is indeed pretty.*
be rendered མཚོས་ཀྱི་རེད།

ཆང་འདི་ཡག་པོ་མ་རེད་ may be *This wine is not good.*
rendered ཡག་གི་མ་རེད།

ཁང་བ་དེ་ལས་འདི་ཆེན་པོ་རེད་ may be *This house is larger than that*
rendered ཆེ་གི་རེད། *one.*

But not where ཡོད་པ་, etc., has the sense of *To have*. Ex. :—

མི་དེ་ལས་འདི་ལ་གྲོགས་པོ་སྐྲུག་པ་
འདྲུག་ not སྐྲུག་གྱི་འདྲུག་།

*This man has wiser friends than
that one.*

IV.—THE SUPERLATIVE DEGREE.

- (a) To express this a universal comparison is resorted to, the subject being placed, at option, either before or after the expression used for the universal comparison. This latter may take numerous forms such as :—

ཚང་མ་ལས་	}	<i>Than all.</i>
ཐམས་ཅད་ལས་		
གང་ག་ལས་		
སྤང་ཁ་ལས་		
ཀུན་ལས་ (Literary)		
ཚང་མ་ནི་ནང་ནས་	}	<i>From among all.</i>
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་		
གང་གའི་ནང་ནས་		
སྤང་ཁའི་ནང་ནས་		
ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ (Literary)		
ཚང་མ་ནི་དཀྱིལ་ནས་	}	<i>From among all.</i>
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་		
གང་གའི་དཀྱིལ་ནས་		
སྤང་ཁའི་དཀྱིལ་ནས་		
ཀུན་གྱི་དཀྱིལ་ནས་ (Literary)		

Ex. :—

སྤྱ་མ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྲུག་པ་རེད། } *That lama is the*
or — } *most learned (of*
ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱ་མ་དེ་སྐྲུག་པ་རེད། } *all).*

སྒང་ཁ་ལས་དྲ་འདི་སྐྱོགས་ཀྱི་རེད།

This is the swiftest horse.

ཐུད་ལག་ཚང་མའི་དྲུམ་ནས་དོ་འདི་རིན་
ཐང་ཆེ་བ་རེད་ or ཆེ་གི་རེད་ (or
ཆེ་ཤོས་རེད།)

*This stone is the most valuable of
all well secured things.*

རིན་པོ་ཆེ་ or ལྷ་བའི་ཁས་སྒང་ཁའི་
དྲུམ་ནས་གསེར་ནི་ཙུ་ཆེན་པོ་ (or
ཆེ་གི་) རེད།

*Gold is the most precious of all
metals (meltable things).*

N.B.—Note that ཆེན་པོ་ in its conjugated form becomes ཆེ།

(b) Another equally common method of expressing the superlative degree is to affix ཤོས་ *Shō* to the root of the adjective. The order in which the sentence is constructed does not much matter, and even the use of ལས་ (in Literature ལས་, བས་, or བས་) is optional. Ex. :—

དྲ་འདི་སྐྱོགས་ཤོས་རེད།

This horse is the fleetest.

རིན་པོ་ཆེའི་ནང་ནས་ (or དྲུམ་ནས་)
གསེར་རིན་ཐང་ཆེ་ཤོས་རེད།

Gold is the dearest of metals.

If the speaker likes he may insert དེ་ *THE*, after ཤོས་, thus :—

དྲ་འདི་སྐྱོགས་ཤོས་དེ་རེད།

This horse is the fleetest.

དོ་འདི་ཙུ་ཆེ་ཤོས་ (དེ་) རེད།

This stone is the most valuable.

N.B.—རིན་པོ་ཆེ་འི་, like many other words in *MS.*, is often abbreviated into རིན་པོ།

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཚང་མའི་དྲུམ་ནས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་ཤོས་ (དེ་) རེད།

*Lhasa is the most transcendent of
cities.*

N.B.—ཐམས་ཅད་ is often abbreviated into རྩད་, and འཕགས་ into འཕྲ།

- (c) Yet another expression used to indicate the superlative idea is མཚོག་ Cu'o', signifying *The best, The most*, etc. It is a Literary word, and only rarely comes into the Colloquial. It may be either prefixed or affixed to the word that it qualifies, and when prefixed should be put in the genitive case. Ex. :—

མཚོག་གི་བདག།	<i>The chief noble or lord.</i>
མཚོག་གི་མ།	<i>The chief mother : the goddess Dölma.</i>
མཚོག་གི་རྒྱལ་མ།	<i>The principal woman in a family.</i>
མཚོག་གི་མཚོག།	<i>The best of the best.</i>

In Literary Tibetan the substantive is put in the genitive case when མཚོག་ is affixed. Ex. :—

བཟང་བོའི་མཚོག།	<i>The best among the good or noble.</i>
དམ་བའི་མཚོག།	<i>The holiest.</i>
དགོན་པའི་མཚོག།	<i>The Chief of Rarities : the rarest Being or Object : the Supreme Being.</i>
འཕགས་པའི་མཚོག།	<i>The sublimest, most excellent.</i>
མེད་མཚོག།	<i>The best or greatest of men.</i>
མཁས་པའི་མཚོག་ཙོ།	<i>The wisest or most learned.</i>

In the Colloquial མཚོག་, if used at all, is sometimes prefixed and sometimes affixed, but neither it nor the substantive is put in the genitive case. Ex. :—

མཚོགསྟེང་།

The Chief Protector.

དགོན་མཚོག།

*Anything excellent of its kind ;
also an abbreviation of དགོན་**བདེ་མཚོག།*

མཚོག་དགའ།

The highest joy, rapture, bliss.

འཕགས་མཚོག།

The noblest, sublimest.

རོ་མཚོག།

The most excellent taste delicious.

སྤྲུལ་མཚོག་ཚེ།

The wisest, most learned.

གཞུང་མཚོག་རྩོད་པོ།

The very utmost attention.

སྤྱེ་བུ་མཚོག་ or སྤྱེ་མཚོག།

The Chief of Beings, Buddha.

མི་མཚོག་ཁྱིད།

Thou best of men !

མཚོག་ is also used thus in Literary Tibetan :-

མཚོག་དང་བྱུན་སྟེང་།

Nobles and commonalty.

མཚོག་དང་པམ་པ།

The great and the vulgar.

མཚོག་དཔུན།

Great and small.

འིན་དུ་མཚོག།

The very excellent or superior.

V.—OTHER METHODS OF COMPARISON.

The Tibetan rendering of English phrases constructed with AS. .AS, may be illustrated thus :-

ང་ལ་དེ་ནས་གང་སང་ཞིག་ (or ག་རེ་སང་
ཞིག, or གང་ཞིད་ཅིག, or གང་ཞི་
ཞིག, or ག་རེ་ནི་ཞིག) གནང་རོགས་
གནང་།

*Please give me as much (or many)
of that as possible.*

ཁྱིམ་ང་ལ་དེ་ནས་ག་རེ་གནང་བྱ་བ་པ་དེ་
དག་རང་གནང་རོགས་གནང་།

Please give, etc.

or :—

ང་ལ་དེ་ནས་གནང་བྱ་བ་པ་དེ་དག་རང་
གནང་རོགས་གནང་།

Please give, etc.

ཁྱེད་པ་གྱི་ཁང་པ་བྱལ་ (or བྱལ་ལ་ or
བར་དུ་) ཡོང་གི་ཡིན་པས་ or
Literary ཡིན་ནས་།

*Will you come as far as to your
house?*

ལས་ཀ་འདི་པ་གྱི་ཁང་པ་དག་ག་ཅི་གིས་
ལ་འགྲོ་གི་འདུག།

*This road goes about as far as to
that house.*

པ་གྱི་ཤིང་མཐོང་སྟོང་པོ་ཡོད་པ་ཅས་དག་
རང་འདི་ཡང་ཡོད།

*As high as that tree-trunk is (may
be) this one also is.*

ངས་རྒྱས་ཡོད་པ་བཞིན་ (or རང་བཞིན་,
or འདྲ་པོ་) ཡིན་ན་དེ་དག་རང་ཡིན།

*As far as I know, that is so :
Literary, If it be according to
the knowledge I possess, it is
just like that.*

ཁོ་པ་ངས་སྐྱབ་ (or སྐྱབ་ན་, or
སྐྱབ་ or སྐྱབ་དུ་) ངས་སྐྱབ་སྐྱབ་
བརྒྱུ་པོང་།

As soon as he rose I fired,

འདི་དག་ཆ་ (དེ་) ཁྱིམ་གྱི་དག་ཆ་དང་
འགས་ཉེས་གཅིག་གི་རེད།

*My book is as good as yours :
Literally, My book is equally
good-bad with yours.*

§ 31.—THE PRONOUN.

I—PERSONAL PRONOUNS.

(a) I.

ང་
ང་རང་ } Commonest forms in Colloquial

བདག་	Expressive of humility. Chiefly used in Tsang. Like Persian <i>من</i> <i>Bandeh</i> ,
ངང་ངང་	} Emphatic forms.
ང་ངང་ངང་	
ཨ་མོང་	<i>This old fellow or chap.</i> Used by the speaker in reference to himself, but only in a comic way.

The following are Book-terms :—

བདག་	}	Expressive of humility
ཕྱི་		
ཕྱི་ངང་		
བདག་ངང་		
བདག་ཉིད་		
བདག་ནི་	}	<i>I myself.</i>
ང་ཉིད་		
ང་ནི་	}	<i>I myself.</i>
ཁོ་ཙམ་ (maso.)		
ཁོ་མོ་ (fem.)	}	<i>This one. This person. This individual.</i> Used by the speaker with reference to himself or herself.
ཁོ་མོ་		
ང་ཁོ་ན་		<i>I myself. I alone.</i>
བདག་ཁོ་ན་		Humble form of foregoing.

The following are Colloquially used by the Kyrong-pas, or Nipāl Frontier Tibetans :—

ངེད་ངང་	Pronounced almost like ཨི་ངང་ <i>I myself.</i>
ཁྱེད་ངང་	<i>We ourselves</i>

(b) THOU.

ཁྱོད་	}	Common Colloquial forms.
ཁྱོད་ངང་		

The genitive of ཁྱོད་ is either ཁྱོད་ཀྱི་, or ཁྱོད་ཅེད་ *Thy, Thine* :
and the Agentive is either ཁྱོད་ཀྱིས་ or ཁྱོད་ཅས་ *By thee*.

ཁྱོད་	}	Colloquial honorifics.
ཁྱོད་རང་		
ཉིད་		Used in official correspondence.
ཉིད་རང་ (pl. ཉིད་ཅག་)		met with in dialects.

ཁྱོད་	}	Polite Literary forms.
ཁྱོད་ཉིད་		
ཁྱོད་ཁོན་		
ཁྱོད་རྒྱལ་		Literary honorific
ཁྱོད་ཉིད་	}	Other Literary forms.
ཁྱོད་ཁོན་		

(c) HE, or SHE.

ཁོ་	}	Common Colloquial forms.
ཁོ་རང་		

The genitive of ཁོ་ is either ཁོ་དེ་, or ཁོ་ཅེད་ *His*, and the
agentive is either ཁོས་, or ཁོ་ཅས་.

ཁོ་	}	Polite forms, Literary and Colloquial.
ཁོ་རང་		
ཁོ་རྒྱལ་		Honorific form, Literary and Colloquial.
ཁོ་ལ་	}	Literary forms.
ཁོ་ལ་		
ཁོ་ས་		
ཁོ་ཉིད་		
ཁོ་ཉིད་		
ཉིད་		

Other forms for SHE :—

$\left. \begin{array}{l} \text{མོ} \\ \text{མོ་རང་} \end{array} \right\} \text{ Colloquial.}$

The genitive of མོ is either མོའི་ or མོ་རིའི་, and the Agentive is either མོས་, or མོ་རིས་.

(d) IT.

There is no special term for this pronoun. It is often not rendered at all. Ex. :—

ན་འདི་ངའི་རིང་པས། ལགས་རེད། *Is this my horse? Yes, it is.*

ངའི་མུ་གུ་གཤམ་པ་ཡོད་ or འདུག། *Where is my pen? It is broken.*

བཅག་ག་རེད།

If used at all it is generally rendered by ཇི་, or ཇི་རང་ Ex. :—

ཇིང་རིའི་མུ་གུ་འདིར་ or འདི་ཅུ་འདུག་ *Here is your pen: its point is broken.*

འདི་ཅེ་བཅག་ག་རེད།

Usually Pronouns are not repeated in ordinary conversation after the first reference.

(e) REFLEXIVES.

རང་ *Self, One's self*, is the commonest expression, both in the Colloquial and in Book-language. Other Book-terms with the same meaning are :— བདག་, ཉིང་, རང་ཉིང་, and བདག་ཉིང་.

II.—DECLENSION OF PERSONAL PRONOUNS.

This follows the same rules as apply in the case of Substantives.
Ex. :—

<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>	
Nom. } Voc. } Acc. }	ང་ I.	ང་ཚོ་	We.
Gen.	ངའི་ Of me.	ང་ཚོའི་	Of us.
Agent.	ངས་ By me.	ང་ཚོས་	By us.
Dat.	ང་ལ་ To me.	ང་ཚོ་ལ་	To us.
Loc.	ང་ན་ On me.	ང་ཚོ་ན་	On us.
Per.	—	—	—
Mod.	ང་ནང་ Against me.	ང་ཚོ་ནང་	Against us.
Abl.	ང་ལས་ Than me.	ང་ཚོ་ལས་	Than us.
Term.	ངའི་ཕྱགས་ལ་ Towards me.	ང་ཚོའི་ཕྱགས་ལ་	Towards us.
	ང་ནས་ From me.	ང་ཚོ་ནས་	From us.
Nom. } Voc. } Acc. }	ང་རང་ I.	ང་རང་ཚོ་	We.
Gen.	ང་རང་གི་ Of me.	ང་རང་ཚོའི་	Of us.
Agent.	ང་རང་གིས་ By me.	ང་རང་ཚོས་	By us.
Dat.	ང་རང་ལ་ To me.	ང་རང་ཚོ་ལ་	To us.

And so forth.

Nom. } Voc. } Acc. }	ཁྱེད་ Thou.	ཁྱེད་ཚོ་	You.
Gen.	ཁྱེད་ཀྱི་ Of thee, Thy.	ཁྱེད་ཚོའི་	Of you, yours.
Agent.	ཁྱེད་ཀྱིས་ By thee.	ཁྱེད་ཚོས་	By you.

And so forth.

Or:—			
Gen.	ཁྱེད་ཅེས་ Of thee, Thy.	ཁྱེད་ཚོ་ཅེས་	Of you, yours.
Agent	ཁྱེད་ཅེས་ By thee.	ཁྱེད་ཚོ་ཅེས་	By you.

ཁྱེད་རང་ Thou, is declined like ང་རང་ I.

Nom. Voc. Acc.	}	ཁོ	<i>He.</i>		ཁོ་ཚོ	<i>They.</i>
Gen.	}	ཁོའི་	<i>Of him, His.</i>		ཁོ་ཚོའི་	<i>Of them, Their.</i>
		ཁོརི་				
Agent.	}	ཁོས་	<i>By him.</i>		ཁོ་ཚོས་	<i>By them.</i>
		ཁོརས་				

And so forth.

ཁོ *He*, is declined like ང་ང་ *I*.

ཁོ *She*, is declined like ཁོ *He*.

ཤོན་ *This humble one*, has for genitive གྱི་, and for Agentive གྱིས་ |

བདག་ *This humble one*, has for genitive གྱི་, and for Agentive གྱིས་ |

All those ending in བ་, བ་, མ་, ན་, and ང་ are declined like ང་ *I*.

Those ending in ན་ are declined like ཁོད་ *Then*, save as regards the forms in རི་ |

N.B.—Plural Nouns do not take the plural sign ཚོ་ if from the context it is clear that plurality is intended [See § 29 B, 2 (e)], but plural Pronouns always take the sign, except when they are qualified by Numeral Adjectives.

EXAMPLE:—

ང་བཞི་ *We four.*

ང་ང་ལྔ་ *We five.*

III. THE REFLEXIVE PRONOUN.

the following are examples of རང་ *SELF*, *ONE'S SELF*, used reflexively:—

ངས་རང་དགེ་སེམས་ཆེན་པོར་ངོ་ཤེས་ན
དགོན་མཆོག་ལ་མཐོང་གི་ཡིན།
If I know myself spiritually I shall see God.

ངས་དགོན་མཆོག་ལ་དགེ་སེམས་ཆེན་པོར་
མཐོང་ན་རང་ངོ་ཤེས་གྱི་ཡིན།
If I see God spiritually I shall know myself.

ཀྱི་མི་རང་ངོ་ཤེས་གི།
Man, know thyself.

མི་བསད་མཁན་དེས་རང་བསད་པ་རེད།
The murderer has killed himself.

ཁྱེད་རེས་དུལ་རང་ལ་བཞག་ག་ཡིན་པས་
or ཡིན་ནས།
Did you keep the money for yourself?

དོན་དེ་རང་ནས་བྱུང་།
The idea originated from myself.

ཁྱིས་རྩས་ཁོག་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་འཐྱེན་
མོང་།
The dog pulled the bone towards itself.

སེམས་ཉིད་ (or དྲངས་པ་) གཞིག་པོ་རང་
ངོས་པར་ངོ་ཤེས་གྱིན་འདུག།
The soul alone really knows itself.

མི་གཞན་པ་ཚོ་རང་ཚོ་འི་གནས་ཚུལ་གཞན་
པ་ཚོ་འི་ནང་ལ་སྤུལ་གྱི་འདུག།
Other men are ourselves incarnate under other conditions.

(ii) The following are Literary :—

སྤུས་ཀྱང་རང་གི་ནང་ (or better,
སྤོ་འདོད་) ནས་གངས་ཕྱེད་པ་དེས་རང་
གི་གྲགས་པ་འདོད་པ་རེད་ or འདོད་
གྱི་འདུག, or འདོད་དོ།
He that speaketh of (from) himself, seeketh his own glory (John vii. 18).

ང་ནི་རང་བཞིན་ནས་སྤྱང་།
I am not come of myself (John vii. 28).

Or better :—

ངན་རང་གི་ཆེད་དུ་ (or རོན་དུ་) ཡོང་
བཅིན། *I am not, etc.*

ངས་ནི་རང་གི་ཞེན་ནས་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་བྱུབ། *I can of mine own self do nothing*
(John v. 30).

Or better :—

ངས་ང་རང་གི་མཐུས་ནི་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་
མི་བྱས་མོ། *I can, etc.*

ངས་ཀྱང་རང་གི་བྲིམས་མི་གཞོན་དོ། *I judge not mine own self* (1 Cor.
iv. 3).

Or better :—

ངས་ང་རང་རང་གི་ལྗེ་ལ་བྲིམས་མི་གཞོན་
དོ, or བྲིམས་གཞོན་མི་བྱུངོ་ or གཞོན་
ཀྱི་མེད། *I judge not, etc.*

ཁྱིད་རང་གི་དོན་དུ་ཅི་ཟེར། *What sayest thou of thyself* (John
I. 22).

Or better :—

ཁྱིད་རང་གི་སྒྲེང་ལ་ལབ་ཀྱི་ཅི་ཡོད། *What sayest, etc.*

འདི་ཁྱེད་རང་གིས་འདི་འཇམ། *Askest thou this of thyself?* (John
xviii. 34).

Or better :—

ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ཁྱོད་རང་གི་སྒྲོ་འདོད་ལས་
དྲི་བ་ཡིན་ནོ། *Askest thou this, etc.*

སྤྱ་ཡང་རང་གིས་རང་མཐོ་བར་བྱེད་ན་
དམའ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། སྤྱ་ཡང་
རང་གི་རང་དམའ་བར་བྱེད་ན་མཐོ་བར་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། *Whosoever shall exalt himself shall*
be humbled; and whosoever shall
humble himself shall be exalted
(Matt. xxiii. 12).

IV.—COMPOUNDS IN རང་ RANG.

(a) རང་ frequently forms the first part of a compound. Ex. :—

རང་ཉིད།

Self ; One's self.

རང་སེམས།

One's own soul.

རང་རེ།

Each ; each respectively ; Hon. for you.

རང་རེའི་སྒྲ་བག།

Each has hold of his own leading-string (D).

རང་རེས་བརྒྱང་།

རང་རེའི་ཚོལ་རྒྱང་ན།

Each at his own door.

རང་ཕྱགས་ལ།

Spontaneous ; of itself.

རང་ཕྱགས་ཀྱིས།

Spontaneously.

རང་བྱུང་།

*Self-sprung.*མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཕྱགས་ནི་རང་ཁོ་
དཔེ་བྱང་བར་བྱས་པོ།*By ignorance one's future was of its own self destroyed.*

བྱས་པ་པ་རང་ནོན་མི་བྱེད།

*Love seeketh not its own (N.T.).
Bringeth not about its own ends.*

Or better :—

བྱས་པ་པ་རང་ནོན་བྱེད་གྱི་མི་འདུག།

Love, etc.

ང་རང་འབྱུང་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན།

I shall go to the house of my own accord.

རང་གཉིས་སྟེན་ལ་འདི་ནས་འགྲོ་འོ།

Let us (the two of us) go hence together.

རང་རིག་རང་གསལ་རང་བདེ་གསུམ།

*One's own perception, intelligence,
and happiness, three things (D).*

རང་སྟོབ་རང་གིས་གཅོད་གྱི་རེད།

You will take your own life (D).

(b) རང་ also often forms the second part of a compound. Ex. :—

པོ་རང་།		<i>An unmarried man.</i>
སྒོ་རང་།		<i>A spinster ; a woman by herself.</i>
དེ་རང་།		<i>The very same, exactly, quite so.</i>
དྲག་རང་ཡིན་	}	<i>It is just so ; it is precisely so.</i>
དེ་རང་ཡིན་		
མུ་མོ་རང་།		<i>Quite early in the morning.</i>
ཞེ་པོ་རང་	}	<i>With negative—Not much, Not many.</i>
ཞེ་པོ་རང་		
མང་པོ་རང་		
ང་དང་ཐུན་པ་རང་གིས།		<i>By the mere (just by) meeting with me.</i>
མི་རང་།		<i>A man all by himself ; just a man.</i>

V.—POSSESSIVE PRONOUNS.

1.—ORDINARY PERSONAL PRONOUNS.

(a) Possessive Pronouns are formed by putting the Personal Pronouns in the Genitive case. They may either precede or follow the noun or object in respect of which possession is predicated. Ex. :—

དེ་པོ་འབྲུག་ཁྱད་རེད། *That is my thunder.*

Or :—

འབྲུག་ཁྱད་དེ་པོ་རེད། *That thunder is mine.*

འདི་ཁྱེད་རེའི་ཚིག་མཛོད་རེད། *This is your dictionary.*

Or :—

ཚིག་མཛོད་འདི་ཁྱེད་རེའི་རེད། *This dictionary is yours.*

(b) In some works it is stated that the Possessive case may also be formed by affixing ཅན་ to the shorter forms of the Personal Pronouns. Thus, ང་ཅན་ *My, mine, of me* ; ཁྱེ་ཅན་ *His, of him*, and so forth. If

this be so, it must be a very obscure Literary usage. If an U-pa heard or saw the expression ཇ་ཅན, it would probably raise in his mind the idea of *egoism, selfishness, etc.*, and not that of the Possessive case as associated with the first person. Compare the phrase ཇ་ཀྱལ་ཅན, *I the chief, i.e., possessed of pride, i.e., proud.*

So, also, the expression ལྷ་ས་སའི་འཁོར་ལོ་ཅན, said to be the equivalent of ལྷ་ས་འི་སའི་འཁོར་ལོ་ The Lama's prayer-wheel, probably means *The Lama with, or possessed of, the prayer-wheel.*

2.—REFLEXIVE POSSESSIVE PRONOUNS.

These are merely the Reflexive Pronouns put in the Genitive case. They then signify *ONE'S, ONE'S OWN, MY OWN, THY OWN, THINE OWN, HIS OWN, HER OWN, ITS OWN, OUR OWN, YOUR OWN, THEIR OWN*, according to the pronoun, either expressed or implied, to which, in the same sentence, they respectively refer back.

COLLOQUIAL EXAMPLES :—

ངས་རང་གི་དཔལ་ཞེན་གྱི་ཡིན།

I shall ride my own horse.

ང་ཚོས་རང་ཚོའི་ཁ་ལག་བཅུ་དགོས་གྱི་
ཡོད།

We shall have to cook our own food.

ཁྱེད་རེས་རང་གི་གཤེག་པོ་འཁྱེད་ཡོང་གི་
ཡིན་བས་ or Literary ཡིན་ནས།

Will you bring your own servant?

ཁྱེད་ཐོད་གྱིས་རང་ཚོའི་གྲི་ཚ་དང་ཤ་འཛིན་
ཚ་དང་ཐུར་ས་ཚོ་འཁྱེད་དགོས་གྱི་རེད།

You must all bring your own knives, forks and spoons.

Or :—

ཁྱེད་སོ་སོས་རང་གི་གྲི་དང་ཤ་འཛིན་དང་
ཐུར་ས་འཁྱེད་དགོས་གྱི་རེད།

Each of you must bring his own knife, fork and spoon.

ཁོས་རང་གི་བསོད་བདེ་ཉམོ་བས་རེད།

He did not realize his own good luck.

ཁོ་ཚོས་རང་ཚོའི་སྐང་ཚོ་བཤད་ཐུབ་གྱི་
མ་རེད།

They cannot tell their own names.

མི་རེ་རེས་ (or མི་སོ་སོས་) རང་གི་ཚུ་
 ཚོད་འཁོར་ལོ་བདུན་ཤོས་ཡིན་ཆེས་གྱི་
 འདུག།

*Every man believes his own watch
 is the most accurate.*

ཁོ་ཐམས་ཅད་རང་ཚོ་འི་གྲོང་གསེབ་ནས་
 ཐོན་སོང་།

*They have all cleared out of their
 own village.*

ཁང་པ་རེ་རེ་ལ་རང་གི་སྒྲིང་དགའ་ཡོད།

*Every house has its own park
 (compound).*

ང་རང་གི་ཨ་མས་ང་ (ལ་) ཡི་གེ་
 བསྐྱབས་བྱུང་།

My own mother educated me.

In honorific form :—

ང་རང་གི་ཡུས་སྐྱུ་གཞོགས་གྱིས་ང་ཕྱག་
 གྱིས་བསྐྱབ་པ་གནང་ཡོད།

My own mother, etc.

ཁོ་རང་གི་བསོད་བདེའི་བཅོ་སྐབས་དེ་ཡིན་
 པ་རེད།

*He was the architect of his own
 good fortune.*

གནས་མོ་རེས་རང་གི་ཕྱག་མ་ཡག་ཤོས་
 ཡིན་བསམ་གྱི་འདུག།

*Every housewife thinks her own
 broom is the best.*

ཁོ་རང་གི་སྤྲིང་རུས་གྱི་ཁྱེད་གྱིས་མགོ་ཐོན་
 བྱུང་།

*He succeeded because of his own
 diligence.*

The following are Literary :—

ཁོང་རང་གིས་ངེ་ཚོ་འི་ཐྱིག་པ་ཚོ་རང་གི་
 སྐྱུ་ལུས་ལ་གིང་གི་ཁར་འཁུར་དེ།

*He himself bearing our sins in
 his own body upon the tree
 (1 Peter ii. 24).*

སྤྱ་ཡང་ཁོ་རང་གི་སྤོ་འདོད་ནས་བྱེད་པ་
 དེས་རང་གི་གྲགས་པ་འདོད་གྱི་འདུག།

*He who speaks of himself seeks his
 own glory (John vii. 18).*

ཁོང་ནི་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱེས་ཕྱོད་ཀྱང་།

*He came to his own kingdom, but
his own subjects received him not*
(John i. 11).

ཁོང་རང་གི་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་མ་
བཀུར་རོ།

བྱས་སྐབས་ལ་རང་དོན་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག།

Love seeketh not her own (1 Cor.
xiii. 5).

རང་སྟོབ་རང་གིས་གཅོད་ཀྱི་རེད།

You will take your own life (D).

རང་ལ་བྱ་སྟེང་ན།

If one have no son of his own (D).

VI.—DEMONSTRATIVE PRONOUNS.

These may also be called Distinguishing Adjectives. The commonest are འདི་ THIS, and དེ་ THAT, as to which see § 27.

The following are also common :—

འདི་རང་ *This very, This same.*

དེ་རང་ *That very, That same.*

འདི་ཀ་རང་ *This particular.*

དེ་ཀ་རང་ *That particular.*

དག་རང་	}	<i>That very ; that precisely ; just so ; like that, thus ; so ; just that.</i>
དག་ལྟ་རང་		
དག་ག་		

Also the following :—

ཕ་གི་ *That over there, Yonder (far off).*

ཉ་གི་ *That just there (nearer).*

ཡ་གི་ *That up there.*

ས་གི་ *That down there.*

These latter may be used just as they stand, or they may be put in the genitive case. Whichever method is adopted, they precede the noun that they distinguish, and they may be used with or without དེ་

Also the following :—

འདི་ཅ
ནི་ཅ } *Such, such as.*

EXAMPLES :—

འདི་སྤྱི་ཡིན།

Who is this ?

དེ་སྤྱི་ཡིན།

Who is that ?

འདི་ངའི་སྦྱུན་(ཀྱལ་) ཡིན།

This is my brother, or sister.

དེ་ངའི་སྦྱུན་བདག་ཡིན།

That is my master.

སྦྱུ་འག་དེ་རང་གིས་བྱོན་སྒོ་བ་གནང་གི་རེད།

That same gentleman will employ you.

ང་ལ་དེ་ནས་གནང་བྱ་བ་བ་དེ་ད་ག་རང་
གནང་རོགས་གནང་།

Please give me what you can of that : literally, what you can from that, just that please give.

ལམ་ཀ་འདི་ཕ་གི་ཁང་བ་དག་ག་ཙམ་ཞིག་
ལ་འགྱུ་གི།

This road goes as far as to that house : literally, this road to that house, about just that, goes.

ལའི་ལམ་ཀ་ག་འདྲས་ཡོད་བས།

What is the road like to the pass ?

ལགས་གར་གར་དང་ཀྱོག་ཀྱོག་དག་ག་
རེད།

Very steep and crooked, just like that.

དག་ག་ཚུ་ནས་ (or མ་ནས་) མི་ཡོང་།

That won't do at all : literally, like that will not come at all.

ད་ག་རང་ཡིན།

That is so.

ཕ་གི་རིའི་མིང་ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད།

What is the name of that hill away yonder ?

Or :—

ཕ་གི་ (or ཕ་གི་ནི་) རི་དེའི་མིང་ལ་ག་
རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད།

What is the name, etc.

མགོ་རིང་ཆེན་པོ་དེ་སིང་ལ་གོ་མོ་ཟེར་གྱི

The name of that big valley down there is Do-mo (Chūmbi).

འདྲག།

ཁྱེད་རེས་སིང་འདི་དྲ་ཐུན་ལ་ཐོས་ཐྱོང་ངས།

Have you ever heard such a name before?

The Literary equivalents for most of the above are:—

འདི་

This.

འདི་རྣམས་

These.

དེ་

That.

དེ་རྣམས་

Those.

འདི་ནི་

དེ་ནི་

འདི་ཉིད་

དེ་ཉིད་

འདི་མང་

དེ་མང་

འདི་ཁོ་ན་

དེ་ཁོ་ན་

འདི་ཁོ་ན་ཉིད་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

འདི་ཀ་

དེ་ཀ་

འདི་ག་

དེ་ག་

འདི་ཀ་རང་

དེ་ཀ་རང་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

མཐུ་

*This very ;
This same.*

*That very ;
That same.*

This particular.

That particular.

Save མཐུ་ and མཐུ་ these are not used in U, or Tsang.

That.

Such, Such as.

So named, Named.

EXAMPLES :—

- ང་དང་མིང་ (or མཚན) འདི་ཞེས་བྱ་བ། *I and one so named; I and so and so.*
- ཀའི་ནི་བ་སི་མོན་བྱ་བ་ཞིག་ཞིང་ནས་ཡོངས་
བ་ལས་དེ་བཟུང་ནས། *They laid hold upon one Simon of Cyrene, coming from the country (Luke xxiii. 26).*
- ཡང་ཕྱིས་ཤིག། བྱིས་སི་མོས་དྲུང་ཞིང་
བཟང་བོ་ཡ་རུ་དྲ་པའི་བྱིང་ཁྱེད་ཨ་རི་
ས་ཐུ་ཡ་བ་ཡོ་སིབ་བྱ་བ། *And behold, a man named Joseph, who was a councillor, a good man and a righteous, of Arimathea, a city of the Jews (Luke xxiii. 50).*
- ང་འདི་ལྟར་ཡིན། *Such as this am I (D).*

VII.—THE RECIPROCAL PRONOUN.

གཅིག་གཅིག། ONE ANOTHER; EACH OTHER.

EXAMPLES :—

- ཁོ་ཚོ་གཅིག་གིས་གཅིག་བྱས་སེམས་པོ་བྱས་
མོང་། *They loved each other.*
- ལྷ་ལྷ་ལྷ་གཞིགས་ཚོ་གཅིག་ལ་གཅིག་
དགའ་ཚོར་ཆེན་པོར་གཟིགས་མོང་། *The ladies looked at one another mirthfully.*
- ཁོ་ཚོ་གཅིག་གི་ཕ་ཡ་གཅིག་ཕྱིན་པ་རེད། *They have gone up to each other.*
- ཁོ་ཚོ་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་དུག་ལོག་ཞིབ་
དཔྱད་བྱས་པ་རེད། *They have scrutinized each other's garments.*
- ལྷ་མ་ཚོ་གཅིག་ནས་གཅིག་གིས་ཁ་བདགས་
ཐོབ་བྱང་། *The Lamas received ceremonial scarfs from one another.*
- ཁོ་ཚོ་གཅིག་དང་མཉམ་དུ་གཅིག་ཕྱིན་པ་
རེད། *They have gone in company with one another.*

ཁོ་ཚོ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁ་ལས་བཤད་ཀྱི
འདུག།

They are conversing with each other.

ཁྱོད་ཚོ་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་ཀྲང་པ་
འཁྲུང་དགོས་ཀྱི་རེད།

Ye also ought to wash one another's feet (John xiii. 14).

ཁོང་གི་ཉེ་གནས་ཚོའི་ནང་ནས་ཁ་ལས་
གཅིག་ལ་གཅིག་ལ་བ་སོང་།

Some of his disciples said one to another.

VIII.—INTERROGATIVE PRONOUNS.

In the Colloquial these are :—

སྟུ་	plural form	སྟུ་སྟུ་	WHO ?
ག་རེ་	..	ག་རེ་ག་རེ་	WHAT ? WHICH ?
གང་	..	གང་གང་	
ག་གི་	..	ག་གི་ག་གི་	WHICH ?
ག་མི་ is more commonly used than གང་			

All the above are declinable like nouns.

The Literary equivalents are :—

སྟུ་	}	WHO ?	} These are also declinable like nouns.
གང་			
ཅི་	}	WHAT ?	
གང་			
གང་		WHICH ?	

In simple questions the Interrogative Pronoun is usually placed immediately before the verb. EX. :—

ཁྱོད་སྟུ་ཡིན།

Who are you ? (singular).

ཁྱོད་སྟུ་སྟུ་ཡིན།

Who are you ? (plural).

what we call the relative clause in the sentence into a kind of adjectival or noun phrase. This is done by adding to the root of the verb the affix མཁན་, which, it will be remembered, may take the Article, Definite or Indefinite. Ex. :—

ལྷག་ཚེ་གསོད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།

Or :—

ལྷག་ཚེ་གསོད་མཁན་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།

Or :—

ལྷག་ཚེ་གསོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཁོས་མཐོང་

འདྲུག།

མི་བསད་མཁན་དེ་བློས་ཕྱིན་པོང་།

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ངས་མཐོང་

བྱུང་།

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་མི་དེའི་སྤྱན་ཆ་ངས་ཐོ་

ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་མི་དེས་སྤང་ཀྱ་འི་

པགས་བ་ང་ལ་ཐེང་པོང་།

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་གྱི་མི་དང་མཉམ་དུ་ང་

ཕྱིན་པོང་།

གྲོང་པ་ཐུགས་ཅན་སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་མི་འི་

རྩ་ལ་བརྒྱགས་པོང་།

I have seen the man who kills the sheep.

He has seen the man who kills the sheep.

He who killed the man (i.e., the man-killer, or murderer) has run away.

I have seen the man who killed the wolf, i.e., the wolf-killer, or wolf-killing man.

I know the brother of the man who killed the wolf.

The man who killed the wolf has given me its skin.

I went with the man who killed the wolf.

All the villagers ran to the man who killed the wolf.

སྤང་ཀུ་བསང་མཁན་གྱི་སི་ལ་མཁན་པོས་
མློར་སྟེ་གཏུག་མེད་སྟེ་ or མེད་ར་

(བ) རེད།

*The abbot gave the man who killed
the wolf a rupee.*

ཞབས་པད་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་སི་
ནིག་ཁང་བ་པ་གི་ལ་མློར་གྱི་འདུག།

*A man who came with the Sha-pé
is staying in that house.*

སི་དེ་ཞབས་པད་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་
གྱི་དཔོན་པོ་དེ་གཡོག་པོ་རེད།

*That man is the servant of an
official who came with the
Sha-pé.*

འཆིང་ཡིག་རྟགས་རྒྱ་བ་མཁན་གྱི་སི་འི་མིང་
ལ་ག་དེ་ཟེར་གྱི་འདུག།

*What is the name of the man who
signed the Treaty?*

ཞབས་པད་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་
འཁོར་གཡོག་གིས་ཀམ་ཀཏ་དུ་ལ་ཅ་
ལག་བྱས་མཆོད་པོ་སང་པོ་ཉིས་སྟེང་།

*The attendants who came with the
Sha-pé brought many quaint
things in Calcutta.*

ཁྱིད་རེས་རྒྱ་ནག་ནས་ཡོང་མཁན་གྱི་ཨམ་
བན་ལ་སྤང་ཆ་བྱས་བ་ཡིན་ནས།

*Did you converse with the Amban
who came from China?*

ལྔ་ས་ལ་མློར་མཁན་སི་ཅིག་གི་རྩ་ནས་ང་ལ་
རལ་གྱི་གཉིས་ཐོབ་བྱུང་།

*I have got two two-edged bâns
(swords) from a man who used
to live in Lhasa.*

The above are all in the Active Voice, but a difficulty occurs when there is nothing in the context to show whether the Active or the Passive Voice is meant. In the following examples, for instance, either voice may be implied :—

ངས་སི་བསང་མཁན་དེ་མཐོང་བྱུང་།

ངས་བསང་མཁན་སི་དེ་མཐོང་བྱུང་།

ངས་བསང་མཁན་གྱི་སི་དེ་མཐོང་བྱུང་།

*I have seen the man who killed,
i.e., the murderer, or killing-
man; or
I have seen the man who was
killed.*

In such cases the general drift of the conversation is the sole guide to what the meaning really is. In fact, the last three examples are

འདི་ཅ་སྤྱེད།

Who is present?

ཐུག་འདི་ཆོས་སྤྱེད།

Who are these Lamas?

དེ་ཅ་ཐུག་སྤྱེད་འདུག།

What Lamas were there?

ཁྱིད་ཀྱི་མིང་ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་རེད།

What is your name?

ཐུག་དེ་ག་རེས་བཟོས་པ་རེད།

What is that box made of (by)?

ཁ་ལ་འདི་ཚོ་ག་རེ་ག་རེ་རེད།

What are these loads?

དེ་ཅ་ཏུ་ག་རེ་ག་རེ་འདུག།

What horses were there?

དགེ་ཆ་འདི་སྤྱུ་བུ་བུ་བུ་རེད།

Who sent this book?

དགེ་ཆ་འདི་ཚོ་འི་དཀྱིལ་ནས་ཁྱིད་ཀྱིས་ག་

Which of these books do you want?

གི་འདོད་ཀྱི་འདུག།

If, however, the Interrogative is in the genitive case, it may come either before the verb or before its noun. Ex. :—

པ་གི་ཁང་པ་སྤྱི་རེད་ or པ་གི་སྤྱི་

ཁང་པ་རེད།

} *Whose house is that?*

When, too, the sentence is more complex, the pronoun, though it precedes, need not immediately precede the verb. Ex. :—

ཁྱིད་ཚོ་འི་ནང་ནས་སྤྱུ་བུ་བུ་ལ་སྒྲེར་སྒྲེར་

Which of you can give me a rupee?

ཐུག་ཀྱི་འདུག།

དཀྱིལ་མཆོག་གི་རྒྱལ་སྤྱི་ནི་དགེ་བའང་དང་

With what is the Kingdom of God to be compared? (Mark iv. 30).

སྤྱུ་བུ་བུ་བུ་ལ།

ཁྱིད་ཚོ་འི་ནང་ནས་སྤྱུ་བུ་བུ་ལ་སྤྱི་ག་གཞིག་

Who among you can charge me with any sin?

འགོལ་བར་རྒྱས་ཀྱི་འདུག།

When the sentence contains an Interrogative Pronoun the Interrogative particle is not usually added to the verb. However, there is no harm in adding it. Ex. :—

བྱིས་གཤམ་པ་ཅེ་བཅོས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

What are you building?

ཁང་བ་དེ་སྐྱུས་བཅོས་ཡོང་ or ཡོང་ང་,
or ཡོང་ངས་ or ཡོང་ངས།

Who is going to build that house?

ཕ་གྲི་སྐུ་པ་པོ་འི་མཚན་ལ་གཤམ་ཞུ་གྲི་ཡོད།

What is that abbot's name?

Here may also be mentioned གཞོད་ *WHAT MEASURE?* It is often used as an adverb, signifying *How much?* but it may also be regarded as an Interrogative Pronoun signifying *WHAT?* Ex. :—

ཅུ་ཚད་གཞོད་རེད།

What o'clock is it? What is the time, or hour? Literally What water-measure is it.

Also གཤམ་, or གང་ཤམ་ *LIKE WHAT, WHAT SORT, WHAT KIND?* This is really the adverb *how*, but it is often used as an Interrogative Pronoun in the sense now given. Ex. :—

མ་གཤམ་རྩེ་ཆེན་པོ་འི་ནང་ལ་རི་དྲགས་གཤམ་
འདྲས་འདུག།

What sort of sport (wild animals, game) is there in that big valley down there?

ལྷ་ས་ནས་གཤམ་གྱིས་ལྷུ་ན་པོ་ (or གཞི་
གཞེ་) བར་ལམ་གཤམ་བདེ་ཡོས་གཤམ་
ཡོད།

What is the road like from Lhasa to Ta-shi-lhüm-po (Shi-pha-tse)?

The Literary equivalent of གཤམ་ is ཇི་ལྟར་, or ཅི་ལྟར་ or ཇི་ལྟ་བུ་, or ཅི་ལྟ་བུ་ or Ex. :—

ད་ཅི་ལྟར་བྱས་ན་ཡིགས།

What is best to be done now? How best to act now?

མངས་ཀྱས་ཤེས་བྱ་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན།

What sort of Being is the so-called Buddha?

N.B.—ཅི་ is more correct, but ཇི་ is also used interrogatively.

IX.—RELATIVE AND CORRELATIVE PRONOUNS.

A.—Relative Pronouns.

In the Colloquial there is no pronoun corresponding to our Relative Pronoun *Whom* the force and effect of which are expressed by turning

susceptible of a third rendering, namely, *The man who was killed by me has been seen*; and, if this is not the meaning intended by the speaker, the Personal Pronoun ངས་ should be inserted immediately before the verb. Thus:—

མི་བསང་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	} <i>I have seen the man who killed ;</i> <i>or</i> <i>I have seen the man who was killed.</i>
བསང་མཁན་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	
བསང་མཁན་གྱི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	

The difficulty as regards Voice is, however, removable by avoiding the construction in མཁན་ for the Passive Voice, and using instead the simple Participle as an adjective either preceding or following its noun. Ex. :—

བསང་བའི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	} <i>I have seen the man who was killed.</i>
མི་བསང་བ་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	

Or the construction in མཁན་ may be retained and something introduced to indicate by whom or by what the man was killed. Ex. :—

དམག་མིས་བསང་མཁན་མི་དེ་ཁོས་མཐོང་ འདུག།	} <i>He has seen the man who was killed by the soldier.</i>
དམག་མིས་མི་བསང་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་ བྱང་།	
དམག་མིས་བསང་མཁན་གྱི་མི་དེ་ངས་ མཐོང་བྱང་།	} <i>I have seen the man who was killed by the soldiers.</i>

The best way of differentiating between the voices in cases of this sort is to make use of the different roots of the auxiliary verb ཉེད་པ་ *To do*. Thus :—

ངས་མི་བསང་ (or བཟོད་) ཉེད་པ་ མཐོང་བྱང་།	<i>I have seen the man who killed or kills.</i>
--	---

ངས་མི་བསང་ (or གསོད་) བྱས་པ་ *I have seen the man who was killed.*
མཐོང་བྱང་།

ངས་མི་བསང་ (or གསོད་) བྱ་བ་མཐོང་ *I have seen the man who is to be killed.*
བྱང་།

The Relative Pronouns **THAT** and **WHICH** may refer either to Animates or to Inanimates. When Animates are concerned, the construction for the Active Voice should be in མཁྱན, as above exemplified. Ex. :—

བྱི་བསང་མཁྱན་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།
བསང་མཁྱན་གྱི་བྱི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་། } *I have seen the dog that killed.*

བྱི་བསང་མཁྱན་དེའི་མགོ་བཙལ་བ་རེད།
བསང་མཁྱན་གྱི་བྱི་དེའི་མགོ་བཙལ་བ་རེད། } *The head of the dog that killed has been chopped off.*

མི་བསང་མཁྱན་གྱི་བྱི་དེ་ཟིན་མི་འདུག།
མི་བྱི་བསང་མཁྱན་དེ་ཟིན་མི་འདུག། } *The dog that killed the man has not been caught.*

When Animates are concerned, the construction for the Passive Voice is also in མཁྱན, when the Agent is indicated; and in a simple Participle used as an adjective, either preceding or following its noun, when the Agent is not indicated. Ex. :—

བྱིས་ཞི་མི་བསང་མཁྱན་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།
བྱིས་བསང་མཁྱན་ཞི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།
བྱིས་བསང་མཁྱན་གྱི་ཞི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་། } *I have seen the cat that was killed by the dog.*

བསང་བའི་ཞི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།
ཞི་མི་བསང་བ་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་། } *I have seen the cat that was killed.*

This construction may also be used when the agent is indicated.

Ex. :—

ཁྱིས་བསད་པའི་ནི་མི་དེ་ངས་སུའོང་བྱང་།	} <i>I have seen the cat that was killed by the dog.</i>
ཁྱིས་ནི་མི་བསད་པ་དེ་ངས་སུའོང་བྱང་།	

When Inanimates are concerned the Participial construction should be adopted. This construction, like the one in མཁའ་པ་སྒྲུབ་, is also in itself incapable of differentiating between the Active and the Passive Voice. Thus :—

རྩལ་སྐྱུ་ཆག་པ་དེ་འདི་རེད།	} <i>This is the iron that broke (something) ; or, This is the iron that was broken.</i>
or འདི་རྩལ་སྐྱུ་ཆག་པ་དེ་རེད།	

The following, however, illustrate the Active Voice, as an object is mentioned, and the sense is therefore clear. Ex. :—

རྩེ་བཅག་པའི་རྩལ་སྐྱུ་དེ་འདི་རེད།	<i>This is the iron that broke the stone, i.e., the stone-breaking iron.</i>
----------------------------------	--

རྩལ་སྐྱུ་བཅག་པའི་རྩེ་དེ་འདི་རེད།	} <i>This is the stone that broke the iron.</i>
Or :— རྩལ་སྐྱུ་རྩེ་བཅག་པ་དེ་འདི་རེད།	

བྲག་ལ་འཕོག་པའི་སྐད་འདི་འདི་ཅ་	} <i>Here is the arrow that struck the rock.</i>
(འདས་ in Colloquial) འདྲུག།	
Or :— བྲག་སྐད་འཕོག་པ་དེ་འདི་ཅ་འདྲུག།	

The following illustrate the Passive Voice :—

རྩེ་སྐྱུ་བཅག་པའི་རྩལ་སྐྱུ་དེ་འདི་རེད་ or	} <i>This is the iron that was broken by the stone.</i>
རྩེ་འདི་སྐྱུ་བཅག་པ་དེ་འདི་རེད།	

རྩལ་སྐྱུ་རྩེ་བཅག་པའི་རྩེ་འདི་རེད་ or	} <i>This is the stone that was broken by the iron.</i>
རྩལ་སྐྱུ་རྩེ་བཅག་པ་དེ་འདི་རེད།	

མདས་འཕྱོག་པའི་བྱ་དེ་འདི་ཅ་འདུག།

*Here is the rock that was struck
by the arrow.*

ཁྱོད་རིས་ང་ལ་བསྐྱབ་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་ངས་

ཁྱོད་ལ་ཐེར་གྱི་ཡིན་ or

ཁྱོད་རིས་ང་ལ་དཔེ་ཆ་བསྐྱབ་པ་དེ་ངས་

ཁྱོད་ལ་ཐེར་ཡོང་།

*I will give you the book that you
read to me.*

The Active Participles ཡོད་མཁན་, for Animates, and ཡོད་པ་, for Inanimates, may also be used for the construction of Relative clauses, the former being put in the Genitive case, and the latter also, if it precedes its noun, but in the Nominative case if it follows its noun.

EXAMPLES :—

ད་ལྟ་ལྟ་ས་ལ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་ཡོང་
གི་རེད།

*A man who is now in Lhasa will
come.*

ཤིང་ནགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཕྱག་དེ་
འཚོལ་དགོས་ཀྱི་འདུག།

*The cave that is in the forest must
be searched.*

བྱ་ཕྱག་ཤིང་ནགས་ལ་ཡོད་པ་དེ་འཚོལ་
དགོས་ཀྱི་འདུག།

*The cave that is in the forest must
be searched.*

In this last case the Pronoun ག་རེ་ (or གང་), WHICH, may be used thus :—

བྱ་ཕྱག་ག་རེ་ (or གང་) ཤིང་ནགས་
ལ་ཡོད་པ་དེ་འཚོལ་དགོས་ཀྱི་འདུག།

*The cave that is in the forest must
be searched.*

ལྷ་ས་ལ་དྭགས་བརྒྱབ་པའི་འཆིང་ཡིག་དེ་
ཁྱོད་རིས་མཐོང་བྱུང་ངས།

Or :—

འཆིང་ཡིག་ (ག་རེ་) ལྷ་ས་ལ་དྭགས་
བརྒྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་རིས་མཐོང་བྱུང་ངས།

*Have you seen the Treaty that was
signed at Lhasa?*

B.—*Correlative Pronouns.*

The English Personal Correlative Pronouns, the rendering of which into Tibetan has now to be considered, are :—

I	or	WE	} WHO.	ANYBODY	} WHO.
THOU	or	YOU		ANYONE	
HE	or	THEY		NOBODY	
WHOSO.				NO ONE	
WHOEVER.					
WHOSOEVER.					

The Impersonal Correlative Pronouns may refer either to Animates or to Inanimates, and are :—

WHAT, or THAT WHICH.	WHATSOEVER.
WHAT SO.	WHICHSOEVER.
WHATEVER.	ANYTHING THAT.
WHICHEVER.	NOTHING THAT.

1.—*Personal Pronouns.*

When the Pronoun is in the first or second person, singular or plural, one construction is to use the Pronoun itself, in its ordinary non-relative form (ང་, ཁྱོད་, ཁྱེ་, ང་ཚོ་, etc.), and to turn what we call the Relative part of the sentence into a sort of Noun-phrase, with the aid of the affix མཁས་. Ex. :—

ང་ཁྱོད་ལ་སྐད་ཆ་བྱེད་མཁས་དེ་ཁྱོད་ཅེས་
སྐུལ་བོ་ཡིན།

*I who am conversing with you (i.e.,
I the converser with you) am
your king.*

ང་ཚོ་ཁྱོད་ (ལ་) བྱུག་འབྲུལ་གྱི་མཁས་
དེ་ཚོ་ཁྱོད་ཀྱི་འབངས་ (or མི་སེར་)
ཡིན།

*We who salute you (i.e., we your
saluters) are your subjects.*

ཁྱོད་སྐུལ་སྐུལ་མཁས་དེ་ལ་ང་ཚོ་ས་མགོ་
དབྱར་གྱི་ཡོད།

*We submit to thee who hast sub-
dued us, i.e., to thee our sub-
ducer.*

Sometimes, however, the sentence has to be wholly recast and a participial construction adopted instead. Ex. :—

ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་འཕྲོག་ཡོང་ or
འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ།

*from him even that which he
hath shall be taken away.*

ཕྱི་ཕྱགས་ལ་བྱང་དེ་བརྒྱགས་ནས་ཡོང་
གི་ཡོད་ན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ (or རང་
ཤུགས་གྱིས་) བྱོས་ཕྱིན་ཡོང་།

*Anyone towards whom the bull
rushes will naturally run away.*

ཐཱ་ས་པ་གིས་སྤྱད་ཀྱང་ཀྱབ་འདྲི་བརྒྱབ་ན་
(or ཀྱུག་རེ་གཏོང་ན་) ཡང་དེ་སེམས་
སྤོག་རེད།

*Anyone with whom that Lama
over there quarrels will regret it.*

Sometimes both སྤྱ་ཡང་ and སྤྱ་ཁན་ are used together. Ex. :—

སྤྱ་ཡི་གེ་འདི་འབྲིར་སྤྱ་ཁན་དེ་ལ་ཡང་ངས་
སྤྱིར་སོ་ཕྱིར་ཡོང་།

*I will give a rupee to anyone who
will carry this letter.*

N.B.—It will be noticed that སྤྱ་ is usually separated from ཡང་. Moreover, it is the སྤྱ་ and not the ཡང་ which takes whatever case-signs are necessary, and the ཡང་ comes in at the end of the relative clause.

2.—Impersonal Pronouns.

In the case of WHAT (in the sense of THAT WHICH) which is really a Correlative Pronoun, the participial construction is adopted, and the Pronoun ག་རེ་ (or གང་) THAT WHICH may be used or not at pleasure. Ex. :—

ཁྱོད་རེས་ག་རེ་ (or གང་) ཁྲོག་པ་དེའི་
དོན་ (དག) ཉ་གོ་གི་རེད་དམ།
Or simply :—
ཁྱོད་རེས་ཁྲོག་པ་དེའི་དོན་དག་ཉ་གོ་གི་
འདུག་གས།

*Do you understand what you are
reading ?*

ངས་ཁྱོད་ལ་ (ག་རེ་ or གང་) བཤད་པ་ *You must do what I tell you.*

དེ་ཁྱོད་རེས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཁྱོད་ལ་ (ག་རེ་ or གང་) དགོས་པ་དེ་ *I will buy what you want.*

ངས་ཉེས་ཡོང་།

རིན་ (ག་རེ་ or གང་) ཡོད་པ་དེ་ངས་མ་ *I do not know exactly what they*
cost.

ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད།

ཁྱོད་རེས་ (ག་རེ་ or གང་) འདོད་པ་བྱིན་ *I will give him what you like.*

པ་དེ་ངས་ཁོ་ལ་ཕྱེར་ཡོང་།

The other Impersonal Correlative Pronouns, which are more forcible than ག་རེ་ and གང་ WHAT, THAT WHICH, namely, ག་རེ་ཡང་, གང་ཡང་, and གང་གང་, WHAT SO, WHATEVER, WHATSOEVER, ANYTHING THAT, and, with a negative, NOTHING THAT, may be illustrated thus :—

མོ་རེས་ག་རེ་བྱེད་ན་ཡང་ཡག་པོ་འདུག།

Or:—

མོ་རེས་ག་རེ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡག་པོ་འདུག།

Or:—

མོ་རེས་གང་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡག་པོ་འདུག།

Or:—

མོ་རེ་གང་གང་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡག་པོ་
འདུག།

Whatever, or anything that, she does is good.

ཁྱོད་རེའི་ཁང་པའི་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེའི་

རིན་གོང་ཡང་ཁོས་བཤད་བྱུང་ཀྱི་རེད།

He can tell the price of anything that, or whatever, is in your house.

མིའི་སྤྱིང་གི་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེས་ཡང་

ཁོའི་སྤྱོད་ཚངས་དབང་བྱེད་ཡོང་།

Whatsoever is in a man's heart will influence his whole life.

Or:—

མིའི་སྤྲིང་གི་ནང་ལ་གང་གང་ཡོད་པ་དེས། } *Whatsoever is in a man's heart*
 ཁོ་འི་སློབ་སྒྲུང་ཁ་བསྐྱལ་ཡོང་། } *will influence his whole life.*

ངའི་དབང་ལ་གང་ཡོད་པ་ཡང་ངས་ཁྱོད་ལ་
 རྟེན་གྱི་ཡིན།

Or:—

ངའི་དབང་ལ་གང་འདུག་པ་ཡང་ངས་ཁྱོད་
 ལ་རྟེན་ཡོང་། } *I will give you anything that, or*
whatever, is in my power.

Or:—

ངའི་དབང་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་
 རྟེན་ཡོང་།

དགུས་གང་གིས་ན་ཡང་རྫོང་སྐབས་གིས་མི་
 ཡོང་།

Or:—

དགུས་གང་གིས་པ་དེས་རྫོང་སྐབས་གིས་ཀྱི་
 མ་རེད། } *Nothing that the enemy does will*
save the fortress.

ཁྱོད་རེས་གང་ལ་བ་པ་དེ་ལ་མ་ནས་འགྲིག་གི་
 མ་རེད། } *You are right in absolutely*
nothing that you have said.

ངས་གང་གིས་པ་དེ་ནས་ཡོག་གི་མེད། } *I recede from nothing that I have*
written.

ངས་ག་གས་མཐོང་མ་མོང་ (or མ་བྱུང་) } *I have not seen anything.*

3.—Literary Constructions.

(a) The following examples illustrate the Literary method of rendering relative clauses:—

ཡིང་རྫོང་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་མི་སྤྱོད་པ་
 གྲམས་ཅན་བཅད་ནས་མེ་ལ་སྤྱོག་པར་
 གྱེད་དོ། } *Every tree that bringeth not forth*
good fruit is hewn down and
cast into the fire (Matt. vii. 19).

ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གི་སྙུན་གྱི་མིག་ལ་ཡོད་པའི་
སྙུར་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་། རང་གི་མིག་ལ་
ཡོད་པའི་གདུང་མ་དེ་ཅི་ལ་མི་མཐོང་།

*And why beholdest thou the mote
that is in thy brother's eye, but
considerest not the beam that is
in thine own eye? (Matt. vii. 3).*

རྩིག་བཟོ་བ་ རྣམས་ཀྱིས་ དུག་ བཞག་པའི་
རྩོ། དེ་རང་རྩེ་གྱི་སྒང་དོར་གྱུར་པ་ཡིན།

*The stones that the builders rejected
the same was made the head of
the corner (Matt. xxi. 42).*

དེ་བས་ན་ཅི་ཀླུ་པོའི་ཡིན་པ་དེ་ཀླུ་པོ་ལ་
ལྷལ། ཅི་དཀོན་མཆོག་གི་ཡིན་པ་དེ་
དཀོན་མཆོག་གི་ཡིན་པ་དེ་དཀོན་མཆོག་
ལ་ལྷལ་ཞིག།

*Render therefore unto Caesar the
things that are Caesar's and
unto God the things that are
God's (Matt. xxii. 21).*

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་གནང་བའི་གཞི་བཟོད་
དེ་ནི་དེ་དག་ལ་ཡང་ཕྱེར་རོ།

*And the glory which thou hast
given me I have given also unto
them (John xvii. 22).*

ངའི་ཡབ་ཀྱིས་ང་ལ་གནང་བའི་མཆོད་ཞུ་
དེ་ནས་ངས་མ་འཐུང་བར་བཞག་པོད་དེ།

*The cup which my father hath
given me, shall I not drink it?
(John xviii. 11).*

ངས་ཡབ་ཀྱི་མཚན་བཟོད་ནས་བྱས་པའི་
ལས་རྣམས་ཀྱིས་ང་ལ་དབང་པོ་བྱེད་དོ།

*The works that I do in my father's
name, they testify of me (John
x. 25).*

མི་གྲུ་མ་ནད་ན་སྐུ་མཉམ་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་ཉལ་བ་ཞིག།

*A man sick of the palsy, lying on
a bed (Luke v. 18).*

གསོད་པར་བྱ་བའི་བ་ལྷུག།

Or:—

གསོད་བྱའི་བ་ལྷུག།

} *The calf that is to be killed.*

ཕི་ལི་པ་ དེའི་ ཅར་ བཀླགས་ རས་ ཁྱེད་ཀྱིས་
གང་ གྲོག་ པ་ དེའི་ དོན་ ཏ་ གོའས་ ཞེས་
དྲིས་སོ།

*And Philip ran to him and said,
understandest thou what thou
readest? (Acts viii. 30).*

(b) The Literary Correlative Pronouns are:—

སྤྱ	}	WHOEVER, WHOSOEVER, ANYONE WHO, HE WHO, etc.
སྤྱཞིག་		
གང་སྤྱ		
གང་ཡང་		

མི་	or in certain cases ཅི་	}	WHATEVER, WHATSOEVER, WHICHEVER, ANYTHING THAT, THAT WHICH, WHAT, etc.
གང་			
གང་ཞིག་			
གང་ཅི་			
གང་ཅིང་			
གང་དག་ཅིང་			
གང་ཡང་			
ཅི་ཡང་			
ཅི་ཡང་			
ཅི་ཡང་			

The following examples will serve to illustrate the Literary rendering of the Correlative:—

སྤྱས་ང་ཅག་ལ་དགྲ་མི་ཁྱེད་པ་དེས་ངེད་གྱི་ མྱོགས་ཁྱེད་དོ། *He that is not against us is for us* (Mark ix. 40).

ང་ལ་གཏོ་བོ་ལགས་གཏོ་བོ་ལགས་ཞེས་སྤྱས་ པའི་མི་ ཐམས་ཅད་ནས་མཁའི་རྒྱལ་ཁྱིད་ དུ་འཇུག་མི་ཡོང་། *Not everyone that saith unto me Lord, Lord, shall enter into the Kingdom of Heaven* (Matt. vii 21).

བྱང་མེད་ནམས་ལ་སྤྱེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ ནས་བྱས་གསོལ་སྐུ་ཡོན་ནན་ལས་ ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྱང་། རོན་གྱང་ནས་ *Among them that are born of women there hath not arisen a greater than John the Baptist; yet he that is but little in the*

སཱའི་ཀླུ་མིང་དུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པ་དེ་ཡོ་
ད་ནན་ལས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།

*kingdom of heaven is greater
than John (Matt. v. 11).*

ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ངན་པ་ལ་མ་ཞོལ་ཞིག།

*Resist not him that is evil (Matt.
v. 38).*

ཇི་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་གཙད་པ།
དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ནམས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་
གཙོད་པར་འགྱུར་རོ།

*With what judgment ye judge, ye
shall be judged (Matt. vii. 2).*

ཡང་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཁྱོད་དཔག་ཆད་གཙོག་འུ་
ལག་བསྐྱལ་ན། དེ་དང་དཔག་ཆད་གཙོས་
མོང་ཞིག།

*And whosoever shall compel thee
to go one mile, go with him
twain (Matt. v, 41).*

ཁྱོད་ལ་ཁྱུས་པ་དེ་ལ་སྤྱོར་ཞིག། ཁྱོད་ནས་
ནོར་གྱི་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཀྱུབ་མ་སྤྱོད་ཅིག།

*Give to him that asketh thee, and
from him that would borrow of
thee turn not thou away (Matt.
v, 42).*

སྤྱ་ཡང་ཐོ་འདི་ལ་འགྱིལ་བ་དེ་དུས་བྱར་
འཆག། སྤྱ་ཡ་ཐོ་དེ་འཕོག་ན་དུལ་ཆར་
བཞི་བར་འགྱུར།

*And he that falleth on this stone
shall be broken to pieces, but on
whomsoever it shall fall it will
scatter him as dust (Matt. xxi.
44).*

སྤྱས་ཀྱང་རང་གི་སྤྱི་གཞི་བ་པར་བཞེན་པ་
དེས་བརྒྱག་པར་འགྱུར། སྤྱས་ཀྱང་རང་
གི་སྤྱི་གཞི་བརྒྱག་པ་དེས་སྤྱི་བ་པར་འགྱུར་རོ།

*Whosoever shall seek to gain his
life shall lose it, but whosoever
shall lose his life shall preserve
it (Luke xvii. 33).*

སྤྱས་ཀྱང་ཆུ་འདི་ལས་འཐུང་ན་ཡང་སྤྱི་
པར་འགྱུར། སྤྱས་ཀྱང་ངས་ཐུང་བའི་
ཆུ་དེ་ལས་འཐུང་ན་ནམ་ཡང་མི་སྤྱི་མི།
etc.

*Everyone that drinketh of this water
shall thirst again, but whosoever
drinketh of the water that I shall
give him shall never thirst
(John iv. 13).*

ཕྱིང་ནས་བྱོན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་གོང་ས་
ཡིན། གང་ས་ནས་བྱུང་བ་ནི་ས་ནས་ཡིན་
དེ་སའི་གཏམ་བྱེད་ཀྱི།

*He that cometh from above is above
all : he that is of the earth is of
the earth, and of the earth he
speaketh (John iii. 31).*

ཁོང་གིས་གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དེ་ལ་
དབང་བོ་མཛད།

*What he hath seen and heard, of
that he beareth witness (John
iii. 32).*

དགོན་མཚོག་ནི་བྱགས་ཉིད་ཡིན་པས། ཁོང་
ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་མཁན་ནམས་ཀྱིས་
སེམས་ཉིད་དང་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ན་
བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དགོས་སོ།

*God is spirit : and they that wor-
ship him must worship in spirit
and in truth (John iv. 24).*

གང་ག་ནས་སྟེས་པ་ནི་ག་ཡིན། གང་བྱགས་
ཉིད་ནས་སྟེས་པ་ནི་སེམས་ཉིད་ཡིན་ནོ།

*That which is born of the flesh is
flesh ; and that which is born of
spirit is spirit (John iii. 6).*

ཡོ་ཤུས་དེ་ལ་གསུངས་པ། ང་རང་ཁྱོད་དང་
སྟེང་སོ་བྱེད་མཁན་ནི་ས་གྲིག་དེ་ཡིན་ནོ།

*Jesus said unto her, I that speak
unto thee am the Christ (John
iv. 26).*

སྟེན་མྱིག་པ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་སེལ་ན་དེ་དག་
གི་སྟེན་པ་སེལ་ཅང་།

*Whosoever's sins ye remit they
are remitted (John xx. 23).*

སྟེ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གནང་ཕྱི་ལྷག་པ་ཡོད་
པར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་སྟེ་ལ་སེད་པ་དེ་
ལས་ཇི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ལོན་པར་འགྱུར་ངོ།

*Unto everyone that hath shall be
given, and he shall have abun-
dance ; but from him that hath
not, even that which he hath shall
be taken away (Matt. xxv. 29).*

སྟེས་ཀྱང་ང་འོང་དེ་ངས་སྟེས་པ་སྟེ་སྟངས་
དེའི་ཁྱིམ་གཙོན་མཁན་གྱིས་ཡོད་ངོ།

*He that rejecteth me and receiveth
not my sayings hath one that
judgeth him (John xii. 48).*

ཁྱོད་ནམས་སེམས་འཁྱུག་དུ་བཅུག་མཁན་
སྟེ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཅན་པ་འཕོག་པར་
འགྱུར་ངོ།

*But he that troubleth you shall bear
his judgment, whosoever he be
(Gal. v. 10).*

ཐུས་ཀྱང་རང་བཏང་མཁན་གྱི་གྲགས་པ་
འདོན་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ།
*But he hath seeketh the glory of
him that sent him, the same is
true (John vii. 18).*

ང་བཏང་མཁན་དེའི་བཏུན་པ་ཡིན་ནོ།
*It is his teaching who sent me
(John vii. 16).*

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཞུང་མཁན་ནི་དཀོན་
མཆོག་ལགས་པོ།
*He who built all things is God
(Heb. iii. 4).*

གང་ཐོགས་ནས་ཡོད་པ་དང་། གང་ངེད་རང་
གིས་ཐོས། གང་སྟོན་གིས་སྟོང་། གང་
ལ་བཏུས་དེ་ལག་པ་ཡང་རེག་པ་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཁྱེད་ཅག་ལ་སྟོན་གོ།
*That which was from the beginning,
that which we have heard, that
which we have seen with our
eyes, that which we beheld and
our hands handled, declare we
unto you (I John i. 1).*

ཇི་བདེན་པ། ཇི་བཏུན་པ། ཇི་ཁྱེད་སྟོན་དང་
སྟོན་པ། ཇི་དག་པ། ཇི་ཡོད་དུ་ཁོང་བ།
ཇི་སྟོན་པ། ཇི་དག་པ། ཇི་སྟོན་དུ་སྟོང་བ་
ཡོད་པ་དེ་ལ་བསམ་སྟོན་ཐོང་ས་གིག།
*Whatsoever things are true, what-
soever things are honourable,
whatsoever things are just, what-
soever things are pure, whatso-
ever things are lovely, whatso-
ever things are of good report;
if there be any virtue and any
praise, think on these things
(Phil. iv. 8).*

X.—INDEFINITE PRONOUNS OR PRONOMINAL ADJECTIVES.

1. In the Colloquial the following are the most common :—

སྟེ་ཞིག་ *Some one ; a certain (person).*

གང་ཞིག་ *Something ; a certain (thing).*

ག་དེ་ཡིན་ན

ག་དེ་ཡིན་ན་ཡང་ (or ཡིན་ནས་) } *Something.*

ག་དེ་ཞིག་

སྟེ་ཡང་ *Anyone, Anybody, Whoever ; or, with a negative, No one,
Nobody, None.*

གང་ཡང་ *Any.*

ག་རེ་ཡང་	}	<i>Anything; or, with a negative, Nothing, None; Whatever, Whichever.</i>
གང་ཡང་		
གང་གང་		
ག་གས་		

གང་ག་ or གང་	}	<i>All, Whole, Entire, Every, Complete, Full.</i>
སྒྲ་ཁ་ or སྒྲ་		
ཐམས་ཅད་		
ཅང་སྒྲ་		

འགའ་ཅེན་ *Several.*

མང་ཤོས་ *Most.*

གཞན་པ་	}	<i>Other.</i>
ཡན་པ་		

གཞན་པ་ནིག་	}	<i>Another.</i>
ཡན་པ་ནིག་		
ད་ཅང་		

རེ་	}	<i>Each, Every.</i>
རེ་རེ་		
སྒྲ་སྒྲ་		

གཉིས་ཀྱི་ *Both.*

གཅིག་གཅིག་ *One another, Each other.*

ཁ་ཤས་ *Some.*

དྲེག་ཅི་ *A few, Few, A little, Little.*

གཅིག་མེད་ *Sole, Only, Mere.*

གཅིག་པ་ } Same ; but དེ་རང་ That same.

ཁྱིམ་གཅིག་པ་ Various, Sundry, Divers.

རང་ Self, One's self.

གཅིག་ཡང་ Even one, Either. With a negative, None, Neither.

འདི་འདྲ་ Such.

EXAMPLES :—

དུས་ཞིག་ (or དུས་དེ་ཞིག་གི་ཚེ་) ལ་སྐྱུ་ Once upon a time a certain Lama
ས་ཞིག་ནས་ས་ནས་ཤེས་པ་མོང་། came from Lhasa.

སྐྱུ་ས་དེ་རང་གོང་གསལ་ཞིག་ལ་བྱིན་མོང་། That same Lama went to a certain
village.

ངའི་སེམས་ལ་ཁོ་ག་དེ་ཞིག་ཐོབ་པའི་བྱིར་ I think he went to get something.
བྱིན་མོང་།

ཁ་སང་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྐྱུ་ཡང་བྱིན་ས་མོང་། No one went to Court yesterday.

སྐྱུ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ལྟར་མི་ཡོང་། No favour will be accorded to
anybody.

ལས་ཀ་འདི་སྐྱུ་ཡང་བྱེད་བྱ་བ་ཀྱི་རེད། Anybody can do this work.

མི་འདིས་ག་དེ་བྱེད་པ་དེ་གསེར་ལ་འགྱུར་ Anything that this man does turns
ཀྱི་འདུག། into gold.

ཁོ་འགོ་བཙུགས་པ་དེ་ནས་ཡང་ཆར་གྱི་ Nothing that he begins is ever
ས་རེད། finished.

དུས་ག་དུང་སྐྱུ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་མི་གཅིག་ Out of the whole army not one
གུང་ཐར་ས་མོང་། man (nobody) was saved.

སྤྱི་རྒྱུ་འདི་ལ་གསོལ་ཇ་ཞལ་དཀར་གང་ སྤོས་ཀྱི་འདུག། *This gentleman desires a cup of tea.*

དེ་ནི་རྩིས་ལ་ཁྱུ་ཐམས་ཅད་མགོགས་པོར་ ཡལ་སོང་། *Soon afterwards the entire herd of cattle vanished.*

དེ་རིང་ཁྱེད་ལ་ཚ་ལྷས་བ་ཡག་པོ་གར་ཡོད་ དམ། *Have you any good oranges to-day?*

ལས་ཀ་དེ་ལ་དོས་བ་འགའ་ཆེན་དགོས་ཀྱི་ རེད། *Several coolies will be needed for the work.*

ཀྱ་གར་ལ་སི་མང་ཤོས་ཅ་ཅང་ཆོས་སེམས་ ཅན་འདུག། *In India most people are very religious.*

བོད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་བོ་ཁ་ཤས་གུས་པ་རི་ལ་ བཞུགས་ཀྱི་འདུག། *Some Tibetan officials are staying at Güm (Ghoom).*

གཞན་པ་ (or ཡན་པ་) ཐམས་ཅད་ལྷ་ས་ ལ་ཡོག་པེམས་འདུག། *All the others have returned to Lhasa.*

དེ་ནི་ནང་ནས་གཞན་ཁ་ཤས་རྩི་གླིང་ལ་ བཞུགས་ཀྱི་འདུག། *Some of the others are staying in Darjeeling.*

ང་ལ་ད་ཅུང་ཇ་ (or གསོལ་ཇ་) དཀར་ ཡོལ་གང་གནང་རོགས་གནང་། *Kindly give me another cup of tea.*

སི་རེས་ཤ་པོ་རི་ལ་སེ་མདའ་བརྒྱབས་ནས་ བསད་སོང་། *Each man shot one stag.*

མི་རེ་རེས་སྒྲ་མ་ལ་ཁ་བདགས་རེ་རེ་བྱལ་
སོང་།

Or:—

མི་སྟོ་སྟོས་སྒྲ་མ་ལ་ཁ་བདགས་རེ་རེ་བྱལ་
སོང་།

Each man presented a complimentary scarf to the lama.

དྲ་རེ་རེ་ལ་ཐུ་ཚོས་རེ་རེ་མྱེད་ཞིག།

Give each horse a pail of water.

མི་རེ་རེས་སྤྲས་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་འབྲིང་
ཕྱིན་སོང་།

Each man carried three big boxes.

འདི་བྱ་གཉིས་ཀའི་ཨ་པ་ཡིན།

This is the father of both the boys.

ང་གཉིས་ཀས་དོས་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱབས་
ནས་བསད་སོང་།

Both of us shot the bear.

བུ་སྟོ་སྟོས་པོ་གཉིས་ཀ་སླེབས་སོང་།

Both the pretty girls have come.

འདི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་འོས་ཀྱི་རེད།

Both this and that will be suitable.

ཆོག་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་དག་གཅིག་པ་རེད་
དམ།

Do these two words mean the same?

ལགས། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་དག་གཅིག་པ་
ཡིན་པ་འདྲ་ག།

Yes, both their meanings appear to be the same.

ཆོག་འདིའི་དོན་དག་དང་དེའི་དོན་དག་དང་
གཅིག་པ་རེད་དམ།

Is the meaning of this word exactly the same as the meaning of that word?

ལགས། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་དག་ཅད་གཅིག་
པ་མ་རེད།

No, both their meanings are not absolutely the same.

ཁྱེད་འབྲུམ་དོག་ཙོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

I want a few grapes.

གྲུང་འབྲུམ་དེ་ཚོ་ནི་ཁང་ནས་དྲོག་ཚོང་ལ་
དགོས། *I want a few of those grapes.*

ང་ལ་དུལ་དྲོག་ཚོ་ཚྭ་གི་ཡོང་། *A very little money will do for me.*

མི་གཞིག་པའི་དུས་ (or དུས་མི་གཞིག་པ་) *At sundry (various, or divers)*
ཡང་ཚོ་ནི་འཇམ་བུ་གྲིང་འདི་ལ་སངས་
ཀྲུས་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། *times many Buddhas have*
appeared in this world of ours.

དེ་ཚོ་ནི་དགྲིལ་ལ་གླུ་མ་དེ་གཞིག་པོ་མི་རེད། *The lama was the only man among*
them.

ཚོག་པ་ག་རེ་དོན་ལ་ཟག་གི་འདུག། མོ་བུ་གྲུ་
གཞིག་པོ་རེད། *Why be angry? She is a mere*
child?

འདི་གཞིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞིག་གིས་ཡོང་གི་
རེད། *Either of these two will do.*

འདི་གཞིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞིག་ཡང་འོས་མི་
ཡོང་། *Neither of these two will suit.*

མི་ཕྱུང་ཕྱག་མང་པོ་ནི་ནང་ནས་གཞིག་ཡང་
ཤིང་མ་སོང་། *Of the entire thousand men not*
even one escaped.

Examples of རང་ SELF, ONE'S SELF, will be found at § 31, iii, iv.

Examples of གཞིག་གཞིག་ ONE ANOTHER, EACH OTHER, will be found at § 31, vii.

སྐད་དཀར་ལས་ཁག་པོ་འདི་འདྲ་ངས་མཐོང་
མ་ཐོང་། (pron. *nyang*). *I have never seen such a difficult*
language.

2. The following are the Literary equivalents of the above:—

གཞིག་ཅིག་ *Someone, Somebody, A certain (person)*

ཅི་ཞིག་ *Something, A certain (thing.)*

གཤམ་	}	
འགའ་ཅིན་		
འགའ་ཁྱིག་		
འགའ་ཡང་		<i>Some, Several, A good many, A good deal.</i>
ལ་ལ་	}	
ལ་ལ་ཁྱིག་		
སྟེ་ཁྱིག་		<i>Anyone, Anybody, Whoever; or, with negative,</i>
གང་ཁྱིག་		<i>No one, Nobody.</i>
སྟེ་ཡང་	}	<i>Everyone, Either, Each; or, with negative, No one,</i>
གང་ཡང་		<i>Neither.</i>
ཅི་ཡང་	}	<i>Anything, Whatever, Everything, Either, Each; or,</i>
ཅི་ཁྱིག་		<i>with negative, Nothing, None, Neither.</i>
ཐམས་ཅད་	}	
ཀུན་		<i>All, The whole, Every, Entire, Complete, All.</i>
ཅང་མ་		
འབད་ཁྱིག་		<i>Mere, Sole, Only.</i>
གཞན་		<i>Other.</i>
གཞན་ཁྱིག་		<i>Another.</i>
གཅིག་གཅིག་		<i>Each other, One another.</i>
རེ་	}	
རེ་རེ་		<i>Each, Every.</i>
སྟེ་སྟེ་	}	
སྟེ་གཅིག་པ་		<i>Various, Sundry, Divers.</i>
སྟེ་འདྲ་བ་		

ཀུན་ལས་སྤྱི་བ་	}	<i>Most.</i>
མང་པོ་		
གཉིས་ཀྱི་		<i>Both.</i>
ཉུང་ཅུ་		<i>Few, Little.</i>
ཉུང་ཅུ་ཞིག་	}	<i>A few, A little.</i>
འགའ་		
འགའ་ཙམ་		
ཅིག་		
འདག་	}	<i>Self, One's self.</i>
ཉིང་		
རང་		
ང་		
ཉིང་	}	<i>Same.</i>
གཅིག་པ་		
དེ་ཁོ་ན་	}	<i>The very same.</i>
དེ་ཀྱང་		
དེ་རང་		
དེ་ཀྱང་རང་		
འདི་རང་		
འདི་འདྲ་པ་	}	<i>Such.</i>
དེ་ལྟ་བུ་		
ཡང་ཙམ་		<i>Either, Each of two. Ex.:—</i>

མ་ཡམ་གྱི་འགའ་ཡང་ཙམ་དུ།

*On each side of the two shores
of (lake) Mapham (Jäschke).*

ཕན་ཚུན་གཉིས། *Either, Both.* Ex. :—

ཡང་གཙང་པོའི་འགྲམ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ན། *And on either side (i.e. both sides) of the river (Jäschke).*

§ 32. ADVERBS.

These are both primitive and derivative. Of Derivatives, some are formed from Pronouns, others from Nouns, and others from Adjectives or Participles. There are also Adverbs of Time, Place, and Manner, Interrogative, Negative, and (added to verbal roots) Relative adverbs.

Those derived from adjectives are formed either by putting the adjective in the terminative case, or by adding to the adjective the expression བྱས་ནས་ It is a common habit, however, in the Colloquial to use an adjective adverbially without changing its form.

Adverbs are always placed somewhere before the verb. Interrogative adverbs come immediately before the verb. Others may be inserted at any convenient place in the sentence, so long as the rule is observed that they precede the verb.

The following are some of the commonest adverbs and adverbial phrases used in the Colloquial :—

ADVERBS OF TIME.

ག་དུས་	}	<i>When?</i>
ནས་		
གང་		(Added to verbal infinitive) <i>When, At the time of...ing.</i>
ག་དུས་...ཡང་		<i>Whenever,</i>
དུས་		(Added to verbal root) <i>When, used relatively; While.</i>
ད་ལྟ་		<i>Now (at this time); ད་ཕྱི་རང་ Just now. At present.</i>
ད་བར་དུ་		<i>Hitherto, Up to now.</i>
ནི་དུས་		<i>Then (at that time).</i>

དེ་ནས་		<i>Then (after that).</i>
ད་ནས་ཕྱི་གཙང་		<i>Hereafter, Henceforth.</i>
ཁས་ཡང་		<i>Ever, Always. With negative, Never.</i>
ཁས་སྤྱོད་	}	<i>Ever, Always, Constantly, Incessantly, etc.</i>
དྲིས་སྤྱོད་		
དཀག་པ་འེ་བཞིན་		
ཙམ་ན་	}	<i>When, Just when, About, At the time.</i>
ཙན་		
ད་ཅུང་ཡང་	}	<i>Moreover, Furthermore.</i>
ད་ཅུང་		
ད་གཞིས་		
མྱོང་		<i>(Added to root of verb) Ever, with negative Never.</i>
དེ་རིང་སང་	}	<i>Now-a-days</i>
དེང་སང་		
སུ་ཚེས་སུ་ཚེས་སུ་	}	<i>Now and then, Often, Sometimes, Occasionally, with negative, Seldom.</i>
འེ་འགའ་		
ཡང་སྤྱད་		<i>Again, Afresh, Anew.</i>
ཚར་གཅིག་	}	<i>Once.</i>
མེད་སུ་གཅིག་		
འུ་སང་		<i>At once, Immediately, Hurriedly, Hastily, Directly.</i>
ད་འདྲི་ཚར་གཅིག་	}	<i>Once more.</i>
ད་ཅུང་ཚར་གཅིག་		
ཅ་ནས་	}	<i>(With negative) Not at all, Never, In no case.</i>
སུ་ཚེས་		

ཕྱིན་པ་ *A short time ago*

ཕྱི་ར་ *A long time ago*

} *Formerly, Previously.*

མགོ་གས་པོར་ or མགོ་གས་པོ་

ཚུ་པོར་ or ཚུ་བོ་

ཆ་ཕྱག་

ཉི་མ་ཙམ་གཅིག་

} *Quickly, Soon, Presently, Directly,
In a little while, In a few
minutes.*

གཞུག་པ་

རྗེས་པ་

} *After, Subsequently, Afterwards, Next, Last, In future.
At last, At length.*

ད་གི་ནས་ *Already.*

ཕྱིན་པ་

ཕྱིན་དུས་

} *Anciently.*

ད་ཕྱི་

ཡང་

ད་འདྲོ་ (Vulg.)

} *Still, Yet.*

ཁ་སང་ *Lately, Recently.*

ཕྱི་པོ་ *Late.*

ཕྱི་པོ་ནས་ *Early.*

འགོར་པོས་ཕྱིན་པར་ *Without delay.*

ག་ལེ་ག་ལེ་ *Slowly, Gradually, Gently, Softly.*

མ་དངས་དགོངས་ *Last night, Last evening.*

ཟླ་མཇེང་

ན་མཇེང་

} *Last year.*

ཡར་ཡར་ *Eventually, Later on, Indirectly.*

འགྲོ (Added to verbal root) *Just, Just about, On the point of, Going to.*

ད་རེ་ *Some time ago.*

ད་ལོ་, or འདི་ལོ་, or ལོ་འདི་ *This year.*

ཞི་རྒྱུང་ *Year before last.*

ཕྱི་ལོ་	}	<i>Next year.</i>
དགའ་ལོ་		
སང་ལོ་		

ན་ཉིན་	}	<i>Last year.</i>
ཟླ་རྒྱུང་		
ལྔ་ལོ་		

ལོ་རེ་རེ་ *Yearly, Annually.*

ཉི་མ་དྲག་པ་རེ་བཞིན་ *Daily.*

སང་ཉིན་ *To-morrow.*

དེ་རིང་ *To-day.*

ཁ་སང་ *Yesterday.*

ཞག་མ་རེ་རེ་ *Every day.*

ཉི་མ་ཅིག་ *Some day.*

ADVERBS OF PLACE.

གང་	}	<i>Where? Whither? (Also relatively.)</i>
གུ་		
གན་		

གང་ཡང་ *Wherever, Anywhere.*

ག་ག་...མ་ }
 ག་ཟེ་...མ་ } *Nowhere.*

འདི་ཅུ་, or འདི་ར་ }
 འདི་ལ་ } *Here, Hither.*
 འདི་ན་ }

དེ་ཅུ་ }
 དེ་ར་ } *There, Thither.*
 དེ་ལ་ }
 དེ་ན་ }

NOTE.—In Lhasa འདི་ར་ *Dira, Here, Hither*, is loosely pronounced as if it were spelt འདས་ *DX*, i.e. something like the English word *They*, as pronounced by a Eurasian, with a slight dental *d* sound to the *Th*. Hence one sometimes sees the Colloquial form of *Here, Hither*, spelt འདད་, which is not quite a correct form of the loose Lhasa pronunciation. Similarly one sometimes sees the Colloquial form of དེ་ར་ *There* spelt དད་ *Dā*.

Both འདད་ and དད་ are incorrect. For the former the student should always use འདི་ཅུ་, or འདི་ར་, when writing; and, if he chooses to affect the Lhasa pronunciation when speaking, he should say འདས་, not འདད་. For དད་ he should always write དེ་ཅུ་, or དེ་ར་.

ཕ་གླི་ *Over there, Yonder.*

ཡ་གླི་ *Up there.*

མ་གླི་ *Down there.*

ཡ་ར་ *Upwards.*

མ་ར་ *Downwards.*

ཕྱིན་
ཕྱིན་དཔལ་པོ་ } Uphill.

ཐུང་ Downhill.

མགོ་མཐུག་ཡོག་པ་
མགོ་གཞུག་ཡོག་པ་ } Upside down.
ཨ་ཡོག་

འདི་ནས་ Hence.

དེ་ནས་ Thence.

མདུན་ལ་ Before.

གཤོང་ལ་
ཕྱོད་ལ་ } Ahead, In front, Onwards, Forwards.

ཀླུ་ལ་
གཞུག་ལ་ } Behind.

ཐག་རིང་པོ་ Afar.

ཁ་ཐུག་ལ་ Opposite, Over against.

ཙམ་ལ་ Instead of.

རྒྱ་ལ་ Just by, Close by.

ནས་ Off.

ཀླབ་ཕྱོགས་ལ་ Backwards.

ཕྱི་ཡོགས་ལ་ Outside, Without.

ནང་ལ་ Within, Inside, At home.

ནང་ནས་ From within, From home.

ཕྱི་ཡོག་ནས་ From without.

གཤོམ་ལ་ To the left.

གཤམ་པ་ *To the right.*

མཉམ་འབྲེ *Together, Jointly.*

ག་ས་ག་ལ་ *Everywhere.*

འཁོར་ལ་ }
ཕན་ཚུན་ལ་ } *Around, Round about, All round.*

གཞན་དུ་ *Elsewhere.*

ཅེས་དུ་ *Aside.*

སྒྲིལ་ *Asunder, Apart.*

Adverbs of Manner.

འགྲོ་ or འདྲ་ (The first added to root and the second to infinitive of auxiliary verb) *Probably, Likely, Perhaps.*

ག་འདྲ་ས་ }
གང་འདྲ་ } *How?*

འདི་འདྲ་ (pronounced DIR-PA)

འདི་ནང་བཞིན་

ཅེས་

ཞེས་

ཤེས་

ད་ག་ཟེར་

ད་ག་རང་

ད་ག་རེད་ *Quite so, Just so, Precisely, Exactly.*

རིམ་བཞིན་ *By degrees, Gradually.*

ཅད་དེ་ (Used with negative.) *Quite, Completely, Absolutely, Thoroughly.*

ཐོ་ཐོ་ཞེས་ཀླུ་ནས་ *Consequently.*

} *Thus, So.*

གཅིག་པོ་ *Simply, Merely, Only, Solely.*

ངང་ *Simply, Merely, Just, Only.*

རེ་མོས་བསྐྱེད་ནས་ *Alternately.*

ན་ལས་ *Almost, Nearly.*

མཉམ་འབྲེལ་ }
མཉམ་བྱེད་ } *Together, Jointly, Unitedly.*

ཁག་བྱས་ནས་ *Separately, Individually.*

སྤྲོ་སྤྲོ་བྱས་ནས་ *Severally.*

རེ་རེ་བྱས་ནས་ *Singly.*

ལྷག་སྤྲོ་ལ་ནང་བཞིན་ *Formally.*

ཤ་སྤྲོ་ *Merely, Only, Solely, Entirely.*

མ་ནས་ }
ཅ་བ་ཉིད་ནས་ } (Used with negative.) *At all, On any account,*
ཅ་ནས་ }

ཡག་པོར་ or ཡག་པོ་ *Well, with negative, Ill, Badly.*

ཡག་ག་ *Better.*

ཡག་ཤོས་ *Best.*

ཡང་ *Even, Likewise.*

དྲང་བོ་བྱས་ནས་ *Fairly, Honestly.*

ཅག་བྱས་ནས་ *Carefully.*

ནིན་ནིན་བྱས་ནས་ *Definitely, Punctually, Steadily.*

ཁྲིས་ས་ནང་བཞིན་ *Justly, Legally.*

ནིན་ཅན་ }
ངོ་མྱོག་ } *Certainly.*

ཁ་ནས་ *Orally.*

རང་ *Personally, Precisely, Exactly.*

གསར་བ་བྱས་ནས་ *Privately.*

ངེས་པར་	}	<i>Really, Sincerely, Surely.</i>
དངོས་གནས་བྱས་ནས་		
བྱང་པོ་བྱས་ནས་		

སྟོབས་པོ་བྱས་ནས་ *Promptly.*

ས་འཇུག་པ་བྱས་ནས་ *Punctually.*

ཁྱད་པར་དུ་ *Especially, Particularly.*

ནག་པར་	}	<i>Ordinarily, Usually, Generally, Universally,</i> <i>Chiefly, Principally.</i>
པལ་ཆེར་		

ཐག་ཆེད་ *Decidedly, Exceedingly.*

སྒྲ་དག་པོ་ *Clearly, Distinctly, Lucidly, Intelligibly.*

ནས་གྲུན་ *As a rule, Usually.*

པར་པར་ *Indirectly.*

ཁྱབ་ལོགས་ལ་ *Aback.*

སྤྲིང་བྱས་བྱས་ནས་ *Diligently, Zealously, Earnestly, Heavily,*
Genuinely.

འདི་དང་སུས་དུ་ *Herewith.*

ལས་སྒྲ་པོ་ *Easily.*

ག་ལེ་ག་ལེ་ *Gradually, Gently, Slowly, Softly.*

དྲ་ (Between a duplicated adjective or adverb, with དེ་ at end of sentences) *Of course.*

Adverbs of Quantity and Comparison.

གཞོན་ *How much? How many?*

ཕ་ཕ་ཆེན་ *Chiefly, Generally.*

ཡང་ *Even, Likewise.*

བདེན་ (Used with negative.) *Quite, Completely, Absolutely. For the most part, Mostly.*

ན་ལས་
འགའ་ཆེན་ } *Almost, Nearly. With negative, Scarcely.*

ཅས་, or in Coll. ཅ་ *About, Approximately*

མང་པ་
ཆུག་པ་ } *More.*

མང་ཤོས་ *Most.*

ཆུང་ཤོས་ *Least.*

ན་ཅང་ *Too; or add མེད་ to any root; or add དྲག་པ་ as a verb to any root.*

དཀོན་པོར་ *Scarcely.*

ཇང་པ་
འགྲིག་པ་ } *Enough.*

གཙུག་ *Only, Entirely, All.*

དོག་ཅི་ *Partly.*

མང་པོ་
ཞིང་པོ་
ཞི་པོ་ } *Much. With རང་ added, and followed by a negative, Not much.*

ཁ་གངས་མང་པོ་ *Many.*

གཤིས་མཁྱུ་
མང་ཐག་ཆོད་ } *Very many.*

མང་པོ་ *Too much, Too many.*

ཕང་ཟད་ *Few.*

ཉུང་ *Little.*

དེ་མེ་ཙེ་ *A little, A few, Some.*

ཡང་	}	<i>Besides, More yet.</i>
ད་ཕྱི་		
ད་ཕྱི་ཡང་		

ཉུང་པོ་ *Too little.*

Interrogative Adverbs.

ག་དེ་དོན་ཡང་	}	<i>Why?</i>
ག་གི་དོན་དག་		
གང་ཡང་		
དོན་གང་ཡང་		
ཅི་ཡང་		

ཅི་	}	<i>How?</i>
ག་འདྲ་སྟེ་		
ཇི་ལྟར་, or ཅི་ལྟར་		
གང་འདྲ་		

ག་དུ་སྟེ་	}	<i>When?</i>
ནས་		

ག་པ་	}	<i>Where? Whither?</i>
ག་ཏུ་		
ག་ན་		

ག་ནས་	}	<i>Whence?</i>
གང་ནས་		

ག་ཚོད་	}	<i>How much? How many?</i>
ཇི་ཚམ་		

Adverbs of Affirmation, Doubt and Negation.

ཡགས་	}	<i>Yes.</i>
ཡ་ཡགས་		
ཡགས་སྟེ་		
ཡ་ཡོང་		
ཡ་ཡོང་		
ཡགས་རེད་		
ཡགས་ཡོད་	}	<i>No.</i>
ཡགས་མིན་		
ཡགས་མེད་	}	<i>No.</i>
ཡས་ཟེ་དགའ་		
ཡས་ཟེ་དགའ་	}	<i>Rather (i.e. Than, . . .) pleases.</i>
གཞིག་བྱེད་ན་		
ཡིན་པ་འདྲ་		
ཡིན་པ་འདྲ་	}	<i>Perhaps, Probably.</i>
ཡིན་པ་འདྲ་		
གང་ཡིན་ཀྱང་	}	<i>At all events, In any case.</i>
ག་རེ་ཡིན་ཅུང་		
ཐོ་ཚོས་མེད་པར་	}	<i>Without doubt, Unhesitatingly.</i>
ཐོ་ཚོས་མེད་པར་		
ཆ་ཡས་	}	<i>Rather, For the most part, Somewhat, Almost, Nearly, with negative, Scarcely.</i>
ཉ་ཡས་		
ཅུ་ནས་	}	<i>At all, Ever. (With negative) Not at all, Never.</i>
ས་ནས་		

ཁྱོད་ཀྱིས་གདུས་ཐུབ་ན་ཡང་སྐྱེས་པ་ (or Whenever you can, get married.
སྐྱེས་པ་) ཡོངས་ (or ཡེན་)।

ཁྱོད་གསལ་མོད་ཀྱི་ཡོང་།

Where are you living?

གྲུ་བ་གསལ་པ་འགྲོ་གི་འདུག།

Whither is the monk going?

ཁོ་ག་ནས་ཡོང་གི་འདུག།

Whence comes he?

ཁྱོད་ཀྱི་མུམ་གྱི་སྐྱུ་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་འཕྲོ་ཡོད།

How is your mother's health?

ད་དེའི་རིན་ག་ཚོད་རེད།

What is the price of that horse?

ད་ལྟ་ཆུ་ཚོད་ག་ཚོད་རེད།

What o'clock is it now?

ཁྱོད་རེས་ཁང་བ་པ་གི་བཟེས་ནས་དོན་དག་ག་རེ་རེ།

What have you built yonder house for?

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ག་རེ་དོན་ལ་ཡོང་བ་རེད།

Why have you come here?

ཁང་བ་བཟོ་དུས་འགྲེལ་སོང་།

While the house was being built, it collapsed.

སྟོད་ཅས་ན་ཁོ་གི་སོང་།

He died about dusk.

ཁང་བ་ལ་ཕྱིན་ཅས་ན་ཁོས་དགོང་མོ་འེ་ཁ་ལག་བཟས་སོང་།

When he went home he ate his dinner.

ཟ་གི་ཡོད་ཅེ་ཁོ་འགྲེལ་སོང་།

When he was eating, he fell.

ཁོ་བཞུགས་ནས་ཆུ་ཚོད་ག་ཚོད་སོང་།

How long (how many hours) is it since he died? i.e. was alive.

ཁྱོད་ལྟ་ས་ལ་ཕྱིན་སྟོང་ངས།

Have you ever been to Lhasa?

ལགས། ང་ལྟ་ས་ལ་ (ནས་ཡང་) ཕྱིན་མ་སྟོང་། (pron. nyúng.)

No, I have never been to Lhasa.

ཁྱོད་དེར་ནས་ཡང་ཕྱིན་ཡོང་ངས།

Will you ever go there?

ཉི་མ་ཅིག་ང་ལྷ་ས་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ *Some day I may go to Lhasa.*
 or ཡིན་གྱོ།

ང་གྲོ་མོ་ལ་ཡང་ཕྱིན་མ་སྟེང་། (pron. *nyling.*) *I have never even been to Chumbi.*

མི་མང་པོ་དེ་ཚོ་ལ་ཆ་ནས་ (or མ་ནས་) ཕྱིན་མ་སྟེང་། *Many people have never been to the hills at all.*

དེ་ཚོ་ཐག་རིང་ཐག་ཆེན་འདུག། *The hills are very far away.*

ལྷ་ས་ན་ཅང་ཐག་རིང་པོ་ལ་ (or ཐག་རིང་ཐག་ཆེན་) འདུག། *Lhasa is too far away.*

ད་ཅུང་ལྷ་ས་ན་ཅང་གང་ཐག་ཆེན་འདུག། *Moreover, Lhasa is too cold.*

དེ་ཐམས་ཅད་མེད། ད་ཅུང་མང་པོ་ཡོད། *That is not all. There is much more yet.*

ད་ཅུང་ལྷ་ས་ལ་བྱེད་གྲུ་ཞིང་པོ་རང་སྤོང་། *Furthermore, there would not be much to do in Lhasa.*

ལྷ་ས་ལ་འགྲོ་བ་ལས་དོ་རྩི་བྱེད་ལ་སྟོན་པ་དགའ་གི་རེད། *I would rather stay in Darjeeling than go to Lhasa.*

ཆར་གཅིག་ང་ཚོ་འི་དམག་དཔུང་ཚོ་ལྷ་ས་ལ་ཕྱིན་སྟེང་། *Our troops once went to Lhasa.*

ད་ཅུང་ (or Vulgar Coll. ད་འདྲོ་) ཆར་གཅིག་དེས་འགྲོ་དགོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ། *They may have to go there again; or, Perhaps they will have, etc.*

ང་གི་མྱིང་གི་ཕུལ་ལ་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྟེང་། *Twelve years ago I went to Europe.*

ཤིང་པ་གི་ལོ་ག་ཚད་རེད། *How old is that tree?*

ཁྱེད་ལོ་ག་ཚད་ཡིན། *How old are you?*

དཔེ་ཆ་དེ་ངས་སྒྲིགས་ (or བསྐྱུགས་) ནས་ *I read that book some time ago.*

དུས་ (མང་པོ་) མོང་འདུག།

སྔོན་ལ་སྔོན་འཛུགས་པ་བཞིན་པ་ཅིད།

*Anciently (of yore) the five pre-
fixes were pronounced.*

དེང་སང་ཟློན་གྱི་མི་འདུག།

*Now-a-days they are not pro-
nounced.*

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ག་པ་ཡང་ཆེད་ཐུབ་གྱི་མི་
འདུག། *I cannot find the book anywhere.*

གང་ཡིན་ཀྱང་ངས་དེ་ད་ལ་མཐོང་གི་མི་
འདུག། *At all events I do not see it now.*

འདི་ཅ་ཤོག།

Come here.

འདི་ཅ་མ་ཡོང་།

Do not come here.

ཁ་སང་ཁོ་ཚ་པར་ཕྱིན་སོང་།

They went away yesterday.

ལས་སང་པར་ཁྱུག།

Go away immediately.

ལོའི་སྒྲུབ་དཔོན་གྱིས་ན་ཅང་གསལ་པོ་གསུང་
གི་འདུག། *My teacher speaks very distinctly.*

དུས་ཀྱི་ཁོས་ན་ཅང་མགོགས་པོ་ཟེར་གྱི་
འདུག། *He always speaks very fast.*

ཁོས་ལའ་བ་དེ་ངས་ལས་སྒྲུབ་པོར་ན་གོ་གི་མི་
འདུག། *I do not understand him easily.*

འུར་སྒྲ་འདི་འདྲ་ས་ཀྱབ།

Do not make so much noise.

ཁྱོད་རེས་སྒྲ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ཀྱབ་ནས་དོན་
དག་གཟི་ཅིད། *Why are you talking so loudly?*

ཐ་ས་འདི་ཁྱོད་ལ་སྒྲ་ཆ་དང་པོ་ག་ལྟག་ *This lama is only telling you the truth.*
བཤད་ཀྱི་འདུག།

དེ་རིང་ཁྱིམ་དཔོན་ཁྱིམ་ཁང་ལ་ད་ཅང་ལྔ་ *The judge came to court very early*
པོ་ནས་ཕེབས་པོང་། *to-day.*

སང་ཉིན་ཁོང་གི་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན་འགྱོ་ *Probably he will be late to-morrow.*
ཡོང་ངམ།

ད་ལྟ་རང་ཀ་ལ་ཀ་ད་ལ་ཞེད་སྒྲ་ཚད་པ་ཆ་ *Just now it is terribly hot in*
པོ་འདུག། *Calcutta.*

ཁྱོད་རང་གིས་དེལ་ཁྱིམ་ཁང་ལ་འཁྱེར་ *Take the money to court per-*
ཀྱིག། *sonally.*

ཕ་ཀྱ་ཆུང་ཆུང་འདི་ཀན་གཞོན་ག་འདྲས་ *How old is this little child?*
རེད།

འདི་འདྲའི་གནས་ལྷག་པ་ལ། *What pleasant weather!*

འདི་འདྲའི་ལྷག་པ་གསེལ་པ་ལ། *What a cutting breeze!*

འདི་འདྲའི་ལས་ཀ་ལག་ག་ལ། *What an excellent road!*

འདི་འདྲའི་ཁྱི་ཆེ་པ་ལ། *What an enormous dog!*

འདི་འདྲའི་ཡལ་ག་སྟོན་པ་ལ། *What a thick branch!*

འདི་འདྲའི་བུ་སྐྱོ་སྐྱོས་པ་ལ། *What a beautiful girl!*

རྒྱ་ཚྭ་སྒྲ་ལྟོད། ཁྱོད་བཞེད་པ་མི་སྒྲིམ་ *Wait a little: why are you so*
པའི་དོན་དག་ག་རེད། *impatient!*

ཁྱོད་ཀྱིས་ཁང་པ་འདི་བཟོ་བའི་དོན་དག་ག་ *Why are you building this house?*
རེ་རེད།

ཐུག་པའི་འབྲས་པར་ལྷན་གྱི་འདུག།

Why is the child crying like that?

གཤམ་གྱི་ཐུགས་ཅན་གཞིང་ལ་ཕྱིན་སྲིད་ངས་

Have all the servants gone on ahead?

(or Coll. ངས།)

དང་པོ་གཡས་ཕྱོགས་ལ་དེ་ནས་གཡོན་

First you must turn to the right, then to the left, and then go straight on for a distance of about twelve paces.

ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་ནས་དོག་ཚྭ་ཁ་ཐུག་ལ་གོས་

པ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཁྱེད་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྐྱབས་པ་དང་ང་ལ་

When you reach the road end, shout to me,

མྱད་གཞིང་།

ཁང་པ་འདི་ལ་ཅི་ཅི་གས་གཤམ་ཡོད།

There are rats everywhere in this house.

ཀ་ལ་ཀ་ད་ནས་དེ་ཇི་སྒྲིང་ལ་ཐག་རིང་གུང་ག་

How far is it from Calcutta to Darjeeling?

ཚོད་རེད།

བཀའ་ཁྱོན་སྤུང་དེ་ཇི་སྒྲིང་ནས་ཐག་ཉེ་པོ་རེད་

Is Kalimpong close to or far away from Darjeeling?

དས། ཐག་རིང་པོ་རེད།

གསེལ་བ་བདེ་བ་དེ་ཡག་པོ་ད་ཡག་པོ་

To pray is of course very excellent.

རེད་དེ།

§ 33. POSTPOSITIONS.

What we call PREPOSITIONS, such as *Of, To, In, On, By, With, From, About, Concerning*, etc., and certain Prepositional phrases like *By reason of, For the sake of, With respect to, According to, Instead of*, etc., are rendered in Tibetan by POSTPOSITIONS, some of which are simple, and others compound.

The SIMPLE POSTPOSITIONS consist of the primitive particles which are used in the formation of the CASES. (See § 25.)

As regards the *Nominative Case*, no such particles are used. (See § 25, I.)

As regards the *Vocative Case*. (See § 25, II.)

As regards the *Accusative Case*, no particle is necessary, but if desired the Postposition ལ་ may be inserted. Ex. :—

ཁོས་བུ་མོ་བྲམས་པོ་བྱིད་ཀྱི་འདུག།

Or :—

ཁོས་བུ་མོ་ལ་བྲམས་པོ་བྱིད་ཀྱི་འདུག།

He loves the girl.

With this case the postpositions བྱག་, བར་, and དུ་, *As far as, Up to, To, Till*, are used.

N.B.—The following verbs may be used either with the bare accusative or with that and the postposition ལ་

མེར་བ་, བཀྲང་བ་, འབྲུལ་བ་, སྤྱད་བ་, *To give, to deliver.*

སྦྱོར་བ་, སྦྱོབ་བ་, *To teach.*

འཆད་བ་, བཤད་བ་, *To tell, To explain.*

སྤྱོད་བ་, སྤྱན་འབེབས་ཞུ་བ་, སྤྱན་བདར་ཞུ་བ་, *To show.*

ཞུ་བ་, *To petition, To beg, To offer.*

ཞེད་བ་, *To fear, To be afraid of.*

འཕྲོག་བ་, *To strike against.*

རོགས་བྱེད་བ་ *To help, To aid.*

འཁྱིར་ཡོང་བ་ *To bring.*

As regards the *Genitive Case*, the particles are གི་, ཀྱི་, བྱི་, འི་, ཡི་ (see § 26, IV). Ex. :—

ལུག་གི་མགོ། *The sheep's head, or the head of the sheep.*

སྤང་གི་རྩ་ཅི། *The bull's horn, or the horn of the bull.*

ཕམ་སྐད་ཀྱི་སྐད་ལུགས་ཞིག། *A dialect of the Colloquial.*

བག་ལེབ་ཀྱི་གོང་། *Price of bread.*

ཉམས་ཀྱི་སྒྲིན་བ། *The foolishness of pride.*

ཁང་བ་འདིའི་མགོ་དམན། *The height of this house.*

མེས་དམན་གྱི་མིང་།	<i>The woman's name.</i>
ཐོ་ཚོས་གྱི་ཉེན་།	<i>The danger of uncertainty.</i>
ཤར་གྱི་མཁའ་པ་པ་ or རིག་པ་།	<i>The wisdom of the East.</i>
ལུགས་སྲོལ་གྱི་ཁྲིམས་།	<i>The law of custom.</i>
ཁང་པ་དེའི་མགོ་དམན་།	<i>The height of that house.</i>
ལེའུ་འི་རྒྱུགས་མཚམས་།	<i>The end of a chapter.</i>
ལྗ་མེའི་ལྷུ་བ་།	<i>The handle of an axe.</i>
གཡུ་འི་མདོག་།	<i>The colour of a turquoise.</i>

As regards the *Dative Case*, the particle used is ལ་ (see § 25, V).

As regards the *Agentive Case*, the particles used are ས་, གིས་, ཀྱིས་, ཀྱིས་, འིས་, and ཡིས་ (see § 25, VI). EX. :—

ཁོས་བུ་སྟོ་བུ་མས་པོ་བྱིད་ཀྱི་འདུག།	<i>He loves the girl.</i>
བྲས་ལྷག་རོན་བསད་སྟངས་།	<i>The hawk killed the pigeon.</i>
འབྲུག་གིས་རྒྱ་བ་ཟག་འདུག།	<i>The dragon is eating the moon.</i>
ང་རང་གིས་དཔེ་ཆ་དེ་རྒྱོགས་ཡོད།	<i>I have read that book.</i>
ཁྱིད་ཀྱིས་མཚུག་གུ་ལ་མ་བཟོས་སྟངས་།	<i>Have you hurt your finger?</i>
ཁོའི་ཨ་པས་ (or སས་) ཁོ་བ་བསྐྱབ་སྟངས་།	<i>His father taught him.</i>
ཁོའི་གྲོགས་པོས་ལས་ཀ་བྱས་སྟངས་།	<i>His companion did the work.</i>
རྩ་རན་གྱིས་པོ་དོག་ལུ་བ་ཀྱི་འདུག།	<i>Weeds are choking the corn.</i>
རྒྱིག་པས་ཀྱིས་མི་ཐམས་ཅད་བཟོ་སྤྱོད་བྱིད་ཀྱི་འདུག།	<i>Discipline improves all men.</i>

དགའ་ཚེས་གྱིས་སེམས་སེམས་ལ་མི་
བསད་ཡོང་། *Joy will sometimes kill people.*

དངུལ་གྱིས་ཁོ་མོང་བ་བཟོས་འདུག། *Money ruined him.*

མི་འདིས་ཁོ་ལ་རོགས་ཀྱས་ཡོང་། *This man helped him.*

ཚད་བ་ཡིས་ངའི་དྲ་བསད་ཡོང་། or ཚད་
པས་ངའི་དྲ་བསད་ཡོང་། *The heat killed my horse.*

As regards the *Locative Case* the particles used are :—

ལ་ }
ན་ } *In, On, At, By, etc.*

བརྒྱན་ནས་ *Through.*

ན་ }
ཏ་ }
ཙ་ } *In, On, At, By, etc.*
ར་ }
ལ་ }

(See § 25, vii.)

As regards the *Periodical or Durational Case*, the particles used are
ན་ and ལ་ *At, In, During, etc.*

(See § 25, viii.)

As regards the *Modal Case*, the particles used are :—

ནས་ *By, Through, By way of, Via.*

དང་ *Against, With, e.g., with verbs of meeting, fighting, paying
respect to, visiting, etc.*

ས་ (Silent) *With, Because, Since, etc.*

ཕྱིར་ (Rather literary) *By, Through, On account of, For, By reason of,
etc.*

(See § 25, ix.)

As regards the *Ablative Case*, in the limited sense in which it is used in this Manual, the particles used are :—

ལས་ *Than, Except, Save, But, But for, Besides, etc.*

ནས་ } *Unless.*
ན

(See § 25, x.)

As regards the *Terminative Case*, which in this Manual includes certain aspects of what is usually called the *Ablative Case*, the particles used are :—

ཏུ, ཏ, ར, ཅ, སུ, and ལ, signifying *Direction towards*, and
ནང, བས, and ལས, signifying *Direction from*. (See § 25, xi.)

Of the COMPOUND POSTPOSITIONS, most are used with the *Genitive Case*. The following are a few of them :—

དོན་ལ་ }
སྐོར་ལ་ } *About, Concerning, Regarding, With respect to.*

དོན་ལ་ *On behalf of, For the sake of, With the object of,
For the purpose of, In order to.*

རྒྱུ་ལྱིས་ *On account of, By reason of, In consequence of,
Through, By, Because of.*

ཐུང་ལ་ }
མཆང་ལ་ } *Above (on top of), Upon.*

ལ་ལ་ }
ལར་ or ལར་ཏུ་ } *Above (Higher up).*

ནང་བཞིན་ }
ནང་ཟླ་ } *According to, As, Like.*

དཀྱིལ་ལ་ *Amidst, Among, In the middle of.*

ཕྱི་ལ་	}	<i>Behind, Back, Afterwards, Next.</i>
མཐའ་ལ་		
གཞུག་ལ་		
སྔ་ན་ལ་	}	<i>Before (place), In front of.</i>
གནོང་ལ་		
ཏུ་དྲ་		<i>Into the presence of.</i>
ཙམ་ལ་		<i>Instead of, In place of.</i>
ནང་ནས་		<i>From within.</i>
ནང་ལ་		<i>Inside, Within, In.</i>
ཀླ་ལ་		<i>Just by, At the side of.</i>

ཙམ་	}	<i>Close to.</i>
ཐག་ཆེ་པོ་ (used with ནས་)		
དམ་ལ་		<i>During.</i>

ཏུ་ or ཏུ་ལ་	}	<i>On the edge of.</i>
འགྲུམ་ལ་		
ཟུར་ལ་		

ལན་ལ་ *In reply or answer to, In return for.*

འོག་ལ་	}	<i>Below, Under, Beneath, After.</i>
གཤམ་ལ་		

ཕྱོགས་ལ་	}	<i>Towards.</i>
ངོས་ལ་		

The following are used with the *Accusative*.

དང་སྟེ་སྟེ་དུ་	}	<i>With, i.e., Along with, Together with, In company with.</i>
དང་ཟླ་ན་མཉམ་		
དང་ཐམས་ཅད་		

དང་འདྲ་བོ or དང་འདྲ་བ་ *Equal to.*

དང་ཉེ་བོ *Near to.*

དང་རིང་བོ *Far from.*

ཐུག་ *Until, For (time), As far as, For (space).*

ས་གཏོགས་
སྤོང་བ་ } *Save, Except.*

EXAMPLES.

ངས་དེའི་དོན་ལ་ཆང་ས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

I know all about that.

ཁོ་ལྟ་ཁོ་འི་བོད་ལུ་ཡ་ ཕྱིན་པའི་ལས་ཀྱི་
སྒྲོལ་བམས་ཅད་དྲིས་དང་།

Ask him all about his journey to Tibet.

འདི་དོན་དག་གི་ནང་བཞིན་མི་འདུག།

This is not according to reason.

མི་ཚ་སྤྱལ་ཁེ་ཉེན་གྱིས་ཤི་སྟངས་།

The people died in consequence of the famine.

ཁོ་གྲོད་པའི་ནང་བཞིན་བྱས་པ་རེད།

He behaved like a fool.

དམག་མི་ཚ་ཨ་མ་བན་གྱི་ཁྲེས་ལ་འགྲོ་གི་
འགྲོ་གི་བྱས་པ་རེད།

The soldiers used to march after the Amban.

དེའི་པ་གི་སྒྲང་ལ་གངས་ཁྲིན་གོ་རང་མི་
འདུག།

There is not much snow on that hill.

ངའི་སདུན་ལ་ས་འགྲོ།

Do not walk before me.

ཁོ་ཚ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་དུ་ཡོངས་པ་
རེད།

They came into the presence of the Dalai Lama.

ཡི་གེ་དེའི་ལན་ང་ལ་བྲིས་བཅུག་ཨ།

Let me write in reply to that letter.

ཁྱེད་ཀྱི་གཤེག་པོ་དོས་པ་ཚོ་དང་སཉན་དུ་
ཕྱིན་ཆོག་གི་རེད།

Your servant may go with the coolies.

མགོ་ཁང་པ་ཐུག་ (or བར་དུ་) ང་ནང་ *Come with me as far as that house.*
 མཉམ་དུ་ཤོག།

§ 34. CONJUNCTIONS.

1. In Tibetan the use, as in English, of Conjunctions like *And* and *But* is generally avoided, and the sentence is reconstructed, so as to begin with a subordinate participial clause, of which clauses there is often a long string before the principal verb is reached.

EXAMPLE :—

ཁང་པ་པ་གི་ངའི་སྟོན་པ་ལ་ངས་དེ་ཁྱོད་ལ་	} <i>That house is not mine, and I cannot give it to you.</i>
ཕྱིར་ཐུབ་གྱི་མེད་ or ཕྱིར་མི་ཐུབ་ or	
ཕྱིར་ཐུབ་གྱི་མ་རེད།	

Here the sentence is turned into : *That house not being mine, I cannot give it to you.*

Not being, the negative form of the participle present of the verb *To be*, is rendered མེན་པ་ལ་ The affirmative form *Being*, would be ཡོད་པ་ལ་, or ཡིན་པ་ལ།

2. But where the Disjunctive idea is sought to be expressed the form ན་ཡང་ is used thus :—

ཁང་པ་པ་གི་ངའི་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ངས་ཁྱོད་	} <i>That house is mine, but I cannot give it to you.</i>
ལ་ཕྱིར་ཐུབ་གྱི་མེད།	

Here the sentence is turned into : *Though that house is mine, (yet) I cannot give it to you.*

3. It would be quite allowable, however, to avoid using the Conjunctions altogether, and simply say :—

ཁང་པ་པ་གི་ངའི་སྟོན་ རེ་ངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱིར་	} <i>That house is not mine. I cannot give it to you.</i>
ཐུབ་གྱི་མེད་, or ཕྱིར་མི་ཐུབ།	

4. Instead of ན་ཡང་, as above, ཡང་ alone, or ཀྱང་ according to the final of the preceding word, or the gerundial particles དི་ (after final ད་), དེ་ (after final ན་, ར་, ལ་, and མ་) or ཟླ་ (after final ཁ་, ར་, ལ་, མ་ and all vowels) may be used. Thus:—

ཁང་པ་པ་གི་ངའི་ཡིན་ཡང་ (or ཡོད་དེ་) *Though that house is mine, I cannot give it to you.*
 དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་ཐུང་བྱ་བ་ཀྱི་མེད།

5. Another way of expressing the same idea is the following:—

ཁང་པ་པ་གི་ངའི་མིན་པས་ (or མན་ཙང་) *As, since, or because the house is not mine, I cannot give it to you.*
 དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་ཐུང་བྱ་བ་ཀྱི་མེད།

6. As illustrative of similar formations in connection with verbs other than ཡོད་པ་ and ཡིན་པ་, note the following:—

གངས་མང་པོ་བབས་ན་ཡང་ང་ཚོ་ཐྱིང་ལ་ *Though it was snowing hard I set out for Darjeeling.*
 ཐོན་མོང་།

གངས་མང་པོ་བབས་ཀྱང་ང་ཚོ་ཐྱིང་ལ་ *Ditto.*
 ཐོན་པ་ཡིན།

ཆར་པ་མ་བབས་པས་ (or བབས་ཙང་) *As, since, or because it was not raining I set out for Darjeeling.*
 ང་ཚོ་ཐྱིང་ལ་ཐོན་མོང་།

ཆར་པ་མ་བབས་ནས་ཐོན་མོང་། *As it was not raining he set out.*

ཆར་པ་མི་འབབ་ཙང་ (or འབབ་པ་ལ་) *As it is not raining I shall set out.*
 ང་འཐོན་གྱི་ཡིན།

ཆར་པ་མི་འབབ་ན་ཡང་ང་འཐོན་གྱི་མིན། *It is not raining, but I shall not set out.*

7. The expression *Either...or.* is rendered by ཡང་ན་, or by འཕ་, ནམ་, etc. or by ཡང་སིན་ན་ Thus:—

ཡང་ན་རྒྱུ་པ་གངས་ཀྱི་འབྲོ་རེད།

Or :—

རྒྱུ་པ་འབྲོ་གངས་འབྲོ་འབྲོ་རེད།

Or :—

རྒྱུ་པ་ཡང་ན་གངས་འབྲོ་འབྲོ་རེད།

Either it is about to rain or about to snow.

ཀྱེ་གཙོ་བོ་ཡང་སིན་ན་ཁྱོད་འབྲོ་གི་རེད་
ཡང་སིན་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་ལ་ཐག་པ་བལྟ་སྐྱེ་
ནས་བསུད་ཡོང་།

Either, lord, you will go or you will hang.

ང་ཡང་ན་དག་པ་ཡིན་ཡང་སིན་ན་དག་པ་
ཡིན།

Or :—

ང་དག་པ་ཡིན་ནས་སིན་ནས།

དྲ་ར་ལ་འདུག་གས་སི་འདུག།

Either I am right or wrong.

Is the horse in the stable or not ?

8. It is rendered by the expression གཤམ་དེ་ or གཤམ་སྲིད་...ན་ or, as is more usual, by ཅི་ alone. Thus :—

གཤམ་སྲིད་ང་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) *If I am right, or if I were right.*

Or simply :—

ང་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)།

Ditto.

The second and third persons also take this ཡོད་ན་ or འདུག་ན་།
Thus :—

ཁྱོད་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)།

If thou art, or wert, right.

ཁོ་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)།

If he is, or were, right.

So with the verb *To have* :—

ང་ལ་བསེད་བདེ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)། *If I have, or had, good fortune.*

And similarly for the other two persons.

With verbs other than ཡོད་ and འདུག (To be, or To have), the conditional sign ན་ is simply added to the verbal root, Present, or Perfect, for all persons. Thus :—

ངས་མེད་བྱ་ན།	<i>If I can, or could, give.</i>
ཁྱིད་ཀྱིས་མེད་བྱ་ན།	<i>If thou canst, or couldst, give.</i>
ཁོས་མེད་བྱ་ན།	<i>If he can, or could, give.</i>
ངས་ཁོ་ལ་ཁྱ་ན་ or ཁྱས་ན།	<i>If I ask, or asked, him.</i>
ཁྱིད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་ཁྱ་ན་ or ཁྱས་ན།	<i>If thou askest, or askedst, him.</i>
ཁོས་ཁོ་ལ་ཁྱ་ན་ or ཁྱས་ན།	<i>If he asks, or asked, him.</i>

ཅི་ཕྱི་ན་ But if, is confined to Literary Tibetan.

9. Expressions like *Ago*, and *Since*, in the sense of *From the time that*, are rendered thus :—

ངས་ག་བཟུངས་ནས་ལོ་གསུམ་སང་།	} <i>Three years ago I ate meat ; or, It is three years since I ate meat ; or, I have not eaten meat for three years.</i>
Or :—	
ངས་ག་ས་བཟུངས་ནས་ལོ་གསུམ་སང་།	

10. Our common conjunction *And* is expressed by དང་ meaning *with*, used as an enclitic, but only the first two nouns in a series are connected by it, however numerous the series may be. Thus :—

དུས་ཚོད་དང་དུས་རྒྱུས་དང་འཆི་བས་སུ	<i>Time and tide and death tarry for</i>
ལ་ཡང་སྤྲུག་གི་མི་འདུག།	<i>nobody.</i>

Between two Imperatives, especially in Literary Tibetan, *And* is rendered by ཡང་. Thus :—

ཤོག་ཡང་ཕྱི་ཤོག། *Come and see.*

In Literary Tibetan, moreover, in addition to དང་ and ཡང་, *And* and *But* are rendered by ཡང་ and བྱང་, and by the gerundial particles

ཅིང་, ཤིང་, or ཞིང་, and དེ་, དེ་ or ལྟེ་, especially in sentences in which *And* occurs frequently, and it is desired to vary the particle. Thus:—

གཡ་ཟ་ཞིང་བྲག་ལ་འབྱུང་བ།

Eating flesh and drinking blood
(*Das*).

ཆེ་ཞིང་ལོགས་པ།

Tall and well made. (*D.*)

དྲུང་གནོད་ཅིང་བསེལ་བ་ཡན།

Heat is hurtful (but) cold is beneficial. (*D.*)

ཁྱོད་རིགས་ཆེ་ཞིང་མགོ་བ་ལྟེ།

As you are of high and noble birth. (*D.*)

གཡ་དང་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་ཞིང་གསང་བ་

If I have prophecy and know all mysteries and all knowledge, and if I have all faith, so as to remove mountains, but have not love, I am nothing. (1 Corinthians xiii. 2.)

ཐམས་ཅད་ཤེས་དེ་རྟོགས་པ་ཀྱང་དང་རི་

ལྷོ་བ་ཙམ་དུ་དང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཀྱང་།

ཐམས་པ་མེད་ན། ང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།

ཁྱེད་ ཞུ་ དེ་ དག་གི་ དཀྱིལ་ནས་ཐོན་ལ།

Come ye out from among them, and be ye separate, saith the Lord. And touch no unclean thing; and I will receive you, and will be to you a Father, and ye shall be to me sons and daughters, saith the Almighty. (2 Corinthians vi. 17, 18.)

འབྲེལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ།

ཡང་མི་གཙང་བ་ཞིག་ལ་མ་རིག་ཅིག།

ངས་ཁྱེད་ནམས་ལ་ནང་དུ་ཤོག་ཟེར་དེ།

ཁྱེད་ཚོ་འི་ས་ལྟར་འགྱུར། ཁྱེད་ངའི་བུ་

དང་བུ་མོ་ལྟར་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་གཙོ་བོ་ཀྱང་དབང་གིས་བཀའ་

སྤྱུལ་དོ།

11. In the Colloquial ཡང་ or, after final ག་, ད་, བ་, or ས་, ཀྱང་ may signify *And*, *Either*, *Neither*, or *Nor*, according to the context. At the beginning of sentences the following are common: འོ་ན་ *However*, *But*, *Well*; ཡིན་ཀྱང་ *However*, *But*, *Moreover*; དེ་ནས་ *Then*; དེའི་ཁྱིན་ རྒྱས་ནས་ *Then*, *In that case*, *Consequently*.

EXAMPLES :—

ཡང་རྫོས་ཀྱི།	<i>And behold.</i>
ཁྱེས་ཀྱང་ཡང་ཡོད་པ་ས་རེད།	<i>There is no sugar either.</i>
ལོ་ས་ཡང་སེད།	<i>Nor milk.</i>
ལོ་མེད་ཀྱང་སེད།	<i>Nor milk-jug.</i>
ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་དགོས་ན།	<i>However, if you want them.</i>
དེ་ནས་ཁྱིམ་ས་དཔོན་གྱིས་བཙོན་པ་ལ་གསུང་བ་རེད།	<i>Then the judge said to the prisoner.</i>
དེའི་ཁྱེན་བྱས་ནས་ངས་ཁྱོད་ལ་བདེང་བཞག་གི་ཡིན།	<i>In that case I shall acquit you.</i>
འོ་ན་དྲོད་ས་པ་ས་སུངས།	<i>Well, don't be angry.</i>

The Literary equivalent of ཡིན་ཀྱང་ But, However, is འོན་ཀྱང་།

12. *Whether* is expressed by using the interrogative duplicative suffix. Thus :—

ང་དག་པོ་ཡོད་ རྒྱ་སེད་ རྒྱ་སྤྱིས་ ཤེས་ཀྱི་ འདུག།	<i>Whether I am right or not, who knows?</i>
དེ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཡིན་ རྒྱ་སེད་ རྒྱ་སྤྱིས་ ཤེས་ཀྱི་ སེད།	<i>Whether it is correct or not, I do not know.</i>
རྒྱ་སེད་ རྒྱ་སྤྱིས་ ཤེས་ཀྱི་ འདུག།	<i>Whether it will rain or not, who can say?</i>
ཁོ་སྤྱིས་ ཤེས་ཀྱི་ འདུག།	<i>Whether he set out or not, you know.</i>

13. Or may be expressed either as explained in clause 7 of this §, or thus :—

ཁོ་སྤྱིས་ ཤེས་ཀྱི་ འདུག། འདྲུག་གི་ ཤེས་ཀྱི་ འདུག། *Is he hungry or thirsty?*

14. As to the use of Conjunctions with Numerals, see § 26. 11. Note 3.

§ 35. THE SUBSTANTIVE VERB ཡོད་པ་ *To be.*

The primary meaning of this verb is *To exist, To be present*, but it is often used attributively, i.e., as a mere copula to connect subject and attribute, and also as an auxiliary to other verbs.

As a substantive verb and when used attributively it may be conjugated thus:—

PRESENT INDICATIVE.

Affirmative.

ང་ཡི་ཅུ་ཡོད།	<i>I am here.</i>	ང་ཚ་ཡི་ཅུ་ཡོད།	<i>We are here.</i>
ཁྱེད་ཡི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག།	} <i>Thou art here.</i>	ཁྱེད་ཚ་ཡི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག།	} <i>You are here.</i>
ཁོ་ཡི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག་, or ཡོད་པ་རེད། (pronounced <i>yo'-a-re'</i>).		ཁོ་ཚ་ཡི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག་, or ཡོད་པ་རེད།	

There being no difference between the singular and plural constructions, only the singular will henceforth be given.

ཡོད་ and འདུག་, connected as above with the third person, may also be used for phrases like *There is, There was, There are, There were*, etc. Thus:—

གོང་གསེབ་འདྲིའི་ནང་ལ་ཁང་རྒྱང་སྟུང་ཅུ་ ཡོད། *There are thirty huts in this village*

ཡོད་པ་རེད་ also may apparently be so used when an emphatic or positive statement is intended. Thus:—

རིའི་པ་གི་ཕྱིང་ལ་གངས་ཡོད་པ་རེད་ནས་ ཡོད་པ་མ་རེད། *Is there snow on that hill or not?*

ཡོད་པ་མ་རེད།
ཡགས། ཡོད་པ་མ་རེད།

No, there is not.

According, however, to Mr. C. A. Bell, ཡོད་པ་རེད་ implies uncertainty

The future root ཡོང་, for all persons, is sometimes used for the present tense, when vagueness or indefiniteness is implied. Thus :—

རོང་མ་གཞི་ནང་ལ་སེམས་ཅན་རྒྱུ་རྩེ་དུགས་ཚོ་ ཡོང་། *There are wild animals down in that valley.*

ཡོང་།

An Intensive form of ཡོད་པ་ is མོད་པ་, similarly conjugated, but not now in use.

An elegant literary form, not much used however, is :—

སེམས་ ཡོད་པ་ *I am.*

གང་ཡོད་ ཡོད་པ་ *Thou art.*

སེམས་, or གང་ཡོད་, or སེམས་པ་ཡིན། *He is.*

And the Respectful form is :—

བཞུགས་ ཡོད་པ་ *I am.*

མང་ཡོད་ ཡོད་པ་ *Thou art.*

བཞུགས་, or མང་ཡོད་, or བཞུགས་པ་ཡིན། *He is.*

Negative of ཡོད་པ་།

ང་དེ་ཅུ་མེད། *I am not there.*

ཁྱོད་འདི་ཅུ་མེད་, or མི་འདུག། *Thou art not here.*

ཁོ་འདི་ཅུ་མེད་, or མི་འདུག་, or ཡོད་ ཡོད་པ་ *He is not here.*

པ་མ་རེད།

Interrogative Form.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ནམ་, ཡོད་ན་, or ཡོད་ ཡོད་པ་, or ཡོད་པ་, or ཡོད་པ་, or ཡོད་པ་ *Am I here?*

ཁྱེད་འདི་ཙུ་འདུག་གས་ (or ག), or } *Art thou here?*
 འདུག་གས།

ཁོ་འདི་ཙུ་འདུག་གས་, or འདུག་གས་, }
 or ཡོད་པ་རེད་ནས་, or ཡོད་པ་རེད་ } *Is he here?*
 གས་, or ཡོད་པ་རེད་པ།

ང་འདི་ཙུ་མེད་ནས་, or མེད་གས་, or } *Am I not here?*
 མེད་པ།

ཁྱེད་འདི་ཙུ་མི་འདུག་ག། or མི་འདུག་གས། } *Art thou not here?*

ཁོ་འདི་ཙུ་མེད་ན་ (or གས་), or མི་ }
 འདུག་ག། (or གས་), or ཡོད་པ་ས་ } *Is he not here?*
 རེད་ན་, or རེད་གས་, or རེད་པ།

Attributive.

ང་ཡག་པོ་ཡོད། *I am good.*

ཁྱེད་ཡག་པོ་ཡོད་, or འདུག། *Thou art good.*

ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་, or འདུག་, or ཡོད་ *He is good.*

པ་རེད།

Colloquially, ཡག་པོ་ is sometimes pronounced *Ya'-pu*, instead of *Ya'-po*.

In some phrases, like the following, འདུག་ and not ཡོད་ is used with the first person; probably because there is really no nominative "I," but the construction is "There is to me."

Moreover, the phrase is conjugated with གི་, etc. Thus:—

ང་ག་ང་གི་འདུག། *I am cold.*

ང་ན་གི་འདུག། *I am ill.*

ང་ཕྱི་མཁྱི་འདུག།

I am hungry.

ང་པ་ཕྱི་མཁྱི་འདུག།

I am thirsty.

IMPERFECT INDICATIVE.

This may be formed just like the Present Indicative, the context generally sufficing to show what the tense is. Thus:—

Affirmative.

ཁ་མང་ང་འདི་རུ་ཡོད།

I was here yesterday.

ཁ་མང་ཁྱོད་འདི་རུ་ཡོད་, or འདུག།

Thou wast here yesterday.

ཁ་མང་ཁོ་འདི་རུ་ཡོད་, or འདུག་ or

He was here yesterday.

ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་མ་པ་ང་ཕུག་པོ་ཡོད།

I was rich once.

ཕྱི་མ་ཁྱོད་ཕུག་པོ་ཡོད་, or འདུག།

Thou wast rich once.

ཕྱི་མ་ཁོ་ཕུག་པོ་ཡོད་, or འདུག་, or

He was rich once.

ཡོད་པ་རེད།

Apart from contextual indications as above, this tense may also be formed with the aid of the auxiliary verbs ཡིན་པ་ and རེད་པ་ Thus:—

Affirmative.

ང་འདི་རུ་ཡོད་པ་ཡིན།

I was here.

ཁྱོད་འདི་རུ་ཡོད་པ་འདུག་, or occa-

Thou wast here.

sionally ཡོད་པ་རེད།

ཁོ་འདི་རུ་ཡོད་པ་རེད་, or occasionally *He was here.*

ཡོད་པ་འདུག།

*Negative.*ང་འདི་རུ་ཡོད་པ་མིན་ (vulgarly མན་) *I was not here.*

ཁྱོད་འདི་རུ་ཡོད་པ་སྟེང་།

Thou wast not here.

ཁོ་འདི་རུ་ཡོད་པ་སྟེང་།

He was not here.

Attributive.

ང་ལུག་གོ་ཡོད་པ་ཡིན།

I was rich.

ཁྱོད་ལུག་གོ་ཡོད་པ་རེད།

Thou wast rich.

ཁོ་ལུག་གོ་ཡོད་པ་རེད།

He was rich.

Interrogative.

ང་འདི་རུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་ or ཡིན་པ་སྟེང་། *Was I here?*
or ཡིན་པ།

ཁྱོད་འདི་རུ་ཡོད་པ་རེད་ནམ་ (or བས་ *Wast thou here?*
or བ།), or ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་ (or
བས་, or བ།)।

ཁོ་འདི་རུ་ཡོད་པ་རེད་ནམ་ (or བས་, *Was he here?*
or བ།)।

And so forth.

PERFECT AND PLUPERFECT INDICATIVE.

Same as the Imperfect Indicative. Thus :—

སྤྲོམ་པ་ང་འདི་རུ་ཡོད། *I have, or had, been here before.*

And so forth, throughout all constructions.

FUTURE.

The Future Simple is expressed Colloquially by ཡོང་ for all persons.

Thus :—

Affirmative.

ང་

I shall be here.

ཁྱོད་

Thou wilt be here.

ཁོ་

He will be here.

} འདི་རུ་ཡོང་

Attributive.

ངམག་པོ་ཡིང་, or, in Literature, *I shall be good.*

བཟང་པོར་འགྱུར་རོ།

ཁྱོད་མག་པོ་ཡིང་, or, in Literature, *Thou wilt be good.*

བཟང་པོར་འགྱུར་རོ།

ཁོ་མག་པོ་ཡིང་, or, in Literature, *He will be good.*

བཟང་པོར་འགྱུར་རོ།

N.B.— བྱ or བྱའོ in Literary Tibetan should not be used as a mere copula to connect subject and attribute, nor should it be used substantively, but only as an auxiliary to verbs.

Negative (Col.).

ང་འདི་ཅུ་མི་ཡིང་། *I shall not be here.*

ངམག་པོ་མི་ཡིང་། *I shall not be good.*

And so throughout, inserting མི་ before ཡིང་།

Interrogative (Col.).

ང་འདི་ཅུ་ཡིང་ངས་	} or ཡིང་ངས་།	<i>Shall I be here?</i>
ངམག་པོ་ཡིང་ངས་		<i>Shall I be good?</i>
ང་འདི་ཅུ་མི་ཡིང་ངས་		<i>Shall I not be here?</i>
ངམག་པོ་མི་ཡིང་ངས་		<i>Shall I not be good?</i>

And so throughout. Also with ཡིན་, or ཡིན་པོ། Thus:—

ངམག་པོ་ཡིན་ཡིང་། *Shall I be good?*

The other tenses (which really represent the Conditional) are as follows:—

Attributive Present.

གཤམ་ཅིང་འཕུག་པོ་ཡོད་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོང་། ।

Or:—

ང་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོང་། ।

Or

ང་ཕུག་པོ་འདུག་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོང་། ।

ཁྱེད་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་པོ་ཡོང་། ।

If I am, or If I be, or should I be, rich, I will be happy or comfortable.

If thou art, etc., thou wilt be happy.

ཁོ་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་པོ་ཡོང་། ।

If he is, etc., he will be happy.

For the past tense the construction is similar, save that ཡོད་པ་ཡིན་, etc., for *Would be*, and ཡོད་, or འདུག་, or བྱང་ for *Would have been*, are used instead of ཡོང་, though བྱང་ for *Would be* ཡོང་ may also be used.

ང་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་, or སྤྱིང་པོ་ཡོད་, or

If I were, or had I been, rich, I would be, or would have been, comfortable.

འདུག་, or བྱང་།

ཁྱེད་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་པོ་ཡོད་པ་འདུག་, or ཡོད་པ་རེད་, or

If thou, etc., thou wouldst be, or wouldst have been, comfortable.

སྤྱིང་པོ་ཡོད་, འདུག་, or བྱང་།

ཁོ་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་པོ་ཡོད་པ་རེད་, or ཡོད་པ་འདུག་, or

If he, etc., he would be, or would have been, comfortable.

སྤྱིང་པོ་ཡོད་, or འདུག་, or བྱང་།

Substantively (Col.).

The construction is just the same as when used attributively.

Negative.

Same construction, but with མེད་ན་ instead of ཡོད་ན་, or འདུག་ན་
Thus :—

ང་ཕུག་པོ་མེད་ན་སྤྱིད་པོ་མི་ཡོང་། *If I am not, etc., I will not be comfortable.*

The Literary attributive construction is :—

ང་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རེ། *If I am rich I shall be happy.*

ང་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། *If I were rich I would be happy.*

ང་ཕུག་པོ་ཡོད་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡོད་ནོ། *Had I been rich I would have been happy.*

POTENTIAL.

Phrases expressive of *ability to be present*, or *ability to be anything* (e.g. good), are rendered with the aid of ཐུབ་པ་ To be able, or by that and other auxiliaries, added to the root of ཡོད་པ་ Thus :—

Present.

ང་འདི་རུ་ཡོད་ཐུབ་ or ཐུབ་ཡོང་, or ཐུབ་ *I can be here.*

ཀྱི་ཡིན།

ང་ཡག་པོ་ཡོད་ཐུབ་ or ཐུབ་ཡོང་, or ཐུབ་ *I can be good.*

ཀྱི་ཡིན།

ཁྱོད་འདི་རུ་ཡོད་ཐུབ་, or ཐུབ་ཡོང་, *Thou canst be here.*

or ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་ཐུབ་, or ཐུབ་ཡོང་, *He can be good.*

or ཐུབ་ཀྱི་རེད།

Past.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཐུབ་པ་ཡིན་	} or ཐུབ་སྟེང་།	<i>I could be here.</i>
ང་ཡག་པོ་ཡོད་ཐུབ་པ་ཡིན་		<i>I could be good.</i>
ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོད་ཐུབ་པ་རེད་		<i>Thou couldst be here.</i>
ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་ཐུབ་པ་རེད་		<i>He could be good.</i>

PROBABILITY.

Phrases expressive of likelihood or probability of being present, or of being anything (e.g., good), are rendered by means of གཞིག་ཁྱེད་ན་ with ཡོང་, or by means of ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ། Thus, Colloquially:—

Present.

གཞིག་ཁྱེད་ན་ང་འདི་ཅུ་ཡོང་།	}	<i>I may be here. Perhaps I shall be here. It is likely that I shall be here.</i>
ང་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་།		
ང་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		
ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ or ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		<i>Thou mayest be here.</i>
གཞིག་ཁྱེད་ན་ང་ཡག་པོ་ཡོང་།	}	<i>I may be good.</i>
ང་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ or ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		
ཁོ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ or ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		<i>He may be good.</i>

N.B.—ཡིན་གྱོ། ཡོང་གྱོ།, and similar expressions are sometimes written ཡིན་འགྱོ།, ཡོང་འགྱོ།, etc. The correct form is probably གྱོ།, but this is not quite clear.

Past.

གཞིག་ཁྱེད་ནང་འདི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག། *I might be here.*

ཁྱེད་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་ (or འདུག་པ་) ཡིན་ *Thou mightest be here*

པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་ (or འདུག་པ་) ཡིན་ *He might be here.*

པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།

Similarly with ཡག་པོ་ *Good*, instead of འདི་ཅུ་ *Here*.

Negative.

As regards the phrases in which ཡིན་པ་འདྲ་ and ཡིན་གྱོ་ occur, the negative construction is to change these into མིན་པ་འདྲ་ or མིན་གྱོ་, or མན་པ་འདྲ་, or མན་གྱོ། *Ex. :—*

ང་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་མིན་པ་འདྲ། *Perhaps I shall not be here.*

Literary.

This construction is in སྲིད་པ་ *To be possible*, combined, sometimes with the Verbal Root, but usually with the Infinitive in the Terminative case. Thus :—

ང་ནི་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་དོ། *I may be there.*

ང་ནི་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) མི་སྲིད་དོ། *I may not be there.*

ང་ནི་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་ *I might be there.*

ཡིན་ནོ།

ང་ནི་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་ *I might not be there.*

མིན་ནོ།

ང་ནི་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་ཡོད་དོ། *I might have been there.*

ང་ནི་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་མེད། *I might not have been there.*

There is also another construction in བགྲའ་བ་ To calculate, reckon, used thus :—

དེ་ཅུ་ཡིན་པ་གྲའ་།

It may be so : I reckon, or guess it is so.

HORTATIVE.

Phrases like *Must, Ought, Should* (in these senses), *Need, Want*, etc., to be, are rendered by means of དགོས་པ་, or perhaps more Colloquially དགོ་བ་, or by that and other auxiliaries, added to the root of ཡོད་པ་ Thus :—

Present.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་།

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་ཀྱི་ཡིན་,
or དགོས་ཡིང་།

I must be here. To me it is necessary to be here.

ཁྱེད་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད་,
or དགོས་ཡིང་།

Thou must be here.

ཁྱེད་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་།

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད་,
or དགོས་ཡིང་།

He must be here.

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་།

Past.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་, or དགོས་
ཟུང་།

I should have been here. To me it was necessary to be here.

ཁྱེད་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་པ་རེད་, or དགོས་
ཟུང་།

Thou shouldst have been here.

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་དགོས་པ་རེད་, or དགོས་
ཟུང་།

He should have been here.

Or (instead of གུང་) ཡོང་, or འདུག་ for all persons.

N.B.—If there is an adverb to show the tense, the Past may be constructed like the Present.

PURPOSIVE.

Phrases like *That...may or might be; In order that...may or might be; So that...may or might be; In order to be, etc.*, are expressed by means of the Infinitive put in the Genitive Case and followed by རོན་ལ་ or, in Literary Tibetan, ཕྱིར་དུ་, or རོན་དུ་. Thus:—

ང་འདི་ཕྱི་ཡོང་པའི་རོན་ལ།

That I may (or might) be here.

ཁོ་བཙན་པོ་ཡོང་པའི་རོན་ལ།

So that he may (or might) be safe.

The Literary construction is to put ཡོང་པ་ in the Terminative Case followed by གྱི་ or གྱི་བ་ in the Genitive Case, and winding up with ཕྱིར་. Thus:—

ང་ཡོང་པར་གྱི་ (or གྱི་བ་) རི་ཕྱིར།

That I may or might exist.

Or the construction may be in འགྱུར་བ་ put in the Genitive Case and followed by ཕྱིར་. Thus:—

དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ།

That they may all be one (John xvii. 21).

IMPERATIVE.

ཡོང་པ་ does not seem to possess any Imperative Root of its own.

Regarded as a substantive verb, its Imperative would perhaps best be expressed, as in Literary Tibetan, by ཡོང་པར་གྱུར་, or, more emphatically, ཡོང་པར་གྱུར་ཅིག་, literally *Become being*, or *Begin to exist*. Thus:—

རྒྱ་དགུང་ལ་འདི་ཕྱི་ཡོང་པར་གྱུར་,

Be here at midday.

or གྱུར་ཅིག་།

Such an expression, however, would probably never be used in fact. A Tibetan would ordinarily say :—

ཉིན་རྒྱུང་ལ་འདི་ཅུ་ཤོག།

Came here at midday.

If the idea of *origination*, or *becoming*, be implied, the proper Imperative would probably be བྱང་ Negative མ་འབྱང་།

Colloquially the Imperative of བྱེད་པ་, or, more elegantly, བགྱིད་པ་ or respectfully མཛོད་པ་ *To make, To do, To act*, might be brought into requisition. Thus :—

ཉིན་རྒྱུང་ལ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་བྱིས་ (or better བྱིས་ཤིག།) *Be here at midday : i.e., Make to be here, etc.*

(*N.B.*—བྱིས་ is vulgar Colloquial. བྱེད་ is sometimes used instead of བྱིས་, but བྱིས་ seems more correct.)

Negative :—

ཉིན་རྒྱུང་ལ་འདི་ཅུ་མེད་པ་བྱེད་, or མེད་ བ་བགྱིད་, or མེད་པ་མཛོད་། *Do not be here at midday.*

Note that in *prohibitions* the Imperative takes the Present Root of the verb.

When used attributively the Imperative of ཡོད་པ་ is, in the Colloquial, formed with the auxiliary verbs བྱེད་པ་, བགྱིད་པ་ and མཛོད་པ་ just mentioned. Thus :—

མགྱོགས་པ་བྱེད་, or བྱིས་, or བྱིས་ཤིག།, or མཛོད་། *Be quick.*

Negatively :—

མ་བྱི་བོ་བྱེད་ (or བགྱིད་, or མཛོད་)།

Or :—

བྱི་བོ་མ་བྱེད་ (or བགྱིད་, or མཛོད་)།

} *Do not be late.*

Another way, which, however, is rather Hortative than Imperative, to use the auxiliary verb དགོས་པ་ In this case, there being no real

Imperative root, and what is said being only a statement of fact and not a command, the negative མི་, instead of མ་, is used. Thus :—

ཞིང་མི་དགོས།

*Do not be afraid. Literally, Fear-
ing, or fear, is not necessary.*

This also, however, may be expressed in the usual way. Thus :—

ཞིང་བ་མ་བྱེད་ (or མ་བྱེད་ or མ་མཛད་)

*Do not fear ; i.e., Do not make
fear.*

or མ་ཞིང་བ་བྱེད།

The enclitic particles ཅིག་ after final ག་, ད་ or བ་, and after anything in the Colloquial), ཞིག་ (after all vowels, or after final ང་, ན་, མ་, ར་, or ལ་), and ཤིག་ (after final ས་), are only used for peremptory orders and stern commands. Ordinarily they are omitted. Even then the order is softened in various ways, e.g. by using the polite expression རོགས་བྱེད་, or the still politer one རོགས་གནང་. Please. Thus :—

བདན་བདན་གནང་རོགས་གནང་།

Please be careful.

སྤང་ཐེ་མེད་བ་མ་བྱེད་རོགས་བྱེད།

Please do not be cruel.

When addressing equals or inferiors familiarly, the following constructions may be adopted :—

མགོགས་པོ་བྱེད་དང་ or བྱས་ཤིག་དང་།

*Now then, be quick ; or Do be
quick.*

ནིན་ནིན་བྱེད་ཨ།

Do be punctual.

A more Literary form would be :—

སེམས་གསོ་བར་གུར་ཅིག་ཨང་།

Now, do be comforted.

PREGATIVE.

This is formed with the aid of Literary རྒྱག་ or Colloquial བརྒྱག་ (the Perfect Root), Imperatives of the verb འཇུག་པ་ To allow, added in Colloquial to the Root, or, in Literature, to the Terminative case of the Infinitive.

Thus :—

ང་དང་བོ་ཡོད་བཅུག།

ང་དང་བོ་ཡོད་བཅུག་ཅིག།

ང་དང་བོ་ཡོད་བཅུག་ (ཅིག) རོགས་གནང་

or རོགས་བྱེད་།

Let me be first.

ང་དང་བོ་ཡོད་བཅུག་ (ཅིག) དང་།

ང་དང་བོ་ཡོད་བཅུག་ཨ།

ཁོ་དང་བོ་ཡོད་བཅུག་

Let him be first.

ངས་ཁྱོད་དང་བོ་ཡོད་བཅུག་གི་ཡོང་

I shall not let thee be first.

ཁོས་ང་དང་བོ་ཡོད་བཅུག་གི་རེད་པས་,

Will he let me be first?

or བཅུག་ཡོང་ངས་།

Literary.

ང་དང་བོ་ཡོད་པར་རྒྱག་ཅིག།

ང་དང་བོར་རྒྱག་ཅིག།

Let me be first.

Or :—The root of the verb ཡོད་བ་ may be put in the terminative case, and the auxiliary verb གསོལ་བ་ used. Thus :—

ང་དང་བོ་ཡོད་དུ་གསོལ་ལ།

Pray let me be first; I beg you to let me be first.

PERMISSIVE.

This is formed with the aid of ཚོག་བ་ To be allowed. Thus :—

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་ or ཚོག་གི་ཡོད་།

I may be here. I am allowed to be here.

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་ or ཚོག་གི་འདུག།

Thou art allowed to be here.

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་ or ཚོག་གི་འདུག།

He is allowed to be here.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་པ་ཡིན་ or ཚོག་མོང་།

I was allowed to be here.

Negatively :—

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་མི་ཚོག།
 ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་གི་མེད། } *I may not be here. I am not allowed to be here.*
 ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་པ་མིན་ or ཚོག་མ་ *I was not allowed, etc.*
 མེད།

Interrogatively :—

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་གས།
 ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་གི་ཡོད་དམ། } *May I be here? Am I allowed to be here?*
 ང་འདི་ཅུ་ཡོད་མི་ཚོག་གས།
 ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་གི་མེད་དམ། } *Am I not allowed to be here?*
 ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཚོག་པ་ཡིན་ནམ་ or ཚོག་ *Was I not allowed to be here?*
 མེད་ངམ།

OPTATIVE.

This is formed with the aid of འོག།, the Imperative of ཡོང་བ་
To come. Thus :—

ང་ (ལ་) དེ་ཅུ་ཡོད་ (པ་) འོག། *Oh, or Would, that I were there.*

The construction is the same for all persons.

In Literary Tibetan :—

ང་ (ལ་) དེ་ཅུ་ཡོད་པར་གྱུར། *Would I were there.*

And so for all persons.

INFINITIVE.

ཡོད་པ། *To be present, To exist.* Or, attributively, *To be anything*
 (e.g., good).

ཡོད་པ་ཡིན་པ། *To have been, etc.*

ཡོང་གྱུ་ (or ཡོང་གྱུ་) ཡིན་པ། *To be about to be.*

In Literary Tibetan the Infinitive is also ཡོད་པ་, but it is often
 seen in the terminative case, as ཡོད་པར་. Thus :—

ཁྱེད་ནི་...ཕྱོད་པ་ནིག་ཡོད་པར་ (or ཡིན་པར་) རེད་ནས་སྐྱིས་ཤེས་སོ། *We know that thou art a teacher. That is, We know thee TO BE a teacher.*

Again:—

ཁྱེད་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་པར་ (or ཡིན་པར་) བསམ། *Whom makest thou thyself? Literally, Who thinkest thou that thou art? That is, Who thinkest thou thyself TO BE?*

Colloquially these would be:—

ཁྱེད་...སྤྱོད་པ་ནིག་ཡོད་པ་ (or ཡིན་པ་) རེད་ནས་སྐྱིས་ཀྱི་ཡོད། *We know thee TO BE a teacher.*

ཁྱེད་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་པ་ (or ཡིན་པ་) བསམ་གྱི་འདུག། *Who thinkest thou thyself TO BE?*

Sometimes the plain root is found in Literary Tibetan used in an Infinitive sense. Thus:—

དེ་དག་གིས་ཁོང་ལས་གྲོགས་ཚོའི་ནང་ན་ ཡོད་བསམ་ཞེ། *They supposing him to be (have been, or that he was) in the company (Luke ii. 44).*

Where mandatory Imperative verbs like *Tell*, or *Order*, govern (in English) an Infinitive, the proper way of rendering the phrase in Tibetan is to turn the Infinitive into an Imperative. Thus:—

ཁོ་ལ་བྱི་བོ་སྤེད་ལ། *Tell him not to be late.*

ཁོ་ཚོ་ལ་ནམ་ལངས་པ་འདི་རུ་ཤོག་ཅིག་ ལ། *Order them to be here at dawn.*

PARTICIPLES.

ཡོད་པ་ having only one root, the Present and Past Participles are the same and exactly like the Infinitive. Thus:—

ཡོད་པ་ *Being* ; ཡོད་པ་ *Been.*

The Compound Perfect Participle is ཡོད་པ་ཡིན་པ་ *Having been.*

In Colloquial the Future Participle is ཡོང་གྱུ་ or ཡོང་གྲོ་ *About to be.*

PERIPHRASTIC PARTICIPLE :—

In the Colloquial this is ཡོད་མཁན་ for animates, and ཡོད་པ་ for inanimates, the former meaning *who is*, or *was*, or *which is* or *was*, and the latter *which is*, or *was*. It is really used as a kind of adjective.

EXAMPLES :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་དང་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ རོགས། *I want a servant who is honest*

དེ་འདྲི་ཙུང་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེ།

This horse is a fleet one (one that is fleet).

ཁྱེད་ཀྱི་གྲི་ནི་པོ་མེད་པ་ཞིག་རེ།

Your knife is a blunt one.

The Past is similarly constructed. Thus :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་མུན་ལ་དང་པོ་ཡོད་མཁན་དེ་ རོགས། *I want the servant who was honest.*

The Future may be constructed like the Present. Thus :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་དང་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ རོགས། *I want a servant who will be honest.*

Or thus :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་དང་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ རོགས། *Ditto.*

Or :—

ང་ལ་དང་པོ་ཡོང་གུའི་ (or ཡོང་གྲུའི་) གཡོག་པོ་ཞིག་རོགས། *Ditto.*

In Literary Tibetan the Present Participle is also ཡོད་པ་ or other variant of the verb *To be*.

EXAMPLES :—

ཁྱེད་ཁང་སྒྲིག་འདི་ནང་ན་ཡོད་པ་ རྣམས་ལ་ གསུང་བྱེད་དོ། *I speak to you who are in this room.*

དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོད་པ་དེ་ངན་པ་ལས་ ༈nd whatsoever is (that which is)
 རྒྱུ་ངོ་། more than this is of the evil one
 (Matt v. 37).

དམ་པ། དམ་པ། དམ་པ་ལགས་པའི་ ཀུན་པོ་དགོན་མཆོག་ཀྱན་དབང་ཐུར་ཡོད་ ཀུན་པོ་དགོན་མཆོག་ཀྱན་དབང་ཐུར་ཡོད་
 བ་དང་། ད་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། Holy, holy, holy, Lord God, Al-
 mighty, which was and which is
 (Rev. iv. 8).

ང་ནི་...ད་ལྟ་མཆིས་པ་དང་ཐུར་མཆིས་པ་ ང་ཡི་ཡོད་པ་དང་ཐུར་མཆིས་པ་ ང་ཡི་ཡོད་པ་དང་ཐུར་མཆིས་པ་
 དང་ཡོད་པ་དང་ཐུར་མཆིས་པ་ ང་ཡི་ཡོད་པ་དང་ཐུར་མཆིས་པ་ I am...which is, and which was,
 and which is to come.

As the above examples show, the Past construction is similar, the context giving the tense.

The Literary Future for the Periphrastic Participle follows the lines of the Colloquial.

OTHER LITERARY PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡོད་དེ་ }
 ཡོད་ཅིང་ } Being ; as, since, when, after, while...is, are.

ཡོད་པའི་ཆོ་ལ་ At the time of being : when, while...is, are.

ཡོད་ན་ In or by being : if, when...is, are.

ཡོད་ལ་ Being.

ཡོད་ཀྱིས་ Though, since, because...is, are.

ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ or རོན་དུ་ For being.

Past.

ཡོད་དེ་ }
 ཡོད་ནས་ } Having been ; as, since, when, after...was, were.

ཡོད་པས་ Because, since, when...was, were ; Having been

ཡོད་པ་ལས་ After, since, because, when...was, were.

ཡོད་ན *In or by having been ; if, when...was, were.*

ཡོད་པ་དང་ *Having been ; as, since, when, after...was, were.*

OTHER COLLOQUIAL PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡོད་ཙང་ *As, since, because, etc...is, are.*

ཡོད་ཏུས་
ཡོད་པའི་ཏུས་ལ་ } *At the time of being ; when, while...is, are.*

ཡོད་ན *In or by being ; if, when...is, are.*

ཡོད་ལ་ *Being,*

ཡོད་པའི་དོན་ལ་
ཡོད་ལ་ } *For being.*

Past.

ཡོད་པས་
ཡོད་པ་དང་
ཡོད་པ་ལས་ } *Because, since, when, after, as...was, were.*

SUPINE.

This is formed in Literature by putting the Infinitive in the Terminative case. Thus, ཡོད་པར་ *To be.* Or it may be formed by putting the Root in the same case. Thus ཡོད་ཏུ་ *To be.*

In Colloquial the supines are ཡོད་པ་, and ཡོད་ཀྱུ།

Verbal Noun.

In Literary Tibetan ཡོད་པ་ *To be,* is often seen turned into a Gerund, or Verbal Noun, by the addition of the Definite Article རི་, or རྟི་, or sometimes both. Thus ཡོད་པ་རི་, ཡོད་པ་རྟི་, ཡོད་པ་རི་རྟི་
The being.

§ 37. ཡིན་པ་ To BE.

Like ཡིན་པ་ this verb is used to express direct affirmation, or, with a negative particle, direct negation, and also to connect any subject with its attribute. It cannot, however, like ཡོད་པ་, be used to express *presence*, or *existence*, or the idea of *possession*. In other words, though ཡིན་པ་ may be employed in every case in which ཡིན་པ་ is used, yet ཡིན་པ་ never takes the place of ཡོད་པ་।

It may be conjugated thus:—

PRESENT INDICATIVE.

Affirmative.

ང་ཡག་པོ་ཡིན།

I am good.

ཁྱེད་ཡག་པོ་འདུག།, or occasionally རེད་ } *Thou art good.*
 Very rarely ཡིན།

ཁོ་ཡག་པོ་རེད། Or, occasionally:— } *He is good.*
 ཁོ་ཡག་པོ་འདུག། or very rarely ཡིན།

Literary Tibetan.

ང་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ།

I am good.

ཁྱེད་བཟང་པོ་འདུག་གོ།

Or occasionally:—

ཁྱེད་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ།

Thou art good.

ཁོ་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ།

He is good.

The plural being the same as the singular, it is omitted.

Honorific construction in Literary Tibetan:—

(Not used).

I am good.

ཁྱེད་བཟང་པོ་གནའོ།

Thou art good.

ཁོ་བཟང་པོ་ལགས་པོ།, or གནའོ།, *He is good.*

or ལགས་པ་ཡིན།

Colloquial Negative.

ངམག་པོ་མིན་ (or vulgarly མན་) | *I am not good.*

ཁྱེད་མག་པོ་མི་འདུག་, or མ་རེད་ | *Thou art not good.*

ཁོ་མག་པོ་མ་རེད་ |
 Or occasionally :— } *He is not good.*
 ཁོ་མག་པོ་མི་འདུག་ |

མིན་ is Literary, and both མིན་ and མན་ Colloquial. Whether Literary or Colloquial it is best to use མིན་ |

Interrogative.

ངམག་པོ་ཡིན་ནས་, or ཡིན་པས་, *Am I good ?*

or ཡིན་པ།

ཁྱེད་མག་པོ་འདུག་གས་, or འདུག་གས། *Art thou good ?*

ཁོ་མག་པོ་རེད་ནས་, or རེད་པས་,
 or རེད་པ། } *Is he good ?*

Or occasionally :—

ཁོ་མག་པོ་འདུག་གས་, or འདུག་གས། |

Literary.

ང་བཟང་པོ་ཡིན་ནས། *Am I good ?*

ཁྱེད་བཟང་པོ་ཡིན་ནས་, or འདུག་གས། *Art thou good ?*

ཁོ་བཟང་པོ་ཡིན་ནས། *Is he good ?*

N.B.—If and when, in the Colloquial, ཡིན་ is used with the 2nd person, it is generally when a question is being asked. It is hardly ever used in the Colloquial with the 3rd person, though it is not absolutely wrong so to use it.

IMPERFECT INDICATIVE.

Same as Present Indicative, the context generally showing what that tense is. Thus :—

ཁ་སང་ང་ཡག་པོ་ཡིན།

Yesterday I was good.

ཁ་སང་ཁྱོད་ཡག་པོ་འདུག།, or རེད།

.. *thou wast good.*

ཁ་སང་ཁོ་ཡག་པོ་རེད།, or occasionally

.. *he was good.*

འདུག།

In Literary Tibetan the construction is similar, but of course the *Literary* forms of the verb must be used.

Another method is similarly to rely on the context for the tense, and to use ཡོད་པ་ཡིན་ for all persons, or to vary the last syllable according to the rule of the Present Indicative. Thus :—

སྟེན་ (Coll. སྟན་) ལ་ང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ ཡིན། } *Formerly I was good.*

སྟེན་ (Coll. སྟན་) ལ་ཁྱོད་ཡག་པོ་ འདུག།, or ཡོད་པ་རེད། } .. *thou wast good.*

སྟེན་ (Coll. སྟན་) ལ་ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་ པ་རེད།, or ཡོད་པ་འདུག། } .. *he was good.*

The Literary form of this construction would be ཡོད་པ་ཡིན་ for all persons, preceded by སྟེན་, or other indication of tense : and བཟང་པོ་ would replace ཡག་པོ་

PERFECT AND PLUPERFECT INDICATIVE.

Same as Imperfect. Thus :—

སྟེན་ལ་ང་ཡག་པོ་ཡིན།

I have, or had, been good.

And so forth, throughout all constructions.

FUTURE.

Same as in ཡོད་པ་, i.e. expressed by ཡོང་ for all persons.

The Literary construction is :—

ང་ཇི་བོར་འགུར་རོ།	<i>I shall be a shepherd.</i>
ཁྱད་ཇི་བོར་འགུར་རོ།	<i>Thou wilt be a shepherd.</i>
ཁོང་ཇི་བོར་འགུར་རོ།	<i>He will be a shepherd.</i>
ང་.....པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།	<i>I shall have been.....</i>
ཁྱད་...པར་གྱུར་པ་འདུག་གོ།	<i>Thou wilt have been.</i>
ཁོང་...པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།	<i>He will have been.</i>

When ཡིན་པ་ is used as an auxiliary to other verbs, we shall find that in the Colloquial there is another Future construction, namely, "གི་ཡིན" for the 1st person, and "གི་རེད" for the 2nd and 3rd persons.

SUBJUNCTIVE OR CONDITIONAL.

Same as in ཡོད་པ་, substituting ཡིན་ for ཡོད་ or འདུག་ wherever they occur, and, in the negative forms, མིན་ or མན་ for མེད་, in the first part of the sentence, but keeping the second part as it stands there. Thus:—

Present.

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་སྤྱིད་པོ་ཡོང་།	<i>If I be rich, I shall be happy.</i>
-------------------------------	--

Past.

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་སྤྱིད་པོ་ཡོང་།	<i>If I were rich, or had been rich, I would be or would have been happy.</i>
-------------------------------	---

The Literary construction is:—

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་བདེ་བར་འགུར་རོ།	<i>If I am rich I shall be happy.</i>
ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན།	<i>If I were rich I would be happy.</i>
ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡོད།	<i>Had I been rich I would have been happy.</i>

POTENTIAL.

Same as in ཡོད་པ་, substituting ཡིན་ for the ཡོད་ to which ཐུག་ is annexed. Thus:—

Present.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་, or ཐུབ་ཡོང་, } *I can be good.*
 or ཐུབ་གྱི་ཡིན། }

Past.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་པ་ཡིན། *I could be good.*

Perfect.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་པ་ཡོང། *I could have been good.*

Or :—

ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་སོང། (for all persons).

LIKELIHOOD.

The construction is the same as in ཡོད་པ་ Thus :—

གཞིག་བྱེད་ནང་ཐུག་པོ་ཡོང་, or ང་ཐུག་ } *I may possibly be rich.*
 བོ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་ལྟ་ or ཡིན་གྱོ། }

HORTATIVE.

Same construction as in ཡོད་པ་, changing ཡོད་ into ཡིན་ Thus :—

Present.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་དགོས། *I must be good.*

Past.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་དགོས་བྱུང། *I ought to have been good.*

PURPOSIVE.

Same as in ཡོད་པ་, changing ཡོད་ into ཡིན་ Thus :—

ང་བཙན་པོ་ཡིན་པ་འདི་དོན་ལ། *In order that I may be, or might be, safe.*

The Literary construction is in འགྱུར་བ་ or ཡོད་བ་ or ཡིན་བ་ put in the genitive case and followed by གྱིར།

EXAMPLE:—

དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་དྲུག་བཞི་	} That they may all be one. (John xvii. 21.)
གྱིར་རོ་ or ཡོད་པའི་གྱིར་རོ་ or ཡིན་	
པའི་གྱིར་རོ།	

IMPERATIVE.

Literary.

བཟང་པོར་གྱུར་ (ནིག)།

Be good.

མི་ཡིན་པར་གྱུར་ (ནིག)།

Be a man.

Colloquially.

As stated under ཡོད་བ།

PRECATIVE.

Same construction as in ཡོད་བ་, changing ཡོད་ into ཡིན་. Thus:—

ང་མྱ་མ་ཡིན་བཞག་

ང་མྱ་མ་ཡིན་པར་རྒྱག་ཅིག།

Let me be a lama

PERMISSIVE

Same as in ཡོད་བ་, changing ཡོད་ into ཡིན་. Thus:—

ང་མྱ་མ་ཡིན་ཅོག་, or ཅོག་གི་ཡོད་།

I am allowed to be a lama.

ང་མྱ་མ་ཡིན་ཅོག་པ་ཡིན་, or ཅོག་མོང་།

I was allowed to be a lama.

OPTATIVE.

Same as in ཡོད་བ་, changing ཡོད་ into ཡིན་. Thus:—

ང་རང་ཕུག་པོ་ཡིན་ (ང་) འོག།

Would I were rich.

Literary.

ང་ལྷག་པོ་ཡིན་པར་གྱུར།

Would I were rich.

INFINITIVE.

ཡིན་པ་ *To be.* In Literary Tibetan it is the same.

ཡོད་པ་ཡིན་པ།

To have been.

ཡོང་གྱོ (or ཡོང་གྱུ) ཡིན་པ།

To be about to be. (Coll.).

ཡིན་པར་འགྱུར་བ།

ཡོང་གྱུ (or ཡོང་གྱོ) ཡིན་པ།

} *To be about to be (Lit.).*

EXAMPLES :—

ད་སྐད་འདི་ག་འདུས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལྟེས།

Now, consider (see) how great this man was (to be).

In Literary Tibetan :—

ད་སྐད་འདི་ཇི་ཅས་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ལྟེས་
ཤིག།*Ditto.*ཇི་འདི་བྱང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁོལ་རིག་
པའི་བྱད་མེད་འདི་སྟུང་ངའི་ལྷ་བྱ་ཞིག་
ཡིན་པ་དང་། ལྷག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ངོ་
ཤེས་ཡོང་ཞེས་བསམས་སོ།*This man, if he were a prophet, would have perceived who and what manner of woman this is which toucheth him, that she is (to be) a sinner. (Luke vii. 39.)*ཁྱེད་གྱི་གནང་བའི་བཀའ་དེ་ནི་ཆོ་མཐའ་མེད་
པ་ཡིན་པ་ཤེས་སོ།*I know that his commandment is (to be) life eternal.*

ཁྱེད་ཀྱིས་རང་སྟུ་ཡིན་པ་བསམ།

Or, in Literary Tibetan :—

ཁྱེད་ཀྱིས་རང་སྟུ་ཡིན་པར་བསམ།

} *Who thinkest thou that thou art, or thyself to be?*

PARTICIPLES.

PRESENT:	ཡིན་པ་	Being	} (both in Coll. and Lit.).
PAST:	ཡིན་པ་	Been	
COMPOUND PERFECT:	ཡིན་པ་ཡིན་པ་	Having been	
FUTURE:	ཡོང་གྱི་ ཡོང་གྱི་	About to be	

PERIPHRASTIC.

Both in Colloquial and Literary Tibetan, Present and Past Tenses, this is:—

ཡིན་པ་, or ཡིན་པ་དེ།

Who or which am, is or was.

EXAMPLES.—

རྣམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཐར་བར་འགྱུར།

A remnant (that which is a remnant) shall be saved. (Rom. ix. 27.)

ཁྱེད་རང་གི་ཡིན་པ་དེ་གཞིས་ཤིག།

Take that which is thine own. (Matt. xxv. 25.)

ད་ང་པུ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཆར་ཡོད་པའི་
དུས་སུ་དམའ་བ་ཡིན་པ་དང་། ང་མེད་
པའི་དུས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་བློ་གསལ་སུ་སློབས་པ་
ཅན་ཡིན་པ་དེ་རང་གིས།

Now, I, Paul, myself, who in your presence am lowly among you, but being absent am of good courage toward you. (2 Cor. x. 1.)

ཁྱེད་ཕྱི་བ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་གདམ་བྱེད་དེ།

I speak to you that are gentiles. (Rom. xi. 13.)

ངའི་འབངས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངའི་འབངས་
དང་གཞིས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཞིས་པ་
ཟེར་བར་འགྱུར།

I will call them my people which were not my people; and her my beloved which was not beloved. (Rom. ix. 25.)

The Future Periphrastic Participle both in Colloquial and Literary Tibetan, follows the lines of ཡོད་པ།

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

LITERARY.

Present.

ཡིན་ཏེ	{	<i>Being ; as, since, when, after, while . . . am, is, are.</i>
ཡིན་ནིང་		
ཡིན་པའི་ཚེ་ལ་	{	<i>At the time of being ; when, while . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་དུས་ལ་		
ཡིན་ན་		<i>In or by being ; If, when . . . am, is, are.</i>
ཡིན་ལ་		<i>Being.</i>
ཡིན་གྱིས་		<i>Though, since, because . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་		<i>Of or for being.</i>

Past.

ཡིན་ཏེ	{	<i>Having been ; As, since, when, after . . . was, were.</i>
ཡིན་ནས་		
ཡིན་པས་	{	<i>Because, since, when . . . was, were ; Having been.</i>
ཡིན་པ་ལས་		
ཡིན་པ་ནང་		<i>As, when . . . was, were.</i>
ཡིན་ན་		<i>In or by being ; If, when . . . was, were.</i>

COLLOQUIAL.

Present.

ཡིན་དུས་	{	<i>At the time of being ; When, while . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་དུས་ལ་		
ཅང་, or ཡིན་ཅང་		<i>Being ; because, since, as, when . . . am, is, are.</i>
ཡིན་ན་		<i>In or by being ; If, when . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་		<i>Of or for being.</i>
ཡིན་ལ་		<i>Being.</i>

Past.

ཡིན་པས་	<i>Because, since, when, after, as . . . was, were : having been.</i>
ཡིན་ནས་	<i>Having been : as, since, when, after . . . was, were.</i>
ཡིན་པའི་	<i>Of or for having been.</i>
ཡིན་པ་ལས་	<i>As, since, when, after . . . was, were.</i>
ཡིན་པ་དང་	<i>As, when . . . was, were.</i>
ཡིན་ན	<i>In or by having been : If, when . . . was, were.</i>

Supine.

Literary: ཡིན་པར་, and ཡིན་དུ་ *To be.*

Colloquial: ཡིན་པ་, and ཡིན་ཁྱུ་ *To be.*

Verbal Noun.

Either ཡིན་པ་ *Being, To be*, or the Infinitive of the verb, which in itself includes the idea of *To be*. It may either be used alone, or, in the Colloquial, with དེ་, or in Literary Tibetan དེ་, or ནི་, or དེ་ནི་।

EXAMPLES:—

ཁྱུལ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ (དེ་) མཆོམས་ *Sometimes it is not very pleasant
to be a king.*

མཆོམས་ཀྱི་ཅང་ལྟོད་པོ་མ་རེད།

ར་བཟེབ་ (དེ་) ཇོ་ཆོ་པོ་རེད། *It is shameful to be drunk.*

ཉེ་གནས་རང་གི་སྤྱོད་དཔོན་དང་གཡོག་པོ་ *It suffices for the disciple that he
be as (to be as) his master, and
the servant as his lord.*

(དེ་) ལྷང་གི་འདུག།

N.B.—It must always be remembered that ཡིན་པ་ is never used substantively, but always in connection with some noun, adjective, or verb, into which its forms have to be moulded.

§ 38. THE VERB.

I.—PRELIMINARY. The Tibetan Verb denotes only a sort of indefinite happening or state, and this not of itself, but rather by means of certain auxiliaries, including the verb *To be*, which alone really constitutes the verb in a Tibetan sentence.

Thus:—

སྟོན་རྒྱུ་མཁན་གྱིས་སྟོན་རྒྱུ་གྱི་འདུག།	} <i>The sower is sowing the seed.</i>
Or ཁྱིཾ་བས་ (or སྟོན་འདུག་མཁན་གྱིས་)	
སྟོན་འདུག་གྱི་འདུག་གོ།	

Literally, this is: *By the sower, as regards the seed, a sowing is.*

In fact the so-called Verb is rather a kind of Noun, modified in its significations by the verb *To be*, according to the mood or tense of the latter. It possesses in itself no means whereby to distinguish between the active and passive voices; the singular and plural numbers are alike in construction; and, except as regards the auxiliary *To be*, all its forms can be used with any of the persons indiscriminately.

The changes or inflections undergone by the Tibetan Verb are effected in three ways:—

1. By structural alterations in the *Root*;
2. By making use of *Auxiliary Verbs*;
3. By resorting to divers monosyllabic *Particles* for the formation of Infinitives, Participles, Supines, etc.

II.—ROOTS.

These in Literary Tibetan are four:—1. Present; 2. Perfect; 3. Future; and 4. Imperative.

Thus:—

བྱེད་པ་ *To do, To make, To act.*

Present Root: བྱེད་ *Do, Does, Doing.*

Perfect Root: བྱས་ *Have or has done.*

Future Root: བྱ་ *Will do.*

Imperative Root: བྱེས་ *Do.*

However, every Tibetan Verb does not possess all four roots. Some only possess three. Thus :—

འཇག་པ་ *To drop, drip, trickle, leak.*

Present Root : འཇག་ *Drop, Drops, Dropping.*

Perfect Root : གཞགས་, or ཞགས་ *Have or has dropped.*

Future Root : གཞག་ *Will drop.*

Some possess only two roots. Thus :—

འགྲོ་བ་ *To go, To walk.*

Present and Future Root : འགྲོ་ *Goes, Will go.*

Perfect and Imperative Root : མོང་ *Have or has gone, Go.*

A Colloquial Imperative is སྐྱག་ *Go.*

Many possess only one root for all tenses. Thus :—

སྐྱོང་བ་ *To see.*

གཞོབ་ *To remember.*

བྱབ་པ་ *To be able.*

ཐོབ་པ་ *To receive, get, obtain.*

འགྲིག་པ་ *To suit, to agree, to be satisfied.*

Where, in Literary Tibetan, a verb possesses a special root for each or any of the different tenses, and for the Imperative Mood, that special root must be used for those tenses and that mood, save that when the Future construction is in འགྱུར་རོ་ or བྱེ་ or བྱ་, the Present Root is retained instead of the Future Root. Where there is no special Future root or Imperative root, the Present root is used for the Future and Imperative. It is impossible, of course, to learn the root-forms of all the verbs, but there is no reason why those of the commoner verbs should not be memorized to some extent.

As regards the Colloquial, though it is quite allowable to use the

roots that are assigned to particular moods and tenses for those moods and tenses, yet it is said that as a matter of fact, at least in vulgar Colloquial, this is seldom or never done, and the root generally used is the Perfect root. When, however, the Present root of a verb ends in an inherent ཨ་ (for instance, ལྟོལ་ *To look*), or in an inherent འ་ (e.g., བཅའ་བ་ *To bear, or bring forth*), or in ུ (e.g., ལྟོབ་ *To request, ask*), or in ར་ (e.g., རྩོལ་ *To live, feed, nourish*), it is said that that Present root is generally used for the Present Indicative, the Future Indicative in གི་ཡིན་, or གི་རེད་, the Present Participle, Active Present Participle, Present Infinitive, Supine and Verbal Noun. If, in these verbs, the Future is formed with ཡོང་ instead of གི་ཡིན་ etc., the Perfect root (or perhaps more correctly the Future Root) must be used. Thus :—

ངས་ལྟོག་ཡིན།

I shall see.

ཁྱེད་ཀྱིས་བཅའ་གི་རེད།

Thou wilt bear.

But :—

ངས་བལྟ་ (ས་) ཡོང་།

I shall see.

ཁྱེད་ཀྱིས་བཅས་ཡོང་། (no Future Root)

Thou wilt bear

In Literary Tibetan :—

ངས་ལྟོག་པར་འགྱུར་, or བལྟ་བྱ་ཡིན་, } *I shall see.*
or ལྟོག་པར་བྱ་, or བལྟ་བྱེ།

ཁྱེད་ཀྱིས་བཅའ་པར་འགྱུར།

Thou wilt bear.

The above idea that the Perfect Root should be used in the Colloquial probably arises from the fact that it sometimes has the same sound as the Future root. For instance, in the verb གནང་བ་ *To send*, the Perfect Root བཤང་ and the Future Root གནང་ sound nearly alike.

Of course it must be remembered that the Colloquial, as such, pays no regard to *spelling*, but only to its own *phonetics*. Hence, if one

writes Tibetan, one should spell properly. Therefore, also, if one attempts to write Colloquial, as such, it must always look wrong, as regards spelling.

In Compound Honorific verbs the first retains the Present root throughout, e.g., ལྷུབ་བ་གནང་བ་ *To provide.*

EXAMPLE:—

ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་ལྷུབ་བ་གནང་བ་རེད་
(pronounced གནང་ང་རེད།) } *Thou providest for me.*

With all other verbs the vulgar Colloquial, it is said, usually adopts the Perfect root, if any, or at least the sound of it, as above explained, for all moods and tenses. Thus, for གཏོང་བ་ *To send, let go, dismiss*, the roots are:—

Present Root: གཏོང་ *Send, Sends, Sending.*

Perfect Root: བཏང་ *Have or has sent.*

Future Root: གཏང་ *Will send.*

Imperative Root: ཐོང་ *Send.*

In Literary Tibetan the Present Indicative is:—

ངས་གཏོང་ངོ། *I send.*

ངས་གཏོང་བར་བྱེད་ (or བྱེད་ནི།) *I do send.*

ངས་གཏོང་གིས་ཡིད།

ངས་གཏོང་གི་ཡིད།

} *I am sending.*

But in the vulgar Colloquial it is:— ངས་བཏང་, or གཏང་ *I send*,
and ངས་བཏང་ (or གཏང་) གི་ཡིད་ *I am sending.*

In Literary Tibetan the Future Indicative is expressible in several ways with different roots. Thus:—

ངས་གཏང་ངོ་།	} <i>I shall send.</i>
ངས་གཏང་གྱུ་ཡིན་ (or ཡིན་ནོ་)།	
ངས་གཏོང་བར་བྱ་རོ།	
ངས་གཏོང་བར་འགྱུར་ (or འགྱུར་རོ་)།	
ངས་གཏང་ཡོང་།	

But in Colloquial it is :—

ངས་གཏོང་གི་ཡིན།	} <i>I shall send.</i>
Or :—	
ངས་བཏང་ (or གཏང་) ཡོང་།	

There seems also to be an emphatic form in which ཡ་ is affixed to the Future root, and is followed by རེད་ for all persons. Thus :—

ངས་གཏང་ཡ་རེད།	<i>I shall send; I am to send, i.e., by me a sending is to be.</i>
---------------	--

So, in Literary Tibetan the Present Participle is གཏོང་ཕྱི་ *Sending*; the Active Participle གཏོང་མཁན་ or གཏོང་བ་ *He who, or It that, sends*; the Terminative Infinitive གཏོང་བ་ར་ *To send*; and the Supine གཏོང་དུ་ *For sending, etc.*; but in Colloquial the Present Participle is བཏང་བ་དང་, the Active Participle བཏང་མཁན་, or བཏང་བ་; the Infinitive བཏང་བ་; and the Verbal Noun or Gerund and Supine བཏང་ཡ་, བཏང་གྱུ་, or བཏང་ལ་. The Literary Imperative is བོང་, or བོང་ནིག་, but the Colloquial is གཏོང་, or གཏོང་ཅིག་, though བོང་ would be understood quite well. Vulgar Colloquial would be བཏང་ཅིག་.

III.—AUXILIARY VERBS.

These are ཡོད་པ་, ཡིན་པ་, འདུག་པ་, རེད་པ་ and other forms of the verb *To be*, which it is not necessary to specify here; བྱ་བ་, འགྱུར་བ་,

and འབྱུང་བ་ *To become, To happen, To take place, To occur*; འཆང་བ་ *To be finished, completed, terminated*; འགྲུབ་པ་ *To be made ready, finished, accomplished*; རྫོགས་ *To be ended, concluded, exhausted*; ཐུབ་པ་ and ཐུས་པ་ *To be able*; འགྲོ་བ་ *To go*, but used idiomatically; དགོས་པ་ and བྱུང་བ་ *To be necessary, or expedient or expressive of the idea of obligation or duty*; འཁུག་པ་ *To allow, suffer, permit*; རྫོགས་པ་ *To be allowed or permitted*; བྱེད་པ་ *To make, do, act, perform*; བགྱིད་པ་ and བཟོད་པ་ elegant and respectful forms of བྱེད་པ་; ཡོང་བ་ or འོང་བ་ *To come*, but used idiomatically; སྲིད་པ་, ཡིན་པ་འདྲ་, ཡིན་གྱོ་ *To be possible, probable, likely, etc., etc.*

IV.—AUXILIARY PARTICLES.

(1)—གི, གི, གྱི, ཡི, རི་ annexed to the Verbal Root according to rule, with reference to the final letter of the root (see § 25, iv). Used to connect the root with ཡོད, ཡིན, འདུག་ or རེད་ they form a periphrastical Present Tense. For example, in the Colloquial, which loosely uses the sound of the Perfect Root —

ངས་བཏང་། *I send.*

But:—

ངས་བཏང་གི་ཡོད། *I am sending, or I send.*

Sometimes, in the vulgar Colloquial, they are annexed to the roots of adjectives, taking the place of the adjectival particle གོ, བ་, or བ་. Thus:—

ལམ་ཀ་རྒྱུ་བྱི་རེད་ instead of ལམ་ཀ་རྒྱུ་པོ་རེད་ *The road is rough.*

བྱ་སྒྲུ་ཡག་གི་རེད་ instead of བྱ་སྒྲུ་ཡག་པོ་རེད་ *The child is good.*

It is better, however, to use the adjective in full, and not to employ the construction in གི, གྱི, etc.

These Particles are sometimes used at the end of a sentence in the sense of a finite verb, and more particularly in the 1st Person Future.

EXAMPLES:—

ངས་བཅུག་གི། *I shall put in.*

ངས་རོགས་བྱེད་ཀྱི, or བྱཡི། *I shall help.*

(2)—གིས་, གིས་, ཀྱིས་, ཡིས་ These are annexed to the root as Gerunds, and signify *By* (doing something), or *Because*, *Since*, etc., but more usually antithetically as *But*, *Though*.

EXAMPLES:—

ངས་ཁོ་ལ་སྐད་བདང་གིས་ཁོ་ཐོན་པ་རེད། *I called him, but he has gone; or, Though I called him he has gone.*

ང་ཚོས་འདི་རུ་ལངས་ནས་བཟུང་ཀྱིས་ *By standing here we shall see the*
བཟུང་བོས་ཐོང་གི་ཡིན། *tamasha.*

It may even be annexed to the root of the verb *To be*. Thus:—

འོ་ཀླས་ལེགས་པ་ཡིན་གྱིས། *Though it is a good story, or It is a good story but . . .*

When used antithetically a pleonastic རྟོན་ཀྱང་ sometimes follows:—

ཁོང་གིས་ང་ལ་བསད་ཀྱིས་འོན་ཀྱང་ངས་ *Though he slay me, yet will I trust*
ཁོང་ལ་རྟོན་པར་འགུར། *in him.*

When annexed to the root of an adjective it includes the verb *To be*. Thus:—

མོ་གཟུགས་བཟང་གིས་ = མོ་གཟུགས་ *Since, Because, or Though (she*
བཟང་པོ་ཡིན་གྱིས། *was, or is) of fine stature*

(3)—གིན་, གིན་ ཀྱིན་, and ཡིན། Annexed to the root. These are Literary forms, and denote the Participle Present.

EXAMPLES:—

ཁོང་སྒྲོན་ལས་འདེབས་ཀྱིན་བྱིན་པ་རེད།

He went on his way praying.

Used to connect the root with ཡོད་, ཡིན་, འདུག་ or རེད་ they form a periphrastical Present Tense, just as བློ་, གྱི་, etc., do in the Colloquial.

EXAMPLES:—

ཀྱེ་ཏོང་ནི་འོང་གིན་ཡོད།

Lo, I come (am coming). (Heb. x. 7.)

ཁོང་སྒྲུ་ལེན་གྱིན་འདུག།

He is singing.

When connecting the root with དང་ Together with, they are often used gerundially.

EXAMPLES:—

གཏོང་གིན་དང་།

In, when, or while sending.

སྒྲུ་ལེན་གྱིན་དང་།

In, etc., singing.

བྱེད་ཀྱིན་དང་།

In, etc., doing.

འགྲོ་ཡིན་དང་།

In, etc., going.

Thus:—

སྒྲུ་ལེན་གྱིན་དང་ལངས་ནས་སྡོད་བཞིམ་ག་
ཤེས་རེད།

In, or when, singing it is best to stand up.

In the Colloquial this may be rendered:—

སྒྲུ་ལེན་དུས་ (or ལེན་བའི་དུས་ལ་, or
ལེན་པ་དང་) ལངས་ནས་སྡོད་ཡ་དེ་ཡག་
ཤེས་རེད།

(4).—དེ་ after final ད་

དེ་ after final ན་, ར་, ལ་, ས་

ཞི་ after final ག་, ང་, བ་, མ་ and all vowels.

These are a sort of Continuative Particles or Suspensives, and may be annexed to all Present and Perfect roots, but according to rule, with reference to the final letter of the root. Annexed to Present roots they form a Present Participle, or Gerund, and, annexed to Perfect roots, a Past Participle, or Gerund. Thus, they may be rendered.... *ing*, or... *ing been*, or, ...*ing*....*ed*, or *As, when, after*, etc. They are Literary rather than Colloquial, though not altogether absent from the latter, and are largely met with in those subordinate clauses a longer or shorter string of which generally goes to the construction of a Tibetan sentence.

EXAMPLES :—

པི་ལ་དོ་དང་ནེ་ཨོ་དེ་སྤར་གཅིག་དང་གཅིག་
ཁ་སི་འཆས་པ་ཡོད་དེ། *Pilate and Herod were formerly*
(formerly having been) *at en-*
mity with each other. (Luke
(xxiii. 12.)

དེ་ནས་ཁོང་གིས་སེ་ཚོགས་རྣམས་
གཟིགས་དེ། *And seeing the multitudes he, etc.*
(Matt. v. 1.)

དེ་ནས་དགོངས་སེའི་དུས་སྤྱི་ཉི་གནས་
རྣམས་མཚོའི་འགྲམ་དུ་སོང་ཟླ། *And when even was come his dis-*
ciples went (having gone) down
to the sea, etc. (John vi. 16.)

(5)— ཅིང་ after final ག།, ད།, བ།, or the vowel ཨོ་

ཞིང་ after final ང་, ན།, མ།, བ།, ལ།, and all vowels except ཨོ་

ཤིང་ after final ས།

This Suspensive, which is Literary rather than Colloquial, is annexed to the Root, and expresses in one or other of its forms the Present Participle, but sometimes also the Past Participle. It is also sometimes used instead of the conjunction *And*. Lastly, it often expresses a causal relationship. It is generally met with at the end of minor interpolations within subordinate clauses.

EXAMPLES :—

སྤྱོད་པ་པོ་འགྱོ་ཞིང་དཔག་དཔུང་སྤྲེའམ་
སོང་། *(By) Marching quickly the army*
arrived.

དེ་ནས་ཡེ་ཤུ་གོ་རྒྱུ་ཁྱིམ་དང་ཡུལ་ཚོ་ཀླན་དུ་གྱུ་ And Jesus went (having gone)
 ཞིང་། about all the cities and villages.
 (Matt. ix. 35.)

འཇིགས་ཤིང་འབོད་དེ།

Bring afraid and calling out.

འོད་མེད་ཅིང་སྤྱང་མེད།

*Light not being, air is not; or
 Light is not and air is not; or
 Light and air not being; or
 Without light or air. (Das.)*

ཉལ་ཞིང་གཉིད་དུ་འགྲོ་བ།

*Lying down, to go to sleep; or
 To lie down and go to sleep.*

ནས་སྐུལ་ཕྱིས་ (perfect of འབྱེད་པ་) The heavens having parted, or
 ཤིང་། rent asunder. (Mark i. 10.)

(6)—ལས་ and བས།

These are merely the particles ལ་ and བ་ of the Infinitive, or simple Participle, put in the Instrumental or Modal case. Practically they are equivalent to དེ་, དེ་, and ལྟེ་ and the next noted Suspensive ནས་. They are often used as a variant of these, when the latter have already occurred in the same sentence. This is merely a matter of taste, to avoid repetition. Primarily they mean *Because, Since, Seeing that*, etc., but they also carry the sense of *When*, and of the Participle, both Present and Past. Both Literary and Colloquial Tibetan make use of them:—

EXAMPLES:—

ང་རང་གིས་བརྩས་པས།

When I looked; i.e., I having looked.

ཤིན་དུ་དགའ་བ་ཡིན་པས།

As, since, because it is very difficult; or It being very difficult.

ང་ཡིན་པས་མ་འཇིགས་ཤིག།

Since it is I, or It being I, or It is I, be not afraid. (Matt. xiv. 27.)

དེར་སི་མོན་གྱི་སྤྱུག་སྟོ་རྩོད་བའི་ནད་ཀྱིས་
 བདབ་ (perfect of འཛིབས་པ་) ལྷེ་ཉལ་
 ནས་ཡོད་པས།

Then Simon's mother-in-law having been seized by a fever-illness and having lain down. (Mark i. 30.)

ད་ཁྱེད་ཀྱིས། ང་ཚོས་མགོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བས། *Now, since (or because) ye say, we see.* (John ix. 41).

(7)—ནས་. This Suspensive, both in Literary and Colloquial Tibetan, is annexed to the Perfect root, and expresses a Past signification. Otherwise it has practically the same functions as དེ་, དེ་, ཟླ་, བས་, and བས་. It means *After*, or *When*, and conveys also the idea of the Past Participle.

EXAMPLES:—

ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ། ངའི་ས་དང་ངའི་ཕུན་སུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ནས། *He to them, my mother and my brother who is? Thus having said.* (Matt. xii. 48, and elsewhere).

ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཚར་ནས་ཁྱེད་ཁང་ལ་འགྲོ་ཆོག། *When your work is finished you may go home.*

ཁྱེད་ཞོགས་གོའི་ཁ་ལག་བཟས་ནས་འཐོན་དགོས། *After eating (having eaten) 'chhoti khazir' you must set out,*

ང་ལ་གཞིན་གཞིན་ཡིན་ནས། *I have been (having been) young.*

སྔ་ལ་ང་ཤི་གླིང་ལ་ཡོད་ནས། *I was formerly (having formerly been) in Darjeeling.*

Annexed thus to the Verbal Root, and followed by ཡོད་ or འདུག་, it indicates either the Pluperfect (active), or the Perfect (passive). Thus:—

སྔ་གསེས་ཀྱ་ལ་བཟས་ནས་ཡོད་, or འདུག། *The tiger had eaten the deer.*

ཀྱ་ལ་བཟས་ནས་ཡོད་, or འདུག། *The deer has been eaten.*

ང་ཁང་ལ་ཕྱིན་ནས་ཡོད། *I had gone home.*

ང་ (ལ་) ཐིས་ནས་ཡོད། *I had been asked.*

ཤོག་གླིང་ནང་ནང་ཤི་གླིང་གིས་འདུག། *In the roll-book it is (has been) written of me.* (Heb. x. 7).

(8)—ལས་. This particle has (perhaps) sometimes a Present but more often a Past signification, and is always found attached to the simple Participle in ག་ or བ་. It means *From*; or *When* . . . ed.

or *Being* *ed* ; or *Having been* ; or *As* or *While*, followed by a Past tense ; or *As* or *While*, followed by a Present Participle (in which case the root of the verb is often repeated, the particle ཨ or འ coming next, and then the ལས) ; or *When on the point of* ; *When about to* ; *When going to* ; *Being about to*, or *on the point of*, when used with འགྲོ་བ་ or གནས་པ།

EXAMPLES:—

དེ་དག་གིས་ཁོང་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཀའ་ འདྲི་ཞུས་པ་ལས། *When they continued asking, i.e., again and again asked, him. (John viii. 7).*

དེ་ནས་ཁོང་པར་ཕྱེ་བས་པ་ལས། *Thereupon as he passed by. (John ix. 1).*

དེ་ནས་ཁོ་མོང་ནས་ཡུལ་དེའི་ཁྱིམ་བདག་ ཅིག་དང་འགྲོགས་ནས་བལྟ་དེ་པ་ལས། *And he, having gone, and having associated with a householder of that country, after having settled. (Luke xv. 15).*

དེ་ནས་ཡེ་ཤུས་ཡང་བཞེས་འགྲུག་ལ་ཆོས་ ལྟོན་པ་ལས། *Then Jesus, having begun again to teach by the seaside. (Mark iv. 1).*

ཁོང་གིས་ད་དུང་བཀའ་གསུངས་པ་ལས། *And while he yet spake. (Matt. xxvi. 47).*

དེ་དག་མོང་པ་ལས། *When they were going (As they went). (Matt. xxviii. 11).*

ཅེ་གནས་ནས་སྐྱེང་མོང་པ་ལས། *And the disciples as they went. (Mark ii. 23).*

དེའི་ཆེ་མེ་གཞིས་ཁྲིང་ལ་ཡོད་པ་ལས། *There shall two men be in the field, i.e. while being. (Matt. xxiv. 40).*

ཡང་དེ་དག་གིས་ཕྱེ་པ་ན་དེ་དུ་བ་ལ་བཏང་བ་ ལས། *And they stoned Stephen ; or As or while they stoned, or were stoning Stephen. (Acts vii. 59).*

དེའི་རྗེས་སུ་ཅེ་གནས་ནས་སྐྱེང་གི་ནང་ནས་ གཞིས་ལས་དུ་ཞུགས་ནས་ཡུལ་ཞིག་དུ་ འགྲོ་བ་ལས། *After that, two of his disciples, having set out on a journey, as they were going to a country. (Mark xvi. 12).*

ཡང་དེ་དག་ལས་ལ་སོང་སོང་བ་ལས།

And as they went on their way.
(Acts viii. 36).

ཡང་དེ་དག་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱིས་ཅིང་གཅིག་
ལ་གཅིག་གིས་རྒྱ་བ་རྒྱས་བ་ལས།

*And while they, thus conversing,
questioned each other.* (Acts
xxiv. 15).

དེ་མེ་ཆོ་ག་ལྟུང་ད་རུང་གཙོ་བོ་འི་གནས་
རྒྱས་ལ་དགུར་ལྷང་ཞིང་སྟོག་གཙོད་བ་
ལ་རྩས་ས་ (Present root) བ་ལས།

*And Saul, yet breathing out
threatenings and slaughter
against the Lord's disciples,*
(Acts ix. 1).

བཅུ་ལྷ་ཞལ་འབྱེད་འགྱུ་ཡོད་བ་ལས།

*And when Paul was now about to
open his mouth.* (Acts xviii. 14).

བསད་བར་གཟས་བ་ལས།

*And should have been killed, i.e.,
being about to be, or on the
point of being killed.* (Acts
xxiii. 27).

(9)—ན. This is expressive of *condition, hypothesis, contingency* and even *doubt*, and may be rendered by *If, When, On, Since, As, Should, Had, Were, etc.* It is generally added to the Root, but sometimes (though not often) to the Infinitive, and is much used at the end of verbal phrases both in the Colloquial and in the written language. Sometimes the phrase which it concludes is introduced by the expression *གཤམ་དེ* or *གཤམ་སྟེང་*, but the subjunctive idea is in no way affected even if this expression be omitted.

Examples of its use with the Root are given under ཡོད་བ་ (§ 35), and ཡོན་བ། (§ 37).

ན is also used in Literary Tibetan, adversatively, to express *Though, Although*. Thus:—

འདི་སྟོན་དུ་སྟོག་པ་སྟོན་བ་ཞིག་ཡོན་ན།

*Although he was formerly a trans-
gressor.* (Das.)

It also expresses the idea of *Reason for, or Causality*. Thus:—

འདི་ཡོད་ན་འདི་བྱང་།

Since this existed, that arose.
(Das.)

མེ་ཡིན་ན་དུ་བ་བྱུང་།

Since fire existed, smoke arose.
(Das.)

ང་ལ་མ་ཐོང་ན་ཀུ་མ་དེ་བྱོས།

(On) seeing me the thief fled.

Used with གས་ it expresses *When*, or *If and when*. Thus:—

གས་ང་འགྲོན།

If and when, or when, I go.
(Das.)

གས་དུས་ལ་འབབ་ན།

If and when, or when the time comes, i.e., it comes down to the time. (Das.)

(10)—ལ་. Annexed to the Participle, this Suspensive may mean *To, At, In*; *With respect, regard, or reference to*; *Concerning*; *Relative to*; *In consequence of*.

EXAMPLES:—

གསོད་པ་ལ་དགའ་བ།

To rejoice in killing. (Jäschke.)

སྒྲིག་པ་ལ་འཇོམ་པ།

To shrink from, or be afraid of
(i.e., *with respect to*) *sinning.*
(Das.)

Annexed to the Root, it may be used for the Present Participle in a minor phrase, much like རིང་ and its variants. Thus:—

བདག་འཇོན་སྤྱོད་ཐོང་ལ་རང་གི་བརྟུངས་ རིང་བྱུང་གས། *Denying himself and taking up his cross.*

It is also often used like དེ, དྲི, ལྟེ, but annexed to the Participle, and meaning *As*.

EXAMPLES:—

ལྟ་དེ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ།

As there is (was) an idol shrine.
(Das.)

ཀུལ་པོ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དེར་བྱས་ཐེད་དུ་
འགྲོ་བ་ལ།

*As the king goes there daily to
bathe.*

འཇོག་ཅིན་གྱི་ནང་ན་མི་འོང་བ་ལ།

As it does not occur in the world.
(Jäschke.)

Annexed to the Root, it is used adversatively for *Though, Although*.

EXAMPLE :—

ཁོས་ལྟ་མ་མ་ཐོང་བྱུང་།

Though looking, he did not see.

Annexed to the Repeated Root, it expresses *While, Whilst*.

EXAMPLE :—

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་སྒྲོག་སྒྲོག་ལ་ (གང་) ཟེང་། བ་དེ་བྲིས་ཤིག།
Whilst I am reading this book note down what I say.

When annexed to adjectives, ལ་ includes the idea of the verb *To be*, being indeed an abbreviation of ཡིན་པ་ལ་ *Being*, and seems to have the force of *And*, or *But*, according to circumstances.

EXAMPLES :—

སྐ་དང་ཁ་སྐ་སེར་ལ་རིང་བ།

Hair and beard being yellow and long. (Das.)

ལུས་མི་ཐུག་ཅིང་བྱང་ལ་དབྱངས་སྟན་བ།

Being ugly as to his body and of small stature and (or but) having a fine voice. (Das.)

མི་སྐྱུག་ལ་བྱང་ཅུ་ཡིན་དེ།

Being ugly and short. (Jäschke.)

དབྱིབས་ལགས་ཤིང་ལྟ་ན་སྐྱུག་ལ་སྟེངས་བ།

Being of good figure, nice to look at, and pretty.

In double Imperative or Precative expressions, ལ་ has the force of the Present Participle, or of *And*, and is annexed to the root of the first verb.

EXAMPLES :—

ཤོག་ལ་ཕྱོས་ཤིག།

Come and see (coming, see).

ད་ལོང་ལ་ཚུར་ཤོག།

Now, rise and come hither (rising, come hither).

ད་ལྟ་ལངས་ལ་འདི་ཅུ་ཤོག།

སོང་ལ་ཕྱོས་ཤིག།

Go and look (going, look).

ཀྱག་ལ་ཕྱོས།

In sentences like the following, where our Supine means *In order to*, or *For the purpose of*, ལ་, annexed to the verbal Root, is used Supinally both in Literary Tibetan and in the Colloquial.

EXAMPLES:—

འོན་པ་ཟམ་འགྲོ་བྱ་ཡིན།

Well, I am going to dine.

ཐུག་ཁྱེད་རང་གི་ཡི་གེ་འབྲོང་ལ་སླེབས་

The boy has come to get your letter.

སོང་།

(11)—གྱི་

When connecting a verbal root with the auxiliary verb ཡིན་པ་, or རེད་པ་, this particle forms, in modern Literary Tibetan, a Future tense which is practically a kind of periphrastic conjugation of གྱི་ (as a Future Participle, *About to . . .*) with the auxiliary verb.

EXAMPLES:—

ང་འོང་བྱ་ཡིན།

I shall come ; I am about to come.

ཁོང་གསུང་བྱ་ས་མེད།

He will not speak ; He is not about to speak.

It is also used in older Literary Tibetan to express *necessity, obligation, expediency*.

EXAMPLES:—

ང་འོང་བྱ་ཡིན་ནས།

Am I to come? Must I come?

ཁོང་གིས་ན་ལ་རུང་བྱ་སིན།

He ought not to beat the horse.

ང་ལ་འགྲི་བྱ་མང་པོ་ཡོད།

I have many things to write.

In the Colloquial གྱི་, annexed to the verbal Root, is extensively used for the Infinitive.

EXAMPLES:—

ང་དེ་དུ་འགྲོ་བྱ་སྤོང་།

I do not wish to go there.

འང་པ་སླེབ་པ་ལ་འགྲོ་བྱ་ག་ཚད་ཡོད།

How far have we to walk to reach home?

ཁྱོད་གང་ཡབ་ཀྱི་ཡོད།

What have you to say?

ཅ་ནས་ཡབ་ཀྱི་མི་འདུག།

There is nothing at all to say.

ཡང་འཆིབ་ཀྱི་གནང།

Be pleased to rise.

འདི་ཅ་རི་དྲགས་གང་ཡང་ཐོབ་ཀྱི་ཡོང་ངས།

Is there any sport (game) to be got here?

ང་དེ་ཅ་ཡོད་ཀྱི་མི་འདོད།

I do not wish to be there.

(12)— ཡ་.....འདི་ (དེ་)

In the Colloquial this particle, with or without the འདི་, is also extensively used, annexed to the Verbal Root, to express what correspond to our Verbal Nouns in *ing*, i.e. the Latin Gerund.

EXAMPLES:—

ཆོས་སྒྲན་ཁྱོག་ཡ་ (འདི་) ཉ་ཅང་སྐོག་
འཐོམ་པོ་རེད།

It is very confusing to read the Literary language: The reading of the Literary language, etc.

ནམ་པ་བཤད་ཡ་ (འདི་) ཉ་ཅང་ངན་པ་
རེད།

It is very wrong to tell lies: The telling lies, etc.

ཟླ་བ་གཉིས་པ་སྐམ་བ་འཆོང་ཡའི་དུས་རེད།

The second month (March) is the time for selling (of selling) shares.

མི་མང་པོ་སྒྲན་ཁྱོད་སུ་མཆར་པོ་འདི་སྟོན་
དགོས་ཡའི་དོན་དག་ཡོད་པ་ས་རེད།

Few people need learn this extraordinary language: There is no meaning of many people having to learn this, etc.

(13)—དང་

Both in Literary Tibetan and in the Colloquial this enclitic, used after the Infinitive or Participle in ག་ or བ་, may be rendered *As*, *When* (carrying a Past signification), and it also has the force of the Past Participle.

EXAMPLES:—

ཡང་བཀའ་དེ་ནི་ག་ཅུ་རྒྱུ་པ་དང་།

And the Word became (having become) flesh. (John i. 14).

- ས་སར་ཡ་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་ཅིག་ཆུ་ལེན་ལ་
 རོངས་པ་དང་། *There cometh a woman of Samaria
 (a woman of Samaria having
 come) to draw water. (John iv.
 7).*
- ཐོག་སར་གཤམ་ཡོད་ལགས་པ་དང་། *In the beginning was the Word (the
 Word having been). (John i. 1).*
- ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ཕྱེས་པ་དང་་་
 མཐོང་བར་འགྲུབ་རོ། *Ye shall see the heavens opened,
 and, etc. (The heavens having
 opened, ye shall see, etc.). (John
 i. 51).*
- དེ་ནས་རྩིས་བའི་རྩིས་ལ་ལོ་ཁྲམས་མཐུན་པོ་
 ཡོད་པ་དང་། *Then, in the calculator's computa-
 tions the year omens having been
 harmonious.*
- ཁོ་མི་ཆང་དེའི་ཁང་པ་ལ་སྤྱེབས་པ་དང་། *When he has arrived (He having
 arrived) at the house of the family.*
- ཡང་ལོ་གཅིག་ཙམ་སོང་བ་དང་། *When about a year had elapsed.*
- དེ་ནས་གཞུག་ལ་ཆང་ས་དེ་ཆར་ར་དང་། *When at last the wedding was over.*
- རྩེལ་ཆེན་དེ་དྲེལ་པ་དང་། *As the big bell was tolled.*

In Literary Tibetan, especially in Western Tibet, དང་ is often used
 gerundially with the Present Participle in གིན་, གྱིན་, etc., and means
In, When, While, etc.

EXAMPLE :—

- བྱུ་ལེན་གྱིན་དང་ལངས་ནས་སྤོང་བའི་ཡག་ *When singing, it is best to stand
 up.*
 ཤོས་རེད།

In Literary Tibetan, and especially of late in the Colloquial, it is
 used as a familiar form of the Imperative, and implies *advice, exhorta-
 tion and entreaty.*

EXAMPLES :

- འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ལག་ཆོས་ (ཤིག་) དང་། *Oh, do eat your food.*
- ཁྱོད་རང་གི་ཡིག་ཀླགས་སྤོབ་ (ཅིག་) དང་། *Do learn your lesson.*

(14)—*ཏྲ* after ང, ད, ན, མ, ས, ཡ

ཏྲ after ལ, བ, དེལ

རྩ } after vowels.

ཏྲ after ས

ཡ after anything.

These particles, as Verbal Auxiliaries, are extensively used in Literary Tibetan to express the Infinitive Future and the Supine. They are seldom, if at all, used in the Colloquial, save by those who affect Literary forms.

EXAMPLES:—

ཐུ་ཀླུ་བ་དེ་ལ་ངས་ཐོག་གི་ཤིང་ལས་ཟ་རྩ་ འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།
To him that overcometh will I give
TO EAT of the tree of life.
(Rev. ii. 7).

ཐུ་ཀླུ་བ་དེ་ལ་ངས་ང་རང་དང་མཉམ་དུ་
ངའི་ཁྱིམ་ཐོད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།
To him that overcometh will I
grant TO SIT with me in my
throne. (Rev. iii. 21).

ཤོག་ཐུག་པ་དེ་འབྱེད་མིང་དེའི་ཕྱག་དམ་
རྣམས་གཏོག་པར་འོས་པ་སུ་ཡིན།
Who is worthy to open (opening)
the book and TO LOOSE the seals
thereof? (Rev. v. 2).

དེ་དག་ལ་མི་རྣམས་མི་གསོད་པར་རྒྱ་བ་
ཐུའི་བར་དུ་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་བ་གཏོང་དུ་འཇུག་
བའི་དབང་བསྐྱར་བར་གྱུར་རོ།
And to them it was given that they
should not kill them (not TO KILL
them) but that they should be
tormented (but TO BE TORMENT-
ED) five months. (Rev. ix. 5).

ཁྱེད་ཚོའི་ནང་ན་འཇིགས་པ་མེད་པར་ཁྱེད་
དང་མཉམ་དུ་འདུག་པར་ལྟེན་གྱི།
See that he BE with you without
fear. (1 Cor. xvi. 10).

འོན་ཀྱང་ངའི་གཡས་མས་གཡོན་ལ་ཐོད་དུ་
འཇུག་པ་ནི་ངའི་དབང་ལ་བཤེད།
But TO SIT on my right hand or on
my left hand is not mine to give.
(Mark x. 40).

(16)—ཅང་.

This is a Colloquial Suspensive. Added to the verbal Root, it means *As, Since, Because*, and implies either Present or Past.

EXAMPLES:—

འོ་ན་ཁྱེད་འགྱུ་ཅང་ངའི་དྲ་ལ་ཞོན་དང་།

Well, as you are going, ride my horse, do.

ཁྱེད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་བཏང་ཅང་ངས་དེ་གྲོག་གི་
ཡིན།

As you have sent the book, I will read it.

(17)— རྒྱས་ and རྒྱས་ལ།

These also are much used Colloquially. Annexed to the verbal Root རྒྱས་ acts as a Gerund, meaning *As, When, While, At the time of*, etc.

EXAMPLES:—

ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲི་རྒྱས་ག་ཅེ་ཟེར་ར་ (བ་) དེ་
ལ་བདན་བདན་གྱིས།

When writing take care what you say.

ཁོ་ཐོན་རྒྱས་ཁ་ཚོག་ཚོག་བྱས་པ་དེ།

As he went off, he smiled.

རྒྱས་ལ་ has the same meaning, but is annexed to the simple Infinitive, or Participial form of the verb, put into the genitive case.

EXAMPLES:—

ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲི་བའི་རྒྱས་ལ་ཟེར་ར་ (བ་) དེ་
ལ་བདན་བདན་གྱིས།

When writing take care what you say.

ཁོ་ཐོན་བའི་རྒྱས་ལ་ཁ་ཚོག་ཚོག་བྱས་པ་
དེ།

As he went off, he smiled.

A Literary equivalent of རྒྱས་ལ་ is ཚོལ་།

V.—MOODS AND TENSES.

A.—Infinitive Mood.

The Infinitive, both in Literature and in the Colloquial, is the simple form of the verb as given in dictionaries, i.e. the Root, with བ་ or ཡ་.

annexed, according to the rule regarding the final letter of the root. It is the same as the Participial form, and also as the form of the verb regarded as a substantive. Thus ཟེད་པ་ may mean *To do*, or *Doing*, or *A*, or *the*, *doing*.

Each root can be regarded as the basis of a special Infinitive. Thus:—

Present:	གཏོང་བ་	To send.
	བཏང་བ་	} To have sent.
	བཏང་ཚར་བ་	
Perfect:	བཏང་བ་ཡིན་པ་	
	བཏང་ཡོད་པ་	
	གཏང་བ་	} To be about to send, or To be sent.
	གཏང་གྱི་ཡིན་པ་	
Future:—	གཏང་གྱོ་ཡོད་པ་	
	གཏོང་གྱི་ཡིན་པ་	

In Tibetan the latter of two related English verbs takes precedence of the other, and may be put in the Infinitive, or in the Genitive form of the Infinitive. Thus:—

ང་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་བ་འདོད།	} I wish to go home.
ང་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་བའི་འདོད་པ་ཡོད།	

At the same time the Colloquial construction by which གྱི་ is added to the verbal Root has largely taken the place of the Infinitive. Thus:—

ང་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་གྱི་འདོད།	I wish to go home.
ན་ཁྱེ་འཛོང་བའི་ (or འཛོང་གྱི་འི་) དུས་ འདི་རེད།	} Now is the time to sell.

In conversation, however, it is quite allowable and common to omit the ག or བ of the verb that is governed by the other. Thus :—

ང་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་འདོད།

I wish to go home.

ང་རྩལ་ཚད་སྨྱ་གུས་འབྲི་མི་འདོད།

I am unwilling to write with ink and pen.

This is particularly the case where the governing verb is ཐུབ་པ་ *To be able*, ཆོག་པ་ *To be allowed*, འཇུག་པ་ *To allow*, དགོས་པ་ *To be necessary*; *must*, *ought*, and the like.

EXAMPLES :—

ངས་རིའི་ཕྱང་ལ་ཡོད་པའི་གངས་མགོང་མི་

I cannot see the snow on the hill.

བྱུབ།

ང་ཚོས་ཁང་མིག་འདིའི་ནང་ལ་བྲ་སག་

Are we allowed to smoke in this room?

འཕྱོར་ཆོག་གི་རིད་དམ་ or ཆོག་གས།

ང་ཚོ་འཕྱོར་བཅུག།

Let us go away.

ངས་ཁྱོད་ལ་འཕྱོར་འཇུག།

I allow you to depart.

གསོན་པའི་དོན་ལ་ཟད་གོས།

In order to live it is necessary to eat.

ཁྱོད་བསྐྱབ་གྲྲ་ལ་འགྲོ་དགོས།

You must go to school.

ཁྱོད་ཀྱིས་བྲུག་ཏུ་རྩེ་མི་དགོས།

You ought not to beat that child.

Where the governing verb is one of *Knowing*, *Saying*, *Hearing*, *Thinking*, or the like, the governed verb, in sentences like the following, is put in the Infinitive, or else the verbal Root, with གྱི་ annexed, is used.

EXAMPLES :—

ཁྱོད་འདི་ཙྨེན་པ་ངས་མ་ཤེས།

I did not know that you were here (you to be here).

ཁྱོད་གཤམ་འགྲོ་བ་ (or འགྲོ་ཁྱུ་) ངས་ རི་ཤིས།
I do not know where you are going (you to be going).

ལོ་ཁྱུས་ཀྱིས་སངས་ཁྱུས་ལྷན་ཀྱལ་པོ་
 ཡིན་པ་ (or ཡིན་ཁྱུ་) བཤད།
History relates that Buddha was (Buddha to have been) at first a king.

ཁྱོད་ནི་ཇི་གླིང་ལ་འགྲོ་བ་ (or འགྲོ་ཁྱུ་) ངས་གོ་བ་ཡིན།
I heard you were going (you to be going) to Darjeeling.

ཁྱོད་ནི་ཇི་གླིང་ལ་ཕྱོད་པ་ཡིན་པ་ངས་གོ་བ་
 ཡིན།
I heard you had left (you to have left) for Darjeeling.

ངས་ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་ཉེས་པ་ཡིན་པ་བསམས།
I thought you had bought (to have bought) the horse.

ཁོ་ཚོས་ང་ལ་ལས་ཀ་དེ་བཙུམ་པ་ཡིན་པ་
 བཤོང་ནས།
When they saw that the work had been entrusted to me (the work to have been entrusted to me).

The same construction is also used in connection with phrases like
It were better that, It is evident that.

ཁོ་འི་སྤེལ་པ་ནི་ཆེན་པོ་ཞིག་བལྟས་ནས་ཁོ་
 ལྷ་མཚོ་འི་ནང་ལ་དབྱུག་ཁྱུ་ཡག་པོ་རེད།
It were better that a large stone were bound on his neck and he were (he to be) cast into the sea. (Mark ix. 42).

བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤུ་ཡང་དཀོན་
 མཚོག་གི་སྤྱན་ལྷན་ནད་དེ་ནག་པ་ཡིན་པ་
 ཇིས་ཀྱི་རེད།
It is evident that no one is justified by the law in God's sight. (Gal. iii. 11).

In phrases containing *That, So that, In order that, With the object of, To the end that. For the purpose of*, the verb is put in the genitive case of the Infinitive, and is followed by དོན་ལ་ in the Colloquial, and by ལྟར་ or ལྟར་དུ་ or དོན་དུ་ in Literary Tibetan.

EXAMPLES :—

ང་འདི་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ལ།

ང་འདི་དུ་ཡོད་པའི་ལྟར།

} *In order that I may, or might, be here,*

ཁོ་ནང་ལ་འགྱོ་བའི་རོན་ལ།

ཁོ་ནང་ལ་འགྱོ་བའི་ཕྱིར་དུ།

ལ་ཡི་བྱལ་ལ་འཛོག་པའི་རོན་ལ།

ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོ་ངོ་ཤེས་པའི་རོན་ལ།

ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོ་ངོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ།

ཁང་བ་འདི་རྒྱལ་པའི་རོན་ལ་ or ཕྱིར་དུ་
or རོན་དུ།

} *So that he may, or might, go home.*

With the object of climbing to the pass.

} *To the end that you should know him.*

For the purpose of building the house.

Where, in English, a mandatory Imperative governs a verb in the Infinitive, e.g. *Order him to come, Tell him not to go*, the Tibetan construction puts the governed verb also in the Imperative, not the Infinitive, inood.

EXAMPLES :—

ཁོ་ལ་ཤོག་ (ཅིག) ལག།

Tell him, come (to come).

ཁོ་ལ་ས་འགྱོ་ (ནིག) བག་འགནང་།

Order him, do not go (not to go).

བདན་བདན་བྱིས། སྤྱི་ཀྱང་ཁྱོད་སྤྱུ་བ་ས་
འཇུག།

Take care that no man lead you astray.

Whenever it is possible to turn a verb into a Verbal Noun, or what is called in Latin a Gerund, it should be done.

EXAMPLES :—

ཀ་ཡི་ཀ་ཀ་མེད་པ་ (འདི་) ལས་རྩོམ་

It is better to be in Darjeeling than in Calcutta, i.e. the being in Darjeeling is better than the staying in Calcutta.

ཐྱིང་ལ་ཡོད་པ་ (འདི་) (or ཡོད་ལ་
or ཡོད་ཀྱི་) ཡག་ག་རེད།

ང་རང་ལ་འཛོལ་ (ནི་) མ་ཤིག་ཡིན།

For to me to live is Christ and to die is gain. (Philipp. i. 21).

འཛིབ་ (ནི་) ཡང་བན་པའི་རོན་ཡིན་ནོ།

B.—The Supine.

The genius of the Tibetan language is so different from that of other languages, both Eastern and Western, ancient or modern, that to

speak of Supines, Gerunds, and the like, in connection with it, is at least to strain the limits of analogy, if not to indulge in the illegitimate. But, so long as this is remembered, the Supine of Literary Tibetan may be said to be susceptible of several constructions. First, it may appear in the shape of the Infinitive put in the Terminative case with ས་

EXAMPLES:—

སྤྲུལ་ཀྱང་ཉ་གོ་བར་རྒྱས་པ་དེ་ཉ་གོ་བར་ མེས་ཤིག། *He that is able to receive (hear) it let him receive (hear) it. (Matt. xix. 12).*

མི་རྒྱལ་པ་དེ་བཟོད་པར་བྱ། *I ask to be forgiven this wrong. (2 Cor. xii. 13).*

ཁྱོད་ནི་གཟི་བཟློང་བཞེས་པར་འོས་པ་ ལགས་པོ། *Worthy art thou to receive glory. (Rev. iv. 11).*

ངས་འཁྱིལ་བར་གཟུགས་པ་ལས། *I was about to write. (Rev. x. 4).*

འགྲོན་པོ་རྣམས་ལ་གནས་ཚང་སྤྱོད་པར་ས་ ཟེད་ཅིག། *Forget not to show love unto (bestow love on) strangers. (Heb. xiii. 2).*

Secondly, it may take the form of the Verbal Root, with ཏུ་, ཏུ་, ཏུ་, སྤྱུ་, or, less frequently, ལ་, annexed.

EXAMPLES:—

ང་ནི་ཆོས་བྱང་པོ་འོ་མི་རྣམས་འབྟེན་ཏུ་ས་ འོངས་ཀྱིས། སྤྱིག་ཙན་རྣམས་འབྟེན་ཏུ་ འོངས་པོ། *I came not to call the righteous but sinners. (Mark ii. 17).*

འདི་རག་གིས་གོ་ལ་བྱུག་བཞག་སྤྱོད་ལས་ གཏབ་དུ། *That he should lay his hands on their heads and pray. (Matt. xix. 13).*

ངས་ཁྱོད་ལ་སྤྱིག་གི་ཤིང་ལས་ཟ་བུ་འཇུག་ པར་འབྱུང་རོ། *I will give him to eat of the tree of life.*

བྱུ་པ་འདི་འགས་སྤྱུ་འདུག། *This bottle is (likely) to crack.*

ཁྱོད་རིགས་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་བཅས་པོ། *He has gone to buy a horse.*

Thirdly, it may appear as the Infinitive, put in the genitive case and followed by ཕྱིར་ or ཕྱིར་དུ།

EXAMPLES:—

ལྷོ་ཕྱགས་ཀྱི་ཀླུ་མོ་སོ་ཡོ་མོན་གྱི་རིག་པ་ ལ་ཉན་པའི་ཕྱིར་སའི་མཐའ་ནས་འོངས་སོ། ། *The Queen of the South came from the ends of the Earth to hear the wisdom of Solomon. (Luke xi. 31).*

ཁོང་ཀླུ་ཞིང་ཀླུ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོན་ནོ། ། *He came forth conquering and to conquer. (Rev. vi. 2).*

The Colloquial has no Infinitive in the Terminative case with ར་. That is only found in Literary Tibetan. In the Colloquial, therefore, the Supine never appears in that form. It expresses itself either through the Infinitive alone, or through the Infinitive put in the genitive case and followed by རོན་པ་ (and generally means "In order to," or "For the purpose of"), or through the particles གྱི (when necessity or obligation is implied), or ཡ་ (object or purpose) annexed to Verbal Roots.

EXAMPLES:—

ཤིང་བཅོལ་ཀླབ་ཀྱག་དེ་ཕྱོག་པ་སྤེལས་སོང་། ། *A carpenter has come to mend the chair.*

ང་ཁྱིམ་ཁང་ཡ་ཞིབ་དཔྱོད་དེ་བརྩ་བའི་དོན་ ཡ་འགྲོ་གི་ཡོད། ། *I am on my way (going) to Court, to see the trial.*

ང་དང་མཉམ་དུ་རེ་ཡ་སྟན་པའི་དོན་ཡ་ ཤོག། *Come with me to hear the music.*

ང་ཀ་ཡི་ཀ་ཏ་ཡ་འདི་ཁང་པ་འཛོང་ཡ་ཕྱིན་ པ་ཡིན། ། *I went to Calcutta to sell my house.*

དེ་ཇི་གླི་ཡ་འགྲོ་གྱི་ཐག་རིང་ཐུང་ག་ཚོད། ། *How far is it (to go) to Darjeeling.*

C.—The Verbal Noun.

What this is may be seen in the sentence, *For to me to live is Christ, and to die is gain.* Here, the Infinitives, *To live*, and *To die* may be turned into Nouns, *The living*, and *The dying*.

In Literary Tibetan the Verbal Noun appears either in the guise of the Infinitive (which, as already explained, is formally the same as the Noun and the Participle) or in the guise of the Infinitive followed by the Definite Article ནི་. Thus, in Literary Tibetan, either of the following constructions is right:—

ང་རང་ལ་འཚོ་བ་ཡང་མ་གྱི་ག་ཡིན། འཚོ་

བ་ཡང་ཕན་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།

Or:—

ང་རང་ལ་འཚོ་བ་ནི་མ་གྱི་ག་ཡིན། འཚོ་བ་

ཡང་ཕན་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།

For to me to live is Christ, and to die is gain. (Philip. i. 21).

So also:—

བཟའ་མི་བྱེད་པ་ (ནི་) ལེགས་པ་མ་ཡིན།

It is not expedient to marry. (Matt. xix. 10).

མི་ཤུག་པོ་ཞིག་ནས་སའའི་གྲུ་ལ་སྤྱོད་ཏུ་

It is hard for a rich man to enter into the kingdom of heaven. (Matt. xix. 23).

འཇུག་པ་ (ནི་) དག་པོ།

ཕྱོད་པ། ཇོ་རྒྱལ་ལ་འདིར་ཡོད་པ་ (ནི་)

Master, it is good for us to be here. (Luke ix. 33).

ཡག་པོ་ཡིན།

Colloquially the Verbal Noun may be expressed either through the Infinitive followed by འདི་, or དེ་, or through the Verbal Root followed by གྱུ་, or ཡ་, with or without དེ།

EXAMPLES:—

འགྲུལ་བའི་མི་ལ་རྒྱུ་ཡ་སེམས་ཚུང་ཚུང་

The hitting, i.e. To hit a man when he is down, is cowardly.

ཟེད།

འདི་རུ་ཡོད་པ་འདི་ལས་དེར་ཡོད་པ་འདི་

It is better to be here than there; The being here is better, etc.

ཡག་ག་ཟེད།

འདི་ or དེ་ may be annexed to ཡ་ if desired, but its omission makes no difference.

EXAMPLES:—

འདི་ཅུ་འགྲོ་ཡ་སྦྱིད་པོ་རེད།

Or:—

འདི་ཅུ་འགྲོ་ཡ་འདི་སྦྱིད་པོ་རེད།

} *It is pleasant to walk here.*

In fact, the Verbal Noun, just like any other noun, is subject to declension.

EXAMPLES:—

མི་ཀུན་ནི་ཉམ་པ་ལ་མགྱོགས་ཤིང་ལམ་པ་ལ་
དཔ། ཁོང་གྱོ་ཟེ་ལ་ལང་དཔ་པོ་ཡིན་
པར་དགོས།

*Let every man be swift to hear,
slow to speak, slow to wrath.
(Every man should be swift as
regards hearing, slow as regards
speaking, slow as regards being
angry). (James i. 19).*

The Verbal Noun may be formed out of any of the Infinitives, Present, Past, or Future.

D.—Participles.

The Present Participle of every verb is, in its simplest form, the Present Root with བ་ annexed after final ག, ད, ན, བ, མ and ས, as འཛོག་པ་ *Climbing*; ཡིད་པ་ *Being*; འཕྱོན་པ་ *Leaving*; རྒྱུ་པ་ *Receiving*; འཛོམས་པ་ *Crowding*; རྒྱུས་པ་ *Hearing*; or with བ་ annexed after final ང, ར, ལ, འ, and all vowels, as རླུང་པ་ *Beating*; བྱུང་པ་ *Gnawing*; འགྲེལ་པ་ *Falling*; དགའ་པ་ *Rejoicing*; འགྲོ་པ་ *Going*; and the Past Participle in its simplest form is the Perfect Root with བ་ annexed, as གསུངས་པ་ *Spoken*, or with བ་ annexed, as བྱུང་པ་ *Pulled out*; or, where there is no Perfect Root, then the Present Root, with བ་ or བ, as the case may be, added to the completive auxiliary as རྒྱུ་ཟློན་པ་ or ཚར་པ་, and མཐོང་བྱུང་པ་།

From either of these Participles may be formed the Active Participle, by taking the Present or Perfect Root and adding to it the word ཉིད་པ་, or ཉིད་པ་པོ་, or མཁས་, or ཉིད་མཁས་, signifying the *Doer*,

Agent, or Instrument. The phrase thus formed can be used either as an adjective or as noun.

EXAMPLES:—

ལྷག་གསོད་ (or བསད་) མཁན་དེ། *The sheep-killer.*

ལྷག་གསོད་ (or བསད་) མཁན་གྱི་མི་དེ། *The sheep-killing man.*

These, it is obvious, can also be rendered periphrastically, thus: *He who kills, or killed, the sheep.*

But the simple Participles, Present or Past, can also themselves be used periphrastically, by regarding either as an adjective and putting it in the genitive case if it precedes its noun, or in the nominative if it follows its noun.

EXAMPLES:—

ངས་བྱེད་བཞི་ལས་དེ་རང་གིས་ང་ཡབ་ཀྱིས་ *The work that I do (the by me doing work) itself bears witness*
བྱང་བ་ཡིན་པར་དབང་པོ་བྱེད་དོ། *that the Father hath sent me (to have sent me). (John v. 36).*

ཡང་ང་བྱང་བཞི་ཡབ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་ང་ལ་ *And the Father which sent me (the me having sent Father) hath also*
དབང་པོ་མཛད་པ་ཡིན། *borne witness of me. (John v. 37).*

The above illustrate the adjective phrase preceding its noun. The following are examples of the Participial Adjective following its noun:—

མི་འོང་བ་དེ། instead of } *The man who is coming: The*
འོང་བཞི་མི་དེ། } *coming man.*

དཔེ་ཆ་བྱང་བ་དེ། instead of } *The book that was sent: The sent*
བྱང་བཞི་དཔེ་ཆ་དེ། } *book.*

In the Colloquial the construction of these Active Participles and Periphrastic Participial phrases is in མཁན་ for *animates*, human or otherwise, and in འོ་ or བ་ for *inanimates*, in both cases annexed to the root. Here, too, the expression or phrase may be treated either as a noun or as an adjective, and in the latter case it may precede or follow its noun

EXAMPLES :—

ཡོང་མཁན་གྱི་མི་དེ།

Or :—

མི་ཡོང་མཁན་དེ།

} *The coming man ; the man who is coming ; the comer.*

མླད་བྱུང་མཁན་གྱི་ཕག་པ།

Or :—

ཕག་པ་མླད་བྱུང་མཁན་དེ།

} *The grunting pig ; the pig that is grunting ; the grunter.*

ཡོང་མ་མཁན་གྱི་མི་དེ།

Or :—

མི་ཡོང་མ་མཁན་དེ།

} *The man who came.*

མླད་བྱུང་མཁན་གྱི་ཕག་པ།

Or :—

ཕག་པ་མླད་བྱུང་མཁན་དེ།

} *The pig that grunted.*

ཆེ་ཅུ་ཆེ་ཅུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་ཕྱོང་དེ།

Or :—

ཤིང་ཕྱོང་ཆེ་ཅུ་ཆེ་ཅུ་འགྲོ་བ་དེ།

} *The growing tree ; the tree that grows.*

ཆེ་ཅུ་ཆེ་ཅུ་སྐྱོང་བའི་ཤིང་ཕྱོང་དེ།

Or :—

ཤིང་ཕྱོང་ཆེ་ཅུ་ཆེ་ཅུ་སྐྱོང་བ་དེ།

} *The grown tree : the tree that grew.*

In the case of verbs with no Future root, the Literary Future Active Participle is formed thus :—

ཆེ་ཅུ་ཆེ་ཅུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་ཤིང་ཕྱོང་དེ། or

} *The tree that is to grow, or will grow.*

perhaps འགྲོ་ཆུ་ཡིན་པའི་ཤིང་ཕྱོང་དེ།

མཐོང་མཁན་གྱི་མི་དེ། or perhaps

} *The man who is to see, or who will see.*

མཐོང་ཆུ་ཡིན་པའི་མི་དེ།

In the Colloquial གྱི་ is used thus :—

ཆེ་ཅུ་ཆེ་ཅུ་འགྲོ་ཆུ་ཤིང་ཕྱོང་དེ།

} *The tree that is to grow, or that will grow.*

As regards the rendering of the *Passive Voice*, see § 31, ix. A. *Relative Pronouns*.

The *Future Participle*, in Literary Tibetan, is expressed by the *Present Participle* put in the terminative case with རྩ, and followed by བྱ, signifying *About to...*, or *To be...ed*. In fact, formally, it is the same as the *Present Infinitive* of the *Passive Verb*,

Also by the *Future Root* with བྱ annexed, signifying *For...ing*; or by the *Present or Future Root* with བྱ annexed.

EXAMPLES :—

ངེ་ནམས་གསོད་པར་བྱ་བའི་ལྷག་ལྟར་ རྩས་བཤིན། *We were accounted as sheep for the slaughter (To be slaughtered sheep). (Rom. viii. 36).*

སྒྲུབ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ང་ཚོ་འི་སྦྱོར་བྱའི་ རོན་ཏུ་བྱིས་བཤིན། *Whatever things were written aforetime were written for our learning. (Rom. xv. 4).*

The Colloquial is the Root with བྱའི་ or བའི་, or བའི་ annexed :—

ང་ཚོ་གསོད་བྱའི་ལྷག་ནང་བཞིན་བསམས་ བཤིན། (or གསོད་བའི་ལྷག)། *We were regarded as sheep for the slaughter.*

སྒྲུབ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ང་ཚོ་འི་སྦྱོར་བའི་ རོན་ཏུ་བྱིས་བཤིན། *Whatever was formerly written was written for our learning.*

Many Participial expressions with a *Present or Past* signification are also formed by annexing to the bare Verbal Root, or to the Participle, the Auxiliary Verbal Particles already dealt with at an earlier stage of this paragraph. The following are all annexed to the Root :—

བྱ, བྱ, བྱ, ཡི, འི་ing. Present signification. Periphrastic form.

བྱས, བྱས, བྱས, ཡིན།ing. Present. Sometimes periphrastic.

དེ, དེ, དེ་ing.ed. Present or Past according to root.

ཆིང་, ཞིང་, བྱང་ing.ed. Usually Present, but sometimes Past.

ལས་ and ལས་	...ing. ...ed. } Really སྟེ་ annexed to Participle. As, when, since. } Usually Past.
ནས་	...ed. Past.
ལ་	...ing. ...ed. Much like རྒྱུ་ and རྒྱུ་ and their variants.
བཞིན་ and བཞིན་ཏུ་	...ing. Present.
ཙེ་	...ing. ...ed. Present or Past.
དུས་	...ing. ...ed. } Present or Past. While when. }

The following are annexed to the Participle:—

ལས་	...ing. ...ed. } Usually Past, but sometimes As, since, etc. } Present.
དང་	...ed. } Past. As, since, etc. }
དུས་ལ་	...ing. ...ed. } Used with genitive. Present or While, when. } Past.
ལ་	...ing. } Usually Present. As, since. }

E.—Gerunds.

This name is another instance of the attempt that has somewhat unfortunately been made to present the mysteries of Tibetan in the guise of western nomenclature. What has already been dealt with under the heading *Verbal Noun* was really the Gerund in the Nominative case (equivalent to the Present Infinitive); and the constructions usually called Gerunds in Tibetan Grammars are really a kind of Participial expressions; none other, in fact, than those which we have just been considering.

Here reference may be made to a form of the Gerund in the genitive case which is common in Literary and Colloquial Tibetan, though it might equally well have appeared under the heading *Verbal Noun*.

EXAMPLES:—

སྤྱན་ནང་སུ་དེ་ལྟར་འགྲུར་བའི་མི་རིགས་སོ།། *Brethren, these things ought not so to be (of the being so, there is not propriety). (James iii. 10).*

ངེད་ཀྱིས་ཐོས་པའི་གནས་ལ་སྐྱབ་པར་ We ought to give the more earnest
 བརྟེན་པའི་རིགས་སོ། (of the taking pains by us as
 regards the heard-things there is
 the more propriety or necessity).
 (Heb. ii. 1).

ད་ཟླ་ཉི་འཁོར་ (or ཉི་ཡའི་ or ཉི་ཤུ་འཁོར་) Now is the time to buy, i.e. of
 རྒྱས་རེད། buying = for buying.

(N.B.—This last is Colloquial.)

F:—Indicative.

(a) PRESENT.

In Literary Tibetan this is formed with the Present Root in several ways, some of which are as follows:—

1.—By the simple Root for all persons, singular and plural; as ང་འགྱོ་
 I go; ཁྱེད་འགྱོ་ Thou goest; ཁྱོད་འགྱོ་ He goes; ང་རྣམས་འགྱོ་ We go,
 etc.; ངས་གནོང་ I send, ཁྱེད་ཀྱིས་གནོང་ Thou sendest, etc.

2.—At the end of sentences, by the simple Root as above, with the
 addition of རེ་ in the case of verbs like འགྱོ་, the root of which ends
 in a vowel, and, in the case of other verbs, reduplicating the final
 letter of the root, and putting ོ over it; as ང་འགྱོ་རེ་ I go;
 ངས་གནོང་ངོ་ I send, and so for all persons, singular and plural.

In fact, throughout all conjugations the singular and plural are
 alike.

Where, however, the Root ends in ར་, another ར་ with ོ super-
 posed is not added, but the ོ is put over the first ར་. Thus ང་དཔེ་
 I drive.

3.—By putting the Infinitive into the Terminative case with ར་
 and adding the auxiliary ཟྱེད་ or ཟྱེད་ནི་ Do, or Does, for all persons;
 as ང་འགྱོ་བར་ཟྱེད་ or ང་འགྱོ་བར་ཟྱེད་ནི་ I do walk; ཁྱེད་འགྱོ་བར་ཟྱེད་
 Thou dost walk; ཁྱོད་འགྱོ་བར་ཟྱེད་ He does walk; ངས་ཤེས་པར་ཟྱེད་
 I do know, etc. An intensive form.

4.—A rather obsolete form is to add the བྱེད་ or བྱེད་པོ་ direct to the Root: as ང་འགྱོའུ་བྱེད་ *I do go*, etc., ངས་ཤེས་བྱེད་ *I do know*, etc.

5.—Periphrastically, by the simple Participle Present, combined with the appropriate conjugation of འདུག་པ་ or ཡོད་པ་ *To be*, or any of their elegant or honorific forms. But this is rather a doubtful form and in any case old.

EXAMPLES :—

ང་འགྱོའུ་ཡོད་, or མཆིས།	<i>I am going.</i>
ཁྱེད་འགྱོའུ་འདུག་, or གནའ།	<i>Thou art going.</i>
ཁོང་འགྱོའུ་ཡོད་, or མཆིས་, or	} <i>He is going.</i>
འདུག་, or གནའ་, or ཡོད་པ་རེད་,	
or མཆིས་པ་རེད།	

6.—Periphrastically, by connecting the root with the appropriate conjugation of ཡོད་པ་ *To be*, the link being one of the auxiliary particles གིན་, གྱིན་, གྱིན་ or ཡིན་ according to the rule relating to the final letter of the root, as :—

ངས་གཏོང་གིན་ཡོད།	<i>I am sending.</i>
ཁྱེད་འཐོན་གྱིན་འདུག།	<i>Thou art starting.</i>
ཁོང་གིས་འདེབས་གྱིན་ཡོད་, or འདུག་,	} <i>He is throwing, offering.</i>
or ཡོད་པ་རེད།	
ང་འགྱོའུ་ཡིན་ཡོད།	<i>I am going.</i>

7.—Periphrastically, by connecting the root with the appropriate elegant or honorific form of ཡོད་པ་ or འདུག་པ་, the link being the auxiliary particle བཞིན་ or ཞིང་ This is, however, obsolete.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བཞིན་མཆིས།	<i>I am sending.</i>
ཁྱེད་གྱིས་གཏོང་བཞིན་གནའ།	<i>Thou art sending.</i>

ཁོ་གིས་གཏོང་བཞིན་མཆིས་, or གངའ་, } *He is sending.*
 or མཆིས་པ་རེད།

And :—

ངས་གཏོང་བཞིན་བཞུགས།

ཁྱིད་ཀྱིས་གཏོང་བཞིན་མཇུག།

ཁོ་གིས་གཏོང་བཞིན་བཞུགས་, or མཇུག་, or བཞུགས་པ་རེད།

As regards the Colloquial, when the Present Root of a verb ends in an inherent ཨ་, or འ་, or in ུ or ུ་, that Present Root is generally used for the Present Indicative. With all other verbs the Colloquial, according to Mr. Bell, usually adopts the Perfect Root, if any; or, as seems more likely, at least the sound of it. When writing the Colloquial it is advisable, or allowable, to employ the proper root.

The formation of the tense then proceeds thus:—

1.—The Root (Present or Perfect) for all persons, as ངས་'ལྟོ' *I see* or *look*; ངས་བཅའ་ *I bring forth*; ངས་ལྟུ་ *I request*; but either ངས་གཏོང་ or ངས་བཏང་ *I send*.

2.—Periphrastically. The Root (Present or Perfect) combined with the appropriate conjugation of ཡིད་པ་ *To be*; the connecting link being གི་, གྱི་, ཀྱི་, or ཡི་, or འི་ (though གི་ generally takes the place of these last two), agreeably to the final letter of the root.

EXAMPLES:—

ངས་'ལྟོ་གི་ཡིད།

I am looking.

ཁྱིད་འཕྱོར་ (or བྱོར་) གྱི་འདུག།

Thou art starting.

ཁོ་སྐྱབ་ (or སྐྱབས་) ཀྱི་ཡིད་, or *He is arriving.*

འདུག, or ཡིད་པ་རེད།

(b)—IMPERFECT.

This expresses the idea of the Periphrastic Past: *Was, wast, were* *ing*.

In Literary Tibetan it may be rendered by the Perfect root (if any), with བ་ or བ་ annexed, combined with the Indicative Present of Literary ཡིན་བ་ *To be*. Thus:—

ཡང་གཟུལ་དེ་ནི་ཁོང་བསད་བ་ལ་ཁ་མཐུན་ བ་ཡིན་ནོ། *And Saul was consenting unto his death. (Acts viii. 1.)*

Or it may take the form of the Perfect Root (if any) with one of the auxiliary Verbal Particles or Suspensives annexed, and combined with ཡོད་བ་ཡིན།

EXAMPLES:—

སི་མང་བོ་འཛོམས་ནས་སྤྱོན་ལས་བདབ་ཅིང་ ཡོད་བ་ཡིན། *Many were (being) gathered together and were praying. (Acts xii. 12.)*

Probably however, it would generally be found put participially. Thus:—

དེ་ནི་དུས་སྤུ་ཉི་གནས་ནས་ཀྱི་གུངས་ འཕེལ་བ་ཡས། *In those days, when the number of the disciples was multiplying (the number, etc. multiplying). (Acts vi. 1.)*

This almost endlessly Suspensive Construction, as the ordinary feature of a Tibetan sentence, which really only contains an absolute statement at the end, must never be forgotten.

In the Colloquial the *Imperfect Indicative* has no special form. It simply employs the Present Tense construction, leaving the context (generally some adverb like ཁ་སྤུ་ Yesterday, སྤྱོད་ལ་ Recently, སྤྱང་ Long ago), to indicate the Past idea, if it exists.

EXAMPLES:—

ཁ་སྤུ་ང་ཁྱིམ་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་བ་ ཡིན། *Yesterday I was going to Court.*

མུན་ལ་བྱུ་དེ་ནགས་གསེབ་ནང་ལ་རྒྱ་གི་ཡོད་ བ་རེད། *The herd was roving about in the forest.*

མུར་མི་སྤྱུ་དང་འདྲ་གི་ཡོད་པ་འདྲག། *Anciently man resembled a monkey.*

(c)—PERFECT.

This, which expresses the idea *Have, hast or has ed*, is rendered, in both Literary and Colloquial Tibetan, by the Perfect Root combined with the appropriate elements of ཡིན་པ་ *To be*, which, it will be remembered, are not quite the same in the two modes. Thus, in Literary Tibetan the construction is as follows:—

ངས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།	<i>I have spoken.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདྲག་གོ།	} <i>Thou hast spoken.</i>
or, occasionally, ཡིན་ནོ།	
ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།	<i>He has spoken.</i>

This tense is not infrequently used for our Past Indefinite. Thus:—

ང་ནི་དོན་འདི་ལ་ཡོངས་པ་ཡིན་ནོ། *To this end came I forth. (Mark i. 39.)*

In Colloquial the construction is as follows:—

ངས་གསུངས་པ་ཡིན།	<i>I have spoken.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདྲག་ or རེད།	<i>Thou hast spoken.</i>
ཁོས་གསུངས་པ་རེད་ or, occasionally, འདྲག།	<i>He has spoken.</i>

This also is often used for our Past Indefinite. Thus:—

ཁ་སང་ངས་ན་འདི་ཉེས་པ་ཡིན། *I bought this horse yesterday.*

Another Colloquial rendering of the Perfect Tense is to add བྱང་ or མེང་ or ཡོད་ or འདྲག་, or even མེང་འདྲག་ or བྱང་མེང་, to the Perfect Root, if any; the construction being the same for all persons.

Thus :—

ངས་སྒྲུབ་འབྲིང་ཡོངས་ཡོད།

I have brought the box.

ངས་དཔེ་ཆ་བསྐྱུགས་འདུག།

I have read the book.

ཁོས་ཡི་གེ་ཐོབ་བྱུང་།

He has received the letter.

བྱི་དེ་མི་སོང་།

The dog has died.

ཁ་མཆུ་དེ་ཐག་བཅད་སོང་འདུག།

The suit has been decided.

Certain verbs usually take བྱུང་ in preference to སོང་, and others སོང་ in preference to བྱུང་. In this connection practice will make perfect. The following are a few that take སོང་, namely, ཏུང་བ་ *To do*; བཟོ་བ་ *To build*; ཞེད་བ་ *To fear*; སྒྲུབ་བ་ *To die*; འཕྱོད་བ་ *To set out, depart, start*; ཉན་གོ་བ་ *To understand*; ཀླུ་སྒྲུབ་བ་ *To steal*; འཆར་བ་ *To be finished*; སྤྱི་བ་ and སྤེ་བ་ *To come, arrive*; འཇོག་བ་ *To burn*; and the following are a few that take བྱུང་, namely, ཐོབ་བ་ *To receive, get, obtain*; ཁོ་བ་ *To hear*; མཐོང་བ་ *To see*; དབྱུག་བ་ *To throw*; ཐོས་བ་ *To hear*. བྱུང་ is generally seen with the 1st person, and where this is so the other persons usually take འདུག།

(d) PAST INDEFINITE.

In Literary Tibetan, at the end of sentences, this consists of the plain Perfect Root for all persons, with the final letter generally reduplicated.

EXAMPLES :—

དེ་ནས་དེ་དག་བྱུང་དུ་ཡོངས་ནས་ཡེ་ཤུ་
བརྒྱུང་ངོ་།

Then they came up to Jesus and took him. (Matt. xxvi. 50.)

ཁོང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཅའ་ཕྱིར་དུ་ཐོན་ནོ།

He came forth conquering and to conquer. (Rev. vi. 2.)

When the verb possesses no Perfect Root the Present Root is used.

EXAMPLES :—

ཡང་ངས་མོ་ཉ་གཞན་ཞིག་ཤར་བྱེགས་ནས་ འཕྱོད་པར་སེམས་པོ། *And I saw another angel ascend from the sun rising. (Rev. vii. 2.)*

But in phrases like the following, introductory to what a speaker has said, the Perfect Participle is always used :—

ཡོ་ཤུས་གསུངས་པ། *Jesus said. (John xx. 17.)*

མིར་ཡས་མག་དཔལ་མ་འོངས་དེ་ཉི་གནས་ རྣམས་ལ་ཟེར་པ། *Mary Magdalene came and said to the disciples. (John xx. 18.)*

ཉི་གནས་གཞན་མ་རྣམས་གྱིས་ཁོ་ལ་སྨྲས་པ། *The other disciples said unto him. (John xx. 25.)*

དེའི་ལན་དུ་བྱོམས་གསུངས་པ། *Thomas answered and said. (John xx. 28.)*

But note the following construction where the verb, being at the end of the sentence, is not put participially, but in the form of the plain Perfect Root again :—

ཡོ་ཤུས་ཁོ་ལ། ...ང་སེམས་ཐོང་ཡང་དད་པ་ བྱས་པ་རྣམས་པདའོ་ཞེས་གསུངས་པོ། *Jesus to him, ...blessed are they that have not seen and yet have believed. Thus he said. (John xx. 29.)*

Sometimes one sees :—

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། *Thus it has been said. (1'Cor. x. 7.)*

Note also the following construction, where བྱུང་བ་ for she could does not occur at the end of a sentence, and is put participially :—

བྱད་མེད་གྱིས་གང་བྱུང་བ་བྱས་པ་ཡིན། *The woman hath done what she could. (Mark xiv. 8.)*

In the Colloquial the Past Indefinite is rendered by the plain Perfect Root, if any, or, if none, then by the Present Root, with བྱང་ or མོང་ added; and this holds for all persons.

EXAMPLES :—

ངས་ནི་རིང་ངའི་བྱང་ཡིག་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ *I sent my clerk to Court to-day.*
བཅང་སོང་།

ལགས་སོ། ངས་ཡི་གེ་ཐོབ་བྱུང་། *I received the letter all right.*

In these cases, however, it would be just as correct to use the Perfect Tense : བཅང་བ་ཡིན་ instead of བཅང་སོང་, and ཐོབ་བ་ཡིན་ instead of ཐོབ་བྱུང་།

(c) PLUPERFECT.

This tense, which expresses the idea *Had...ed*, is seldom or never seen in Literary Tibetan at the end of a sentence, i.e. as an absolute statement. It is usually met with in an introductory or suspensory clause, and is then rendered participially with a past signification. Thus :—

ཡང་ནི་ལ་བསམ་སྒྲུབ་བཅང་ནས། *And when he had considered the thing ; i.e. Having considered, etc. (Acts xii. 12.)*

ཞེས་ཟེར་ནས། *When she had thus said ; i.e. Having thus said. (John xx. 14.)*

Sometimes it is turned into an adjective phrase, i.e. the Past Participle is put in the genitive case. Thus :—

ཡི་ཤུའི་སྐ་སྐྱུར་བཞག་པའི་གནས་ལ། *Where the body of Jesus had lain, (John xx. 12.)*

In phrases like the following it is constructed by combining ཡིན་བ་ with the Perfect Participle, thus making a sort of Past Infinitive.

EXAMPLES :—

ཁྱིམ་རྒྱུ་ཆེ་བྱིང་ལ་ཕྱོད་བ་ཡིན་བ་ ངས་ཐོས་ *I heard you had gone (you to have gone) to Darjeeling.*
བྱུང་།

ཁྱིམ་གྱིས་ཆིབས་བ་གཟིགས་བ་ཡིན་བ་ ངས་ *I thought you had bought (to have bought) the horse.*
བསམས་སོ།

ཁོ་ནས་ཀྱིས་ལས་གང་ལ་བཅའ་བ་ཡིན་ བསཐོང་ནས། *When they saw that the work had been entrusted (to have been entrusted) to me.*

When it does appear at the end of a sentence, it may take the form of the Perfect Root, followed by རྟེན་, and combined with the Present Indicative of ཡོད་བ་. Thus:—

ངས་བཏང་ནས་ཡོད། *I had sent.*

ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་ནས་འདུག། *Thou hadst sent.*

ཁོས་བཏང་ནས་ཡོད་ or འདུག *He had sent,*
or ཡོད་བ་རེད།

Or better:—

ངས་བཏང་ཡོད།	}	<i>Ditto.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་འདུག།		
ཁོས་བཏང་ཡོད་ or འདུག or ཡོད་བ་		
རེད།		

Sometimes, e.g. in cases in which the direct mode of speech is adopted, the Pluperfect is avoided in favour of the Perfect.

EXAMPLES:—

མིང་ལས་སུ་དཔ་ས་འོངས་དེ་ཉེ་གནས་ རྟེན་ལ་ཟེར་བ། ངས་གཙོ་བོ་སཐོང་མྱེ། *Mary Magdalene cometh (having come) and telleth (told) the disciples, I have seen the Lord; and how that he had (has) said these things unto her (me). (John xx. 18.)*
ཁོང་གིས་དེ་མཆོད་ཅེས་ང་ལ་གསུངས་བ་ ཡིན།

The Colloquial has no special Pluperfect Tense. Any of the preceding Past Tenses belonging to it may be used (whichever is the more convenient), or even perhaps the Literary construction in རྟེན་ attached to the Perfect Root and combined with ཡོད་བ་།

EXAMPLES :—

ཁོ་སྤྱི་མཁའ་པ་དང་ང་ཕྱིན་སྟེང་།

When he arrived I had gone.

ངས་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་ད་གི་ནས་བཏང་ནས་ཡོད།

I had already sent him the book.

ཁོ་ལྷ་ས་ལ་ནས་ཡང་འགྲོ་ས་སྟེང་།

He had never been to Lhasa.

(NOTE.—སྟེང་ (pron. *nying*) *Ever*, or, with a negative, *Never*, is in all tenses attached to the root, and treated as part of the verb.)

In other respects the Colloquial constructions are much like the Literary.

EXAMPLES :—

ཁོས་མཐའ་ས་སྤངས་པ་ or ཡིན་པ་ཡིན་ I did not know that he had married.

པ་ངས་ཤིས་ས་སྟེང་།

ཁོ་སྟེང་བ་དང་།

When he had gone.

(f) FUTURE.

The Literary construction of this tense is either with the plain Future Root (if any) of the verb, or with the Present Infinitive in the Terminative case, combined with the auxiliary verbs འགྱུར་བ་ *To become*, or *be*; བྱ་བ་ *To become* or *do*; and རེང་བ་, or ཡོང་བ་ *To come*. The construction with བྱ་བ་ is Intensive. There is also another construction with the Present or Future Root combined with གློ་ and the auxiliary verb ཡིན་པ་ *To be*. This carries the meaning *I am to*, or *I have to*. All these constructions, save the last, are used with all persons.

EXAMPLES :—

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱེད་ལ་གཏང་ངོ་།

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱེད་ལ་གཏང་བར་འགྱུར་རོ།

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱེད་ལ་གཏང་བར་བྱ་རོ།

I shall send thee the book.

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་བྱིད་ལ་གནང་བར་ཡོང་།	} <i>I shall send thee the book.</i>
ངས་དཔེ་ཆ་དེ་བྱིད་ལ་གནང་ཤིང་།	
ངས་དཔེ་ཆ་དེ་བྱིད་ལ་གནང་གྱི་ཡིན།	<i>I am (or have) to send thee the book.</i>
བྱིད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་དེ་ང་ལ་གནང་གྱི་འདུག།	<i>Thou art (or hast) to send me the book.</i>
ཁོང་གིས་དཔེ་ཆ་དེ་བྱིད་ལ་གནང་གྱི་ཡིན།	<i>He is (or hath) to send thee the book.</i>

In the Colloquial the Simple Future is formed either with ཡོང་ (for all persons) annexed to the Perfect Root (or probably more correctly to the Future Root), or with the Present Root combined with the Present Indicative of ཡིན་པ་ *To be*, the link between them being གི་, གྱི་, or ཀྱི་, according to rule with reference to the last letter of the Root.

EXAMPLES :—

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་བྱིད་ལ་གནང་ཡོང་།	<i>I shall send thee the book.</i>
བྱིད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་དེ་ང་ལ་གནང་ཡོང་།	<i>Thou wilt send me the book.</i>
ཁོས་དཔེ་ཆ་དེ་བྱིད་ལ་གནང་ཡོང་།	<i>He will send thee the book.</i>

Or :—

ངས་གནང་གི་ཡིན།	<i>I shall send.</i>
བྱིད་ཀྱིས་གནང་གི་རེད།	<i>Thou wilt send.</i>
ཁོས་གནང་གི་རེད།	<i>He will send.</i>

The other Future tenses, as known to Tibetan, are only found in connection with the Subjunctive and Conditional Moods. The first is similar to the Perfect tense. Thus :—

ངས་བཤང་བ་ཡིན།	<i>I would send.</i>
བྱིད་ཀྱིས་བཤང་བ་འདུག།, or རེད།	<i>Thou wouldst send.</i>
ཁོས་བཤང་བ་རེད།, or འདུག།	<i>He would send.</i>

However, with this the Simple Future may also be used.

The second is formed with the Perfect Participle combined with the Indicative Present of ཡོད་པ་. Thus:—

ངས་བཏང་བ་ཡོད།

I would have sent.

ཁྱེད་ཀྱིས་བཏང་བ་ཡོད་ or འདུག།

Thou wouldst have sent.

ཁོས་བཏང་བ་ཡོད་, or བཏང་བ་འདུག་, or བཏང་ཡོད་པ་རེད།

He would have sent.

Or even thus:—

ངས་

ཁྱེད་ཀྱིས་

ཁོས་

$$\left. \begin{array}{l} \text{བཏང་ཡོད་ or འདུག་} \\ \text{or བྱང་།} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{I would have sent,} \\ \text{Thou wouldst have sent,} \\ \text{He would have sent.} \end{array}$$

N.B.—The Future Root is seldom used in the Colloquial, unless, in the case of verbs like གཏོང་བ་, it really looks in the sound of བཏང་བ་ as said to be sometimes used in the Future tense, and in the Participles, etc. Even in Literary Tibetan it is not met with very much.

G—Subjunctive or Conditional.

When the sentence consists of a *conditional clause* dependent upon a preceding *hypothetical clause* in the Present Tense with གཤམ་དེ་ན་, འདྲ་ན་, or ན་ alone, the conditional clause takes the Indefinite Future in Literary འགྱུར་ or Colloquial ཡོང་ for all persons. In this Literary and Colloquial Tibetan are the same.

EXAMPLES:—

གཤམ་དེ་ཁྱེད་ ལྷག་གིས་ང་ལ་གཏེས་བར་ *If ye love me ye will keep my commandments.*

འཛིན་ན་ངའི་བཀའ་རྒྱུ་མྱང་བར་

འགྱུར་རོ།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་རྟེན་གྲུབ་བཟུང་ཡོང་ (or *If thou askest him he will give.*
ཟུང་གྱི་རེད།)

When the preceding clause is in the Past Tense, and the conditional clause signifies *I, Thou, He, etc., would...*, this last clause, both in Literary and Colloquial Tibetan, takes the Perfect Participle, combined with ཡིན་པ་ in the Present Indicative, which, it will be remembered, is not quite the same in the two languages. Thus, in Literary Tibetan :—

ཁྱོད་ནམས་ཀྱིས་ང་ལོ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ང་འི་ ཡམ་ཀྱང་ལོ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། or འདུག་གོ། *If ye knew me ye would know my Father also. (John xvi. 7.)*

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་གཅིས་པར་བརྒྱུང་ན། མཆེས་ ནག་པར་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། or འདུག་གོ། *If ye loved me ye would rejoice (i.e. be glad.) (John xiv. 28.)*

This construction may also apparently be used when the conditional clause signifies *Would have...*, e.g. ཤི་བ་མ་ཡིན་ *Would not have died* (John xi. 21); བརྒྱུང་བ་མ་ཡིན་ *Would not have crucified.* (1 Cor. ii. 8); but the construction in ཡོད་པ་ (to which we shall come presently) is better.

The Colloquial is much the same as the above.

EXAMPLES :—

ཁྱོད་ཚས་ང་ལོ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ང་འི་ཡམ་ ཀྱང་ལོ་ཤེས་པ་འདུག་ or ཡོད། *If you know me you would also know my Father.*

Or, for all persons :—

ངས་ལོ་ཤེས་པ་ཡིན། *I could know.*

ཁྱོད་ཀྱིས་ལོ་ཤེས་པ་འདུག་, or རེད། *Thou wouldst know.*

ཁོས་ལོ་ཤེས་པ་རེད་, or འདུག། *He would know.*

But, when the preceding clause is in the Past Tense, and the conditional clause signifies *Would have...d*, then, both in Literary and Colloquial Tibetan, this last clause ought to be constructed with the Perfect Participle combined with the appropriate forms of ཡོད་པ་ in the Present Indicative. Thus, in Literary Tibetan:—

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ངས་ཁྱོད་རྣམས་ལ་སྟུས་པ་ ཡོད། *If it were not so, I would have told you. (John xiv. 2.)*

ཡོད།

ངས་སྟུས་པ་ཡོད། *I would have told*

ཁྱོད་ཀྱིས་སྟུས་པ་འདུག། *Thou wouldst have told.*

ཁོས་སྟུས་པ་ཡོད་, or འདུག་, or ཡོད་ *He would have told.*

པ་ཡོད།

The Colloquial construction is similar.

EXAMPLES:—

འདི་འདྲས་མ་ཡིན་ན་ངས་ཁྱོད་
 ཚེ་ལ་བཤད་པ་ཡོད་ or བཤད་ཡོད་
 or བཤད་འདུག། *Were it not so I would have told you.*

ངས་ཁྱོད་ལ་ ཁྲིས་ན་ ཁྱོད་ཡོངས་པ་འདུག་
 གས་ or ཡོངས་ཡོད་གས་ etc. *If I had asked you, would you have come?*

ཁོས་ང་ལ་ ཁྲིས་པ་མེད་ or མི་འདུག་
 or ཡོད་པ་མ་ཡོད་ or ཁྲིས་མེད་ etc. *He would not have asked me.*

H.—Potential.

In the Colloquial this is formed by adding the auxiliary ཐུབ་པ་ To be able, properly conjugated, to the Present Root of the verb it governs. Thus:—

PRESENT.

(ངས་) བཏོང་བྱ་བ་ (for all persons).	} (I) can send.
Or:—	
(ངས་) བཏོང་བྱ་བ་ཡིང་ (for all persons).	

Or:—

ངས་བཏོང་བྱ་བ་ཀྱི་ཡིད་།	<i>I can send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་བྱ་བ་ཀྱི་འདུག།	<i>Thou canst send.</i>
ཁོས་བཏོང་བྱ་བ་ཀྱི་ཡིད་ or འདུག or ཡིད་	<i>He can send.</i>
བ་རེད།	

PAST.

(ངས་) བཏོང་བྱ་བ་སོང་། (for all persons).	(I) could send.
--	-----------------

Or:—

ངས་བཏོང་བྱ་བ་བ་ཡིན།		<i>I could send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་བྱ་བ་བ་འདུག་ or རེད།		<i>Thou couldst send.</i>
ཁོས་བཏོང་བྱ་བ་བ་རེད་ or འདུག།		<i>He could send.</i>
ངས་བཏོང་བྱ་བ་བ་ཡིད།	} or བྱ་བ་ཡིང་; { བྱ་བ་འདུག་, } or བྱ་བ་བྱུང་ { (for all persons).	<i>I could have sent.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་བྱ་བ་བ་འདུག།		<i>Thou couldst have sent.</i>
ཁོས་བཏོང་བྱ་བ་བ་ཡིད་ or འདུག་		<i>He could have sent.</i>
or ཡིད་བ་རེད།		

The Literary construction with བྱ་བ་ is as follows:—

PRESENT.

ངས་	} བཏོང་བྱ་བ་	<i>I can</i>	} send.
ཁྱེད་ཀྱིས་		<i>Thou canst</i>	
ཁོང་གིས་		<i>He can</i>	

PAST.

ངས་	} གཏོང་བྱ་བ་མེད་ཅོ་།	<i>I could</i>	} <i>send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་		<i>Thou couldst</i>	
ཁོང་གིས་		<i>He could</i>	

Or :—

ངས་གཏོང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།	<i>I could send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་བྱ་བ་འདུག་གོ་ or ཡིན་ནོ།	<i>Thou couldst send.</i>
ཁོང་གིས་གཏོང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།	<i>He could send.</i>
ངས་གཏོང་བྱ་བ་ཡོད་ནོ།	<i>I could have sent.</i>

(And so on as in the Colloquial.)

But the Literary construction may also be with the auxiliary ཁྱས་པ་
To be able, which, unlike བྱ་བ་, governs the Infinitive put in the
 Terminative case. Thus :—

PRESENT.

ངས་གཏོང་བར་ཁྱས་མོ།	<i>I can send.</i>
--------------------	--------------------

(And so throughout.)

PAST.

ངས་གཏོང་བར་ཁྱས་པ་ཡིན་ནོ།	<i>I could send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་བར་ཁྱས་པ་འདུག་གོ་ or ཡིན་ནོ།	<i>Thou couldst send.</i>
ཁོང་གིས་གཏོང་བར་ཁྱས་པ་ཡིན་ནོ།	<i>He could send.</i>
ངས་གཏོང་བར་ཁྱས་པ་ཡོད་ནོ།	<i>I could have sent.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་བར་ཁྱས་པ་འདུག་གོ།	<i>Thou couldst have sent.</i>
ཁོང་གིས་གཏོང་བར་ཁྱས་པ་ཡོད་ནོ་ or འདུག་གོ་ or ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།	} <i>He could have sent.</i>

N.B.—It is important to remember that གྲུབ་, both in Literary Tibetan and the Colloquial, is annexed to the *Root* of the verb it governs.

I.—Probability, etc.

Phrases expressive of the *likelihood* or *possibility* of doing any thing are, in Literary Tibetan, rendered by means of the auxiliary verb སྟོན་པ་ *To be possible*, or by the expression སྟོན་གྱིས་ *Who knows?* — *May be*.

EXAMPLES:—

སྟོན་གྱིས་ང་འགྲོ་ལོ་ or འགྲོ་བར་འགྱུར་ནོ།	<i>I may go ; perhaps, possibly, probably I shall go.</i>
ངས་བཏོང་ (or even བཏོང་བར་) སྟོན་ནོ།	<i>I may send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་ (or བཏོང་བར་) སྟོན་ནོ།	<i>Thou mayest send.</i>
ཁོང་གིས་བཏོང་ (or བཏོང་བར་) སྟོན་ནོ།	<i>He may send.</i>
ངས་བཏོང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།	<i>I might send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་སྟོན་པ་འདྲུག་གོ། or ཡིན་ནོ།	<i>Thou mightest send.</i>
ཁོང་གིས་བཏོང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།	<i>He might send.</i>
ངས་བཏོང་སྟོན་པ་ཡོད་ནོ།	<i>I might have sent.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་སྟོན་པ་འདྲུག་གོ།	<i>Thou mightest have sent.</i>
ཁོང་གིས་བཏོང་སྟོན་པ་འདྲུག་གོ། or ཡོད་ནོ།	<i>He might have sent.</i>

The auxiliary འདྲུག་པ་ *To be*, combined with the *Root* or the *Infinitive*, put in the *Terminative* case, also conveys the idea of *probability* or *likelihood*. Thus :—

མི་འདི་འགྲོར་འདུག།	<i>This man is probably going.</i>
ངས་དེ་མེད་དགོས་པར་འདུག།	<i>I shall probably have to give it.</i>
བྱམ་པ་དེ་འགས་སྟེ་འདུག།	<i>That bottle is likely to crack.</i>

In the Colloquial མུ་ཤེས་, or གཅིག་བྱེད་ན་ *Perhaps*, or the auxiliaries ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ་, may be used instead of སྲིད་པ།

N.B.—ཡིན་གྱོ་ is sometimes written ཡིན་འགྱོ་. Which of these two is the more correct form is somewhat uncertain.

EXAMPLES :—

མུ་ཤེས་ང་འགྲོ་གི།	<i>I may go, or be going.</i>
མུ་ཤེས་ཁྱོད་འགྲོ་གི་འདུག, or རེད།	<i>Probably thou wilt go.</i>
མུ་ཤེས་ཁོ་འགྲོ་གི་རེད, or འདུག།	<i>It is likely he will go.</i>
གཅིག་བྱེད་ན་ང་འགྲོ་གི།	<i>Perhaps I shall go.</i>

(And so on, as above.)

ང་འགྲོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།	<i>I may be going.</i>
-----------------------------------	------------------------

(And so throughout.)

ང་སོང་བ་ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།	<i>I might be going.</i>
---------------------------------	--------------------------

(And so throughout.)

ང་སོང་བ་ཡོད་པ་འདྲ་, or ཡོད་གྱོ།	<i>I might have been going.</i>
---------------------------------	---------------------------------

(And so throughout.)

གཅིག་བྱེད་ན་ང་སོང་བ་ཡིན།	<i>I might go.</i>
གཅིག་བྱེད་ན་ཁྱོད་སོང་བ་འདུག, or རེད།	<i>Thou mightest go.</i>
གཅིག་བྱེད་ན་ཁོ་སོང་བ་རེད, or འདུག།	<i>He might go.</i>
གཅིག་བྱེད་ན་ང་སོང་བ་ཡོད།	<i>I might have gone.</i>

གཞིག་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་སོང་བ་འདྲག།

Thou mightest have gone.

གཞིག་ཕྱིར་ན་ཁོ་སོང་བ་ཡོད་, or འདྲག་ *He might have gone.*

or ཡོད་བ་རེད།

J.—Hortative.

In the Colloquial this is rendered by དགོས་པ་ or vulgarly དགོ་བ་ *To need, To be necessary, To be obliged or compelled*; also where we use *Must, Ought, Should, Have to*. Like བྱ་བ་ *To be able*, it is annexed to the Root, not to the Infinitive, and is used with or without the auxiliaries ཡོད་པ་ and ཡིན་པ་. With this verb the subject should be put in the Nominative or Dative (not the Agentive) case

EXAMPLES :—

ད་ཕྱིར་འགྲོན་དགོས་, or དགོ་གི་ཡོད། *Now I must start.*

ང་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་གཏོང་དགོས་ or དགོ་གི་ ཡོད། *I have to send him the book.*

ང་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། *I had to send him the book.*

ང་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་གཏོང་དགོ་གི་ཡིན། *I shall have to send him the book.*

ང་ལ་ཤི་ཇི་གླིང་ལ་འགྲོ་དགོས་ or དགོ་གི་ ཡོད། *I want to go to Darjeeling.*

ཁྱོད་ང་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་དགོ་གི་འདྲག། *You ought to come with me.*

In Literary Tibetan the construction for all persons is in དགོས་པ་, not added to the Root, but to the Infinitive put in the Terminative case. Thus :—

ཁོང་ནི་འཕེལ་བར་དགོས་གྱི།

He must increase but I must decrease. (John iii. 30).

ང་ནི་འགྲིབ་པར་དགོས་སོ།

There is, however, another construction for all persons in བྱ་ or བྱེ་ (Future Root of བྱེད་པ་), added to the Infinitive in the Terminative case, or to the Root, but sometimes used by itself.

EXAMPLES :—

དེད་རྣམས་བཟང་བ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲེད་
པར་མི་བྱེད། *Let us not (i.e. we should, ought, must not) be weary in well-doing.*
(Gal. vi. 9).

ཐམས་ཅད་ཆོས་ནི་ཉན་པར་བྱ། *All should hear this precept :*

ཐོས་ནས་རབ་དུ་གཟུང་བྱ་སྟེ། *Having heard, should keep it well :*

གང་ཞིག་བདག་ཉིད་མི་འདོད་པ། *Whatever things we do not ourselves like :*

དེ་དག་གཞན་ལ་མི་བྱེད། *Should not be done to others.*

(བསྟན་འགྲུར་མདོ་ Vol. གོ་ leaf 174). *(Tangyur).*

བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་འབྱུང་བར་བྱ། *You must exert yourself and arise ;*

སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་འཇུག་པར་བྱ། *And walk according to Buddha's teaching.*
(Dulva, Vol. 5, Leaf 30).

There may be said to be still another construction in གྱུ་ added to the Future Root (or to the Present Root if there is no Future Root) combined with ཡིན་པ་ in the Present Indicative. This expresses the idea of *I am to*, or *I have to*. Thus :—

ངས་གསང་གྱུ་ཡིན། *I have to send.*

ཁྱིམ་གསང་གྱུ་འདུག། *Thou hast to send.*

ཁོས་གསང་གྱུ་ཡིན། *He has to send.*

ང་འགྲོ་གྱུ་ཡིན། *I am to go.*

ཁྱིམ་འགྲོ་གྱུ་འདུག། *Thou art to go.*

ཁོང་འགྲོ་གྱུ་ཡིན། *He is to go.*

And also another in ཡ་ Thus :—

ང་ཡ་གསང་ཡ་རེད། *I have (or am) to send.*

ང་ཡ་འགྲོ་ཡ་རེད། *I have (or am) to go.*

K.—*Purposive.*

To express *In order that*, *In order to*, *With the object of*, or other similar phrase, the Infinitive is put in the Genitive case, followed, in the Colloquial, by དོན་ལ་, and, in Literary Tibetan, by ཕྱིར་དུ་ or རོན་དུ་, the construction being the same for all persons.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་ (or བཏང་) བའི་དོན་ལ་ *So that I may (or might) send.*
or ཕྱིར་དུ་ or རོན་དུ་

ངས་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ ཁྱེད་ ང་ལ་བྲིས་ བ
རེད། *He wrote to me in order that I*
might know.

ཁྱོད་དགའ་བར་ཕྱིར་པའི་ཕྱིར་དུ་ངས་དེ་
ལྟར་གསུངས་སོ། *I spoke thus with the object of*
pleasing you.

ཁོས་ཁྱིམ་སྒྲོག་པའི་དོན་ལ་དབེ་ཆ་དེ་སྒྲོག་
གི་འདུག། *He is reading the book in order to*
learn law.

L.—*Precative.*

In Literary Tibetan the construction is in ཚུག་ or གཞོང་, Imperatives of འཇུག་པ་ and གནང་བ་ *To allow*; the verb it governs being put in the Terminative case of the Root or of the Infinitive.

EXAMPLES :—

འདི་དག་འགྲོར་ཚུག་ཅིག། *Let these go their way.* (John
xviii. 8.)

ངས་ཁྱོད་ལ་གསེལ་ཇ་དོག་ཚ་གཏོང་བར་
ཚུག་རོགས་གནང་། *Let me send thee some tea.*

If the governed verb is active and transitive, the subject is in the Agentive.

གཤེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གཤེན་པོ་
རྣམས་དུར་དུ་འཇུག་པར་ཚུག་ཅིག། *Let the dead bury their dead.*
(Matt. viii. 22.)

The Colloquial construction may also be in རྒྱུག་, but it is usually in བཟུག་ (the Perfect Root used as an Imperative); but in either case only the Root of the governed verb is used.

EXAMPLE :—

ང་ཚོ་ཐམས་ཅད་དོ་མི་གླིང་ལ་འགྲོ་བཟུག་ }
དང་, or བཟུག་རོགས་གནང་ । } *Let us all go to Darjeeling.*

N.B.—རོགས་ in the polite expression རོགས་གནང་, is merely the Colloquial way of pronouncing གྲོགས་ in the polite Literary expression གྲོགས་གནང་ *Please, Be so good as, etc.*

M.—Permissive.

In Literary Tibetan the construction is in ཚེག་པ་ *To be allowed or permitted* ; the governed verb being generally put in the Instrumental case of the Infinitive, and the subject in the Agentive, if connected with a Transitive verb.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བས་ཚེག་གོ།	<i>I may (or am allowed to) send.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་གཏོང་བས་ཚེག་གོ།	<i>Thou mayest send.</i>
ཁོས་གཏོང་བས་ཚེག་གོ།	<i>He may send.</i>
ངས་གཏོང་བས་ཚེག་པ་ཡིན་ནོ།	<i>I was allowed to send.</i>
ངས་གཏོང་བས་ཚེག་པར་འགྱུར་རོ།	<i>I shall be allowed to send.</i>

(N.B.—This construction in བས་, or ལས་, is generally used in books only.)

Sometimes the construction in རྒྱུང་བ་ *To be suitable, or proper*, is used idiomatically instead of the above.

EXAMPLE :—

གང་གྱས་ཀྱང་རྒྱུང་ངོ། ।
Whatever has been done is proper,
which is the ordinary idiom for
You may do as you please, or
whatever you like.

The Colloquial construction is in ཚོག་པ་ added to the Root of the governed verb. Subject in Nominative for Intransitive verbs.

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་ཚོག་, or ཚོག་གི་ཡིད་།	<i>I may (or am permitted to) go.</i>
ཁྱོད་འགྲོ་ཚོག་, or ཚོག་གི་འདུག་།	<i>Thou mayest go.</i>
ཁོ་འགྲོ་ཚོག་, or ཚོག་གི་ཡིད་, or འདུག་, or ཡིད་པ་རེད་།	<i>He may go.</i>
ང་འགྲོ་ཚོག་པ་ཡིད་, or ཚོག་ཡིད་།	<i>I might have gone, or would have been permitted to go.</i>
ང་འགྲོ་ཚོག་གི་ཡིན་, or ཚོག་ཡིང་།	<i>I shall be allowed to go.</i>
ཁྱོད་འགྲོ་ཚོག་གི་འདུག་, or རེད་, or ཚོག་ཡིང་།	<i>Thou wilt be allowed to go.</i>
ཁོ་འགྲོ་ཚོག་གི་རེད་ or ཚོག་ཡིང་།	<i>He will be allowed to go.</i>

But with Transitive verbs the subject is in the Agentive.

EXAMPLES :—

ངས་གཏང་ཚོག་།	<i>I may (or am allowed to) send.</i>
ངས་བཏང་ཚོག་, or ཚོག་པ་ཡིན་།	<i>I was allowed to send.</i>
ངས་གཏང་ཚོག་, or བཏང་ཚོག་ཡིང་།	<i>I shall be allowed to send.</i>

Also note :—

ང་ཚོས་ཁང་སྐབ་འདིའི་ནང་ལ་བྱ་སྐབ་ འཐེན་ཚོག་གི་རེད་དམ་ or ཚོག་གསེལ་།	<i>Are we allowed to smoke in this room?</i>
--	--

N:—Optative.

In Literary Tibetan this may be formed by putting the verb in the Terminative case of the Infinitive and adding བྱུང་, the Imperative of འགྱུར་བ་ *To be, To become*, followed by ནྟེ་ *If*, and ཡིང་ an interjection.

EXAMPLE :—

ངས་གཏོང་བར་གུར་ན་ཨང་།

Would, or Oh, that I might send.

Another Literary construction is in ཞོག་, the Imperative of ཡོང་བ་ or འོང་བ་ *To come*; the verb being similarly put in the Terminative case of the Infinitive.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བར་ ཞོག་ཅིག་།

Would that I might send.

ཁྱོད་སི་ངལ་བ་བདེ་གླག་འདོང་བར་ ཞོག་།

May you without fatigue proceed happily. (Das.)

Another Literary construction is in ན་ *If*, combined with the expression ཅིས་རུང་ *How suitable, or excellent.*

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་ན་ཅིས་རུང་།

Oh that, or would that, I were going.

ང་ས་སོང་ན་ཅིས་རུང་།

*Would that I had not gone.*ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཕྱིར་ཆོག་པ་ཡིན་ན་ཅི
ས་རུང་།*Would I were permitted to give you the book.*

In the Colloquial the Root or the Infinitive of the verb is used, followed by ཞོག་།

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་(བ་) ཞོག་།

Would I were going.

ངས་གཏོང་(བ་) ཞོག་།

Oh that I might send.

The following Colloquialism is also heard :—

ང་གཏོང་ན་ཆོག་པ་ཨ།

Oh that I might send.

ང་འགྲོ་ན་ཆོག་པ་ཨ།

Would I were going.

O.—Imperative.

It will be remembered that many verbs have no distinctively Imperative Roots. Such, for instance, are མཐོང་བ་ *To see*, and ཐོབ་བ་ *To receive*, each of which has only one Root throughout; and ཏྲུབ་ *To weep* and འཕྲོར་བ་ *To flee*, each of which has only a Present and a Perfect Root. In all such cases the Present Root is used in Literary Tibetan for the Imperative, with the addition of the Imperative sign ཅིག, ཞིག, or ཤིག, agreeably to the final letter of the Root. The further addition of དང་ has a softening effect, and so has ཡང་. A politer form adds རོགས་ཕྱིན་ to the Root, and a still more respectful form adds རོགས་གནང་ to the Root.

Rules, it is true, are given in some grammars for the formation of the Imperative Root, but, as they are somewhat complex, and, moreover, do not always work, it is just as easy and much safer to look up in the dictionary the Imperative Root of each individual verb, and remember it as well as one can.

Prohibitives are formed with མ (never མི་ except in the case of དགོས་ and བྱ) preceding either the Imperative Root or the other part of the verb, if a compound one, e.g. མཐོང་, or མཐོང་བ་ཕྱིན་, or ཐོབ་བ་ཕྱིན་ *Do not forget*.

With some verbs, even though they have Imperative Roots of their own, the Present Roots, and not the Imperative Roots, are used for Prohibitions.

EXAMPLES:—

འགྲོ་བ་ *To go*: Present Root འགྲོ་; Imperative Root མེང་ *Go*;
Prohibitive མ་འགྲོ་ (pron. MAN-DO.) *Do not go*.

ཏོབ་བ་ *To do*: Present Root ཏོབ་; Imperative Root ཏོམ་ or
sometimes ཏོང་ *Do*; Prohibitive མ་ཏོབ་ *Don't do*.

འོང་བ་ *To come*; Present Root འོང་; Imperative Root འོག་
Come; Prohibitive མ་འོང་ *Don't come*.

In the case of Double Imperatives, the two Roots are united by ལ།

EXAMPLES:—

འོག་ལ་ལྟོས་འོག། *Come and see.* (John i. 32.)

In the Colloquial, if one is using the different Roots properly, the true Imperative Root, or, if none, then the Present Root, is adopted for the Imperative, as in Literary Tibetan.

EXAMPLES:—

རྒྱུ་ཀྱིས་དཔྲན་ཅག་ག་ (for བ་) བྱེས། *Take charge of this horse.*

མ་ཇེད་བཟེད། *Don't forget.*

Or, if the Colloquial has a special Root of its own, it may be used

EXAMPLES:—

དཔྲན་ཅག་ག་ཟེད, or elegantly བྱེས་, } *Take charge of this horse.*
 or vulgarly བྱེས།

But if, as may often be done, one is using the Perfect Root for all moods and tenses, then that Root is also used for the Imperative, with or without ཅིག་, ཁྱིག་, or འོག་།

If this latter Imperative sign is used at all, the Colloquial usually adopts the form ཅིག་།

ཅིག་, however, is only used in the case of stern or urgent orders or injunctions, or when talking to coolies and the like.

The Colloquial equivalents for བྱོགས་ཟེད, བྱོགས་གནང་, and ཡང་ are རྒྱས་ཟེད, རྒྱས་གནང་, and ཡ།

དང་ is also largely used in the Colloquial instead of ཅིག་, and has a softening effect.

The following are some of the commoner Colloquial Imperatives and Prohibitives:—

<i>Infinitive.</i>	<i>Imperative.</i>
འགྲོ་བ་ <i>To go.</i>	མོང་ or ཐུག་ <i>Go.</i>
བྱེད་བ་ <i>To do.</i>	བྱེས་ or བྱིས་ or བྱིས་ <i>Do.</i>
ཡོང་བ་ or རོང་བ་ <i>To come.</i>	ཤོག་ <i>Come.</i>
འཁྱེར་ཡོང་བ་ or འཁྱེར་བ་ or འཁྱུར་བ་ <i>To bring (in hand).</i>	འཁྱེར་ཤོག་ or འཁྱུར་ཤོག་ <i>Bring</i>
བཏང་བ་ (གཏོང་བ་) <i>To send.</i>	ཐོང་ or གཏོང་ (ཅིག) <i>Send.</i>
སྒྲུགས་པ་ (སྒྲུག་པ་) <i>To pour.</i>	སྒྲུགས་ (ཤོག) <i>Pour.</i>
སྒྲུལ་བ་ <i>To lay or put down.</i>	སྒྲུལ་ (ཞིག) <i>Put down.</i>

Negative.

མ་འགྲོ་ <i>Don't go.</i>
མ་བྱེད་ <i>Don't do.</i>
མ་ཡོང་ or མ་རོང་ <i>Don't come.</i>
མ་འཁྱེར་མ་ཡོང་ <i>Don't bring.</i>
མ་གཏོང་ or མ་བཏང་ <i>Don't send.</i>
མ་སྒྲུག་, or མ་སྒྲུགས་ <i>Don't pour.</i>
མ་སྒྲུལ་ or མ་བསྒྲུལ་ <i>Don't put down.</i>

As a matter of fact, in these matters there is no rule save custom; for, according as a man is more or less educated, so he will mix up in his speech literary with vulgar forms, and the only way to learn is to keep one's ears open and observe what the prevailing custom is amongst different classes of Tibetans; for some will prefer to use the roots properly, while others, knowing little or nothing of them, will adopt the sound of the perfect root. So far as *speaking* is concerned, it will not much matter which method is adopted, unless of course one is talking to a cultured Tibetan; but, when *writing* in Tibetan, the roots should be used properly, and the usage with the perfect root discarded.

VI.—THE PASSIVE VOICE.

In Literary Tibetan, as a rule, the subject of a transitive active verb, or of a causative verb, is put in the agentive case, and the subject of a neuter or of a passive verb is put in the nominative or the accusative (objective) case. When, however, the active verb is intransitive, the subject is put in the nominative case. Moreover, when the subject, even of a transitive verb, is a pronoun emphatically used (as, for instance, with the particle འི་ annexed to it), the subject is put in the nominative case. Further, when the subject is obviously the agent or instrument, as, for example, when the postposition ལ་ is expressly used with the objective, then it is not necessary, though quite allowable, for the subject to be put in the agentive case; in other words, it may appear in the nominative case.

EXAMPLES:—

ཡབ་ཀྱིས་སྲས་ལ་བྱས་སོ།	<i>The father loveth the son, or, The son is loved by the father.</i>
བཀའ་བློན་གྱིས་དམག་ཚོ་བྱབ་དུ་བཅུག་གོ།	<i>The governor ordered the soldiers to attack.</i>
ང་ཕུག་པོ་མེད།	<i>I am not rich.</i>
དཔེ་ཆ་འདི་ཉ་ལས་ཚར་བ་ (for བ་) རེད།	<i>This book is nearly finished.</i>
ང་ཁྱིམ་ཁང་ལ་འགྲོ་འོ།	<i>I am going to court.</i>
ང་ནི་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པོ།	<i>I can do nothing.</i>

But what is a Passive Verb in Tibetan? How does the construction of the Passive Voice differ from that of the Active Voice? In a sense every Tibetan sentence, even when the verb is what we call Active, is permeated with the Passive idea. For, even such a sentence as ཡབ་ཀྱིས་སྲས་ལ་བྱས་སོ། *The father loveth the son*, may be rendered equally correctly *The son is loved by the father*; for, literally translated, it is *By the father, to, or as regards the son, a loving is*. It practically therefore comes to this, that, when the subject is in the agentive case, the Active Voice is intended; but, when the subject of a transitive

verb is in the nominative or objective case, the Passive Voice is intended, unless some other structural peculiarity in the sentence indicates otherwise.

The same remarks hold as regards the Colloquial. The subject in the agentive case indicates the Active Voice; the subject in the objective (with or without ལ་) indicates the Passive Voice. As a matter of fact, the Tibetan language strongly favours the agentive construction; and therefore the Passive Voice, or what passes as such, should be avoided as much as possible.

The Infinitive of the Passive Voice is, in Literary Tibetan, the same as the Participle Future of the Active Verb, i.e. the Future Root with the particle, e.g. གྱབ་ *To be done*.

In the Colloquial it is the Root with གྱུ་, or གྱོ་ added. These, however, may also be used in Literary Tibetan.

VII.—COMPOUND VERBS.

In Literary Tibetan these are of several kinds.

(a) A Substantive combined with an Active Verb.

EXAMPLE :—

མེས་པ་ཁྱེད་པ་ *To make a mistake, or commit a fault, i.e. to err.* In such cases the Substantive remains constant, and ཁྱེད་པ་ is conjugated regularly as an Active 4-Rooted verb; Present Root ཁྱེད, Perfect གྱས་, Future གྱ, Imperative ཁྱོས།

(b) An Adjective in the Terminative case with ར་ combined with an Active Verb.

EXAMPLE :—

དཀར་པོར་ཁྱེད་པ་ *To whiten.* In such cases the Adjective in the Terminative case remains constant, and the Active Verb is conjugated regularly, or according to its nature with reference to the Roots it possesses.

(c) A Principal Verb in the Terminative case of the Infinitive with ར་ combined with an Active Auxiliary Verb.

EXAMPLES :—

གཏོང་བར་འཇུག་པ།

To permit to send.

གཏོང་མད་པར་བྱེད་པ།

To awake ; To rouse.

In such cases the Principal Verb so formed remains constant, and the auxiliary is conjugated according to its nature.

(d) The Root of a Principal Verb put in the Terminative case with དྲ་ དྲ་ ལྷ་ ཅ་ or ར་, agreeably to the final letter of the Root, combined with a Causative Verb,

EXAMPLE :—

བྱེད་དྲ་འཇུག་པ།

To bid to do.

In such cases the Principal Verb so formed remains constant, and the Causative is conjugated according to its nature.

(e) The Present, Perfect, or Future Infinitive of a Principal Verb put in the Instrumental case and followed by the Root of an auxiliary.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བམ་ཚེག།

I am allowed to send.

ངས་བཏང་བམ་ཚེག།

I was allowed to send.

ངས་གཏང་བམ་ཚེག།

I shall be allowed to send.

Or, Present Infinitive of Principal Verb in Instrumental case, declining the auxiliary regularly in ཡིད་པ།

EXAMPLES :—

གཏོང་བམ་ཚེག་གི་ཡིད།

I am allowed to send.

གཏོང་བམ་ཚེག་གི་ཡིན།

I was

གཏོང་བམ་ཚེག་པར་འཇུག་ or བྱེད།

I shall be

Here the auxiliary alone is conjugated.

(f) A Principal Verb (itself consisting of the Root of one verb added to the Root of another) combined with an Active Verb. EXAMPLE—
not very idiomatic, but merely adduced by way of illustration :—

འགྲོ་འདུག་ཅིང་པ།

To stroll about.

Here the two Roots remain constant, and the Active Verb is conjugated according to its nature.

(g) A Principal Verb (itself consisting of two Roots as above, combined with the Root of an Active Verb in the Terminative case with ཏུ, ཏུ etc.), combined with a Causative Verb.

EXAMPLE :—

འགྲོ་འདུག་ཅིང་ཏུ་འཇུག་པ།

To cause to stroll about.

Here all except the Causative remains constant, and the Causative is conjugated according to its nature.

In the Colloquial the Infinitive and the Root of a verb are never put in the Terminative case as they are in Literary Tibetan.

Moreover, the Infinitive may represent the Substantive or Noun as well as the Verb.

Hence, when the Infinitive, in form, is combined with an auxiliary verb, it may be regarded either as a Substantive or as a Verb.

Thus ཅེས་པ་ may mean either *A mistake* or *To make a mistake*; and hence the Colloquial phrase ཅེས་པ་བྱེད་པ་ may be rendered either *To make a mistake*; or *To mistake*, *To err*.

However regarded, the tendency of Colloquial Tibetan, when a Substantive or a Verb is combined with an auxiliary verb, is to drop the Infinitive form of the verb, or the full form of the Substantive, and to use only the Root, though this is not always done.

For instance the Literary བྲམ་ (ཏུ) གླིག་པ་ *To arrange or prepare* (literally *To place in rows*) is used Colloquially with བྱེད་པ་, thus :—

བྲམ་ (or even བྲ།) གླིག་བྱེད་པ།

When, however, ཡོད་པ་ *To have*, is the auxiliary, what looks like

a formal Infinitive is obviously a Substantive, e.g. འདོད་བ་ in འདོད་བ་ཡོད་བ་ *To have a, or the, wish or desire, i.e. to wish or desire.*

In short, the tendency to use the Root of the Principal Verb, or of the Substantive, holds, whether the auxiliary is an Active or a Causative Verb, though not where it is a verb like ཡོད་བ་ *To have.*

The ordinary Colloquial Honorific auxiliary verb is བསྐྱང་བ་ *To be pleased, good enough, so kind as.* It is combined either with Infinitives, or Roots followed by གྱུ་, or bare Roots.

EXAMPLES :—

འབྱུང་བ་ (for བ་) བསྐྱང་བ།	<i>To give.</i>
ཚུར་འཆིབ་གྱུ་བསྐྱང་བ།	<i>To return, or come or go back.</i>
ཐུགས་འདོད་བསྐྱང་བ།	<i>To desire.</i>

VIII.—In Literary Tibetan VERBS OF BECOMING, GROWING, CHANGING, TURNING, GETTING, and the like, are often expressed with the aid of the auxiliaries འགྱུར་བ་ *To become*, etc. or འགྲོ་བ་ *To go*, the latter being the more modern. The noun or adjective governed by such auxiliary is put in the Terminative case, e.g. ལྷ་མས་འགྱུར་བ་ or འགྲོ་བ་ *To become a Lama*; ལྷ་མོར་འགྱུར་བ་ or འགྲོ་བ་ *To get rich*. But sometimes the Literary Tibetan has in these cases a special verb, e.g. བརྒྱུ་བ་ *To grow old*.

The Colloquial, when it does not have a special verb, uses འགྲོ་བ་ and does not put the noun or adjective in the Terminative case.

EXAMPLE :—

ལྷ་མོར་འགྲོ་བ་ *To get rich*; but བསྐྱང་བ་ *To grow old*.

IX.—INCEPTION is expressed in Literary Tibetan with the aid of the verb འཛུགས་བ་ or ཟུགས་བ་ (*Perfect Root* འཛུགས་ or ཟུགས་ *Future Root* བཟུགས་ *Imperative Root* ཟུག་ or ཟུགས་) *To begin*. It is used

with or without the prefixed word མགོ། When used as an auxiliary the construction is that described under Compound Verbs, No. VII.

The Colloquial equivalent is (མགོ།) བརྒྱལ་བ་ To begin, which when used as an auxiliary, may be combined either with the Infinitive or the Root (generally the Root) of the Principal Verb.

Inception may also be expressed by the verb next noticed.

X.—IMMINENCE is expressed in Literary Tibetan (amongst other ways) by the verb བཞུས་པ་ To be about to, To be on the point of, To be just going to. When used as an auxiliary the Principal Verb is generally put in the Terminative case of the Infinitive.

EXAMPLE :—

ངས་འབྲི་བར་བཞུས་པ་ཡས།

I was about to write ; or as I was about to write. (Rev. x. 4.)

In the Colloquial the same idea is expressed by means of the auxiliary verb འགྱེ་བ་ To go, combined with the Root of the Principal Verb.

EXAMPLES :—

ངས་ཡི་གེ་འབྲི་འགྱེ་ཡོད།

I am just about to write.

ངས་ཡི་གེ་འབྲི་འགྱེ་ཡོད་པ་ཡིན།

I was just about to write.

ཁ་སང་ངས་ཡི་གེ་འབྲི་འགྱེ་ཡོད།

Yesterday I was just about to write.

XI.—In Literary Tibetan VERBAL CONTINUATIVES are expressed with the aid of some adverb like རྒྱུ་དྲུ་ or རྟག་དྲུ་ Always, Continually, Perpetually, or of a phrase like རྒྱུ་རྒྱུ་སྟེང་པར་ Without ceasing.

EXAMPLES :—

ཁོང་གིས་རྟག་དྲུ་ (or རྒྱུ་དྲུ་) རེ་འོ།

He hopes on, keeps on hoping, hopes continually.

རྟག་དྲུ་དགའ་བར་གྱུར་ཅི།

Go on rejoicing ; Rejoice always. (1 Thesa. v. 17.)

རྒྱུ་རྒྱུ་སྟེང་པར་སྐྱོན་ཡས་ཐོབ་ཅི།

Pray on ; keep on praying ; Pray without ceasing. (1 Thesa. v. 18.)

Colloquially they are formed by repeating the Root of the verb, with གི, གྱི, or གྱི་ added to each Root, and combining the whole with བྱེད་པ་ *To do*, as an auxiliary.

EXAMPLES :—

ངས་ཟག་ཟག་བྱེད་ཡོང་ or བྱེད་གྱི་ཡིན། *I shall go on eating.*

དཔེ་ཆ་འདི་སྒྲུབ་གི་སྒྲུབ་གི་བྱིས་ or བྱིས་ *Go on reading this book.*
or བྱིས།)

XII.—FINALITY OR COMPLETE ACCOMPLISHMENT.

In earlier Literature this is expressed by putting the verb in the Terminative case of the Infinitive with ར་, and adding ཟིན་, the Root of ཟིན་པ་ *To be finished*, and then conjugating regularly.

In later Literature the same construction is adopted, but, instead of ཟིན་, use is made of ཚར་ Perfect Root of འཇར་པ་ *To be completed, terminated, finished*, with or without the preceding adverb ཡོངས་སུ *Wholly, Entirely*.

The Colloquial custom is simply to add ཚར་ to the Root of the verb, and then conjugate regularly.

EXAMPLES :—

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་སྒྲུབ་ཚར་གྱི་ཡིན། *I am reading this book right through.*

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་བསྒྲུབ་ཚར་སོང་། *I have read this book right through.*

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་བསྒྲུབ་ཚར་ཡོང་། *I shall read this book right through.*

XIII.—DESIDERATIVES are expressed, both in Literary Tibetan and in the Colloquial, with the aid of the auxiliary verbs འདོད་པ་ *To wish, To desire*, and དགོས་པ་ (the vulgar Colloquial form of which is དགོ་པ་) *To wish, want*, etc.

In Literary Tibetan འདོད་པ་ is combined with the Infinitive of the

Principal Verb put in the Terminative case with ར་, e.g. ང་མཐོང་བར་
འདོད་དོ། *I wish to see*, but sometimes only the Root of the Principal
Verb is used. Thus: ང་འགྲོ་འདོད་དོ། or even the Infinitive, ང་འགྲོ་བ་
འདོད་དོ།

When དགོས་པ་ or དགོས་ (which latter is never written) is used,
the subject of course is put in the Dative case. Thus: in Literary
Tibetan:—

ང་ལ་མཐོང་བར་དགོས་སོ།

I wish to see.

Or, in Colloquial:—

ང་ལ་མཐོང་བ་དགོས།

Or:—

ང་ལ་མཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡིད།

Or:—

ང་ལ་མཐོང་དགོ་གི་ཡིད།

Or:—

ང་མཐོང་གྱུ་འདོད།

I wish to see.

An Intensive form of འདོད་པ་ is མྱིང་འདོད་པ་ *To long, to yearn, to crave.*

EXAMPLE:—

ང་ནི་མྱིང་ལ་འགྲོ་མྱིང་འདོད།

I long to go to Darjeeling.

Instead of འགྲོ་འདོད་དོ། *I wish to go*, another Literary form is
འགྲོ་པའི་འདོད་པ་ཡིད་ *I have a desire for going, i.e. to go.*

XIV.—FREQUENTATIVES may be formed, not by repeating the Root
of the Verb, but by the Periphrastic Present.

EXAMPLE:—

ཁྱོད་ཁྱིམ་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་འདུག་གས།

Do you often go to Court (i.e. Law Courts)?

Or the adverb མཚམས་མཚམས་ *Often*, may be added. Thus:—

ཁྱིམ་གྱི་མཚམས་ཁང་ལ་མཚམས་མཚམས་འགོ་
 བྱེད་དུ་གཤམ།

} *Do you often go to Court?*

XV.—Use of the PERFECT ROOT in the Colloquial.

When the Present Root of a Verb ends in an inherent ཨ (e.g. ལྟོལ་ *To look*), or in an inherent འ་ (e.g. བཅའ་བ་ *To bear, or bring forth*), or in ར་ (e.g. ལྟུ་བ་ *To request, to ask*), or in ོ (e.g. རྩོལ་ *To live, feed, nourish*), that Present Root is generally used for the Present Indicative, the Future Indicative in གི་ཡིན་ etc., the Present Participle, Periphrastic Present Participle, Present Infinitive, Supine and Verbal Noun. Of course, it is quite allowable, and even proper, both when speaking and writing, and especially when writing the Colloquial, to use the Roots that are assigned to particular moods and tenses for those moods and tenses. It is said, however, that as a matter of fact this is seldom or never done, at least in Vulgar Colloquial. It is also said that if, in the verbs above referred to, the Future is formed with ཡོང་ for all persons, instead of with གི་ཡིན་ etc., the Perfect Root should be used; and that for all other verbs the Colloquial usually adopts the Perfect Root, if any, for all moods and tenses. This is very doubtful, except perhaps in vulgar Colloquial. The idea, especially as connected with the Future Tense, probably arises from the fact that the Perfect Root often has the same, or nearly the same, *sound* as the Future Root. For instance, in the Verb བཞེང་བ་ *To send*, the Perfect Root བཞེང་ and the Future Root བཞེང་ sound alike or nearly alike. In this case, the better course would be to use བཞེང་ instead of བཞེང་ for the Future in ཡོང་. The best course would be to use the Roots properly, in all cases.

CHAPTER III.

SYNTAX.

§ 39.—Most of what the student will desire to know under this head has already been dealt with in Chapter II, ETYMOLOGY, in connection with each of the different parts of speech, but a brief *résumé* of the main rules will doubtless be appreciated.

1.—Every Tibetan sentence is ordered thus: Subject, Object, Predicate.

EXAMPLES :—

ངས་ནེ་ཆ་འདི་སྒྲོག་གི་ཡོད།

I am reading this book.

ང་ or ང་ལ་དྲི་ཆེ་གླིང་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ ཡོད་ (or འགྲོ་སྤྱིང་འདོད་ or འགྲོ་

མཐོང་འདོད་པ་ཡོད་)།

I want to go to Darjeeling.

2.—As regards the component parts of the subject, or of the object, if the student thinks more or less *backwards*, he will get a very fair idea of the order in which they should be spoken or written. That order is as follows :—

- (a) The principal substantive; unless it is qualified by an adjective in the genitive case, in which event the adjective comes first.
- (b) The adjective when in any case other than the genitive.
- (c) Participial clauses containing relative or correlative pronouns, and auxiliary to the principal substantive. These follow the rule of the adjective.
- (d) The numeral, or the definite or indefinite article, and then the postposition.

3.—Adverbs precede, and interrogative pronouns immediately precede, the verb which they qualify or with which they are connected.

4.—As regards the predicate, the verb comes last, every extension of the predicate preceding it. As regards the verb itself, the principal

verb comes first, either in the shape of an infinitive in the terminative case, or of a simple infinitive, or of a root, and then comes the active, auxiliary, or causative verb, these last alone being conjugated with reference to mood and tense.

5.—The general aspect of a Tibetan sentence, particularly if long and complex, is a series of subordinate clauses in a state of suspense, winding up with a definite statement.

EXAMPLE :—

དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེ་གསུམ་རྒྱུ་བཞེགས་དེ། རི་ལ་ཕྱི་ཕྱོད་ནས་བཞུགས་པ་ལས།
 ཉེ་གནས་རྒྱུ་ཁོང་གི་སྐད་དུ་ཡོངས་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཞུས་ཏེ་དག་ལ་
 ཚེས་བཞུན་ཅིང་གསུངས་པ། (Matt. v. 1, 2.)

And seeing the multitudes he went up into the mountain : and when he had sat down, his disciples came unto him : and he opened his mouth and taught them, saying.

But the literal Tibetan is :—

Then by him the crowds seeing, into the mountain having gone, having sat down, the disciples into his presence having come, by him mouth having opened, to them teaching was said.

APPENDIX.

CONJUGATIONS.

Note.—These are intended for ready reference ; and, to economize space, pronouns have been omitted, except at the beginning. The plural is the same as the singular. They are not to be regarded as rigid, immutable expressions, but as forms which take on a moulding according to the structural necessities of the sentence.

1.—COLLOQUIAL ཡོད་པ་ *To be present ; To exist ; To be.*

INDICATIVE MOOD.

Present.

ང་ཡོད།

I am, or We are.

ཁྱེད་ཡོད་ or འདུག།

Thou art, or You are.

ཁོ་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

He or it is, or They are.

Or, with an Indefinite signification :—

ཡོང་ for all persons.

Past.

Same as Present, context shewing Tense.

Or :—

ང་ཡོད་པ་ཡིན། *I was.*

ཁྱེད་ཡོད་པ་འདུག་ or occasionally ཡོད་པ་རེད་ or (rarely, chiefly interrogatively) ཡོད་པ་ཡིན། *Thou wast.*

ཁོ་ཡོད་པ་རེད་ or occasionally ཡོད་པ་འདུག་ or rarely ཡོད་པ་ཡིན། *He was.*

Imperfect : *I was existing.*

Perfect : *I have existed.*

Pluperfect : *I had existed.*

Same as Present, context shewing Tense ; or same as above form of Past.

Future.

ཡོང་ for all persons : *I shall exist.*

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If (so and so) . . . (then) I shall exist.*

(Present Root) . . . ན་ . . . ཡོང་ for all persons.

Past: *If . . . I would exist.*

(Perfect Root) . . . ན་ . . . ཡོད་པ་ཡིན་ and so on as in Past Tense,

Indicative Mood.

Or:—

(Perfect Root) . . . ན་ . . . ཡོང་ f. a. p. (= for all persons).

Perfect: *If . . . I would have existed.*

(Perfect Root) . . . ན་ . . . ཡོད་ or . . . བྱང་ or . . . འདུག་ f. a. p.

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can exist.*

ཡོད་ཐུབ་ or ཡོད་ཐུབ་ཡོང་ f. a. p.

Or:—

ཡོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡིན།

ཡོད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ (or རེད་ or rarely, chiefly interrogatively, ཡིན།)

ཡོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ (or འདུག་ or rarely ཡིན།)

Past: *I could exist.*

ཡོད་ཐུབ་སྟོང་། f. a. p.

Or:—

ཡོད་ཐུབ་པ་ཡིན། and so on, as in Past Indicative.

PROBABILITY.

Present: *Perhaps I shall exist; I may exist; It is likely, etc.*

གཞིག་བྱེད་ན་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ་ (or འགྱོ།) f. a. p.

Past: *I might exist.*

གཅིག་བྱེད་ན་...ཡོད་པ་ཡིན། and so on, as in Past Indicative.

Or:—

གཅིག་བྱེད་ན་...ཡོད་ or འདུག། f. a. p.

Or:—

ཡོད་ (or འདུག) པ་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

ཡོད་ (or འདུག) པ་ཡིན་གྱོ་ or འགྱོ། f. a. p.

HORTATIVE MOOD.

Present: *I must exist; I ought to exist.*

ཡོད་དགོས། f. a. p., or ཡོད་དགོས་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

ཡོད་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on, as in Indicative Present of Colloquial ཡིན་པ།

Or vulgarly:—

ཡོད་དགོ་གི་ཡིན། and so on, as next above.

Past: *I ought to have existed.*

ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། and so on, as in Indicative Past.

Or:—

ཡོད་དགོས་བྱུང་། f. a. p.

Or vulgarly:—

ཡོད་དགོ་པ་ཡིན། and so on, as in Indicative Past, but with པ་ instead of བ།

PURPOSIVE MOOD.

Present and Past: *That, or In order that, or So that I may or might exist.*

ཡོད་པའི་དོན་ལ། f. a. p.

[IMPERATIVE MOOD.

Be; exist.

བྱང, or ཡོད་པ་བྱོས, or ཡོད་པ་བྱིས, or ཡོད་པ་བྱེད, or ཡོད་པ་བྱིས,
or ཡོད་པ་མཛོད། f. a. p.

If Attributive only, then བྱོས, or བྱིས (Coll.), or བྱེད or བྱིས,
or མཛོད།

Prohibitive: མ་འབྱུང, or མ་ (ཡོད་པ་) བྱེད, or མ་ (ཡོད་པ་) བྱིད,
or མ་ (ཡོད་པ་) མཛོད། f. a. p.

Note.— ཅིག, or རྟོགས་བྱེད, or རྟོགས་གནང, or དང, or ཡ་ may
be added according to rule.

PRECATIVE MOOD.

Let me exist.

ཡོད་བཅུག། (with or without ཅིག etc.) f. a. p.

PERMISSIVE MOOD.

I may exist; I am allowed to exist.

ཡོད་ཆོག། f. a. p.

Or:—

ཡོད་ཆོག་གི་ཡོད།

ཡོད་ཆོག་གི་ཡོད་ or འདུག།

ཡོད་ཆོག་གི་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

(This last may be conjugated on, according to mood and tense.)

OPTATIVE.

Oh that I existed; Would that I existed.

ཡོད་ཤིག, or ཡོད་པ་ཤིག། f. a. p.

PARTICIPLES.

Present:	ཡོད་པ།	<i>Existing; Being.</i>
Past:	ཡོད་པ།	<i>Existed; Been.</i>
Com. Perfect:	ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>Having existed; having been.</i>
Future:	ཡོང་གྱུ་, or ཡོང་གྲོ།	<i>About to exist or be.</i>

PEMIPHRASTIC EXPRESSIONS.

ཡོད་མཁན།	<i>Who or which exists or existed.</i>
ཡོད་པ།	<i>Which exists or existed.</i>
ཡོང་གྲོ (or ཡོང་གྱུ་) མཁན།	<i>Who is to, or will, exist.</i>
ཡོང་གྲོ (or ཡོང་གྱུ་) ཡིན་པ་དེ།	<i>Which is to, or will, exist.</i>
ཡོང་གྲོ (or ཡོང་གྱུ་) དེ།	<i>Ditto.</i>

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡོད་ཙང་།	<i>As, since, because, etc. exists, exist.</i>
ཡོད་དུས།	} <i>At the time of existing; when, while exists, exist.</i>
ཡོད་པའི་དུས་ལ།	
ཡོད་ན།	<i>In or by existing; if, when, exists, exist.</i>
ཡོད་ལ།	<i>Existing.</i>
ཡོད་ཀྱིས།	<i>Though, because existing.</i>
ཡོད་པའི་དོན་ལ།	<i>For existing.</i>

Past.

ཡོད་པས།	} <i>As, since, because, when, after, etc. existed.</i>
ཡོད་པ་དང་།	
ཡོད་པ་ལས།	
ཡོད་ཀྱིས།	<i>Though, because existed.</i>

VERBAL NOUNS.

ཡོད་པ, or ཡོད་པ་དེ།

The existing.

SUPINES.

ཡོད་པ, or ཡོད་ཀྱ།

To exist ; To be.

ཡོད་པའི་དོན་ལ།

ཡོད་ཀྱའི་དོན་ལ།

ཡོད་ཡའི་དོན་ལ།

}	<i>For existing ; For being.</i>
---	----------------------------------

INFINITIVE MOOD.

ཡོད་པ།

To exist ; To be.

ཡོད་པ་ཡིན་པ།

To have existed ; To have been.

ཡོང་གྱོ (or ཡོང་གྱུ) ཡིན་པ།

To be about to exist.

N.B.—ཡོད་པ may always be used for ཡིན་པ but ཡིན་པ may not be used for ཡོད་པ།

II.—LITERARY ཡོད་པ *To exist ; To be present ; To be.*

(*N.B.*—The forms in འགུར་བ are only used when that verb is being used as a mere copula.)

INDICATIVE MOOD.

Present : *I exist ; I am existing ; I am present ; I am.*

(Same as in Colloquial.)

Or, elegantly but rather obsoletely :—

ང་མཆིས།

I exist.

ཁྱེད་གསུང།

*Thou existest.*ཁོང་མཆིས, or གཞན་པ, or མཆིས་པ་ཡིན། *He exists.*

Or respectfully :—

བདག་ཡོད།

ཁྱེད་མངའ་།

ཁྱེད་བཞུགས་, or མངའ་, or བཞུགས་པ་ཡིན།

N.B.—

མཆིས་པ་ is an elegant form for ཡོད་པ།

གནང་པ་ „ „ „ „ འདུག་པ།

ལགས་པ་ „ „ „ „ ཡིན་པ།

མངའ་པ་ „ a respectful „ „ ཡོད་པ།

བཞུགས་པ་ „ „ „ „ ཡོད་པ།

Past : *I existed.*

(Same as in Colloquial.)

Or :—

ཡོད་པར་གྱུར་དོ། f. a. p.

Or :—

གྱུར་དོ། f. a. p. *I was....*

Or :—

ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། and so on, as in second form of Indicative Past of Literary ཡིན་པ།

Or :—

གྱུར་པ་ཡིན།

Ditto.

Imperfect : *I was existing.*

(Same as Present, context showing tense.)

Perfect : *I have existed* ; Pluperfect : *I had existed.*

(Same as Past.)

Future : *I shall exist.*

ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

འགྱུར་རོ། f. a. p. *I shall be....*

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If.....I shall exist.*

(Present Root) ག་མཁོ་ (any Future form as above).

Past: *If.....I would exist.*

(Perfect Root) ག་མཁོ་བ་ཡིན། and so on.

Or:—

ག་མཁོ་བར་གྱར་བ་ཡིན། and so on.

Or:—

ག་མཁོ་གྱར་བ་ཡིན། and so on. *I would be...*

Or:—

ག་མཁོ་བར་གྱར་ནོ། f. a. p.

Or:—

ག་མཁོ་གྱར་ནོ། f. a. p. *I would be....*

Perfect: *If....I would have existed.*

(Perfect Root) ག་མཁོ་ཡོད་, or ག་མཁོ་ཡུག་, or ག་མཁོ་བྱད་། f. a. p.

Or:—

ག་མཁོ་བར་གྱར་བ་ཡོད། and so on.

Or:—

ག་མཁོ་གྱར་བ་ཡོད། and so on. *I would have been.*

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can exist.*

ཡོད་པར་རྒྱས་མོ། f. a. p.

Past: *I could exist.*

ཡོད་པར་རྒྱས་བ་ཡིན།

ཡོད་པར་རྒྱས་བ་འདུག་, or occasionally, chiefly interrogatively, ཡིན།

ཡོད་པར་རྒྱས་བ་ཡིན།

Perfect: *I could have existed.*

ཡོད་པར་རྒྱས་བ་ཡོད། and so on.

PROBABILITY.

Present: *Perhaps I shall exist: I may exist.*

ལྟ་གཤམ་...ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or:—

ཡོད་པར་སྲིད་རོ། f. a. p.

Or:—

ཡོད་པར་འདུག་གོ། f. a. p.

Past: *Perhaps I would exist: I might exist.*

ལྟ་གཤམ་...ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། and so on.

Or:—

ཡོད་པར་སྲིད་པ་ཡིན། and so on.

Or:—

ལྟ་གཤམ་...ཡོད་པར་གྱུར་རོ། f. a. p.

Perfect: *I would have existed: I might have existed.*

ལྟ་གཤམ་...ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡོད། and so on.

Or:—

ཡོད་པར་སྲིད་པ་ཡོད། and so on.

HORTATIVE MOOD.

Present: *I must exist: I ought to exist.*

ཡོད་པར་དགོས་པོ་ or ཡོད་པར་གྱ། f. a. p.

Past: *I must have existed: ought to have existed.*

ཡོད་པར་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

PURPOSIVE MOOD.

Present and Past: *In order that I may or might exist.*

ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། f. a. p.

Or:—

ཡོང་གྱི་ཕྱིར། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

བཞུགས་ཤིག or ཡོད་པར་གུར་ཅིག। *Exist.*

PRECATIVE MOOD.

Let me etc., exist.

ཡོད་དུ་རྒྱུ་ཅིག or ཡོད་པར་རྒྱུ་ཅིག। *f. a. p.*

PERMISSIVE MOOD.

Present : I am allowed to exist.

ཡོད་པས་ཆོག་གོ। *f. a. p.*

Or:—

ཡོད་པར་རུང་ངོ་। *f. a. p., or* ཡོད་པའི་རིགས་སོ। *f. a. p.*

Past : I was allowed to exist.

ཡོད་པས་ཆོག་པ་ཡིན। *and so on.*

Future : I shall be allowed to exist.

ཡོད་པས་ཆོག་པར་འགྱུར་ངོ་। *f. a. p.*

OPTATIVE MOOD.

Oh that I might exist.

ཡོད་པར་གུར་ན་ཡང་।

Or:—

ཡོད་པར་ཤོག་ཅིག।

Or:—

ཡོད་ན་ཅི་ས་རུང་।

}
} *f. a. p.*
}

PARTICIPLES.

(Same as in Colloquial.)

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS:—

Same as in Colloquial. Also:—

ཡོད་ཅིང་མཁམན or ཡོད་ཅིང་བཤོ། *He who exists or existed.*

ཡོད་ཅིང་པ། *That which exists or existed:*

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present: Existing.

ཡོད་ནི, ཡོད་ལ, ཡོད་བལ, ཡོད་ཀྱིན, ཡོད་ཅིང་, ཡོད་བའི་ཚེ་ལ, ཡོད་ན,
ཡོད་བའི་ནོར་དུ, ཡོད་བའི་ཕྱིར་དུ། etc.

Past: Having existed.

ཡོད་ནི, ཡོད་པས་, ཡོད་ནས་, ཡོད་བལས་, ཡོད་བཤང་། etc.

VERBAL NOUN.

ཡོད་པ་ or ཡོད་བའི། *Existing, To exist.*

SUPINE.

ཡོད་པར་ or ཡོད་དུ། *To exist.*

INFINITIVES.

(As in Colloquial.) Also :—

ཡོད་པར་འགྱུར་བ། *To be about to exist.*

N.B.—ཡོད་པ་ may always be used instead of ཡོད་བཤོ, but ཡོད་པ་ may never take the place of ཡོད་པ་ when the latter means *To be present, To exist.*

III.—COLLOQUIAL ཡོད་པ་ *To be.*

INDICATIVE MOOD.

Present.

ཡིན *I am.*

འདྲུག་ or occasionally རེད་, or
rarely, chiefly interrogatively ཡིན། } *Thou art*

རེད or occasionally འདུག

or rarely ཡིན།

} *He is.*

Past: *I was.*

Imperfect: *I was being.*

Perfect: *I have been.*

Pluperfect: *I had been.*

} Same as Present, context showing Tense.

Future: *I shall be.*

ཡོང། f. a. p. (N.B.—Also used for Indefinite Present.)

Or:—

...གི་ཡིན།

...གི་འདུག or ...གི་རེད or ...གི་ཡིན།

...གི་རེད or ...གི་འདུག or ...གི་ཡིན།

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If ... I shall be.*

(Present Root with ...ན followed by either of above Future forms.)

Past: *If I would be.*

(Perfect Root) ...ན་ག་ཡིན།

.. ..ན་ག་འདུག or ...ག་རེད or ...ག་ཡིན།

.. ..ན་ག་རེད or ...ག་འདུག or ...ག་ཡིན།

Or:—

(Perfect Root) ...ན་ཡོང། f. a. p.

Perfect: *If I would have been.*

(Perfect Root) ...ན་ག་ཡོད། and so on.

Or:—

(Perfect Root) ...ན་ཡོད or ...འདུག or ...བྱང། each f. a. p.,

save that བྱང is confined to 1st person.

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can be.*

ཡིན་ཐུབ or ཡིན་ཐུབ་ཡོང། f. a. p.

Past : *I could be.*

ཡིན་ཐུབ། f. a. p. context showing Tense,

Or :—

བྱུང་ཐུབ། f. a. p.

Or :—

ཡིན་ཐུབ་པ་ཡིན། and so on.

PROBABILITY.

Present and Past : *I may or might be ; Perhaps I shall or would be.*

གཞིག་བྱེད་ན་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ། f. a. p.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I ought to be : I must be.*

ཡིན་དགོས། f. a. p.

Past : *I ought to have been ; must have been.*

ཡིན་དགོས་བྱུང་། for 1st person, others taking འདུག།

PURPOSIVE MOOD.

In order that I may or might be.

ཡིན་པའི་དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

བྱིས་, བྱིས་, བྱིས་, or བྱིས།

Be,

མ་བྱིས།

Do not be.

PREGATIVE MOOD.

Let me, etc. be.

ཡིན་བཞུག། f. a. p. with ཅིག་ or དང་ or ལས་ or རོགས་བྱེད་ or

རོགས་བཞུག། added according to rule.)

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to be,*

ཡིན་ཆོག། f. a. p.

Or :—

ཡིན་ཆོག་གི་ཡོད། and so on.

Past : *I was allowed to be.*

ཡིན་ཆོག་སོང། f. a. p.

Or :—

ཡིན་ཆོག་ག་ཡིན། and so on.

OPTATIVE MOOD.

Oh that I were : Would that I were.

ཡིན་ཤོག or ཡིན་པ་ཤོག། f. a. p.

PARTICIPLES.

Present :	ཡིན་པ།	<i>Being.</i>
Past :	ཡིན་པ།	<i>Been.</i>
Com. Perfect :	ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>Having been.</i>
Future :	ཡོང་གུ or ཡོང་གོ།	<i>About to be.</i>

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

ཡིན་པ་ or ཡིན་པ་དེ།

Who or which is or was.

ཡོང་གུ་མཐམ།

ཡོང་གུ་དེ།

ཡོང་གོ་མཐམ།

ཡོང་གོ་དེ།

Who or which will be, or is or are to be.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡིན་དུས།	{	<i>At the time of being ; when, while . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་དུས་ལ།		
ཡིན་ན།		<i>By, if, when . . am, is, are.</i>
ཅང་ or ཡིན་ཅང་།		<i>As, since, because . . am, is, are.</i>
ཡིན་ལ།		<i>Being.</i>
ཡིན་པ་ལ།		<i>As . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི།		<i>Of or for being.</i>

Past.

ཡིན་དུས།	{	<i>When, while . . was, were.</i>
ཡིན་པའི་དུས་ལ།		
ཡིན་པ་ལ།		<i>As was, were.</i>
ཡིན་ནས།	{	<i>Having been ; as, since, when, because was, were.</i>
ཡིན་པས།		
ཡིན་པ་ལས།	{	<i>As, since, because, when . . was, were.</i>
ཡིན་པ་དང་།		
ཅང་།		
ཡིན་ཅང་།		

VERBAL NOUN.

ཡིན་པ།	{	<i>Being ; The being ; To be.</i>
ཡིན་པ་དེ།		

SUPINES.

ཡིན་པ།	} <i>To be.</i>
ཡིན་ཡ།	
ཡིན་ཀྱ།	

INFINITIVES.

ཡིན་པ།	<i>To be.</i>
ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>To have been.</i>
ཡོང་ཀྱ་ཡིན་པ།	} <i>To be about to be.</i>
ཡོང་གྱོ་ཡིན་པ།	

N.B.—ཡིན་པ། is only a copula, and may not be used for ཡོད་པ།, but ཡོད་པ། may be used for ཡིན་པ།

Moreover, it must always be remembered that ཡིན་པ།, whether Colloquial or Literary, is never used substantively, but always in connection with some noun, adjective, or substantive or auxiliary verb, into which its forms have to be moulded.

IV.—LITERARY ཡིན་པ། *To be.*

INDICATIVE MOOD.

Present: *I am.*

ཡིན་ (ནི།)
 བདག་ (གོ།) or occasionally, chiefly interrogatively, ཡིན།
 ཡིན་ (ནི།)

Or, honorifically:—

(Not used: ordinary ཡིན་ with བདག་ instead of ཇ།)

གདོ།
 ལགས་ (སོ།) or ལགས་པ་ཡིན་ (ནི།)

Past: *I was.*

Same as first Present form, context showing Tense.

Or:—

...བཡིན (ནོ)।

...བཤད་པ་ (ཤོ) or occasionally, chiefly interrogatively ཡིན।

...བཡིན (ནོ)।

Imperfect: *I was being.*

Perfect: *I have been*

Pluperfect: *I had been.*

Future: *I shall be.*

} Same as first Present form, context showing Tense; or same as Past.

...བར་འགྱུར་ (རོ)।

...བར་འགྱུར་ (རོ)।

...པོར་འགྱུར་ (རོ)।

} each f. a. p.

CONDITIONAL AND SUBJUNCTIVE MOODS.

Present: *If ... I shall be.*

(Present Root) ...ན...འགྱུར་ (རོ)। f. a. p.

Past: *If ... I would be.*

(Perfect Root) ...ན...གྱུར་བཡིན (ནོ)। and so on.

Or:—

“ “ ...ན...གྱུར་ནོ। f. a. p.

Perfect: *If ... I would have been.*

(Perfect Root) ...ན...གྱུར་བཡིན (ནོ)। and so on.

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can be.*

ཡིན་ཐུབ་ (པོ)। f. a. p.

Or:—

ཡིན་པར་རྒྱས་ (པོ)।

Past : *I could be.*

ཡིན་གྱུ་བ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་རྒྱས་བ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Perfect : *I could have been.*

ཡིན་གྱུ་བ་ཡོད་ (དོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་རྒྱས་བ་ཡོད་ (དོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་གྱུ་སོང་ (ངོ) | t. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་རྒྱས་བུང་ (ངོ) | t. a. p.

PROBABILITY.

Present : *I may be ; Perhaps I shall be.*

སྟེན་པ་ལྟོས་...བར་ (or ...བར་ or ...པོར་) འགྱུར་ (དོ) | t. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་སྟོན་ (དོ) | t. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་འདུག་ (གོ) | t. a. p.

Past : *I might be ; Perhaps I would be.*

སྟེན་པ་ལྟོས་...བར་ (or ...བར་ or ...པོར་) གྱུར་བ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་སྟོན་བ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Perfect : *I might have been ; Perhaps I would have been.*

སྟེན་པ་ལྟོས་...བར་ (or ...བར་ or ...པོར་) གྱུར་བ་ཡོད་ (དོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་སྟོན་བ་ཡོད་ (དོ) | and so on.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I must be ; I ought to be.*

ཡིན་པར་དགོས་ (མོ) |

Or :—

ཡིན་པར་བྱའོ |

Or :—

ཡིན་པར་རྒྱུ (ངོ) |

Or :—

ཡིན་པའི་རིགས་ (མོ) |

f. a. p.

Past : *I must have been ; I ought to have been.*

ཡིན་པར་དགོས་པ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་དགོས་བྱུང་ (ངོ) | f. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་རྒྱུ་པ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

PURPOSIVE MOOD.

In order that I may or might be.

ཡིན་པར་བགྱུར་བའི་ཕྱིར་ (རོ), or ཕྱིར་དུ, or རོན་ལ | f. a. p.

Or :—

ཡོང་གྱི་ཕྱིར་ (རོ) | f. a. p.

Or :—

...བར་ (or བར་ or ...དུ་ or ...དུ་ or ...སྟུ་ or ...ཅུ་) འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ | f. a. p.

IMPERATIVE MOOD

...५ (or ...५ or ...५ or ...५) गुरःॐ॥
 Or :—
 ...५ or ...५ or ...५ गुरःॐ॥

} Be.

PRENATIVE MOOD

Let me, etc. be.

ཡིན་པར་རྒྱུ་ཅིག། f. a. p.

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to be.*

ཡིན་པས་ཆོས་ (པོ) | t. n. p.

Or :—

ཡིན་པས་རྟུམ་གྱི་ཡིད་ (5) | and so on throughout.

OPTATIVE MOOD.

Would that I were : Oh that I were

ཡིན་པར་གྱུར་ཅིང། f. n. p.

VERBAL NOUNS.

ཡིན་པ་ or ཡིན་པ་ནི། *Being ; The being ; To be.*

SOPHIE.

ཡིན་པར་ or ཡིན་ན། Tr be.

PARTICLES.

Present : ཡིན་པ། *Being.* མིན་པ། *Not being.*

Past :	ཡིན་པ།	Been.	མེད་པ།	Not been.
--------	--------	-------	--------	-----------

Com. Perfect : ཡོད་པ་ཡིན་པ། *Having been.* མེད་པ་ཡིན་པ། *Not having been.*

Future: ཡོང་གྱུ་ or ཡོང་གྲོ། About to be བི་ཡོང་གྱུ་ or བི་ཡོང་གྲོ། Not about to be.

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

ཡིན་པ་ or ཡིན་པ་དེ་ or ནི།

Who or which is or was.

ཡོང་གྲུ་མཁན་དེ་ or ནི།

ཡོང་གྲུ་མཁན་དེ་ or ནི།

...ར་གྲུ་བ་དེ་ or ནི།

Who will be, or is or are to be.

ཡོང་གྲུ་དེ་ or ནི།

ཡོང་གྲུ་དེ་ or ནི།

...ར་གྲུ་བ་དེ་ or ནི།

Which will be, or is or are to be.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡིན་པའི་ཚེ་ལ།

ཡིན་པའི་དུས་ལ།

ཡིན་པ་ལ།

ཡིན་དེ།

ཡིན་ཞིང་།

ཡིན་ན།

ཡིན་ལ།

ཡིན་གྱིས།

ཡིན་པའི།

*At the time of being ; when, while,
as .. am, is, are.**Being ; as, since, when, after,
while .. am, is, are.**In or by being ; if, when .. am,
is, are.**Being.**Though, since, because ... am, is,
are.**Of or for being.*

Past.

ཡིན་དེ།

ཡིན་ནས།

ཡིན་པས།

*Having been ; as, since, when,
after ... was, were.**Because, since, when ... was, were.*

ཡིན་པ་ལ།	<i>As ... was, were.</i>
ཡིན་པ་ལས།	} <i>After, since, because, when ... was, were.</i>
ཡིན་པ་དང་།	
ཡནན།	<i>If, when ... was, were.</i>

INFINITIVES.

ཡིན་པ།	<i>To be.</i>
ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>To have been.</i>
ཡིན་པར་འགྱུར་བ།	} <i>To be about to be ; going to be.</i>
ཡོང་གྱུ་ཡིན་པ།	
ཡིན་པར་འགྲོ་བ།	

V.—ཡོད་པ་ *To have ; To possess.*

Same as Colloquial or Literary ཡོད་པ་ *To be present, To exist,* save that it is conjugated with the subject in the Dative case with ལ་ Thus:—

INDICATIVE MOOD.

Present : *I have ; I possess.*

ང་ལ་ཡོད།	<i>To me there is.</i>
ཁྱོད་ལ་འདུག།	<i>To thee there is.</i>
ཁོ་ལ་ཡོད་ or འདུག། or ཡོད་པ་རེད།	<i>To him there is.</i>

And so on throughout.

VI.—Active, Transitive, 4-rooted COLLOQUIAL verb.

གཏོང་བ་ *To send.*

ROOTS.

Present : གཏོང་ Perfect : བདང་ Future : གཏང་ Imperative : བོང་།

INDICATIVE MOOD.

Present : *I send.*

ངས་བཏོང་།

ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་།

ཁོས་བཏོང་།

Periphrastic Present : *I am sending.*

ངས་བཏོང་གི་ཡིན།

ཁྱེད་ཀྱིས་བཏོང་གི་ཡིན་ or འདུག།

ཁོས་བཏོང་གི་ཡིན་ or འདུག་ or ཡིན་པ་རེད།

N.B.—Pronouns are henceforth omitted, except where necessary to make the construction clear.

The construction is in the AGENTIVE, save where otherwise indicated.

Past : *I sent.*

བཏང་། f. a. p.

Or:—

བཏང་བ་ཡིན།

བཏང་བ་འདུག་ or occasionally རེད་ or rarely (interrogatively) ཡིན།

བཏང་བ་རེད་ „ „ འདུག་ „ „ ཡིན།

Or:—

བཏང་མོང་། f. a. p.

Imperfect : *I was sending.*Same as Periphrastic Present, context showing Tense; or
བཏང་བ་ཡིན། and so on, as in Past.**Perfect :** *I have sent.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had sent.*

Same as Past or Perfect.

Or, seldom used save at end of sentences :—

བདང་ནས་ཡོད།

བདང་ནས་ཡོད་ or འདུག།

བདང་ནས་ཡོད་ or འདུག or ཡོད་པ་རེད།

Future : *I shall send.*

གསོང་ (or བཏང་) ཡོང་། f. a. p.

Or :—

གསོང་གི་ཡིན།

གསོང་གི་འདུག or རེད་ or ཡིན།

གསོང་གི་རེད་ or འདུག or ཡིན།

Or :—

བཏང་ཡ་རེད། *I am (or have) to send.*

And so f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If... I shall send.*

(Present Root) ...ན་གསོང་ (or བཏང་) ཡོང་། f. a. p.

Or :—

(Present Root) ...ན་གསོང་གི་ཡིན། and so on.

Past : *If... I would send.*

(Perfect Root) ...ན་བཏང་བ་ཡིན། and so on.

Or :—

(Perfect Root) ...ན་གསོང་ (or བཏང་) ཡོང་། f. a. p.

Perfect : *If... I would have sent.*

(Perfect Root) ...ན་བཏང་བ་ཡོད། and so on.

Or :—

(Perfect Root) ...ན་བཏང་ཡོད་ or བཏང་འདུག or བཏང་གྱུང་། f. a. p.

except that བྱང་ is usually confined to the first person, and འདུག་ used with the others.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can send ; am able to send.*

གཞིང་བྱུག་ | f. a. p.

Or:—

གཞིང་བྱུག་ཡིང་ | f. a. p.

Or:—

གཞིང་བྱུག་གི་ཡིན་ | and so on.

Past : *I could send.*

གཞིང་བྱུག་པ་ཡིན་ | and so on.

Perfect : *I could have sent.*

གཞིང་བྱུག་པ་ཡིན་ | and so on.

Or:—

གཞིང་བྱུག་པ་འདུག་ | f. a. p.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall send ; I may send ; It is likely that I shall send.*

གཅིག་ཀྱི་དོན་ན། ... (Either form of Simple Future).

Or:—

གཞིང་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

གཞིང་གི་ཡིན་པ་གྲོ། f. a. p.

Past : *Perhaps I should send ; I might send.*

གཅིག་ཀྱི་དོན་ན་... བཏང་པ་ཡིན། and so on.

Or:—

གཅིག་ཀྱི་དོན་ན་... གཞིང་ཡིང་། f. a. p.

Or:—

བདང་བ་ཡིན་པ་འདྲ། *l. a. p.*

Or:—

བདང་བ་ཡིན་འགྲོ། *f. a. p.*

Perfect: *Perhaps I would have sent; I might have sent,*

གཞིག་ཅིང་ན་...བདང་བ་ཡོད། *and so on.*

Or:—

བདང་བ་ཡོད་པ་འདྲ། *f. a. p.*

Or:—

བདང་བ་ཡོད་འགྲོ། *f. a. p.*

HORTATIVE MOOD

Present: *I must send; I ought to send*

...ལ་གཏོང་དགོས། *l. a. p.*

Or:—

...ལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། *and so on.*

Or:—

...ལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། *and so on.*

Or vulgarly:—

...ལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། *and so on.*

Also the following, sometimes used:—

...ལ་གཏང་ཡ་རེད།

I am (or have) to send.

...ལ་གཏང་ཡ་རེད།

Thou art (or hast) to send.

...ལ་གཏང་ཡ་རེད།

He is (or has) to send.

Past: *I must have sent; ought to have sent,*

...ལ་གཏོང་དགོས་པ་ (or vulgarly དགོས་པ་) ཡིན། *and so on.*

Or:—

...ལ་གཏོང་དགོས་བྱུང། *f. a. p., except that བྱུང་ is usually confined to the 1st person, and འདྲ་བ་ used with the others.*

PURPOSIVE MOOD.

Present : *In order that I may send.*

གཏོང་བའི་དོན་ལ། f. a. p.

Past : *In order that I might send.*

བདང་བའི་དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD

ཐོང་ or གཏོང་། *Send.*

N.B.—*ཞིག* (commonly but improperly *ཅིག*), or *རྟམས་བྱེད་*, or

རྟམས་གཏང་, or *དང་*, or *མ་*, may be added according to rule.

མ་གཏོང་ or vulgarly *མ་བདང་།* *Do not send.*

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. send.

ངས་གཏོང་བཅུག་ (*ཅིག*)།

ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་བཅུག་ (*ཅིག*)།

ཁོས་གཏོང་བཅུག་ (*ཅིག*)།

N.B.—The construction here is, "By me (or thee or him) a sending permit."

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to send ; I may send.*

ངས་གཏོང་ཆོག། f. a. p., or གཏོང་ཆོག་གི་ཡོད། and so on.

Past : *I was allowed to send ; I might send.*

ངས་གཏོང་ཆོག་པ་ཡིན། and so on.

Future : *I shall be allowed to send.*

ངས་གཏོང་ཆོག་ཡོང། f. a. p.

Or :—

ངས་གཏོང་ཚོག་གི་ཡིང་། and so on.

N.B.—Here the construction is, “A sending by me is allowed, or was allowed, or will be allowed.”

The following is more Bookish :—

ངས་གཏོང་བས་ཚོག།

I may send.

ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་བས་ཚོག།

Thou mayest send.

ཁོས་གཏོང་བས་ཚོག།

He may send.

OPTATIVE MOOD.

Present : *Oh that I, etc. were sending, or might send.*

ངས་གཏོང་ཤོག། or ངས་གཏོང་བ་ཤོག།

Or, better :—

ངས་གཏོང་ན་ཚོག་པ་ཨ།

Past : *Oh that I, etc. had sent.*

ངས་བཏང་ཤོག། or བཏང་བ་ཤོག།

Or, better :—

ངས་བཏང་ན་ཚོག་པ་ཨ།

PARTICIPLES.

Present : གཏོང་བ།

Sending.

Perfect : བཏང་བ།

Sent.

Com. Perfect : བཏང་བ་ཡིན་པ།

Having sent.

Future : གཏོང་གྱུ་ or གཏང་གྱུ་ཡིན་པ།

གཏོང་འགྱོ་ or གཏང་འགྱོ་ཡིན་པ། } *About to send.*

ACTIVE OR PERIPHRASTIC.

གཏོང་མཁན་ or གཏོང་བ་དེ་ or གཏོང་བ་པོ། *He who sends.*

བཏང་མཁན་ or བཏང་བ་དེ།

He who sent.

གནང་མཁན།	}	<i>He who will send, or is to send.</i>
གནང་བའི།		
གནང་གུ་ནི་ or གནོང་གུ་ནི།		

Or the following constructions may be used :—

གནོང་མཁན་གྱི་མི།	}	<i>The man who sends.</i>
Or :— གནོང་བའི་མི་ནི།		
གནང་མཁན་གྱི་མི།	}	<i>The man who sent.</i>
Or :— གནང་བའི་མི་ནི།		
གནང་མཁན་གྱི་མི།	}	<i>The man who will send or is to send.</i>
Or :— གནང་བའི་མི་ནི།		

See regarding Active and Periphrastic Participles generally,
§ 38, V. D.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

གནོང་ཞེ།		<i>Sending.</i>
གནོང་བས།		<i>Sending ; Because, since, when, while...sending.</i>
གནོང་ལ།		<i>Sending ; at, for, though.... sending.</i>
གནོང་གིས།		<i>Though, because...sending.</i>
གནོང་བ་ལ།	}	<i>As, since...sending.</i>
གནོང་བ་ལས།		

གཏོང་གཏོང་ལ།

Whilst sending.

གཏོང་ན།

If, when, though... send, sending.

etc., etc.

Past.

བཏང་ཕྱེ།

Having sent.

བཏང་བས།

Sent; because, since, when... sent.

བཏང་ནས།

} *Having sent.*

བཏང་བ་ལས།

བཏང་གིས།

Because, though... sent.

བཏང་ན།

If, when, though... sent.

བཏང་བ་ལ།

བཏང་བཏང་།

} *As, since, because, having... sent.*

བཏང་བ་ལས།

etc., etc.

SUFFIXES.

གཏོང་བ།

གཏོང་བྱ།

} *To send.*

གཏོང་ལ།

གཏོང་ཡ།

གཏོང་བའི་རོན་ལ།

གཏོང་བྱའི་རོན་ལ།

གཏོང་ཡའི་རོན་ལ།

} *For sending.*

VERBAL NOUNS.

གནང་བ།	}	<i>Sending ; the sending ; a sending.</i>
གནང་བ་དེ།		
གནང་ཡ།		
བཏང་བ།	}	<i>The having sent.</i>
བཏང་བ་དེ།		
གནང་གྱ།	}	<i>The being about to send.</i>
གནང་གྱ།		
གནང་གྱ་དེ།		
གནང་གྱ་དེ།		

INFINITIVES.

Present:	གནང་བ།	<i>To send.</i>
Perfect:	བཏང་བ།	} <i>To have sent.</i>
	བཏང་ཚར་བ།	
	བཏང་བ་ཡིན་བ།	
	བཏང་ཡོད་བ།	
Future:	གནང་བ།	} <i>To be about to send, or to be sent.</i>
	གནང་གྱ་ཡིན་བ།	
	གནང་གྱ་ཡིན་བ།	
	གནང་འགྱུ་ཡོད་བ།	
	གནང་གྲུབ་ཡིན་བ།	

VII.—Active, Transitive, +Rooted LITERARY Verb གནང་བ་

To send.

Roots.

Present: གཏོང་། Perfect: བདང་། Future: གདང་།

Imperative: ཐོང་ or གཏོང་ཞིག།

N.B.—Pronouns are omitted, but the construction is in the AGENTIVE, save where otherwise indicated.

The གླུ་བུ་བ་ or ོ placed over the reduplicated final consonant, or final vowel of a verb is also omitted.

INDICATIVE MOOD.

Present: *I send.*

གཏོང་། *I. a. p.*

Or, Intensively:—

གཏོང་བར་བྱེད། *I. a. p.*

Periphrastically:—

གཏོང་གིན་ཡོད།

I am

གཏོང་གིན་ཡོད་ or འདུག།

Thou art

གཏོང་གིན་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

He is

} *sending.*

Elegant but obsolete form:—

གཏོང་བཞིན་མཆིས།

གཏོང་བཞིན་གནད།

གཏོང་བཞིན་མཆིས་ or གནད་ or མཆིས་པ་ཡིན།

Or:—

Same, substituting ཞིང་ for བཞིན་།

Or, Respectfully:—

བདག་གཏོང་གིན་ཡོད།

ཁྱེད་གཏོང་གིན་མཇུག།

ཁོང་གཏོང་གིན་གཞུགས་ or མཇུག་ or གཞུགས་པ་ཡིན།

Past : *I sent.*

བཏང་། f. a. p.

Or :—

བཏང་བ་ཡིན།

བཏང་བ་འདྲག་ or occasionally and chiefly interrogatively ཡིན།

བཏང་བ་ཡིན།

Or :—

བཏང་སོང་། f. a. p.

Imperfect : *I was sending.*

Same as Periphrastic Present, the context showing Tense.

Or :—

བཏང་བ་ཡིན། and so on, as in Past.

Or :—

བཏང་ནིང་ཡོད་བ་ཡིན། f. a. p.

Perfect : *I have sent.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had sent.*

Same as Past, or :—

བཏང་ཡོད།

བཏང་ཡོད་ or འདུག།

བཏང་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

Also, but seldom used, and only at end of sentences :—

བཏང་ནས་ཡོད།

བཏང་ནས་ཡོད་ or འདུག།

བཏང་ནས་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

Future : *I shall send.*

བཏང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བར་བྱ། f. a. p.

Or:—

གཏང་ཡོང། f. a. p.

And note the following:—

གཏང་གྱི་ཡིན།

I am (or have) to send.

གཏང་མཁའ་འདུག། or interrogatively ཡིན། *Thou art (or hast) to send.*

གཏང་གྱི་ཡིན།

He is (or has) to send.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If... I shall send.*

(Present Root) གྱི་ན་ (any of the above Future forms), f. a. p.

Past: *If... I would send.*

Same as Present, save that in the Introductory Clause the Perfect Root is used: or:—

(Perfect Root) གྱི་ན་བཏང་བ་ཡིན། and so on.

Perfect: *If... I would have sent.*

Same as Past.

Or:—

(Perfect Root) གྱི་ན་བཏང་བ་ཡོང། and so on.

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can send.*

གཏོང་བྱུག། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བར་བྱས། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བྱུག་ཡོང། f. a. p.

Past: *I could send.*

གཏོང་བྱུག་མོང། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བར་ནུས་སོང་། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བྱ་བ་ཡིན། and so on.

Or:—

གཏོང་བར་ནུས་པ་ཡིན། and so on.

Perfect: *I could have sent.*

གཏོང་བྱ་བ་ཡོད། and so on.

Or:

གཏོང་བར་ནུས་པ་ཡོད། and so on.

PROBABILITY.

Present: *I may send; Perhaps I shall send.*

སྟེ་ཤེས་་་གཏོང་། f. a. p., or གཏོང་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

སྟེ་ཤེས་་་གཏོང་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བར་སྲིད། f. a. p.

Or:—

གཏོང་སྲིད། f. a. p.

Past: *I might send.*

གཏོང་སྲིད་པ་ཡིན། and so on.

Or:—

As in Past Tense, Potential Mood.

Perfect: *I might have sent.*

གཏོང་བྱ་བ་སོང་། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བྱ་བ་ཡོད། and so on.

Or:—

གཏོང་སྲིད་པ་ཡོད། and so on.

HORTATIVE.

Present: *I ought to send; I must send.*

...ལ་གཏོང་བར་དགོས། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བར་བྱའོ། f. a. p.

Or:—

གཏང་གྱི་ཡིན།

I am (or have)

གཏང་གྱི་འདུག་ or interrogatively ཡིན། *Thou art (or hast)*

to send.

གཏང་གྱི་ཡིན།

He is (or has)

Past: *I ought to have sent.*

...ལ་གཏོང་བར་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

PURPOSIVE MOOD.

So that I may send, or might send.

གཏོང་བའི་དོན་དུ།

གཏོང་བའི་དོན་ལ།

གཏོང་བའི་ཕྱིར་དུ།

Each f. a. p.

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. send.

གཏོང་བར་ཆུག་ or གནང་།

Or:—

གཏོང་དུ་ཆུག་ or གནང་།

PERMISSIVE MOOD.

Present: *I am allowed to send; I may send.*

གཏོང་བས་ཆོག། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བས་ཆོག་གི་ཡོད། and so on.

Past : *I was allowed to send : I might send.*

གཏོང་བས་ཚིག་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

གཏོང་བས་ཚིག་པ་ཡོད། and so on.

Future : *I shall be allowed to send.*

གཏང་བས་ཚིག།

Or :—

གཏོང་བས་ཚིག་པར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བས་ཚིག་པར་བྱ། f. a. p.

OPTATIVE MOOD.

Present : *Oh that I, etc. were sending, or might send.*

གཏོང་ན་ཅིས་རུང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་ཤོག་ཅིག། f. a. p.

Past : *Oh that I, etc. had sent.*

གཏོང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་ཤོག་ཅིག། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

ཐོང་།

ཐོང་ཞིག།

གཏོང་།

གཏོང་ཞིག།

ཡག་ཏོང་བར་དགོས།

} Send.

ས་གོང་ (ནིག) ।

...ལ་གོང་བར་མི་དགོས།

} *Do not send.**N.B.*— གིག is not used with དགོས།

PARTICIPLES.

Present : གོང་བ།

Sending.

བདང་བ།

བདང་ཚར་བ།

Perfect :

བདང་ཟིན་བ།

བདང་སོང་བ།

Sent.

Com. Perfect : བདང་བ་ཡིན་བ།

Having sent.

གོང་བར་འགྱུར་བ།

གོང་བར་བྱ་བ།

Future :

གོང་བྱ།

གོང་བར་གཟུགས་བ།

About to send.

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

གོང་མཁན།

གོང་བྱེད་མཁན།

གོང་བ་པོ།

གོང་བྱེད་པ།

གོང་བྱེད་པ་པོ།

} *He who sends ; the sender ; the sending person.*

བདང་...མཁན།

He who sent. The sent.

(Matt. xi. 3) གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ནི།	}	<i>He who will send, or is to send. The sender.</i>
གནང་མཁན།		
(Matt. xi. 14) གནང་གྱུ་ཡིན་པ་ནི།		
གནང་བྱ་མཁན།	}	
(Rom. viii. 36) གཏོང་བར་བྱ་བ་ནི།		

Or the following simple construction may be used :—

ང་གཏོང་བའི་ཡབ་ཉིད།	<i>The Father who sends me.</i>
ང་བཏང་བའི་ཡབ་ཉིད། sent me.
ང་གནང་བའི་ཡབ་ཉིད། will send me.

See generally, § 38, V. D.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS,

As in Colloquial.

VERBAL NOUN, OR ADJECTIVE.

གཏོང་བ་ (ནི)།	}	<i>Sending : a or the sending.</i>
བཏང་བ་ (ནི)།		
གནང་བ་ (ནི)།	}	<i>The being about to send.</i>
གཏོང་བར་བྱ་བ་ (ནི)།		
གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ (ནི)།		
གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ་ (ནི)།		

SUPINES,

གཏོང་བར།	}	<i>To send.</i>
གཏོང་དུ།		

གཏོང་བའི་དོན་དུ།	}	<i>For sending.</i>
གཏོང་བའི་དོན་ལ།		
གཏོང་བའི་ཕྱིར་དུ།		

INFINITIVE MOOD.

Present :	གཏོང་བ།	}	<i>To send.</i>	
	བཏང་བ།			
	བཏང་ཚར་བ།			
Past :	བཏང་བ་ཡིན་པ།	}	<i>To have sent.</i>	
	བཏང་བ་ཟིན་པ།			
	གཏང་བ།			
	གཏོང་བར་བྱ་བ།	}	<i>To be about to send ; to be sent.</i>	
	གཏོང་བྱ།			
Future :	གཏོང་བར་གཟུགས་པ།			
	གཏོང་བར་འགྱུར་བ།			
	གཏོང་གྱ་ཡིན་པ།			

VIII.—Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb གཏང་བ, གཏོང་གྱ་, གཏང་གྱ་, བཏང་གྱ་, or གཏང་བྱ། *To be sent.*

ROOTS.

As in Active Verb No. VI.

N.B.—The construction throughout is in the OBJECTIVE or ACCUSATIVE case, with or without ལ།

INDICATIVE MOOD.

Present : *I am being sent.*

གཏོང་གི་ཡོད།

གནང་གི་ཡོད་ or འདུག།

གནང་གི་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

Past : *I was sent.*

བཤང་བ་ཡིན།

བཤང་བ་འདུག་ or occ. རེད་ or interr. ཡིན།

བཤང་བ་རེད་ or འདུག་ or rarely ཡིན།

Or :—

བཤང་སྟངས། *f. a. p.*

Imperfect : *I was being sent.*

Same as Present, but with adverb or other context showing Tense.

Perfect : *I have been sent.*

བཤང་ཡོད། and so on.

Or, same as Past.

Of the following, though seldom used save at end of sentence :—

བཤང་ནས་ཡོད། and so on.

Pluperfect : *I had been sent.*

Same as Perfect.

Future : *I shall be sent.*

As in Active Verb No. VI.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If...I shall be sent.*

Past : *If...I would be sent.*

Perfect : *If...I would have been sent.*

} As in Active Verb No. VI.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can be sent.*

Past : *I could be sent.*

Perfect : *I could have been sent.*

} As in Active Verb No. VI.

PROBABILITY.

Present : *I may perhaps be sent.*

Past : *I might*

" " "

} As in Active Verb No. VI.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I ought to be sent ; I must be sent.*

བདང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Or :—

བདང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Or :—

བདང་དགོས། f. a. p.

Or :—

བདང་དགོས་ཡིང་། f. a. p.

Past : *I ought to have been sent*

བདང་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

བདང་དགོས་བྱང་། and so on.

PURPOSIVE MOOD.

Present : *In order that I may be sent.*

As in Active Verb
No. VI.

Past : *In order that I might be sent.*

IMPERATIVE MOOD.

གོང་ཞིག།

གོང་བ་བྱེད།

བདང་བ་བྱེད།

མ་གོང་བ་བྱེད།

Be sent.

Do not be sent.

PRECATIVE MOOD.

གོང་ (or བདང་) བུམ།

Let me, etc., be sent.

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to be sent.*

གོང་ (or བདང་) རྟོག་གི་ཡིན། and so on

And so on conjugating ཚེག་བ་ regularly.

Or :—

གཏོང་ (or བཏང་) ཚེག་ f. a. p.

OPTATIVE MOOD.

Present : *Oh that I were being sent.*

གཏོང་ (བ་) ཚེག་ f. a. p.

Or, better :—

གཏོང་ན་ཚེག་བ་ཨ། f. a. p.

Past : *Oh that I had been sent.*

བཏང་ (བ་) ཚེག་ f. a. p.

Or, better :—

བཏང་ན་ཚེག་བ་ཨ། f. a. p.

PARTICIPLES.

Present : བཏོང་བ། *Being sent.*

Past : བཏང་བ། *Been sent.*

Com. Perfect : བཏང་བ་ཡིན་བ། *Having been sent.*

	གཏོང་གྱ།	} <i>About to be sent.</i>
Future :	བཏང་གྱ།	
	བཏང་གྱ།	

PERIPHRASTIC.

བཏང་བ་ཁོ།	} <i>He who is or was sent.</i>
བཏང་བ་ནི།	

གཏང་བ་ཁོ།	} <i>He who will be sent.</i>
བཏང་མ་ནི།	

Or the following simple construction may be used :—

ངས་བཏང་མཁན་གྱི་མི་ནི།

Or :—

ངས་བཏང་བའི་མི་ནི།

ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་མཁན་གྱི་དཔེ་ཆ་ནི།

Or :—

ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་ཁྱའི་དཔེ་ཆ་ནི།

} *The man who is or was sent by me.*

} *The book which will be, or is to be, sent by thee.*

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

བཏང་ཟྱེ།

Being sent, having been sent.

བཏང་བས།

Because, since, when, . . . was or were sent.

བཏང་ནས།

} *Having been sent.*

བཏང་བ་ལས།

བཏང་ན།

If, when, though, . . . was or were sent.

བཏང་བ་ལ།

} *As, since, because, . . . was or were sent ; having been sent.*

བཏང་བ་དང་།

བཏང་བ་ལས།

བཏང་གིས།

Because, though, . . . was or were sent.

SUPINES.

ཁོང་ཕྱུ།

ཁོང་ཕྱུ།

བཏང་ཕྱུ།

བཏང་ཕྱུ།

ཁོང་ཕྱའི་དོན་ལ།

} *To be sent.*

For being sent.

VERBAL NOUNS.

བཏང་བ་དེ།		<i>The being sent.</i>
བཏང་བ་ཡིན་པ་དེ།		<i>The having been sent.</i>
གོང་ཀླ་དེ།	}	<i>The being about to be sent.</i>
གང་ཀླ་དེ།		

INFINITIVE MOOD.

གོང་ཀླ་ཡིན་པ།	}	<i>To be sent.</i>
གང་ཀླ་ཡིན་པ།		
བཏང་ཀླ་ཡིན་པ།		
གང་ཀླ་ཡིན་པ།		
The same or :—	}	<i>To be about to be sent.</i>
གང་ཀླ་ཡོད་པ།		

IX.—Active, one-rooted COLLOQUIAL Verb མཐོང་བ། *To see.*

Root throughout མཐོང་།

N.B.—The construction is in the AGENTIVE, except where otherwise indicated.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I see.*

མཐོང་། l. a. p.

Periphrastic : *I am seeing.*

མཐོང་གི་ཡོད།

མཐོང་གི་ཡོད་ or འདུག།

མཐོང་གི་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་དེ།

Past : *I saw.*

མཐོང་བྱང་* or མཐོང་སོང་། l. a. p.

* N.B.—བྱང་ for first person, འདུག་ for the others.

Or :—

མཐོང་བ་ཡིན།

མཐོང་བ་འདྲག་ or འོ། རེད་ or rarely, chiefly interr. ཡིན།

མཐོང་བ་རེད་ .. འདྲག་ .. ཡིན།

Imperfect : *I was seeing.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Perfect : *I have seen.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had seen.*

Same as Past or Perfect.

Or, seldom used save at end of sentence :—

མཐོང་ནས་ཡོད། and so on.

Future : *I shall see.*

མཐོང་ཡོང། f. a. p.

Or :—

མཐོང་གི་ཡིན། and so on.

Note also the following :—

མཐོང་གྱུ་ཡིན། *I am (or have) to see.*

And so on.

Also :—

མཐོང་ཡ་རེད། *I am (or have) to see.*

And so f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If...I shall see.*

(Present Root) ག་མཐོང་གི་ཡིན། and so on.

Or :—

(Present Root) ག་མཐོང་ཡོང། f. a. p.

Past : *If...I would see.*

(Perfect Root) ག་མཐོང་ཡོང། f. a. p.

Or:—

(Perfect Root) ་་་ན་་་སྟོང་བ་ཡིན། and so on.

Perfect : *If...I would have seen.*

(Perfect Root) ་་་ན་་་སྟོང་བ་ཡོད། and so on.

Or:—

(Perfect Root) ་་་ན་་་སྟོང་བ་འདུག། f. a. p.

POTENTIAL MOOD.

Similar to construction in གཏོང་བ། *To send*, No. VI.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall see : I may see.*

Same as in གཏོང་བ། *To send*, No. VI.

Past : *Perhaps I would see : I might see.*

སྟོང་བ་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

སྟོང་བ་ཡིན་འགྲོ། f. a. p.

Or:—

གཅིག་ཕྱད་ན་་་སྟོང་ཡོང། f. a. p.

Or:—

གཅིག་ཕྱད་ན་་་སྟོང་བ་ཡིན། f. a. p.

Or:—

Perfect : *Perhaps I would or might have seen.*

སྟོང་བ་ཡོད་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

སྟོང་བ་ཡོད་འགྲོ། f. a. p.

Or:—

གཅིག་ཕྱད་ན་་་སྟོང་བ་ཡོད། and so on.

HORTATIVE.

Present : *I ought to see : I must see.*

ང་ལ་སྟོང་དགོས་གྱི་ཡོད། and so on.

Or :—

ང་ལ་མཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Or :—

་་་ལ་མཐོང་དགོས་ཡིང་། f. a. p.

Or :—

མཐོང་བྱ་ཡིན།

I am (or have) to see.

And so on.

Or :—

མཐོང་ལ་རེད།

I am (or have) to see.

And so, f. a. p.

Past : *I ought to have seen ; must have seen.*

ང་ལ་མཐོང་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

་་་ལ་མཐོང་དགོས་བྱུང་། f. a. p. But see note re བྱུང་ on p. 354.

PURPOSIVE MOOD.

Present and Past : *In order that I may or might see.*

མཐོང་བཞི་དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

མཐོང་ (ནིག)།

See.

མ་མཐོང་ (ནིག)།

Do not see.

PRECATIVE MOOD.

མཐོང་བཅུག (ཅིག)།

Let me, etc. see.

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to see ; I may see.*

མཐོང་ཆོག། f. a. p. and tenses.

Or :—

མཐོང་ཆོག་གི་ཡིད། and so on.

And so on, conjugating ཚོག་པ་ regularly.

The following is more Bookish :—

མཐོང་བས་ཚོག། I. a. p.

OPTATIVE MOOD.

Present and Past : *Oh that I were seeing, or had seen.*

མཐོང་ཤོག།

Or :—

མཐོང་བ་ཤོག།

Or better :—

མཐོང་ན་ཚོག་པ་ཨ།

I. a. p.

PARTICIPLES.

Present : མཐོང་བ། *Seeing.*

Perfect : མཐོང་བ། *Seen.*

Com. Perfect : མཐོང་བ་ཡིན་པ། *Having seen.*

Future : མཐོང་གུ། *About to see.*

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

མཐོང་མཁན་(དེ)།

མཐོང་བ་(དེ)།

མཐོང་བ་པོ།

མཐོང་གུ་དེ།

མཐོང་མཁན་(དེ)།

He who sees or saw. The seer.

He who will see. The seer.

See also the other examples under this head in གཏོང་བ། *To send,*

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

སཐོང་ཕྱི།	<i>Seeing.</i>
སཐོང་བས།	<i>Seeing ; because, since, when, while...am, is, or are seeing.</i>
སཐོང་བལ།	<i>Seeing ; at, for, though...am, is, or are seeing.</i>
སཐོང་བལས།	} <i>As, since...am, is or are seeing.</i>
སཐོང་བལ།	
སཐོང་ལ།	} <i>Whilst seeing.</i>
སཐོང་སཐོང་ལ།	
སཐོང་གིས།	<i>Though seeing.</i>
སཐོང་ན།	<i>If, when, though...am, is or are seeing.</i>

Past.

སཐོང་ནས།	} <i>Having seen.</i>
སཐོང་བྱུང་ཕྱི།	
སཐོང་བྱུང་བས།	<i>Seen ; because, since, when...was or were seen.</i>
སཐོང་བྱུང་ནས།	} <i>Having seen.</i>
སཐོང་བྱུང་བལས།	
སཐོང་བྱུང་ན།	<i>If, when, though...was or were seen.</i>
སཐོང་བྱུང་གིས།	<i>Because, though...was or were seen.</i>
སཐོང་བྱུང་ལ།	} <i>Having seen ; as, since, when because...was or were seen.</i>
སཐོང་བྱུང་བདང་།	
སཐོང་བྱུང་བལས།	

SCUPINES.

སཐོང་བ།	}	<i>To see.</i>
སཐོང་ཁྱ།		
སཐོང་ཡ།	}	<i>For seeing.</i>
སཐོང་བ་ཡ།		
སཐོང་བའི་དོན་ཡ།		
སཐོང་ཁྱི་དོན་ཡ།		

VERBAL NOUNS OR ADJECTIVES.

སཐོང་བ།	}	<i>Seeing ; a or the seeing.</i>
སཐོང་ཡ།		
སཐོང་བ་དེ།		
སཐོང་བུང་བ་དེ།		<i>A or the having seen.</i>
སཐོང་ཁྱ་དེ།		<i>The being about to see.</i>

INFINITIVE MOOD.

Present : སཐོང་བ།	<i>To see.</i>
Perfect : སཐོང་བུང་བ།	<i>To have seen.</i>
Future : སཐོང་ཁྱ་ཡིན་བ།	<i>To be about to see ; To be seen.</i>

X.—Neuter, One-Rooted COLLOQUIAL Verb དགའ་བ། *To be glad, To rejoice.*

Root དགའ། throughout.

Conjugated throughout like Colloquial སཐོང་བ་ *To see*, save that in the forms in ཡོད་བ་ and ཡིན་བ་ the auxiliary particle is ཡི་ instead of གི་, while the Imperative is དགའ་བོ་བྱེད་ (ཅིག) or དགའ་བོ་བྱིས་ (ཤིག), or the Literary གཞན་པར་བྱུང་ཞིག། *Rejoice, Be glad.*

The construction throughout is in the NOMINATIVE, save that in the *Hortative Mood* it is in the DATIVE with ལ།, as in མཐོང་བ། *To see*, No. IX.

XI.—Neuter, One-Rooted LITERARY Verb དགའ་བ། *To be glad*, *To rejoice*.

Root དགའ། throughout.

N.B.—The construction is in the NOMINATIVE case, except where otherwise indicated. The སྤྲུང་བུ་བ། is omitted.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I am glad : I rejoice.*

དགའ། f. a. p.

Or, intensively :—

དགའ་མགྲ་རངས། f. a. p.

Periphrastic : *I am rejoicing.*

དགའ་བ་ཡིད།

དགའ་བ་ཡིད་ or འདུག།

དགའ་བ་ཡིད་ or འདུག་ or ཡིད་པ་རད།

Or :—

དགའ་ཡི་ཡིད་ and so on ; or དགའ་གི་ཡིད། and so on.

Or :—

དགའ་བ་ཡིན།

དགའ་བ་འདུག་ or occ. chiefly interr. ཡིན།

དགའ་བ་ཡིན།

Or :—

དགའ་ཡི་ཡིན། and so on.

Or, seldom used now :—

དགའ་བཞིན་ (or ཞིང་) མཆིས།

དགའ་བཞིན་ (or ཞིང་) གདའ།

དགའ་བཞིན་ (or ཞིང་) མཆིས་ or གདའ་ or མཆིས་པ་ཡིན།

Past : *I rejoiced : I was glad,*

དགའ་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་དོ། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། and so on.

Imperfect : *I was rejoicing.*

Same as Present, context indicating Tense.

Perfect : *I have rejoiced.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had rejoiced,*

དགའ་བར་གྱུར་དོ། f. a. p.

Or, though not common :—

དགའ་ཚར་ནས་ཡོང། and so on.

Future : *I shall rejoice : I shall be glad.*

དགའ་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

དགའ་བྱ་ཡིན། *I am (or have) to rejoice,*

And so on.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If..I shall rejoice.*

(Present Root) གློ་ན་དགའ་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

(Present Root) གློ་ན་དགའ་བར་བྱ། f. a. p.

Or :—

(Present Root) གློ་བཟང་ཡོང་། f. a. p.

Past : *If, I would rejoice.*

(Perfect Root) གློ་བཟང་བར་གྱུར་བ་ཡིན། and so on.

Or :—

(Perfect Root) གློ་བཟང་བར་གྱུར་ནོ། f. a. p.

Perfect : *If, I would have rejoiced.*

(Perfect Root) གློ་བཟང་བར་གྱུར་བ་ཡོད། and so on.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can rejoice or be glad.*

དགའ་བྱུང། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་རྒྱས། f. a. p.

Or :—

དགའ་བྱུང་ཡོང། f. a. p.

Past : *I could rejoice.*

Same as Present.

Or :—

དགའ་བར་རྒྱས་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

དགའ་བྱུང་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

དགའ་བྱུང་སོང། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་རྒྱས་སོང། f. a. p.

Perfect : *I could have rejoiced*

དགའ་བྱུང་པ་ཡོད། and so on.

Or:—

དགའ་བར་རྒྱུ་བ་ཡོད། and so on.

Or:—

དགའ་བྱ་བ་བ་འདྲག། f. a. p.

Or:—

དགའ་བར་རྒྱུ་བ་འདྲག། f. a. p.

PROBABILITY.

Present : Perhaps I shall rejoice : I may rejoice.

སྟ་གེས་་་དགའ་བར་འགྱུར།

Or:—

སྟ་གེས་་་དགའ་བར་བྱ།

Or:—

སྟ་གེས་་་དགའ་ཡོང་།

Or:—

དགའ་བར་སྟིན།

Or:—

དགའ་སྟིན།

f. a. p.

Past : Perhaps I would or might rejoice.

དགའ་སྟིན་བ་ཡིན། and so on.

Perfect : Perhaps I would or might have rejoiced.

དགའ་སྟིན་བ་ཡོད། and so on.

HOKTATIVE MOOD.

Present : I ought to rejoice : I must rejoice.

་་ལ་དགའ་བར་དགོས། f. a. p.

Or:—

དགའ་བར་བྱ། f. a. p.

Past : I ought to have rejoiced.

་་་ལ་དགའ་བར་དགོས་བ་ཡིན། and so on.

PURPOSIVE.

Present : *In order that I may rejoice.*

དགའ་བའི་དོན་དུ།

Or :—

དགའ་བའི་དོན་ལ།

Or :—

དགའ་བའི་ཕྱིར་དུ།

Or :—

དགའ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་དུ།

f. a. p.

Past : *In order that I might rejoice.*

Same as first three forms of Present.

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་བའི་དོན་དུ། f. a. p.

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. rejoice.

དགའ་བར་ཅུག།

Or :—

དགའ་ཅ་ཅུག།

Or :—

དགའ་བར་གནང་།

Or :—

དགའ་ཅ་གནང་།

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་ཅིག།

f. a. p.

f. a. p.

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to rejoice ; I may rejoice.*

ཡ་དགའ་བས་ཆོག། f. a. p.

Past : *I was allowed to rejoice ; I might rejoice.*

ཡ་དགའ་བས་ཆོག་པ་ཡིན། and so on.

OPTATIVE MOOD.

Oh that I were glad or rejoicing.

དགའ་ནི་ཅི་མ་བྱུང་།

Or:—

དགའ་བར་གྱུར་ན་མང་།

Or:—

དགའ་བར་གྲོག་ཅིག་།

f. a. p

IMPERATIVE.

དགའ་བར་གྱུར་ནིག་།

Or:—

དགའ་བར་བྱ།

Or:—

...ལ་དགའ་བར་དགོས།

Rejoice, Be glad.

མ་དགའ།

Or:—

དགའ་བར་མ་བྱུར་ནིག་།

Or:—

དགའ་བར་མི་བྱ།

Or:—

...ལ་དགའ་བར་མི་དགོས།

Do not rejoice. Be not glad.

PARTICIPLES.

Present: དགའ་བ།

Rejoicing.

Perfect: དགའ་ཚར་བ།

དགའ་མེང་།

*Rejoiced.*Com. Perfect: དགའ་ཚར་བ་ཡིན་པ། *Having rejoiced,*

Future:	དགའ་བར་འགྱུར་བ།	} <i>About to rejoice.</i>
	དགའ་བར་གཟས་བ།	
	དགའ་བར་བྱ་བ།	
	དགའ་ཤིང་ཡིན་བ།	

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

དགའ་མཁན།	} <i>He who rejoices or is glad. The rejoicer.</i>
དགའ་བ་ཡོད་མཁན།	
དགའ་བ་ཡོད་བ།	
དགའ་ཚར་མཁན།	} <i>He who rejoiced, or was glad.</i>
དགའ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ།	
Matt. xi. 14. དགའ་ཤིང་ཡིན་པ་དེ།	} <i>He who is about to rejoice, or will, or is to, rejoice.</i>
Matt. xi. 3. དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ།	
Rom. viii. 36. དགའ་བར་བྱ་བ་དེ།	

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

Same as in མཐོང་བ་ *To see*, No. IX.

Past.

Same as in མཐོང་བ་ *To see*, No. IX, substituting ཚར་ for བྱང་, and ཚར་ taking དེ་ instead of ལྟེ།

VERBAL NOUN OR ADJECTIVE.

དགའ་བ་ (ནི)།	<i>Rejoicing; A, or the rejoicing.</i>
དགའ་ཚར་བ་ (ནི)།	<i>The having rejoiced.</i>
དགའ་བར་བྱ་བ་ (ནི)།	<i>The being about to rejoice.</i>

SUPINES.

དགའ་བར།

Or:—

དགའ་བྱ།

} *To rejoice or be glad.*དགའ་བའི་དོན་དུ། (or དོན་ལ། or རྩིས་དུ།) } *For rejoicing.*

INFINITIVE MOOD.

Present: དགའ་བ།

*To rejoice or be glad.*Past: དགའ་ཆར་བ།
དགའ་ཆར་བ་ཡིན་པ།} *To have rejoiced or been glad.*Future: དགའ་བར་འགྱུར་བ།
དགའ་བར་གཟས་པ།
དགའ་བར་བྱ་བ།} *To be about to rejoice or be glad.*

XII.—Passive 4-Rooted, LITERARY Verb བཏོང་བར་བྱ་བ། or བཏོང་བྱ།

*To be sent.*N.B.—The construction throughout is in the OBJECTIVE or
DATIVE case in ལ།Otherwise it is the same as the Active Literary Verb བཏོང་བ
To send, No. VII. as far as and including the Potential Mood.

HORTATIVE MOOD.

Present: *I ought to be sent; I must be sent.*

བཏང་ (or བཏོང་) བར་དགོས། f. a. p.

Or:—

བཏོང་བར་བྱ། f. a. p.

Past: *I ought to have been sent.*

བཏང་ (or བཏོང་) བར་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

Then it is again similar to Verb No. VII. as far as and including the Optative Mood.

IMPERATIVE MOOD.

གནང་བར་བྱར་ནིག।

གནང་བར་བྱ।

...ལ་གནང་བར་དགོས।

གནང་བར་མ་འབྱར་ནིག।

གནང་བར་མི་བྱ।

...ལ་གནང་བར་མི་དགོས।

*Be sent.**Do not be sent.*

PARTICIPLES.

Present :

གནང་བ।

གནང་གི་ཡོད་པ।

Being sent.

བཏང་བ।

བཏང་ཚར་བ।

བཏང་ཟིན་པ।

Been sent.

Com. Perfect :

བཏང་བ་ཡིན་པ।

བཏང་ཚར་བ་ཡིན་པ।

བཏང་ཟིན་པ་ཡིན་པ।

Having been sent.

Future :

གནང་བར་བྱ་བ।

གནང་བར་འབྱར་བ।

གནང་བྱ।

གནང་གྱ་ཡིན་པ।

གནང་གྱ।

About to be sent.

PERIPHRASTIC.

	བཏང་བ་ (དེ་ or ནི་)।	}	<i>He who or that which is or was sent.</i>
	གཏོང་བར་བྱས་བ་ (དེ་ or ནི་)।		
Matt. xi. 3.	གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ (དེ་ or ནི་)।	}	<i>He who or that which, will be, or is to be sent.</i>
	གཏང་བ་ (དེ་ or ནི་)।		
Rom. viii. 36.	གཏོང་བར་བྱ་བ་ (དེ་ or ནི་)।		
	གཏོང་བྱ་ (དེ་ or ནི་)।		
Matt. xi. 14.	གཏོང་གྱུ་ཡིན་བ་ (དེ་ or ནི་)।	}	

PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Same as in Colloquial Passive Verb གཏོང་གྱུ་ To be sent,
No. VIII.

SUPINES.

གཏོང་བར་।	}	<i>To be sent.</i>
གཏོང་བར་བྱ་བ་।		
གཏོང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་।	}	<i>For being sent.</i>
གཏོང་བར་བྱ་བའི་དོན་ལ་।		
གཏོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་।		
གཏང་བྱའི་དོན་ལ་।		
གཏང་བྱའི་དོན་དུ་।		
གཏང་བྱའི་ཕྱིར་དུ་।		

VERBAL NOUNS.

གཏོང་བར་བྱ་བ་ནི་।	}	<i>The being about to be sent.</i>
གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་।		
གཏོང་གྱུ་ཡིན་བ་ནི་।		

INFINITIVE MOOD.

གནོང་གྱུ་ཡིན་པ།	}	<i>To be sent.</i>
གནོང་བར་འགྱུར་པ།		
གནོང་བར་བྱ་པ།		
གནོང་བྱ།		
གནོང་བར་བྱས་པ།		<i>To have been sent.</i>

XIII.—Active, 2-Rooted COLLOQUIAL Verb འགྲོ་བ། *To go*

ROOTS.

Present :	འགྲོ།
Perfect :	སོང་ or ཟིན།
Future :	འགྲོ།
Imperative :	{ སོང་ or སོངས་ or གྲུག། } With Particle
	{ ཞིག་ or འིག་ or ཅིག། } when appropriate

N.B.—The construction throughout is in the NOMINATIVE case.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I go.*

འགྲོ། f a p.

Periphrastic : *I am going.*

འགྲོ་གི་ཡིན།

འགྲོ་གི་ཡིན་ or འདུག།

འགྲོ་གི་ཡིན་ or འདུག་ or ཡིན་པ་རེད།

Past : *I went.*

སོང་ or ཟིན། f a p.

Or:—

སང་བའིན།

སང་བའདུག་ or ooc. རེད་ or rarely, chiefly interr. ཡིན།

སང་བ་རེད་ .. འདུག་ .. ཡིན།

Or:—

ཕྱིན་པ་ཡིན། and so on.

Imperfect: *I was going.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Perfect: *I have gone.*

Same as Past.

Pluperfect: *I had gone.*

Same as Past.

Or, seldom used save at end of sentences:—

སང་ནས་ཡོད། and so on.

Or:—

ཕྱིན་ནས་ཡོད། and so on.

Future: *I shall go.*

འགྲོ་ཡང་། f. a. p.

Or:—

འགྲོ་གི་ཡིན། and so on.

Or:—

་་་འཇགྲོ་ཡ་རེད། *I am (or have) to go.*

f. a. p.

Or:—

འགྲོ་བྱ་ཡིན། and so on. *I am (or have) to go.*

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If...I shall go.*

(Present Root) ་་་ན་འགྲོ་ཡང་། f. a. p.

Or :—

(Present Root) ་་་ན་འགྲོ་གི་ཡིན། and so on.

Past : *I/...I would go.*

(Perfect Root) ་་་ན་འགྲོ་གི་ཡིན། Same as Present, context indicating Tense.

Or :—

(Perfect Root) ་་་ན་སོང་བ་ (or ཕྱིན་པ་) ཡིན། and so on.

Perfect : *I/...I would have gone.*

(Perfect Root) ་་་ན་སོང་བ་ (or ཕྱིན་པ་) ཡོད། and so on.

Or :—

(Perfect Root) ་་་ན་སོང་ (or ཕྱིན) ཡོད། l. a. p.

Or :—

(Perfect Root) ་་་ན་སོང་ (or ཕྱིན) འདུག། l. a. p.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can go.*

འགྲོ་ཐུབ། l. a. p.

Or :—

འགྲོ་ཐུབ་ཡོང། l. a. p.

Or :—

འགྲོ་ཐུབ་གྱི་ཡོད། and so on.

Past : *I could go.*

འགྲོ་ཐུབ་པ་ཡིན། and so on.

Perfect : *I could have gone.*

འགྲོ་ཐུབ་པ་ཡོད། and so on.

Or :—

འགྲོ་ཐུབ་པ་འདུག། l. a. p.

PROBABILITY

Present : *Perhaps I shall go ; I may go.*

ག་ཅི་ག་ཅི་ན་འགྲོ་ཡོང། l. a. p.

Or:—

གཅིག་བྱེད་ན་འགྲོ་གི་ཡིན། and so on.

Or:—

འགྲོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

འགྲོ་གི་ཡིན་འགྲོ། f. a. p.

Past: *Perhaps I might go.*

གཅིག་བྱེད་ན་ཕྱིན་པ་ (or མོང་བ་) ཡིན། and so on.

Or:—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་བ་) ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་བ་) ཡིན་འགྲོ། f. a. p.

Perfect: *Perhaps I might have gone.*

གཅིག་བྱེད་ན་ཕྱིན་པ་ (or མོང་བ་) ཡོད། and so on.

Or:—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་བ་) ཡོད་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་བ་) ཡོད་འགྲོ། f. a. p.

HOBTATIVE MOOD.

Present: *I ought to go: I must go.*

འགྲོ་དགོས། f. a. p.

Or:—

འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། and so on.

Or:—

འགྲོ་དགོས་ཡོང་། f. a. p.

Or vulgarly:—

འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། and so on.

Or:—

འགྲོ་དགོས་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Past: *I ought to have gone.*

འགྲོ་དགོས་པ་ (or vulgarly དགོ་བ་) ཡིན། and so on.

Or:—

འགྲོ་དགོས་བྱུང་། f. a. p. But see note re བྱུང་, p. 354.

PURPOSIVE MOOD.

Present: *In order that, or so that, I may go.*

འགྲོ་བའི་དོན་ལ། f. a. p.

Past: *In order that, or so that, I might go.*

ཕྱིན་བའི་ (or མཇུག་བའི་) དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

མཇུག་ (ཞིག)།

མཇུག་པ་ (ཞིག)།

ཀྱུག་ (ཅིག)།

མ་འགྲོ། (Pronounced *Mán-dó*) Do not go.

PRECATIVE MOOD.

འགྲོ་བཞུག་ (ཅིག)། Let me, etc. go.

PERMISSIVE MOOD.

Present: *I am allowed to go: I may go.*

འགྲོ་ཆོག། f. a. p.

Or:—

འགྲོ་ཆོག་གི་ཡིད། and so on.

(N.B.—Other Tenses may be formed by conjugating ཆོག་པ། regularly.)

OPTATIVE MOOD.

Present: *Oh that, or would that, I were going.*

འགྲོ་ན་ཆོག་པ་ཨ།

Or:—

འགྲོ་བར་ཤིག།

f. a. p.

Past: *Oh that, or would that, I had gone.*

ཕྱིན (or མོང་) བཞུགས་པ་མ།	}	f. a. p.
Or:—		
ཕྱིན་པར་ (or མོང་པར་) ཞོག།		

(N.B.—The expressions in ཞོག། are not much used in Colloquial, being rather Literary.)

PARTICIPLES.

Present :	འགྲོ་བ།	<i>Going.</i>
Perfect :	ཕྱིན་པ།	} <i>Gone.</i>
	མོང་བ།	
	མོངས་པ།	
Com. Perfect :	ཕྱིན་པ་ཡིན་པ།	} <i>Having gone.</i>
	མོང་བ་ཡིན་པ།	
	མོངས་པ་ཡིན་པ།	
Future :	འགྲོ་བྱུ་ཡིན་པ།	<i>About to go.</i>

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

འགྲོ་མཁན།	}	<i>He who or that which goes ; The goer.</i>
འགྲོ་བ་དེ།		
ཕྱིན (or མོང་) མཁན།	}	<i>He who, or that which went.</i>
ཕྱིན་པ་དེ།		
མོང་བ་དེ།		
འགྲོ་བྱུ་མཁན།	}	<i>He who or that which will go, or is to go.</i>
འགྲོ་བྱུ་དེ།		

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

As in Colloquial Verb མཐོང་བ་ *To see*, No. IX, འགྲོ་ taking ལྟེ་, མེང་ taking ལྟེ་, and བྱིན་ taking ཇི་ If མེང་མ་ be used it would take ཇི་

SUPINES.

འགྲོ་བ།	}	<i>To go.</i>
འགྲོ་ཁྱུ།		
འགྲོ་ཡ།	}	<i>For going.</i>
འགྲོ་བ་ཡ།		
འགྲོ་བའི་རོན་ཡ།		
འགྲོ་ཁྱུ་འི་རོན་ཡ།		

VERBAL NOUNS OR ADJECTIVES.

འགྲོ་བ་ (རི)།	}	<i>Going ; a or the going.</i>
འགྲོ་ཡ།		
མེང་བ་ (རི)།	}	<i>The having gone.</i>
བྱིན་བ་ (རི)།		
འགྲོ་ཁྱུ་ (རི)།		<i>The being about to go.</i>

INFINITIVE MOOD.

Present :	འགྲོ་བ།	<i>To go.</i>
Perfect :	མེང་བ་ or བྱིན་བ།	} <i>To have gone.</i>
	མེང་ (or བྱིན་) ཚར་བ།	
	མེང་ (or བྱིན་) ཡོད་བ།	
	མེང་བ་ (or བྱིན་བ་) ཡིན་བ།	
Future :	འགྲོ་ཁྱུ་ཡིན་བ།	<i>To be about to go.</i>

XIV.—Active 2-Rooted LITERARY Verb འགྲོལ། *To go.*

ROOTS.

Same as in Colloquial Verb, No. XIII, omitting གྲོག།

N.B.—The construction throughout is in the NOMINATIVE case.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I go.*

འགྲོལ། f. a. p.

Periphrastic : *I am going.*

འགྲོག་ཡིད་ནོ།

འགྲོག་ཡིད་ནོ། or འདུག་གོ།

འགྲོག་ཡིད་ནོ། or འདུག་གོ། or ཡིད་པ་རེད་ནོ།

Or :—

འགྲོ་བ་ཡིད་ནོ། and so on.

Past : *I went.*

སོང་ངོ། or ཕྱིན་ནོ། f. a. p.

Or :—

ཕྱིན་སོང་ངོ། f. a. p.

Or :—

སོང་བ་ཡིན་ནོ།

སོང་བ་འདུག་གོ། or occ., chiefly interr. ཡིན་ནོ།

སོང་བ་ཡིན་ནོ།

Or :—

ཕྱིན་བ་ཡིན་ནོ། and so on.

Imperfect : *I was going.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Or :—

སོང་བ་ (or ཕྱིན་བ་) ཡིན་ནོ། and so on.

Or :—

སོང་ནིང་ (or ཕྱིན་ནིང་) ཡིད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *I have gone.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had gone.*

Same as Past.

Or, seldom used save at end of sentence :—

སོང་ (or ཟིན) ཅམ་ཡིད་དོ། and so on.

Or :—

སོང་ (or ཟིན) ཡིད་དོ། f. a. p.

Future : *I shall go.*

འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

འགྲོ་བར་བྱའོ། f. a. p.

Or :—

འགྲོ་ཡོང་རོ། f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If... I shall go.*

(Present Root) ་་་ན་ (any simple Future).

Past : *If... I would go.*

(Perfect Root) ་་་ན་སོང་བ་ (or ཟིན་བ་) ཡིན་ནོ། and so on.

Or, same as Present.

Perfect : *If... I would have gone.*

(Perfect Root) ་་་ན་སོང་བ་ (or ཟིན་བ་) ཡིད་དོ། and so on.

POTENTIAL MOOD.

Same as Potential Mood in Literary གནོང་བ། *To send*, No. VII, using Root འགྲོ། throughout.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall go ; I may go.*

ཐུ་གཤམ། ..., (simple Future).

Or :—

འགྲོ་བར་ཐུན་དོ། f. a. p.

Or:—

འགྲོ་མྱོད་ནོ། F. a. p.

Past: *Perhaps I would go; I might go.*

འགྲོ་མྱོད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect: *Perhaps I would have gone; I might have gone.*

འགྲོ་མྱོད་པ་ཡོད་ནོ། and so on.

HORTATIVE MOOD.

Similar to Literary གནོང་བ། *To send*, No. VII.

PURPOSIVE MOOD.

Similar to Literary གནོང་བ། *To send*, No. VII, using Root འགྲོ་ in Present Tense, and ཕྱིན་ or མོང་ in Past Tense.

PRECATIVE MOOD.

འགྲོ་བར་རྒྱག་ or གནང་།

Or:—

འགྲོ་བ་རྒྱག་ or གནང་།

Or:—

འགྲོར་རྒྱག་ or གནང་།

Let me, etc., go.

PERMISSIVE AND OPTATIVE MOOD.

As in Literary གནོང་བ། *To send*, No. VII, keeping the construction in the Nominative case and using the appropriate roots.

IMPERATIVE.

མོང་།

Or:—

འགྲོ་བར་དགོས།

Or:—

འགྲོ་བར་གུར་ཞིག།

Or:—

འགྲོ་བར་བྱེ།

Go, Begone.

ས་འགྲོ།

Or :—

འགྲོ་བར་སི་དགོས།

Or :—

འགྲོ་བར་སི་གུར་ནིག།

Or :—

འགྲོ་བར་སི་བྱའོ།

Do not go.

PARTICIPLES.

Present : འགྲོ་བ།

Going.

Perfect :

སོང་བ་ or ཕྱིན་པ།

སོང་ (or ཕྱིན) ཚར་བ།

སོང་ (or ཕྱིན) ཟིན་པ།

Gone.

Com. Perfect :

སོང་བ་ (or ཕྱིན་པ) ཡིན་པ།

སོང་ (or ཕྱིན) ཚར་བ་ཡིན་པ།

སོང་ (or ཕྱིན) ཟིན་པ་ཡིན་པ།

Having gone.

Future :

འགྲོ་བར་འགྱུར་བ།

འགྲོ་བར་བྱ་བ།

འགྲོ་བ།

འགྲོ་བ།

About to go.

ACTIVE OR PERIPHRASTIC OR SUBSTANTIVE.

Same as in Colloquial No. XIII, save for the following :—

འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དེ།

འགྲོ་བར་བྱ་བ་དེ།

འགྲོ་བྱ་ཡིན་པ་དེ།

འགྲོ་བྱ་སྐུམ་པ།

འགྲོ་སྐུམ་པ།

He who or that which will go, or is to go.

PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Same as in Colloquial No. XIII.

VERBAL NOUNS.

འགྲོ་བ་ (ནི)।		<i>Going ; a or the going.</i>
མོང་བ་ (ནི)।	}	<i>The having gone.</i>
ཕྱིན་པ་ (ནི)।		
འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ (ནི)।	}	<i>The being about to go.</i>
འགྲོ་བར་བྱ་བ་ (ནི)।		
འགྲོ་བར་ཡིན་པ་ (ནི)।		

SUPINES.

འགྲོ་བར།	}	<i>To go.</i>
འགྲོ་རུ།		
འགྲོ་ར།		
འགྲོ་བའི་རྟོན་དུ།	}	<i>For going.</i>
འགྲོ་བའི་རྟོན་ལ།		
འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དུ།		

INFINITIVE MOOD.

Present :	འགྲོ་བ།	<i>To go.</i>
Perfect :	མོང་བ་ or ཕྱིན་པ།	} <i>To have gone.</i>
	མོང་ (or ཕྱིན) ཚར་བ།	
	མོང་ (or ཕྱིན) ཟིན་པ།	
	མོང་བ་ (or ཕྱིན་པ) ཡིན་པ།	

	འགྲོ་བར་འགྱུར་བ།	}	<i>To be about to go.</i>
	འགྲོ་བར་བྱ་བ།		
Future:	འགྲོ་བར་གཟམ་བ།		
	འགྲོ་བྱ་ཡིན་བ།		
	འགྲོ་བ།		

XV.—Two-rooted LITERARY Verb འགྱུར་བ། *To become, To be changed, To be turned, To grow, etc.*

N.B.—This verb is often used as an Auxiliary verb, and the way in, and extent to which, it is so employed, is best seen in the other Literary Conjugations. It is purely classical. The construction here is in the NOMINATIVE case.

ROOTS.

Present: འགྱུར། Perfect: བྱར། Future: འགྱུར།

Imperative: བྱར། but sometimes ཤོག།

INDICATIVE MOOD.

Present: *I become.*

འགྱུར་ངོ། f. a. p.

Periphrastic: *I am becoming.*

འགྱུར་གྱིན་ཡོད་ངོ།

འགྱུར་གྱིན་ཡོད་ངོ། or འདུག་གོ།

འགྱུར་གྱིན་ཡོད་ངོ། or འདུག་ངོ། or ཡོད་པ་རེད་ངོ།

Past: *I became.*

བྱར་ or བྱར་ངོ། f. a. p.

Or:—

བྱར་བ་ཡིན་ནོ།

བྱར་ང་འདུག་གོ། or occ. chiefly interr. ཡིན་ནོ།

བྱར་བ་ཡིན་ནོ།

Imperfect : *I was becoming.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Or :—

གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། and so on.

Or :—

གྱུར་ནིང་ཡོད་བ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *I have become.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had become.*

Same as Past.

Or, though seldom used :—

གྱུར་ནས་ཡོད་ནོ། f. a. p.

Or :—

གྱུར་ཡོད་ནོ། f. a. p.

Future : *I shall become.*

འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

འགྱུར་བར་བྱའོ། f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If... I shall become.*

(Present Root) གྱུར་ན་ (simple Future).

Past : *If... I would become.*

(Perfect Root) གྱུར་ན་གྱུར་ནོ། f. a. p.

Or :—

(Perfect Root) གྱུར་ན་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *If... I would have become.*

(Perfect Root) གྱུར་ན་གྱུར་བ་ཡོད་ནོ། and so on.

POTENTIAL MOOD. PROBABILITY, HORTATIVE MOOD.

(As in Literary Verb དགའ་བ། *To be glad.* No. XI.)

PURPOSIVE MOOD.

Present : *So that I may become.*

འགྱུར་བའི་དོན་དུ་ or སྤྱིར་དུ། f. a. p.

Past : *So that I might become.*

གྱུར་བའི་དོན་དུ་ or སྤྱིར་དུ། f. a. p.

PRECATIVE MOOD.

འགྱུར་བར་ཅུག་ or བཞུང་།

Or :—

འགྱུར་དུ་ཅུག་ or བཞུང་།

}
} *Let me, etc., become.*

PERMISSIVE AND OPTATIVE MOODS.

As in *Literary* བཞུང་བ། *To send*, No. VII, keeping the construction in the Nominative Case, and using the appropriate Roots.

IMPERATIVE MOOD.

གྱུར་ (ནིག་) or sometimes འོག་ (ཅིག་) །

Or :—

...ལ་འགྱུར་བར་དགོས།

མ་འགྱུར་ or མ་ཡོང་།

Or :—

...ལ་འགྱུར་བར་མི་དགོས།

} *Become.*

} *Do not become.*

PARTICIPLES.

Present :

འགྱུར་བ།

Becoming.

Perfect :

གྱུར་བ།

གྱུར་ཆར་བ།

གྱུར་ཟིན་བ།

} *Become.*

	གྱུར་བ་ཡིན་པ།	} <i>Having become.</i>
Com. Perfect :	གྱུར་ཚར་བ་ཡིན་པ།	
	གྱུར་ཟེན་བ་ཡིན་པ།	
	འགྱུར་བར་འགྱུར་བ།	} <i>About to become.</i>
Future :	འགྱུར་བར་བྱ་བ།	
	འགྱུར་བྱ།	
	འགྱུར་རྒྱ་ཡིན་པ།	

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

འགྱུར་བ་ (དེ་ or ནི།	} <i>He who or that which becomes.</i>
འགྱུར་མཁན་ (དེ་ or ནི།)།	
གྱུར་བ་ (དེ་ or ནི།)།	} <i>He who or that which became.</i>
གྱུར་མཁན་ (དེ་ or ནི།)།	
འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ (དེ་ or ནི།)།	} <i>He who or that which is to, or will, become.</i>
འགྱུར་བར་བྱ་བ་ (དེ་ or ནི།)།	
འགྱུར་རྒྱ་ཡིན་པ་ (དེ་ or ནི།)།	
འགྱུར་རྒྱ་ (དེ་ or ནི།)།	
འགྱུར་རྒྱ་མཁན་ (དེ་ or ནི།)།	
འགྱུར་བྱ།	

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Same as in མགྲོང་བ་ *To see*, No. XI, using the appropriate Roots.

Both འགྱུར་ and གྱུར་ take དེ་ and ནི།.

SUFFIXES.

འགྱུར་བར།	} <i>To become.</i>
འགྱུར་དུ།	

འགྱུར་བའི་ནོན་ཏུ།	}	<i>For becoming.</i>
འགྱུར་བའི་རོན་ལ།		
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏུ།		

VERBAL NOUNS.

འགྱུར་བ་ (ནི)།	}	<i>Becoming. A or the becoming.</i>
གྱུར་བ་ (ནི)།		<i>The having become.</i>
འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ (ནི)།		<i>The being about to become.</i>
འགྱུར་བར་བྱ་བ་ (ནི)།		
འགྱུར་གྱི་ཡིན་བ་ (ནི)།		

INFINITIVE MOOD.

Present :	འགྱུར་བ།	}	<i>To become.</i>
	གྱུར་བ།		
Perfect :	གྱུར་ཚར་བ།	}	<i>To have become.</i>
	གྱུར་ཟིན་བ།		
	གྱུར་བ་ཡིན་བ།		
Future :	འགྱུར་བར་འགྱུར་བ།	}	<i>To be about to become.</i>
	འགྱུར་བར་བྱ་བ།		
	འགྱུར་བར་གཞུགས་བ།		
	འགྱུར་གྱི་ཡིན་བ།		

XVI.—Active, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb ཟྱེད་བ་ *To do, To make,*
etc.

N.B.—The construction is in the AGENTIVE case, save where
otherwise indicated.

ROOTS.

Present : ཟྱེད། Perfect : ཟྱས། Future : ཟྱ། Imperative :
ཟྱེས, ཟྱེད, ཟྱས, ཟྱས།

The construction is throughout similar to that of Colloquial བཞེང་བ་ *To send*, No. VI, up to and including the Optative Mood, save for the following :—

IMPERATIVE MOOD.

བྱེད་ཤིག།

བྱེས་ཤིག།

བྱིས་ཤིག།

བྱེད་ཅིག།

མ་བྱེད།

Do

Do not do.

N.B.—The form བྱེད་ *Do* is probably really བྱས།

PARTICIPLES.

As in Colloquial བཞེང་བ་ *To send*, No. VI.

ACTIVE OR PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

As in Colloquial བཞེང་བ་ *To send*, No. VI.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

བྱེད་དོ།

བྱ་ཐེ།

བྱེད་པས།

Doing.

Because, since, when, while..
doing.

And so on, as in Colloquial བཞེང་བ་ *To send*, No. VI.

Past.

བྱས་དེ།

བྱས་པས།

བྱས་པ་ལས།

Having done.

Because, since, when...did, or
was done, or had done.

And so on, as in Colloquial བཞེང་བ་ *To send*, No. VI.

SUPINES, AND VERBAL NOUNS AND INFINITIVE MOOD.

As in Colloquial གཏོང་བ་ *To send*, No. VI.

XVII.—Active, 4-Rooted LITERARY Verb, བྱེད་བ་ *To do, To make*, etc.

ROOTS.

Present :
 Perfect :
 Future :
 Imperative : བྱེས་ (བྱིག) ।

} As in Active Colloquial Verb, No. XVI.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I do ; I make.*

བྱེད་ནི། f. a. p.

Intensive : *I do do ; I do make.*

བྱེད་པར་བྱེད་ནི། f. a. p.

Periphrastic : *I am making.*

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནི།

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནི་ or འདུག་གོ།

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནི་ or འདུག་གོ་ or ཡོད་པ་རེད་ནི།

Or, elegantly, but seldom used :—

བྱེད་ཅིང་མཆིས་སོ།

བྱེད་ཅིང་གནདོ།

བྱེད་ཅིང་མཆིས་སོ་ or གནདོ་ or མཆིས་པ་ཡིན་ནོ།

Past : *I made.*

བྱས་སོ། f. a. p.

Or :—

བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

བྱས་པ་འདུག་གོ་ or occ., chiefly interr. ཡིན་ནོ།

བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

Or:—

གས་སོང་ངོ། *t. a. p.*

Imperfect : *I was making.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Or:—

གས་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Or:—

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Or:—

གས་ཤིང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *I have made.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had made.*

Same as Past.

Or:—

གས་ཡོད་ནོ། *t. a. p.*

Or:—

གས་ཆར་སོང་ངོ། *t. a. p.*

Or, though seldom used:—

གས་ནས་ཡོད་ནོ། *t. a. p.*

Future : *I shall make.*

བྱེད་པར་བྱའོ། *t. a. p.*

Or:—

བྱེད་པར་བྱུར་ནོ། *t. a. p.*

Or:—

བྱེད་ཡོང་ངོ། *t. a. p.*

Or:—

བྱའོ། *t. a. p.*

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *I/... I shall make.*

(Present Root)... ག་ནོ་ (any simple Future as above).

The rest as in Literary བཏོང་བ། *To send*, No. VII.

The other Moods as in the same Verb No. VII, down to and including the Optative Mood, with appropriate Roots, etc.

IMPERATIVE MOOD.

བྱེས་ (ཤིག)།	}	<i>Make.</i>
བྱེད་པར་དགོས།		
བྱེད་པར་བྱེ།		
མ་བྱེ།	}	<i>Do not make.</i>
བྱེད་པར་མི་དགོས།		
བྱེད་པར་མི་བྱེ།		

PARTICIPLES.

Present :	བྱེད་པ།	<i>Making.</i>
Perfect :	བྱས་པ།	} <i>Made.</i>
	བྱས་ཚར་པ།	
	བྱས་ཟིན་པ།	
Com. Perfect :	བྱས་པ་ཡིན་པ།	<i>Having made.</i>
Future :	བྱ་བ།	} <i>About to make.</i>
	བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ།	
	བྱེད་འགྲོ་ཡིན་པ།	
	བྱེད་པར་འགྱུར་པ།	
	བྱེད་པར་བྱ་བ།	
	བྱེད་པར་གཟུགས་པ།	
	བྱ་ཀྱི་ཡིན་པ།	
	བྱ་འགྲོ་ཡིན་པ།	

ACTIVE OR PERIPHRASTIC PARTICIPLES.

བྱེད་མཁན།	{	<i>He who or that which makes or does ; the maker or doer.</i>
བྱེད་པ་པོ།		
བྱེད་པ་ནི།		
བྱས་མཁན།	{	<i>He who or that which made or did.</i>
བྱ་མཁན།		
བྱ་བ་ནི།		<i>He who or that which will make or do, or is to make or do.</i>
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནི།		
བྱེད་པར་བྱ་བ་ནི།		
བྱ་བྱ་ཡིན་པ་ནི།		

(Or the following simple construction may be used :—

ཕྱག་ལྷན་བྱེད་པའི་དབྱ་མཚན་ལགས་ནི།	<i>The carpenter who makes the box.</i>
ཕྱག་ལྷན་བྱས་པའི་དབྱ་མཚན་ལགས་ནི།	<i>The carpenter who made the box.</i>
ཕྱག་ལྷན་བྱ་བའི་དབྱ་མཚན་ལགས་ནི།	<i>The carpenter who will make, or is to make, the box.</i>

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

As in Colloquial བྱེད་པ། *To make*, No. XVI.

SUPINES.

བྱེད་པར།	{	<i>To make.</i>
བྱེད་དུ།		
བྱེད་པའི་དོན་དུ།	{	<i>For making</i>
བྱེད་པའི་དོན་ལ།		
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ།		

VERBAL NOUNS.

བྱེད་པ་ (ནི)།	<i>Making : a or the making.</i>
བྱས་པ་ (ནི)།	<i>The having made.</i>
བྱེད་པར་འགྱུར་པ་ (ནི)།	} <i>The being about to make.</i>
བྱེད་པར་བྱ་བ་ (ནི)།	
བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་ (ནི)།	
བྱ་ཀྱི་ཡིན་པ་ (ནི)།	
བྱ་བ་ (ནི)།	

INFINITIVE MOOD.

Present :	བྱེད་པ།	<i>To make.</i>
	བྱས་པ།	} <i>To have made.</i>
Perfect :	བྱས་ཚར་པ།	
	བྱས་ཟིན་པ།	
	བྱས་པ་ཡིན་པ།	
	བྱེད་པར་འགྱུར་པ།	} <i>To be about to make.</i>
	བྱེད་པར་བྱ་བ།	
	བྱེད་པར་གཟས་པ།	
	བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ།	
Future :	བྱ་ཀྱི་ཡིན་པ།	
	བྱ་བ།	
	བྱེད་འགྱུ་ཡིན་པ།	
	བྱ་འགྱུ་ཡིན་པ།	

XVIII.—Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་ or ཡིན་པ། *To be made, To be done, etc.*

Conjugated on the lines of Passive Colloquial Verb གནོང་བྱ།
To be sent, No. VIII, with the appropriate Roots, etc.

XIX.—Passive, 4-Rooted LITERARY Verb བྱབ། *To be made, To be done*, etc.

Conjugated on the lines of Passive LITERARY Verb གནོང་བར་བྱབ།
To be sent, No. XII, as far as, and including, the Compound Perfect of the Participles, and with the appropriate Roots, etc. Then:—

PARTICIPLES.

	བྱེད་པར་བྱབ།	}	<i>About to be made or done.</i>
	བྱེད་པར་འབྱུང་བ།		
Future:	བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ།		
	བྱ་ཀྱི་ཡིན་པ།		
	བྱབ།		

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

བྱེད་དེ།	}	<i>Being made or done.</i>
བྱ་ཅེ།		
བྱེད་པས།	}	<i>Because, since, while, when... being made or done.</i>
བྱ་བས།		

And so on as in LITERARY ACTIVE, No. XVII.

Past.

བྱས་དེ།	<i>Having been made or done.</i>	
བྱས་པས།	}	<i>Because, since, when... is or was made or done.</i>

And so on as in LITERARY ACTIVE, No. XVII.

SUPINES.

བྱ་བར།	}	<i>To be made or done.</i>
བྱ་ན།		
བྱེད་པར།		
བྱེད་དུ།		
བྱ་བའི་རྟོན་དུ་ (or རྟོན་ལ་ or བྱིར་དུ)།	}	<i>For being made or done.</i>
བྱའི་རྟོན་དུ་ (or རྟོན་ལ་ or བྱིར་དུ)།		
བྱེད་པའི་རྟོན་དུ་ (or རྟོན་ལ་ or བྱིར་དུ)།		

VERBAL NOUN.

བྱ་བ་ (ནི)།	{	<i>Being made or done. A or the</i>
	}	<i>being made or done.</i>

INFINITIVE MOOD.

	བྱ་བ།	}	<i>To be made or done.</i>
	བྱ་གྲུ་ཡིན་པ།		
Future :	བྱེད་གྲུ་ཡིན་པ།		
	བྱེད་པར་འགྱུར་བ།		
	བྱེད་པར་བྱ་བ།		
Past :	བྱས་པར་ཡིན་པ།		<i>To have been made or done.</i>

XX.—Passive LITERARY Verb བྱེད་པར་འགྱུར་བ། *To be made or done, etc.*

In conjugating this Verb, བྱེད་པར་ remains constant throughout, while the rest is in LITERARY ཡོད་པ་ *To be*, No. II.

Or, while keeping རྟེན་པར་ constant throughout, LITERARY རྟེན་པར་
No. XV may be substituted for LITERARY རྟེན་པར་།

But then the meaning is,—*To become made or done, To be about
to become made or done.*

FINIS.

Col-
179.7.74.

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI

Please help us to keep the book
clean and moving.
